
LELAND·STANFORD·JVNIOR·VNIVERSITY

THE

PUBLICATIONS

OF THE

SURTEES SOCIETY.

ESTABLISHED IN THE YEAR

M.DCCC.XXXIV.

VOL. LIX.

FOR THE YEAR M.DCCC.LXXII.

PRINTED BY
McCORQUODALE & Co.,
BANK STREET, BOAR LANE, LEEDS.

MISSALE

AD USUM INSIGNIS ECCLESIÆ

EBORACENSIS.

VOL. I.

Published for the Society by
ANDREWS & CO., DURHAM;
WHITTAKER & CO., 13, AVE MARIA LANE;
T. & W. BOONE, 29, NEW BOND STREET;
BERNARD QUARITCH, 15, PICCADILLY;
BLACKWOOD & SONS, EDINBURGH.

1874.

At a Meeting of the Surtees Society, held in the Castle of Durham, on Tuesday, 2nd December, 1872, Mr. W. Henderson in the Chair, it was ordered:—

"That the York Missal should be edited for the Society by the Rev. Dr. Henderson of Leeds."

JAMES RAINE, *Secretary.*

PREFACE.

THIS Edition of the York Missal has been made from a collation of the manuscript Missals known to exist, and from the five printed editions.

I have to express my sense of the invariable courtesy I have met with from the owners of these Manuscripts, who have most liberally placed them at my disposal for the purposes of this edition: especially to the Dean and Chapter of York; the Rev. John Gott, Vicar of Leeds; the Master and Fellows of University College, Oxford; the Master and Fellows of Sidney Sussex College, Cambridge; the Rector and Officers of the College of Stonyhurst; the Curators of the Bodleian; and Mr. Kerslake, of Bristol.

With regard to the collation of these originals, it should be said, that as a rule, mere verbal variations of rubrics have not been noted, except in the case of the Canon of the Mass; but any variation of expression which rendered the meaning at all more clear, or seemed on any other ground worth preserving, has been recorded.

The greatest amount of additional rubric is given in MS. D., now in the library of Sidney Sussex College, Cambridge, which is described below; the additions and variations supplied by this Manuscript are of a most interesting character, and give very fully the Use in the Cathedral Church at the date when the Missal was written.

The variations as to Ceremonial of the Canon of the Mass are fully given in parallel columns. Of the seven manuscript Missals

three have no rubrics in the Canon, one is wholly defective in this part, and two more partially so. Two only have the complete Canon with rubrics. To these two Missals must be added one of the manuscript Breviaries in the Library of the York Minster, which has the Canon with full rubrics. All these rubrics are given in full, parallel with those of the printed editions.

It will be found that there was as great variety in Ceremonial in respect of the Canon of the Mass within the Use of York, at various times and before the custom was fixed by the printed edition, as there is between the three great Uses of Sarum, York, and Hereford, as drawn out from the printed editions of the Missal by Mr. Maskell in the "Antient Liturgies of the Church of England."

The Rev. S. Greatheed, of South Corringham, has very kindly taken charge of the Plain Chant in this volume. His name will be a sufficient voucher for the manner in which this part of the work has been done.

The following is a list of the extant copies, manuscript and printed, of Missals of the York Use:—

MSS.

MS. A.—Sæc. XII. and XV.	Rev. John Gott, Leeds.
MS. B.—Sæc. XIV.	Sidney Sussex Coll., Camb.
MS. C.—Sæc. XIV.	Univ. Coll., Oxford.
MS. D.—Sæc. XIV.	Minster Library, York (XVI. A. 9).
MS. E.—Sæc. XV.	Minster Library, York (XVI. 1. 3).
MS. F.—Sæc. XV.	Fitzwilliam Museum, Camb.
MS. G.—Sæc. XV.	Stonyhurst College.

PRINTED.

Ed. 1.	No date (1509?)	Folio	Rouen	Violette ...	Bodleian, Gough, 21.
Ed. 2.	1516	Folio	Rouen	Gachet ...	Bodleian, Gough, 18.
——	——	——	——	——	Bodleian, Douce.
——	——	——	——	——	Stonyhurst College,
——	——	——	——	——	Univ. Library, Cambridge.
——	——	——	——	——Fragment	British Museum.
——	——	——	——	——	Pembroke Coll., Cambridge.
——	——	——	——	——	Lord Crawford and Balcarres.

Ed. 3.	1517	4to.	Rouen	Bernard & Cousin Opera Ollivier	British Museum.
—	—	—	—	—	Ripon Minster Library.
—	—	—	—	—	Lincoln Cathedral Library.
—	—	—	—	—	Bernard Quaritch.
—	—	—	—	—	Bodleian, Selden, M. 35.
—	—	—	—	—	Stonyhurst College.
Ed. 4.	1530	4to.	Rouen	Ollivier Gachet ...	Bodleian, Gough 76.
—	—	—	—	—	Bodleian.*
—	—	—	—	—	Queen's Coll., Oxford.*
—	—	—	—	—	Abp. Marsh's Library, Dublin.
Ed. 5.	1533	4to.	Paris	Regnault	Bodleian, Gough 114.
—	—	—	—	—	Bodleian, Gough 128.
—	—	—	—	—	Bodleian, Douce 235.
—	—	—	—	—	St. John's Coll., Cambridge.
—	—	—	—	—	Rev. J. Mendham.
—	—	—	—	—	R. Barrett, Esq., Melton, Berks.

MS. A.—Sæc. XII. and XV.

This volume, belonging to the Rev. John Gott, Vicar of Leeds, consists of three parts :—

First (foll. 1-52), Part of a Missal of the 12th Century, containing the Calendar, and followed by the Collects, Secrets, and Postcommunions for the Temporale for the year. It contains also the Canon of the Mass, with an additional clause, which will be found in the note, p. 184. One or two leaves are missing in this part. The differences between the Calendar in this and in the later MSS. will be found at p. xvii.

Secondly (foll. 53-154), a fragment of a Missal, also of the 12th Century, but not of the Use of York, which has been corrected by a later hand, and adapted, though imperfectly, to the York Use. This supplies the remaining portions of the Missæ in the Temporale commencing with First Sunday in Advent and ending with the Twenty-second Sunday after Trinity. (Foll. 136-142, containing from the Vigil of the Ascension to First Sunday after Trinity, are an insertion in a late hand.)

This Fragment differs from the three printed Uses. I subjoin the Litanies for Easter Eve :—

His ita peractis septiformis litania in choro cantetur.

Kyrie eleyson.
Christe eleyson.
Pater de cælis Deus, miserere nobis.
Fili, Redemptor mundi Deus, miserere.
Spiritus Sancte Deus, miserere.
Sancta Trinitas, unus Deus, miserere.
Sancta Maria, ora.

* These two appear to be parts of the same volume.

Sancte Michael, ora.
Sancte Petre, ora.
Sancte Paule, ora.
Sancte Andrea, ora.
Sancte Johannes, ora
Sancte Jacobe, ora.
Sancte Philippe, ora.
Sancte Bartholomæe, ora.
Sancte Stephane, ora.
Sancte Clemens, ora.
Sancte Silvester, ora.
Sancte Juliane, ora.
Sancte Augustine, ora.
Sancta Maria Magdalena, ora.
Sancta Felicitas, ora.
Sancta Perpetua, ora.
Sancta Petronilla, ora.
Sancta Agatha, ora.
Sancta Agnes, ora.
Sancta Cæcilia, ora.
Omnes Sancti, orate pro nobis.

Ista in Choro incipienda est, et sic ire ad fontes.

Christe eleyson.
Fili Redemptor mundi Deus, miserere nobis.
Sancta Dei genetrix, ora.
Sancte Gabriel, ora.
Sancte Matthæe, ora.
Sancte Thoma, ora.
Sancte Jacobe, ora.
Sancte Simon, ora.
Sancte Thaddæe, ora.
Sancte Laurenti, ora.
Sancte Vincenti, ora.
Sancte Georgi, ora.
Sancte Jeronime, ora.
Sancte Martine, ora.
Sancte Augustine, ora.
Sancta Lucia, ora.
Sancta Juliana, ora.
Sancta Tecla, ora.
Omnes Sancti, ora.

Ista litania dicetur redeundo ad chorum de fonte.

Christe, audi nos.
Spiritus Sancte Deus, miserere nobis.
Sancta Trinitas, unus Deus, miserere.
Sancta Virgo virginum, ora.
Sancte Raphael, ora.
Omnes sancti Angeli et Archangeli, orate.
Omnes sancti beatorum Spirituum ordines, orate.

Sancte Johannes Baptista, ora.
Omnes sancti Patriarchæ et Prophetæ, orate.
Sancte Matthia, ora.
Sancte Barnaba, ora.
Sancte Luca, ora.
Omnes sancti Apostoli et Evangelistæ, orate.
Omnes sancti Discipuli Domini, orate.
Omnes sancti Innocentes, orate.
Sancte Albane, ora.
Sancte Edmunde, ora.
Sancte Thoma, ora.
Omnes sancti Martyres, orate.
Sancte Nicolae, ora.
Sancte Leonarde, ora.
Sancte Egidi, ora.
Omnes sancti Confessores, orate.
Sancta Osida, ora.
Sancta Etheldreda, ora.
Omnes sanctæ Virgines, orate.
Omnes Sancti, orate.
Kyrie eleyson *ut supra.*
Propitius esto; parce nobis, Domine.
Ab omni malo, libera nos, Domine.
Ab insidiis diaboli, libera.
A subitanea morte, libera.
A periculo mortis, libera.
A fulgure et tempestate, libera.
Per Adventum tuum, libera.
Per Nativitatem tuam, libera.
Per Crucem tuam, libera.
Per sanctam Resurrectionem tuam, libera.
Per admirabilem Ascensionem tuam, libera.
Per gratiam Sancti Spiritus Paracliti, libera.
In hora mortis, libera.
In die judicii, libera.
Peccatores Te rogamus, audi nos.
Ut pacem nobis dones. Te rogamus.
Ut Ecclesiam tuam regere et defensare digneris. Te rogamus.
Ut domnum Apostolicum et omnes gradus Ecclesiæ in sancta religione conservare digneris. Te rogamus.
Ut animas nostras et parentum nostrorum ab æterna damnatione eripias. Te rogamus.
Ut fructus terræ dare et conservare digneris. Te rogamus.
Ut nos exaudire digneris.
Fili Dei. Te rogamus.
Agnus Dei, etc.

Thirdly (foll. 155-185), by later hands, containing the remainder of the Temporale, and full Masses for the Dedicatio Ecclesiæ, and for the

Sanctorale from Vigil of S. Andrew to S. Matthew's Day. This part is of the 15th Century and the Use of York.

The book is traditionally said to have belonged originally to Beverley Minster, then to Roche Abbey, till its dissolution; since that time to have been in the house of a family in the neighbourhood, from whom it was purchased in 1858.

MS. B.

This is one of Fothergill's books, belonging to the Minster Library at York.

It is imperfect at beginning and end.

It has only the two last months in the Calendar, and then goes on with the Second Sunday in Advent, and it ends in the Commemorations of S. Mary. Otherwise it is perfect.

It does not contain the Sequences.

MS. C.—Sæc. XIV.

This book, which is perfect and in very good condition, belongs to the Library of University College, Oxford.

It contains the Sequences collected at the end of the MS.

At the end occurs the entry more than once repeated :—"Orate pro anima Willelmi Sheparde, qui dedit istum librum Ecclesiæ de Coknay."

MS. D.—Sæc. XV.

This book belongs to the Library of Sidney Sussex College, Cambridge. It is perfect, and in excellent condition. It was given to the College by the Rev. William Pratt, M.A., who died in 1701.*

It plainly belonged originally to the Cathedral of York. The rubrics are very full, and have frequent reference to the Cathedral itself; as, for example, the attendance of all the Clergy of the City in the Cathedral on S. John the Evangelist's Day, and the Boy-Bishop's Service on Innocents' Day. The chief indications as to Colours in the York Use are derived from this Missal. It contains the Sequences at length, and has a Mass for S. John of Bridlington on October the 9th. There are a considerable number of variations between this and the other manuscript and printed Missals in the Secrets and Post-communions of the Sanctorale, which almost always, but not always, correspond to the Sarum Use.

MS. E.—Fitzwilliam Museum, Cambridge.

This volume was written for the use of the Fitzwilliam family, in the latter half of the 15th Century.

It is fully described in the new Catalogue of the Museum. See also Rev. Jos. Hunter's "South Yorkshire," ii. 54. It is perfect, very handsomely written, with rich borders of foliage and illuminated initials. It contains the Sequences in a collected form towards the end of the volume.

* See "Diary of Abraham de la Pryme," Surtees Society, vol. 54, p. 302.

MS. F.

This is another of Fothergill's books, in York Minster Library.

It is, unfortunately, very imperfect; the whole of the Canon is missing. But it has been found very useful, as it contains the Sequences at length.

This MS. did not come into my hands until this volume was printed as far as the First Sunday after Easter. From that place the noticeable variations of the MS. are noted. Of those previous to that Sunday the following may be added:—

In pp. 8, 46, and 101, this MS. agrees with B and C, as noted.

At p. 121 it gives the Plain Chant for the Preface. This will be printed in the edition of the Manual.

In the Sequence, p. 127, line 4, "paradisi nudulum" appears to be corrected to "vidulum;" perhaps "viduum" may be the true reading.

The folio containing the Mass for S. Thomas (Dec. 29), in respect of which there is so much variation, is missing.

MS. G.

This MS. belongs to the Library of Stonyhurst College, which is singularly rich in Liturgical MSS. and printed books, principally of the Sarum Use.

It is a handsome volume, very similar in size and handwriting and ornament to the Fitzwilliam Missal. One or two leaves only are missing. The volume is fully collated from the commencement of the Ordinary of the Mass onward. Before that, the following are the most noticeable variations:—

At page 8 it agrees with MSS. B and C.
,, 26 ,, ,, Edd. and MS. C.
,, 46 ,, ,, MSS. B and E.
,, 94 and 97 ,, MS. D.

Pages 113-118 are omitted.

At page 121 the Preface has musical notation.

The Marriage Service is given in full. The collation of this office will be given in the edition of the Manual.

The following are the Titles and Colophons of the different printed Editions:—

ED. 1.—1509?—VIOLETTE.

Title.

Missale secundum usum insignis Ecclesiæ Eboracensis.

Colophon.

Ad laudem et gloriam omnipotentis Dei et Virginis Mariæ ac totius curiæ cælestis exaratum et completum ac etiam in pristino statu

redactum est hoc præsens Missale ad usum insignis Ecclesiæ Eboracensis impensis honesti viri Magistri Petri Violette, impressoris Rothomagi commorantis.

ED. 2.—1516.

Title.

Missale ad usum celeberrimæ Ecclesiæ Eboracensis optimis caracteribus recenter impressum cura pervigili maximaque lucubratione mendisque pluribus emendatum sumptibus et expensis Johannis Gachet, mercatoris librarii, bene meriti juxta præfatam ecclesiam commorantis. Anno Domini decimo sexto supra millesimum et quingentesimum, die vero quinta Februarii, completum atque perfectum.

Colophon.

Ad laudem et gloriam omnipotentis Dei et Virginis Mariæ ac totius curiæ cælestis exaratum et completum ac etiam in pristino statu redactum est hoc præsens Missale ad usum insignis Ecclesiæ Eboracensis. Opera honesti viri, Magistri Petri Olivier, impressoris Rothomagi commorantis.

ED. 3.—1517.

Title.

Missale ad usum celeberrimæ Ecclesiæ Eboracensis optimis caracteribus novissime impressum cura pervigili maximaque lucubratione mendis compluribus emendatum atque in forma portatili marginatum ære et impensis honestorum virorum Guillelmi Bernard et Jacobi Cousin, bibliopolarum Rothomagi degentium ante atrium librariorum majoris ecclesiæ atque in ipso atrio e regione curiæ ecclesiasticæ. Anno salutis Christianæ decimo septimo supra millesimum quingentesimum, die vero vicesima sexta mensis Octobris completum.

Colophon.

Ad laudem et gloriam omnipotentis Dei et Virginis Mariæ ac totius curiæ cælestis exaratum et completum ac etiam in pristino statu redactum est hoc præsens Missale ad usum insignis Ecclesiæ Eboracensis. Opera honesti viri, Magistri Petri Olivier, impressoris Rothomagi commorantis.

ED. 4.—1530.

Title.

Missale ad usum celeberrimæ Ecclesiæ Eboracensis optimis caracteribus recenter impressum cura pervigili maximaque lucubratione mendisque pluribus emendatum sumptibus et expensis Johannis Gachet, mercatoris librarii bene meriti juxta præfatam ecclesiam commorantis. Anno Domini MCCCCC. trigentesimo. Die vero secunda Julii completum atque perfectum.

Colophon.

Ad laudem et gloriam omnipotentis Dei et Virginis Mariæ ac totius curiæ cælestis exaratum et completum ac etiam in pristino statu redactum est hoc præsens Missale ad usum insignis Ecclesiæ Eboracensis. pensis honesti viri Johannis Gachet.

ED. 5.—1533.

Title.

Missale ad usum Ecclesiæ Eboracensis tam in cantu quam in litera recognitum, congruentibus historiis adornatum marginalibus quotationibus prosisque ac variis additamentis locupletatum sumptibus Francisci Regnault, Parisiis moram tenentis. Anno Domini MCCCCCXXXIII. Venumdatur in vico Sancti Jacobi e regione porticus Maturinorum. Ad signum Elephantis.

There can be no doubt that Violette's is the first edition of the York Missal, and that, as Mons. Frére* suggests, judging from the period during which Violette was engaged in printing, its date is, as nearly as possible, 1509.

It differs from the later editions only—

1. In omitting the notices as to the different months in the Calendar, which will be found in pp. xlii.-xlv.

2. In placing the "Modus finiendi Collectas" after the first rubric in the Sanctorale, instead of at the close.

3. The "Considerationes circa Missam celebrandam," with which the other Edd. commence, follow the "Sanctorale."

The five editions seem to have been made successively, the one from the other, and probably only represent a single MS. or, at the outside, two. The errors of the first edition are, with the exception of the correction of a few misprints, perpetuated throughout; as, for instance, in the omission of a line of the MS. in the first rubric in "Sabbato Sancto Paschæ," and in putting the Mass for S. Petrocius in April instead of June. The editions differ from one another considerably in the length of the notes in the music.

FEASTS ACCORDING TO THE USE OF YORK.

The following are the several classes of Feasts according to the York Use (after 1526):—

PRINCIPAL DOUBLES (20).

Jan.	Circumcision.
,,	Epiphany.
,,	Translation of S. William, Archbishop of York.
Feb.	The Purification.
March.	The Annuntiation.
April.	[Visitation of S. Mary.]
June.	S. William, Archbishop of York.
,,	S. John Baptist.
,,	S. Peter and S. Paul.

* In his book, "Des livres de Liturgie des Églises d'Angleterre. Imprimés à Rouen dans les xv. et xvi. Siécles."

Aug.	**Ad Vincula S. Petri.**
,,	**[Name of Jesus.]**
,,	**Assumption of S. Mary.**
Sept.	**Nativity of S. Mary.**
Nov.	**Feast of All Saints.**
Dec.	**Conception of S. Mary.**
,,	Christmas Day.
,,	S. Stephen.
,,	S. John the Evangelist.
,,	Innocents.
,,	S. Thomas of Canterbury.

The Feasts in brackets are found in the Calendars of the printed books only. See note, p. xxix.

MINOR DOUBLES (24).

Feb.	Chair of S. Peter.
,,	S. Matthias.
March.	S. Gregory.
April.	S. Ambrose.
,,	S. George.
,,	Translation of S. Wilfrid.
,,	S. Mark.
May.	S. Philip and S. James.
,,	S. John of Beverley.
July.	S. James.
Aug.	[Transfiguration.]
,,	S. Bartholomew.
,,	S. Augustine.
Sept.	S. Matthew.
,,	S. Michael.
,,	S. Jerome.
Oct.	Deposition of S. Wilfrid.
,,	S. Luke.
,,	Relics.
,,	Translation of S. John of Beverley.
,,	S. Simon and S. Jude.
Nov.	All Souls.
,,	S. Andrew.
Dec.	S. Thomas the Apostle.

The Feast in brackets is found in printed books only. See note, p. xxix.

These are all of nine Lections except the two in May, which were "quasi novem Lectionum."

FEASTS OF IX. LECTIONS (89)

All Principal Doubles (20). All Minor Doubles, except those in May (22).

Jan.	S. Edward.
,,	Octave of Epiphany.

Jan.	S. Fabian and S. Sebastian.
,,	S. Agnes.
,,	S. Vincent.
,,	Conversion of S. Paul.
Feb.	S. Agatha
March.	S. Cuthbert.
,,	S. Benedict.
May.	S. Augustine.
June.	S. Barnabas.
,,	Oct. of S. William.
,,	S. Alban.
,,	Commemoration of S. Paul.
July.	S. Swithin.
,,	Translation of S. Martin.
,,	Oct. of S. Peter and S. Paul.
,,	Translation of S. Thomas of Canterbury.
,,	S. Everildis.
,,	S. Margaret.
,,	S. Mary Magdalen.
,,	S. Anne.
,,	S. Martha.
Aug.	Invention of S. Stephen.
,,	S. Oswald.
,,	Oct. of S. Peter.
,,	S. Lawrence.
,,	Oct. of Assumption of S. Mary.
,,	Beheading of S. John Baptist.
Sept.	S. Giles.
,,	Translation of S. Cuthbert.
,,	Exaltation of Holy Cross.
,,	Oct. of Nativity of S. Mary.
Oct.	S. Thomas of Hereford.
,,	S. Dionysius.
,,	S. Paulinus.
,,	Eleven Thousand Virgins.
Nov.	S. Leonard.
,,	S. Edmund, Archbishop.
,,	S. Martin.
,,	S. Edmund, King.
,,	S. Cæcilia.
,,	S. Clement.
,,	S. Catharine.
Dec.	S. Nicolas.
,,	S. Lucy.
,,	S. Silvester.

The remaining Feasts are either of three Lections or simply "Memoriæ."

FESTA DUPLICIA IN MENSA CANONICORUM.

(From the Registrum Johannis Rokeby, A.D. 1545.)

1. Vigilia Omnium Sanctorum cum die sequenti.
3. Dies Commemorationis Animarum.
5. Vigilia Sancti Andreæ cum die sequenti.
6. Conceptio Beatæ Mariæ Virginis.
12. Natale Domini cum 5 diebus sequentibus.
13. Circumcisio Domini.
14. Epiphania Domini.
15. Dies Translationis Sancti Willelmi.
16. Dies Purificationis Beatæ Mariæ.
17. Cathedra Sancti Petri.
18. Annuntiatio Sanctæ Mariæ.
19. Dies Paschæ.
20. Vigilia Paschæ cum 4 diebus sequentibus.
25. Dominica in Albis.
26. Translatio Sancti Wilfridi.
27. Depositio Sancti Johannis Beverlacensis.
29. Vigilia Ascensionis Domini cum die sequenti.
33. Vigilia Pentecostes cum 4 diebus sequentibus.
34. Festum Sanctæ Trinitatis.
35. Depositio Sancti Willelmi.
36. Festum Corporis Christi.
38. Vigilia Sancti Johannis Baptistæ cum die sequenti.
40. Vigilia Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli cum die sequenti.
41. Ad Vincula Sancti Petri.
42. Vigilia Assumptionis Beatæ Mariæ cum die sequenti.
43. Nativitas Sanctæ Mariæ.
44. Dies Sancti Michaelis.
45. Depositio Sancti Wilfridi.
46. Festivitas Sanctarum Reliquiarum.
47. Translatio Sancti Johannis Beverlacensis.

OCTAVES.

These were Principal or Simple. The following list is given in the eviaries:—

PRÆCIPUÆ OCTAVÆ.

Nativitatis Domini.
S. Stephani.
S. Johannis Evangelistæ.
SS. Innocentium.
Epiphaniæ.
Paschæ.
Ascensionis.

Pentecostes.
Corporis Christi.
Depositionis Sancti Willelmi.
Apostolorum Petri et Pauli.
Assumptionis beatæ Mariæ Virginis.
Nativitatis beatæ Mariæ Virginis.

Infra quas Octavas prædictas dicetur Invitatorium a duobus cum regimine chori et Psalmo *Te Deum* ad Matutinas.

OCTAVÆ SIMPLICES.

S. Andreæ.
S. Agnetis.
S. Laurentii.
S. Martini.

Infra quas Octavas dicetur de Festo trium Lectionum et sine Psalmo *Te Deum.*

Octavæ beati Petri ad Vincula non habentur omnino præcipuæ, quia de Festis trium Lectionum contingentibus infra istas Octavas dicenda est Oratio cum Psalmo *Te Deum* propter Octavas, et quando fit de Martyribus infra Octavas, a duobus dicitur. Venite cum Invitatoris Regem Martyrum cantatur ferialiter, &c.

VIGILS.

June	23,	of S. John Baptist . .	*cum nocturno.*
,,	28,	of SS. Peter and Paul .	*cum nocturno.*
July	24,	of S. James . . .	*cum nocturno.*
Aug.	9,	of S. Laurence . . .	*cum nocturno,*
,,	23,	of S. Bartholomew.	
Sept.	7,	of Nativity of S. Mary .	*cum nocturno.*
,,	20,	of S. Matthew.	
Oct.	27,	of SS. Simon and Jude.	
,,	31,	of All Saints . . .	*cum nocturno.*
Nov.	29,	of S. Andrew . . .	*cum nocturno.*
Dec.	20,	of S. Thomas.	
,,	24,	of Christmas.	

CHANGES IN THE YORK CALENDAR BETWEEN THE 12TH, AND THE 15TH AND 16TH CENTURIES.

The differences between the earliest Calendar in MS. A of the 12th Century, and the later Calendars dating from 1400 onward, are very considerable.

This old Calendar has no distinction of Doubles into Principal and Minor.

It gives twenty-five Doubles, which comprise the Principal Doubles of the later Calendars, with the exception of "Translation of S. William (*Jan.*)," "Visitation of S. Mary (*April*)," and "Name of Jesus (*Aug.*)," which are not found in that Calendar, and eight of the later Minor Doubles, viz.:—

Feb. Chair of S. Peter.
April. Translation of S. Wilfrid.
May. S. John of Beverley.
Sept. Michaelmas Day.
Oct. S. Wilfrid.
,, Relics.
Nov. All Souls.
,, S. Andrew.

Of the remaining sixteen Minor Doubles of the later Calendars, two are not found—

Aug. The Transfiguration.
Oct. Translation of S. John of Beverley.

Four are Feasts of three Lections—

April. S. Ambrose.
,, S. George.
,, S. Mark.
May. S. Philip and S. James.

The remaining ten are Feasts of nine Lections.

Of the forty-seven Feasts of nine Lections of the later Calendar, there are nine not found—

Jan. S. Edward.
June. Oct. S. William.
July. Translation of S. Thomas of Canterbury.
,, S. Anne.
,, S. Martha.
Oct. S. Thomas of Hereford.
,, Eleven Thousand Virgins.
Nov. S. Edmund, Archbishop.

Four are Feasts of three Lections—

July. Oct. S. Peter and S. Paul.
,, S. Margaret.
Aug. Oct. S. Peter.
Nov. S. Leonard.

Two, which in the later Calendar are Feasts of three Lections, are given as of nine—

July 31. S. Germanus.
Sept. 16. S. Eufemia.

The following Feasts found in the later Calendars do not occur in

the original Calendar in this MS.; though some of them are added by later hands. The Feasts in brackets are found only in printed books:—

Jan.	5.	Deposition of S. Edward.
„	8.	Translation of S. William.
Feb.	4.	S. Gilbert.
[*March*	2.	S. Chad.]
[*April*	2.	Visitation of S. Mary.]
May	28.	S. Germanus.
June	15.	Oct. of S. William.
July	7.	Translation of S. Thomas.
„	26.	S. Anne.
„	27.	S. Martha.
[*Aug.*	6.	Transfiguration.]
[„	7.	Name of Jesus.]
„	14.	S. Eusebius.
Oct.	2.	S. Thomas of Hereford.
„	4.	S. Francis.
„	9.	S. John of Bridlington. [MS. D. only.]
„	13.	Translation of S. Edward.
„	21.	Eleven Thousand Virgins.
„	25.	Translation of S. John of Beverley.
Nov.	16.	S. Edmund, Archbishop.
Dec.	8.	Conception of S. Mary.

COLOURS OF VESTMENTS.

With regard to Colours according to the York Use, very little can be determined. There is no general rubric on the subject. The scattered rubrics bearing on the point are subjoined in a collected form.

I have also added the very imperfect rubric of the Sarum Missal, with a notice of a rubric from a book of Lincoln Use.

RUBRICS FROM THE MISSALS AS TO COLOURS ACCORDING TO THE YORK USE.

ADVENTU IN SABBATO QUATTUOR TEMPORUM.

All Editions and MSS.—Hæc Lectio sequens legatur in medio Chori ab aliquo Vicario seniori in superpelliceo et capa *rubea* serica.

Sequatur in medio Chori a duobus Vicariis in capis sericis [*rubeis*—*MS. C*] Tractus.

DOMINICA QUARTA ADVENTUS DOMINI.

MS. C.—Sequentia subscripta cantetur a quattuor Vicariis in capis *nigris*.

IN DIE NATALIS DOMINI.

Ad Missam in Aurora.

MS. D.—Sacerdos cum suis ministris ad Altare et Rectores Chori omnes sint in vestimentis *albis*.

SEXTA DIE IN NATIVITATE DOMINI.

MS. D.—Chorus regatur a duobus in capis sericis *albis*.

DOMINICA IN RAMIS PALMARUM.

MS. D.—Prælatus si præsens fuerit induat se stola et capa serica *alba*.

FERIA SEXTA. IN PARASCEVE DOMINI.

All Editions and MSS.—Interim Lectio ista (sc. prima) a Presbytero in *nigra* capa, legatur.

Tractus a duobus Vicariis in capis *nigris*, cantetur.

And so for 2nd Lection and Tract.

IN SABBATO SANCTÆ PASCHÆ.

Ad benedictionem ignis.

Editions and MSS.—Prælatus sive Executor officii, sacris vestibus et capa serica *alba* indutus.

At Alleluya.

MSS. C and D.—Duo Vicarii in capis *albis* cantent Alleluya [*Edd.*—in albis].

Quo incepto Chorus *nigras* capas exuant et Missam in superpelliceis expleant.

IN PURIFICATIONE BEATÆ MARIÆ VIRGINIS.

In benedictione ignis.

MS. D.—Impendatur benedictio a Sacerdote faciente Officium in *alba* capa induto.

EXTRACTS FROM THE LIST OF VESTMENTS, &c., BELONGING TO THE CATHEDRAL CHURCH OF YORK.

(York Fabric Rolls, Surtees Society, vol. xxxv.)

P. 227.—Item unus pannus del bokeram coloris *blodii*, pro coopertura sancti Petri in Quadragesima.

228.—Item una capa *alba* cum Assumpcione beatæ Virginis et capucio dorsi ex panno aureo *albo*, ex dono Domini Galfridi Simeon decani capellæ regiæ tunc temporis tradita et deliberata per manus domini Thomas Dalbe, Archidiaconi Richemundiæ, die Assumpcionis beatæ Virginis, 1510.

233.—Item una secta *blodia* del bawdekyn pro Adventu et Septuagesima.

EX RECEPCIONE REGIS RICARDI TERTII APUD EBOR. CUM REGINA ET PRINCIPE.

(York Fabric Rolls, Surtees Society, vol. xxxv., p. 210.)

Memorandum quod xxix. die mensis Augusti scilicet in Festo decollationis S. Johannis Baptistæ . . . Rex . . . honorifice receptus est cum processione et domius Decano et Canonicis, cum omnibus ministris dictæ ecclesiæ in capis sericis *blodii* coloris, &c.

COLOURS ACCORDING TO THE USE OF SARUM.

(From the Rubric in the Ordinary of the Mass.)

In tempore Paschali, de quocunque dicitur Missa, nisi in Inventione sanctæ Crucis utantur Ministri vestimentis *albis* ad Missam. Similiter fiat in Festo Annuntiationis beatæ Mariæ et in Conceptione ejusdem, et in utroque Festo sancti Michaelis, et in Festo sancti Johannis Apostoli in hebdomada Nativitatis Domini, et per Octavas et in Octavis Assumptionis et Nativitatis beatæ Mariæ, et in commemorationibus ejusdem per totum annum, et per Octavas et in Octavis Dedicationis Ecclesiæ, [et in Festo cujuslibet Virginis.]

Rubeis vero utantur Vestimentis omnibus Dominicis per annum extra tempus Paschæ quando de Dominica agitur, et in quarta Feria in Capite jejunii, et in Cena Domini, et in utroque Festo sanctæ Crucis, in quolibet Festo Martyrum Apostolorum et Evangelistarum extra tempus Paschæ.

In omnibus autem Festis unius confessoris vel plurimorum confessorum utantur vestimentis *crocei* coloris.

Dr. Rock, "Church of our Fathers," vol. ii., p. 262, cites also from the Breviary, Manual, and Processional :—

FERIA QUARTA IN CAPITE JEJUNII.

Episcopus vel ejus Decanus vel excellentior sacerdos . . . in capa serica *rubea*, &c.

DOM. IN RAMIS PALMARUM.

Sequitur benedictio florum et frondium a sacerdote induto capa serica *rubea*, &c.

FERIA QUINTA IN CENA DOMINI.

Imprimis fiat reconciliatio pœnitentium . . . sacerdos . . . indutus . . . in capa serica *rubea*.

FERIA SEXTA IN DIE PARASCEVES.

Dicta hora nona accedat Sacerdos ad altare indutus . . . casula *rubea*.

LINCOLN USE.

(From additional MSS. British Museum, 21,974.)

This agrees with the Sarum, except that it adds to Feasts with white in "Natali S. Johannis Baptistæ."

INDEX OF FIXED FEASTS AND COMMEMORATIONS ACCORDING TO THE USE OF YORK.

Abdon . . .	iii.	Kal.	Aug.
Achillei . . .	iv.	Id.	Mai.
Adaucti . . .	iii.	Kal.	Sept.
Adriani . . .	vi.	Id.	Sept.
Agathæ . . .		Non.	Feb.
Agapiti . . .	viii.	Id.	Aug.
Agapiti . . .	xv.	Kal.	Sept.
Agnetis . . .	xii.	Kal.	Feb.
Agnetis Oct. .	v.	Kal.	Feb.
Aidani . . .	Prid.	Kal.	Sept.
Albani . . .	x.	Kal.	Jul.
Albini . . .		Kal.	Mart.
Alexandri . .	v.	Non.	Mai.
Amandi . . .	viii.	Id.	Feb.
Ambrosii . .	ii.	Non.	Apr.
Andreæ . . .	Prid.	Kal.	Dec.
Aniani . . .	xv.	Kal.	Dec.
Animarum Commemoratio .	iv.	Non.	Nov.
Annæ . . .	vii.	Kal.	Aug.
Annuntiatio beatæ Mariæ Virginis	viii.	Kal.	Apr.
Antonii . . .	xvi.	Kal.	Feb.
Apollinaris . .	x.	Kal.	Aug.
Apuleii . . .		Non.	Oct.
Assumptio beatæ Mariæ Virginis . . .	xviii.	Kal.	Sept.
Assumptionis beatæ Mariæ Virginis Oct.	xi.	Kal.	Sept.
Audoeni . . .	ix.	Kal.	Sept.
Augustini . .	v.	Kal.	Sept.
Augustini, Anglorum Episcopi	vii.	Kal.	Jun.
Austrebertæ. .	xiii.	Kal.	Nov.
Babillæ . . .	ix.	Kal.	Feb.
Barnabæ . . .	iii.	Id.	Jun.
Bartholomæi .	ix.	Kal.	Sept.
Basilidis . . .	Prid.	Id.	Jun.
Basilii . . .	xviii.	Kal.	Jul.
Bathildis . . .	iii.	Kal.	Feb.
Bavonis . . .		Kal.	Oct.

Beatricis . .	iv.	Kal.	Aug.
Bedæ . . .	vii.	Kal.	Jun.
Benedicti . .	xii.	Kal.	Apr.
Bertini . . .		Non.	Sept.
Birini . . .	Prid.	Non.	Sept.
Blasii . . .	iii.	Non.	Feb.
Bonifacii . .		Non.	Jun.
Botulphi . .	xv.	Kal.	Jul.
Bricii . . .		Id.	Nov.
Brigidæ. . .		Kal.	Feb.
Calixti, Papæ .	Prid.	Id.	Oct.
Cathedra Petri	viii.	Kal.	Mart.
Ceciliæ . . .	x.	Kal.	Dec.
Ceddæ . . .	vi.	Non.	Mart.
Christinæ . .	ix.	Kal.	Aug.
Christophori .	viii.	Kal.	Aug.
Chrysanti . .		Kal.	Dec.
Chrysogoni. .	viii.	Kal.	Dec.
Circumcisio Domini		Kal.	Jan.
Cirici . . .	xvi.	Kal.	Jul.
Cirini . . .	Prid.	Id.	Jun.
Clementis . .	ix.	Kal.	Dec.
Conceptio beatæ Mariæ Virginis	vi.	Id.	Dec.
Cornelii. . .	xviii.	Kal.	Oct.
Cosmæ . . .	v.	Kal.	Oct.
Crescentiæ . .	xvii.	Kal.	Jul.
Crispini . .	viii.	Kal.	Nov.
Crispiniani. .	viii.	Kal.	Nov.
Crucis Exaltatio	xviii.	Kal.	Oct.
Crucis Inventio	v.	Non.	Mai.
Cuthberti . .	xiii.	Kal.	Apr.
Cuthberti Translatio . . .	Prid.	Non.	Sept.
Cypriani . .	vi.	Kal.	Oct.
Cypriani . .	xviii.	Kal.	Oct.
Cyriaci . . .	vi.	Id.	Aug.
Damiani . .	v.	Kal.	Oct.
Dariæ . . .		Kal.	Dec.
Dionysiis . .	vii.	Id.	Oct.
Donati . . .	vii.	Id.	Aug.
Dunstani. . .	xiv.	Kal.	Jun.

Leufredi . . .	xi.	Kal.	Jul.
Lini	vi.	Kal.	Dec.
Lucæ	xv.	Kal.	Nov.
Luciæ	xvi.	Kal.	Oct.
Luciæ		Id.	Dec.
Machabæorum .		Kal.	Aug.
Machuti . . .	xvii.	Kal.	Dec.
Magni . . .	xiv.	Kal.	Sept.
Marcelli . . .	xvii.	Kal.	Feb.
Marcelli . . .		Non.	Oct.
Marcelliani . .	xiv.	Kal.	Jul.
Marcellini . .	iv.	Non.	Jun.
Marci	xiv.	Kal.	Jul.
Marci		Non.	Oct.
Marci, Evangelistæ . . .	vii.	Kal.	Mai.
Margaretæ . .	xiii.	Kal.	Aug.
Mariæ Magdalenæ . . .	xi.	Kal.	Aug.
Marthæ . . .	vi.	Kal.	Aug.
Martini, Episcopi	iii.	Id.	Nov.
Martini, Episcopi Oct. . . .	xiv.	Kal.	Dec.
Martini, Episcopi, Translatio .	iv.	Non.	Jul.
Martini, Papæ .	iv.	Id.	Nov.
Martiniani . .	vi.	Non.	Jul.
Matthæi . . .	xi.	Kal.	Oct.
Matthiæ . . .	vi.	Kal.	Mart.
Mauri	xviii.	Kal.	Feb.
Mauricii . . .	x.	Kal.	Oct.
Maurilii . . .		Id.	Sept.
Maximi . . .	xviii.	Kal.	Mai.
Medardi . . .	vi.	Id.	Jun.
Mennæ . . .	iii.	Id.	Nov.
Michaelis . .	iii.	Kal.	Oct.
Modesti . . .	xvii.	Kal.	Jul.
Naboris . . .	Prid.	Id.	Jun.
Nativitas beatæ Mariæ Virginis	vi.	Id.	Sept.
Nativitatis beatæ Mariæ Virginis Oct. . .	xvii.	Kal.	Oct.
Nativitas Domini	viii.	Kal.	Jan.
Nazarii . . .	Prid.	Id.	Jun.
Nerei . . .	iv.	Id.	Mai.
Nicasii . . .	v.	Id.	Oct.
Nicolai . . .	viii.	Id.	Dec.

Nicomedis . .		Kal.	Jun.
Nicomedis . .	xvii.	Kal.	Oct.
Nominis Jesu .	vii.	Id.	Aug.
Omnium Sanctorum . .		Kal.	Nov.
Oswaldi . . .		Non.	Aug.
Oswini . . .	xiii.	Kal.	Sept.
Pancratii . .	iv.	Id.	Mai.
Pantaleonis .	v.	Kal.	Aug.
Pauli (et Johannis) . .	vi.	Kal.	Jul.
Pauli (et Petri)	iii.	Kal.	Jul.
Pauli, Apostoli Commemoratio . . .	Prid.	Kal.	Jul.
Pauli, Apostoli Conversio .	viii.	Kal.	Feb.
Pauli primi Eremitæ . . .	iv.	Id.	Jan.
Paulini . . .	vi.	Id.	Oct.
Pelagiæ . . .	vii.	Id.	Oct.
Petri . . .	iv.	Non.	Jun.
Petri (et Pauli)	iii.	Kal.	Jul.
Petri ad Vincula		Kal.	Aug.
Petri ad Vincula Oct. . . .	vi.	Id.	Aug.
Petri Cathedra	viii.	Kal.	Mart.
Petri (et Pauli) Oct. . . .	Prid.	Non.	Jul.
Petrocii . . .	Prid.	Non.	Jun.
Petronillæ . .	Prid.	Kal.	Jun.
Philippi . .		Kal.	Mai.
Platonis . .		Kal.	Oct.
Polycarpi . .	vii.	Kal.	Feb.
Præjecti . .	viii.	Kal.	Feb.
Praxedis . .	xii.	Kal.	Aug.
Primi . . .	v.	Id.	Jan.
Priscæ . . .	xv.	Kal.	Feb.
Prisci . . .		Kal.	Sept.
Processi . . .	vi.	Non.	Jul.
Protasii . . .	xiii.	Kal.	Jul.
Proti . . .	iii.	Id.	Sept.
Purificatio beatæ Mariæ Virginis	iv.	Non.	Feb.
Quattuor Coronatorum . .	vi.	Id.	Nov.
Quintini . .	Prid.	Kal.	Nov.

MISSALE.

CALENDARIUM.

THIS Calendar is made upon a collation of the manuscript and the printed Missals, one printed and four Manuscript Breviaries, the Ripon Fragment, and Sir John Lawson's Manual.

The Catalogue at the foot of each month, of Feasts, "OMNINO TENENDA," is from the manuscript Missals D and G, from three manuscript Breviaries, from the Ripon Fragment, Sir John Lawson's Manual, all which have complete Calendars; and from two manuscript Missals (B and F) for two months each only.

The Notices, metrical and prose, which precede and follow the Calendar of each month in the printed Missals, are given together at the end of the Calendar.

Of the Feasts in the Calendar, the following are found in printed books only:—

Transfiguratio Domini	Aug. 6 *
Nominis Jesu	Aug. 7 *
Visitatio beatæ Mariæ Virginis . cation of York in 1526.	April 2 added by the Convo-
S. Ceddæ	March 2.

MS. D adds in the Calendar "S. Oswin, Aug. 20," but gives no Mass in the Sanctorale.

It also gives a Mass for S. John of Bridlington, Oct. 9, without inserting his name in the Calendar.

* Mr. Raine has given me the following reference to the will of Archbishop Rotherham (Surtees Society, vol. 53. "Testamenta Eboracensia," vol. iv. p. 138):—"In Dei nomine, Amen. Ego Thomas Rotherham, archiepiscopus Eboracensis, sanus mente, laus Deo, sexto die mensis Augusti, in Festo Translationis* Jhesu, et Festo Ejusdem Nominis, quæ festa in provincia mea ex decreto meo et cleri mei assensu pro perpetuo statuuntur celebranda, anno Domini millesimo ccccmo nonagesimo octavo condo testamentum meum.'

* *i.e.*, Transfigurationis—*vide* Du Cange.

JANUARIUS.

1	III.	A		Kal.	*Circumcisio Domini, duplex festum principale*	*ix. lect.*
2		b	IV.	Non.	Oct. S. Stephani	iii. lect.
3	XI.	c	III.	Non.	Oct. S. Johannis	iii. lect.
4		d	II.	Non.	Oct. SS. Innocentium	iii. lect.
5	XIX.	e		Non.	Depositio S. Edwardi, regis et confessoris	ix. lect.
6	VIII.	f	VIII.	Id.	*Epiphania Domini, duplex festum principale*	*ix. lect.*
7		g	VII.	Id.		
8	XVI.	A	VI.	Id.	*Translatio S. Willelmi, semper in dominica proxima post festum Epiphaniæ, duplex festum principale*	*ix. lect.*
9	V.	b	V.	Id.		
10		c	IV.	Id.	S. Pauli, primi eremitæ confessoris non pontificis, memoria tantum	
11	XIII.	d	III.	Id.		
12	II.	e	II.	Id.		
13		f		Id.	Oct. Epiphaniæ. SS. Confessorum, Hilarii, et Remigii mediæ lectiones	ix. lect.
14	X.	g	XIX.	Kal.	Februarii. S. Felicis in Pincis, presbiteri et confessoris	iii. lect.
15		A	XVIII.	Kal.	S. Mauri, abbatis et confessoris non pontificis	iii. lect.
16	XVIII.	b	XVII.	Kal.	S. Marcelli, papæ et martyris	iii. lect.
17	VII.	c	XVI.	Kal.	S. Antonii, monachi confessoris non pontificis	iii. lect.
18		d	XV.	Kal.	S. Priscæ, virginis et martyris	iii. lect.
19	XV.	e	XIV.	Kal.	S. Germanici, martyris	iii. lect.
20	IV.	f	XIII.	Kal.	SS. Fabiani et Sebastiani, martyrum	ix. lect.
21		g	XII.	Kal.	S. Agnetis, virginis et martyris	ix. lect.
22	XII.	A	XI.	Kal.	S. Vincentii, martyris	ix. lect.
23	I.	b	X.	Kal.	S. Emerentianæ, virginis et martyris	iii. lect.
24		c	IX.	Kal.	S. Babillæ, episcopi cum tribus pueris martyribus	iii. lect.
25	IX.	d	VIII.	Kal.	*Conversio S. Pauli.* S. Præjecti, martyris memoria tantum	*ix. lect.*
26		e	VII.	Kal.	S. Polycarpi, episcopi et martyris	iii. lect.
27	XVII.	f	VI.	Kal.	S. Juliani, episcopi et confessoris	iii. lect.
28	VI.	g	V.	Kal.	Oct. S. Agnetis, virginis et martyris	iii. lect.
29		A	IV.	Kal.		
30	XIV.	b	III.	Kal.	S. Batildis, reginæ et matronæ	iii. lect.
31	III.	c	II.	Kal.		

Omnino tenenda in Archiepiscopatu Ebor.

Circumcisio Domini.
Epiphania Domini.
Translatio Sancti Willelmi.*
Conversio Sancti Pauli.

* Om. — MS. F. MS. York and Sion College, Mr. Kerslake's Breviaries, and Sir J. Lawson's Manual.

FEBRUARIUS.

1		d	Kal.	S. Brigidæ, virginis non martyris	iii. lect.
2	XI.	e	IV. Non.	*Purificatio Beatæ Mariæ Virginis, duplex festum principale*	*ix. lect.*
3	XIX.	f	III. Non.	S. Blasii, episcopi et martyris	iii. lect.
4	VIII.	g	II. Non.	S. Gilberti, confessoris non pontificis	iii. lect.
5		A	Non.	S. Agathæ, virginis et martyris	ix. lect.
6	XVI.	b	VIII. Id.	SS. Vedasti et Amandi, confessorum et pontificum	iii. lect.
7	V.	c	VII. Id.		
8		d	VI. Id.		
9	XIII.	e	V. Id.		
10	II.	f	IV. Id.	S. Scolasticæ, virginis non martyris	iii. lect.
11		g	III. Id.		
12	X.	A	II. Id.		
13		b	Id.		
14	XVIII.	c	XVI. Kal.	Martii. S. Valentini, martyris	iii. lect.
15	VII.	d	XV. Kal.		
16		e	XIV. Kal.	S. Julianæ, virginis et martyris	iii. lect.
17	XV.	f	XIII. Kal.		
18	IV.	g	XII. Kal.		
19		A	XI. Kal.		
20	XII.	b	X. Kal.		
21	I.	c	IX. Kal.		
22		d	VIII. Kal.	*Cathedra S. Petri, duplex festum de minoribus*	*ix. lect.*
23	IX.	e	VII. Kal.		
24		f	VI. Kal.	*S. Matthiæ, apostoli, duplex festum de minoribus.* Locus bissexti	*ix. lect.*
25	XVII.	g	V. Kal.		
26	VI.	A	IV. Kal.		
27		b	III. Kal.		
28	XIV.	c	II. Kal.		

Omnino tenenda.

Purificatio Beatæ Mariæ.

Cathedra Sancti Petri.

Sancti Matthiæ, Apostoli.

MARTIUS.

Kal.	S. Albini, episcopi et confessoris	iii. lect.
vi Non.	S. Ceddae*	
[illegible] Non.		
[illegible] Non.		
[illegible] Non.		
[illegible] Non.		
Non.		
[illegible] Id.		
[illegible]		
[illegible]		
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	S. Gregorii, papae et confessoris, duplex festum [illegible]	ix. lect.
[illegible] Id.		
[illegible] Id.		
Id.		
[illegible] Kal.	Aprilis	
[illegible] Kal.		
[illegible] Kal.		
[illegible] Kal.		
[illegible] Kal.	S. Cuthberti, episcopi et confessoris	ix. lect.
[illegible] Kal.	S. [illegible] abbatis et confessoris	ix. lect.
[illegible] Kal.		
[illegible] Kal.		
[illegible] Kal.		
[illegible] Kal.	[illegible] Sanctae Mariae, festum duplex principale. [illegible] Christus passus est.	*ix. lect.*
[illegible] Kal.		
[illegible] Kal.	[illegible] duplex festum principale	
[illegible] Kal.		
[illegible] Kal.		
[illegible] Kal.		
[illegible] Kal.		

[illegible]

Annunciatio Sanctae Mariae.

[illegible] Domini.†

[illegible] the Ripon Fragment, in the Sion College [illegible] John Lawson's Manual. It is not found in any [illegible] the printed Breviary. The printed editions of the [illegible] found in the margin of MS. B. [illegible] Breviary.

APRILIS.

1		g	Kal.		
2	XI.	A	IV. Non.	[Visitatio beatæ Virginis Mariæ] *	
3		b	III. Non.		
4	XIX.	c	II. Non.	S. Ambrosii, episcopi et confessoris et doctoris, duplex festum de minoribus	ix. lect.
5	VIII.	d	Non.		
6	XVI.	e	VIII. Id.		
7	V.	f	VII. Id.		
8		g	VI. Id.		
9	XIII.	A	V. Id.		
10	II.	b	IV. Id.		
11		c	III. Id.		
12	X.	d	II. Id.		
13		e	Id.		
14	XVIII.	f	XVIII. Kal. Maii.	SS. Tiburtii, Valeriani, et Maximi, martyrum	iii. lect.
15	VII.	g	XVII. Kal.		
16		A	XVI. Kal.		
17	XV.	b	XV. Kal.		
18	IV.	c	XIV. Kal.		
19		d	XIII. Kal.		
20	XII.	e	XII. Kal.		
21	I.	f	XI. Kal.		
22		g	X. Kal.		
23	IX.	A	IX. Kal.	*S. Georgii, martyris, duplex festum de minoribus*	*ix. lect.*†
24		b	VIII. Kal.	Translatio S. Wilfridi, archiepiscopi, duplex festum de minoribus	ix. lect.
25	XVI.	c	VII. Kal.	*S. Marci, evangelistæ, duplex festum de minoribus.* Litania major	ix. lect.
26	VI.	d	VI. Kal.		
27		e	V. Kal.		
28	XIV.	f	IV. Kal.	S. Vitalis, martyris	iii. lect.
29	III.	g	III. Kal.		
30		A	II. Kal.		

OMNINO TENENDA.

Tres dies Paschæ.
Sancti Georgii, Martyris. ‡
Sancti Marci, Evangelistæ.

* Added to the Calendar by Convocation of York, A.D 1526. It is inserted by a later hand in the Ripon Fragment.

† *quasi ix. lect.*—Mr. Kerslake's Breviary.

‡ Om.—MS. G, Mr. Kerslake's Breviary, and Sir John Lawson's Manual. It is added in a later hand to the Sion College Breviary.

MAIUS.

1	XVI.	b	Kal.	*Apostolorum Philippi et Jacobi, duplex festum de minoribus*	ix. lect
2		c	VI. Non.		
3	XIX.	d	V. Non.	Inventio S. Crucis. SS. Alexandri, Eventii, et Theoduli, memoria	iii. lect. quasi ix. lect.
4	VIII.	e	IV. Non.		
5		f	III. Non.		
6	XVI.	g	II. Non.	S. Johannis, apostoli et evangelistæ, ante portam Latinam	iii. lect. quasi ix. lect.
7	V.	A	Non.	*S. Johannis, archiepiscopi de Beverlaco, duplex festum de minoribus*	*iii. lect.*
8		b	VIII. Id.		
9	XIII.	c	VII. Id.		
10	II.	d	VI. Id.	SS. Gordiani et Epimachi, martyrum	iii. lect.
11		e	V. Id.		
12	X.	f	IV. Id.	SS. Nerei, Achillei, et Pancratii, martyrum	iii. lect.
13		g	III. Id.		
14	XVIII.	A	II. Id.		
15	VII.	b	Id.		
16		c	XVII. Kal. Junii		
17	XV.	d	XVI. Kal.		
18	IV.	e	XV. Kal.		
19		f	XIV. Kal.	S. Dunstani, archiepiscopi et confessoris	iii. lect.
20	XII.	g	XIII. Kal.		
21	I.	A	XII. Kal.		
22		b	XI. Kal.		
23	IX.	c	X. Kal.		
24		d	IX. Kal.		
25	VIII.	e	VIII. Kal.	S. Urbani, papæ et martyris	iii. lect.
26	VI.	f	VII. Kal.	S. Augustini, Anglorum episcopi. S. Bedæ, presbiteri et confessoris, memoria	ix. lect.
27		g	VI. Kal.		
28	XIV.	A	V. Kal.	S. Germani, episcopi Parisiensis, et confessoris	iii. lect.
29	III.	b	IV. Kal.		
30		c	III. Kal.		
31	XI.	d	II. Kal.	S. Petronillæ, virginis non martyris	iii. lect.

OMNINO TENENDA.

Apostolorum Philippi et Jacobi.
Inventio Sanctæ Crucis.
S. Johannis, Beverlacensis.
Ascensio Domini.

[Dies Pentecostes cum tribus diebus sequentibus.
Festum Corporis Christi.—York MS. Breviary and Sir J. Lawson's Manual.]

JUNIUS.

1		e		Kal.	S. Nicomedis, martyris	iii. lect.
2	XIX.	f	IV.	Non.	SS. Marcellini et Petri, martyrum	iii. lect.
3	VIII.	g	III.	Non.		
4	XVI.	A	II.	Non.	S. Petrocii, confessoris	iii. lect.
5	V.	b		Non.	S. Bonifacii, martyris	iii. lect.
6		c	VIII.	Id.		
7	XIII.	d	VII.	Id.		
8	II.	e	VI.	Id.	***S. Willelmi, archiepiscopi, duplex festum principale.*** SS. Medardi et Gildardi, memoria tantum	*ix. lect.*
9		f	V.	Id.	SS. Primi et Feliciani, martyrum	iii. lect.
10	X.	g	IV.	Id.		
11		A	III.	Id.	***S. Barnabæ, apostoli***	*ix. lect.*
12	XVIII.	b	II.	Id.	SS. Basilidis, Cyrini, Naboris, et Nazarii, martyrum	iii. lect.
13	VII.	c		Id.		
14		d	XVIII.	Kal.	Julii. S. Basilii, episcopi et confessoris	iii. lect.
15	XV.	e	XVII.	Kal.	Oct. S. Willelmi. SS. Viti, Modesti, et Crescentiæ, mediæ lectiones	ix. lect.
16	IV.	f	XVI.	Kal.	SS. Cirici et Julittæ, martyrum	iii. lect.
17		g	XV.	Kal.	S. Botulphi, abbatis et confessoris	iii. lect.
18	XII.	A	XIV.	Kal.	SS. Marci et Marcelliani, martyrum	iii. lect.
19	I.	b	XIII.	Kal.	SS. Gervasii et Protasii, martyrum,	iii. lect.
20		c	XII.	Kal.		
21	IX.	d	XI.	Kal.	S. Leufredi, abbatis confessoris, non pontificis	iii. lect.
22		e	X.	Kal.	S. Albani, martyris	ix. lect.
23	XVII.	f	IX.	Kal.	S. Etheldredæ, virginis non martyris. Vigilia cum nocturno	iii. lect.
24	VI.	g	VIII.	Kal.	*Nativitas S. Johannis Baptistæ, duplex festum principale*	*ix. lect.*
25		A	VII.	Kal.		
26	XIV.	b	VI.	Kal.	SS. Johannis et Pauli, martyrum	iii. lect.
27	III.	c	V.	Kal.		
28		d	IV.	Kal.	S. Leonis, papæ et confessoris. Vigilia cum nocturno	iii. lect.
29	XI.	e	III.	Kal.	*Apostolorum Petri et Pauli, duplex festum principale*	*ix. lect.*
30.		f	II.	Kal.	Commemoratio S. Pauli apostoli	ix. lect.

OMNINO TENENDA.

Sancti Willelmi, Archiepiscopi.
Nativitas Sancti Johannis Baptistæ.
Apostolorum Petri et Pauli.

JULIUS.

1	XIX.	g		Kal.	Oct. S. Johannis Baptistæ	iii. lect.
2	VIII.	A	VI.	Non.	S. Swithuni, episcopi et confessoris. SS. Processi et Martiniani, memoria	ix. lect.
3		b	V.	Non.		
4	XVI.	c	IV.	Non.	Translatio S. Martini Turonensis, episcopi et confessoris	ix. lect.
5	V.	d	III.	Non.		
6		e	II.	Non.	Oct. Apostolorum Petri et Pauli	ix. lect.
7	XIII.	f		Non.	*Translatio S. Thomæ Cantuariensis, pontificis et martyris*	*ix. lect.*
8	II.	g	VIII.	Id.	S. Grimbaldi, confessoris non pontificis	iii. lect.
9		A	VII.	Id.	S. Everildis, virginis non martyris	ix. lect.
10	X.	b	VI.	Id.	SS. Septem Fratrum martyrum	iii. lect.
11		c	V.	Id.		
12	XVIII.	d	IV.	Id.		
13	VII.	e	III.	Id.		
14		f	II.	Id.	Hic incipiunt dies Caniculares	
15	XV.	g		Id.		
16	IV.	A	XVII.	Kal. Augusti		
17		b	XVI.	Kal.		
18	XII.	c	XV.	Kal.		
19	I.	d	XIV.	Kal.		
20		e	XIII.	Kal.	S. Margaretæ, virginis et martyris	ix. lect.
21	IX.	f	XII.	Kal.	S. Praxedis, virginis non martyris	iii. lect.
22		g	XI.	Kal.	*S. Mariæ Magdalenæ.* S. Wandragesili, abbatis, memoria	*ix. lect.*
23	XVII.	A	X.	Kal.	S. Apollinaris, episcopi et martyris	iii. lect.
24	VI.	b	IX.	Kal.	S. Christinæ, virginis et martyris. Vigilia cum nocturno	iii. lect.
25		c	VIII.	Kal.	*S. Jacobi Apostoli, duplex festum de minoribus.* Christophori, martyris, memoria	*ix. lect.*
26	XIV.	d	VII.	Kal.	S. Annæ, Matris Virginis gloriosæ	ix. lect.
27	III.	e	VI.	Kal.	S. Marthæ, virginis non martyris. Septem Dormientium, memoria	ix. lect.
28		f	V.	Kal.	S. Sampsonis, episcopi et confessoris. S. Pantaleonis, episcopi et martyris, memoria	iii. lect.
29	XI.	g	IV.	Kal.	SS. Felicis, Simplicii, Faustini, et Beatricis, martyrum	iii. lect.
30	XIX.	A	III.	Kal.	SS. Abdon et Sennen, martyrum	iii. lect.
31		b	II.	Kal.	S. Germani, episcopi et confessoris	iii. lect.

Omnino tenenda.

Translatio Sancti Thomæ.

Sanctæ Mariæ Magdalenæ.

S. Jacobi, Apostoli.

AUGUSTUS.

1	VIII.	c	Kal.	*Ad Vincula S. Petri, festum duplex principale.* SS. Machabæorum, memoria	ix. lect.
2	XVI.	d	IV. Non.	S. Stephani, papæ et martyris	iii. lect.
3	V.	e	III. Non.	Inventio corporis S. Stephani protomartyris, sociorumque ejus	ix. lect.
4		f	II. Non.		
5	XIII.	g	Non.	S. Oswaldi, regis et martyris	ix. lect.
6	II.	A	VIII. Id.	S. Sixti, papæ et martyris. SS. Felicissimi et Agapiti. [Transfiguratio Domini. ix. lect.]	iii. lect.
7		b	VII. Id.	S. Donati, episcopi et martyris. [Festum Nominis Jesu. ix. lect.]	iii. lect.
8	X.	c	VI. Id.	Oct. S. Petri. S. Cyriaci, sociorumque ejus, mediæ lectiones	ix. lect.
9		d	V. Id.	S. Romani, militis et martyris. Vigilia cum nocturno	iii. lect.
10	XVIII.	e	IV. Id.	*S. Laurentii, martyris*	*ix. lect.*
11	VII.	f	III. Id.	S. Tiburtii, martyris	iii. lect.
12		g	II. Id.		
13	XV.	A	Id.	S. Hippolyti, cum sociis martyrum	iii. lect.
14	IV.	b	XIX. Kal.	Septembris. S. Eusebii, confessoris non pontificis. Vigilia	iii. lect.
15		c	XVIII. Kal.	*Assumptio Beatæ Mariæ Virginis, duplex festum principale*	*ix. lect.*
16	XII.	d	XVII. Kal.		
17	I.	e	XVI. Kal.	Oct. S. Laurentii, martyris, memoria tantum	
18		f	XV. Kal.	S. Agapiti, martyris, memoria tantum	
19	IX.	g	XIV. Kal.	S. Magni, martyris, memoria tantum	
20		A	XIII. Kal.	[S. Oswini, martyris.—MS. D.]	
21	XVII.	b	XII. Kal.		
22	VI.	c	XI. Kal.	Oct. S. Mariæ. S. Timothei et Symphoriani, mediæ lectiones	ix. lect.
23		d	X. Kal.	Vigilia.	
24	XIV.	e	IX. Kal.	*S. Bartholomæi, duplex festum de minoribus.* S. Audœni, episcopi, memoria	*ix. lect.*
25	III.	f	VIII. Kal.	S. Hildæ, virginis non martyris	iii.. lect.
26		g	VII. Kal.		
27	XI.	A	VI. Kal.	S. Rufi, martyris	iii. lect.
28	XIX.	b	V. Kal.	*S. Augustini, confessoris et doctoris, duplex festum de minoribus.* S. Hermetis, memoria	ix. lect.
29		c	IV. Kal.	*Decollatio S. Johannis Baptistæ.* S. Sabinæ, virginis, memoria	*ix. lect.*
30	VIII.	d	III. Kal.	SS. Felicis et Adaucti, martyrum	iii. lect.
31		e	II. Kal.	S. Aidani, episcopi et confessoris	iii. lect.

Omnino tenenda.

Ad Vincula Sancti Petri.
Sancti Laurentii.
Assumptio Sanctæ Mariæ.
Sancti Bartholomæi.
Decollatio Sancti Johannis.

SEPTEMBER.

1	XVI.	f	Kal.	S. Egidii, abbatis et confessoris, non pontificis. S. Prisci martyris memoria.	ix. lect.
2	V	g	IV. Non.		
3		A	III. Non.	Hic finiunt dies caniculares.	
4	XIII.	b	II. Non.	Translatio S. Cuthberti, episcopi et confessoris. S. Birini, episcopi et confessoris mediæ lectiones	ix. lect.
5	II.	c	Non.	S. Bertini, abbatis et confessoris non pontificis	iii. lect.
6		d	VIII. Id.		
7	X.	e	VII. Id.	S. Evurtii, episcopi et confessoris. Vigilia cum nocturno	iii. lect.
8		f	VI. Id.	*Nativitas Beatæ Mariæ, duplex festum principale.* S. Adriani martyris memoria tantum	*ix. lect.*
9	XVIII.	g	V. Id.	S. Gorgonii, martyris memoria tantum	
10	VII.	A	IV Id.		
11		b	III. Id.	SS. Proti et Hyacinthi, martyrum memoria tantum	
12	XV.	c	II. Id.		
13	IV.	d	Id.	S. Mauritii, episcopi et confessoris memoria tantum	
14		e	XVIII. Kal. Octobris.	*Exaltatio sanctæ Crucis.* S. Cornelii et Cypriani, mediæ lectiones	*ix. lect.*
15	XII.	f	XVII. Kal.	Oct. S. Mariæ. S. Nicomedis, martyris memoria	ix. lect.
16	I.	g	XVI. Kal.	SS. Eufemiæ, Luciæ matronæ, et Geminiani	iii. lect.
17		A	XV. Kal.	S. Lamberti, episcopi et martyris	iii. lect.
18	IX.	b	XIV. Kal.		
19		c	XIII. Kal.		
20	XVII.	d	XII. Kal.	Vigilia	
21	VI.	e	XI. Kal.	*S. Matthæi, apostoli et evangelistæ, duplex festum de minoribus.*	*ix. lect.*
22		f	X. Kal.	S. Mauricii, cum sociis suis martyrum	ix. lect.
23	XIV.	g	IX. Kal.	S. Teclæ, virginis non martyris	iii. lect.
24	III.	A	VIII. Kal.		
25		b	VII. Kal.	S. Firmini, episcopi et martyris	iii. lect.
26	XI.	c	VI. Kal.	SS. Cypriani et Justinæ, martyrum	iii. lect.
27	XIX.	d	V. Kal.	SS. Cosmæ et Damiani, martyrum	iii. lect.
28		e	IV. Kal.		
29	VIII.	f	III. Kal.	*S. Michaelis, archangeli, duplex festum de minoribus*	*ix. lect.*
30		g	II. Kal.	S. Hieronymi, presbyteri confessoris et doctoris, duplex festum de minoribus	ix. lect.

OMNINO TENENDA.

Nativitas Sanctæ Mariæ.
Exaltatio Sanctæ Crucis.
Sancti Matthæi, Apostoli.
Sancti Michaelis, Archangeli.

OCTOBER.

XVI.	A		Kal.	SS. Confessorum et pontificum Germani, Remigii, Vedasti, Bavonis, et Platonis	iii. lect.
V.	b	VI.	Non.	S. Thomæ Herfordensis episcopi et confessoris. S. Leodegarii, mediæ lectiones	ix. lect.
XIII.	c	V.	Non.		
II.	d	IV.	Non.	S. Francisci, confessoris non pontificis	iii. lect.
	e	III.	Non.		
X.	f	II.	Non.	S. Fidis, virginis et martyris	iii. lect.
	g		Non.	S. Marci, papæ et confessoris. SS. Marcelli et Apuleii, memoria	iii. lect.
XVIII	A	VIII.	Id.	S. Pelagiæ, matronæ	iii. lect.
VII.	b	VII.	Id.	S. Dionysii cum sociis, martyrum. [S. Johannis de Bridlington.—MS. D.]	ix. lect.
	c	VI.	Id.	S. Paulini, archiepiscopi Eboracensis. S. Gereonis cum sociis memoria	ix. lect.
XV.	d	V.	Id.	S. Nicasii, sociorumque ejus martyrum	iii. lect.
IV.	e	IV.	Id.	*Depositio S. Wilfridi, Eboracensis archiepiscopi, duplex festum de minoribus*	*ix. lect.*
	f	III.	Id.	Translatio S. Edwardi, regis et confessoris	ix. lect.
XII.	g	II.	Id.	S. Calixti, papæ et martyris	iii. lect.
I.	A		Id.	S. Wulfranni, episcopi et confessoris	iii. lect.
	b	XVII.	Kal.	Novembris	
IX.	c	XVI.	Kal.		
	d	XV.	Kal.	*S. Lucæ, evangelistæ, duplex festum de minoribus.* S. Justi, martyris, memoria	*ix. lect.*
XVII.	e	XIV.	Kal.	*Festum Reliquiarum Ecclesiæ Eboracensis, duplex festum de minoribus.*	*ix. lect.*
VI.	f	XIII.	Kal.	S. Austrebertæ, virginis non martyris	iii. lect.
	g	XII.	Kal.	Undecim millium virginum. S. Hilarionis, monachi confessoris non pontificis, med. lect.	ix. lect.
XIV.	A	XI.	Kal.		
III.	b	X.	Kal.	S. Romani Rothomagensis, archiepiscopi et confessoris	iii. lect.
	c	IX.	Kal.		
XI.	d	VIII.	Kal.	Translatio S. Johannis de Beverlaco, duplex festum de minoribus. SS. Crispini et Crispiniani, memoria	ix. lect.
XII.	e	VII.	Kal.		
	f	VI.	Kal.	Vigilia	
VIII.	g	V.	Kal.	*Apostolorum Simonis et Judæ, duplex festum de minoribus*	*ix. lect.*
	A	IV.	Kal.		
XVI.	b	III.	Kal.	S. Germani, Capuani episcopi et confessoris	iii. lect.
V.	c	II.	Kal.	S. Quintini, martyris. Vigilia cum nocturno	iii. lect.

OMNINO TENENDA.

Sancti Wilfridi, Archiepiscopi.
Sancti Lucæ, Evangelistæ.
Sanctorum Apostolorum Simonis et Judæ.

NOVEMBER.

Kal.	*Festivitas Omnium Sanctorum, duplex festum principale*	*ix. lect.*
IV Non.	*Commemoratio Animarum, duplex festum de minoribus*	ix. lect.
III. Non.	SS. Eustachii sociorumque ejus, martyrum	iii. lect.
[illegible] Non.		
Non.		
Id.	S. Leonardi, abbatis et confessoris non pontificis	ix. lect.
Id.	S. Willebrordi, episcopi et confessoris	iii. lect.
Id.	SS. Quattuor Coronatorum martyrum	iii. lect.
Id.	S. Theodori, martyris	iii. lect.
Id.	S. Martini, papae et confessoris	iii. lect.
Id.	S. Martini, episcopi et confessoris. S. Mennae martyris memoria	*ix. lect.*
Id.		
[illegible]	S. Britii, episcopi et confessoris	iii. lect.
Kal. Decembris		
	S. Machuti, episcopi et confessoris	iii. lect.
	S. Edmundi, archiepiscopi et confessoris	ix. lect.
	S. [illegible], episcopi et confessoris	iii. lect.
	Oct. S. Martini	iii. lect.
	S. [illegible] [illegible] martyris	ix. lect.
	S. [illegible] martyris	ix. lect.
	S. [illegible] martyris. S. Felicitatis [illegible]	ix. lect.
	S. [illegible] martyris	iii. lect.
	S. [illegible]	*ix. lect.*
	S. [illegible] martyris	iii. lect.
	S. [illegible] martyris. Vigilia [illegible]	iii. lect.
	S. [illegible] festum de minoribus	ix. lect.

[illegible]

[illegible]

[illegible] MSS. York, Sion College, and Mr. [illegible]

[illegible]

DECEMBER.

1		f	Kal.	SS. Chrysanti et Dariæ, martyrum	iii. lect.
2	XIII.	g	IV. Non.		
3	II.	A	III. Non.		
4		b	II. Non.		
5		c	Non.		
6	XVIII.	d	VIII. Id.	*S. Nicolai, episcopi et confessoris*	*ix. lect.*
7	VII.	e	VII. Id.	Oct. S. Andreæ, apostoli	iii. lect.
8		f	VI. Id.	*Conceptio Beatæ Mariæ, duplex festum principale*	*ix. lect.*
9	XV.	g	V. Id.		
10	IV.	A	IV. Id.		
11		b	III. Id.		
12	XII.	c	II. Id.		
13	I.	d	Id.	S. Luciæ, virginis et martyris	ix. lect.
14		e	XIX. Kal. Januarii		
15	IX.	f	XVIII.		
16		g	XVII.	O Sapientia	
17	XVII.	A	XVI.		
18	VI.	b	XV.		
19		c	XIV.		
20	XIV.	d	XIII.	Vigilia.	
21	III.	e	XII.	*S. Thomæ, apostoli, duplex festum de minoribus*	*ix. lect.*
22		f	XI.		
23	XI.	g	X.		
24	XIX.	A	IX.	Vigilia.	
25		b	VIII.	*Nativitas Domini nostri Jesu Christi, duplex festum principale.* S. Anastasiæ, virginis et martyris, memoria	
26	VIII.	c	VII.	*S. Stephani, protomartyris, duplex festum principale*	
27		d	VI.	*S. Johannis, apostoli et evangelistæ, duplex festum principale*	
28	XVI.	e	V.	*SS. Innocentium, martyrum, duplex festum principale*	
29	V.	f	IV.	*S. Thomæ Cantuariensis, martyris, duplex festum principale*	
30		g	III.		
31	XIII.	A	II.	S. Silvestri, papæ et confessoris	ix. lect.

Omnino tenenda.

Sancti Nicolai, Episcopi.
Conceptio Beatæ Mariæ.*
S. Thomæ, Apostoli.
Nativitas Domini et quattuor dies sequentes.
Dedicatio Ecclesiæ ubicunque evenerit. †

* Om.—MS. G.

† MS. G and MS. Breviary.

The following Notices are found only in the second and later printed editions of the Missal :—

JANUARIUS.

Pocula Janus amat.

Prima dies mensis et septima truncat, ut ensis.

Januarius habet dies xxxi., Luna vero xxx. Nox habet horas xvi.; dies vero viii.

In Jano claris calidisque cibis potiaris :
Atque decens potus post fercula sit tibi notus.
Laedit enim medo tunc potus, ut bene credo :
Balnea tunc intres, et venam findere cures.

FEBRUARIUS.

Et Februus algeo clamat.

Quarta subit mortem, prosternit tertia fortem.

Februarius habet dies xxviii., Luna vero xxix. Nox habet horas xiv.; dies [illegible]

[illegible] Februario [illegible]ulta
[illegible] velis
[illegible] findis [illegible] :
[illegible] cerebri [illegible]

MARTIUS.

Martius [illegible]

[illegible]

Martius habet dies [illegible] Luna vero xxx. Nox habet horas xii.; dies [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

APRILIS.

Et Aprilis florida nutrit.

Denus et undenus est mortis vulnere plenus.

Aprilis habet dies xxx.; Luna vero xxix. Nox habet horas x.; dies vero xiv.

Sæpe probatur vere vires Aprilis habere:
Cuncta renascuntur; pori tunc aperiuntur;
In quo scalpescit corpus, sanguis quoque crescit;
Ergo solvatur venter, cruor imminuatur.

MAIUS.

Ros et frons nemorum Maio sunt fomes amorum.

Tertius occidit, et septimus ora relidit.

Maius habet dies xxxi.; Luna vero xxx. Nox habet horas viii.; dies vero xvi.

Maio secure laxari sit tibi curæ:
Scindatur vena, sed balnea dentur amœna:
Cum calidis rebus sint fercula seu speciebus:
Potio astricta sit salvia cum benedicta.

JUNIUS.

Dat Junius fœna.

Denus pallescit; quindenus fœdera nescit.

Junius habet dies xxx.; Luna vero xxix. Nox habet horas vi.; dies vero xviii.

In Junio gentes potabit medo bibentes;
Atque novellarum fuge potus cervisiarum;
Ne noceat colera, valet hæc refectio vera;
Lactucæ frondes ede; jejunus bibe fontes.

JULIUS.

Julio resecatur avena.

Terdenus mactat Julii; denus labefactat.

Julius habet dies xxxi.; Luna vero xxx. Nox habet horas viii.; dies vero xvi.

Qui vult solamen, Julio præbet hoc medicamen;
Venam non scindat, nec ventrem potio lædat;
Somnum compescat, et balnea cuncta pavescat.
Prodest recens unda, allium cum salvia munda.

AUGUSTUS.

Augustus spicas.

Percutit ut funda lux prima diesque secunda.

Augustus habet dies xxxi.; Luna vero xxx. Nox habet horas x.; dies vero xiv.

Quisquis sub Augusto vivit medicamine justo,
Raro dormitet; æstum, coitum quoque vitet;
Balnea non curet, nec multum comestio duret;
Nemo laxari debet, vel fleubothomari.

SEPTEMBER.

September conterit uvas.

Tertia Septembris et decima sunt mala membris.

September habet dies xxx.; Luna vero xxiv. Nox habet horas xii.; dies vero xii.

Fructus maturi Septembris sunt valituri,
Et pira cum vino, panis cum lacte caprino;
Aqua de urtica tibi potio fertur amica;
Tunc venam pandas; speciem cum semine mandas.

OCTOBER.

Seminat October.

Tertius et denus est sicut mors alienus.

October habet dies xxxi.; Luna vero xxx. Nox habet horas xiv.; dies vero x.

October vina præbet cum carne ferina;
Necnon aucina caro valet et volucrina;
Quamvis sint sana, tamen est repletio vana.
Quantum vis comede, sed non præcordia læde.

NOVEMBER.

Spoliat virgulta November.

Quinta Novembris vix tertia manet in urnis.

November habet dies xxx.; Luna vero xxix. Nox habet horas xvi.; dies vero viii.

Hoc tibi scire datur, quod rheuma Novembri curatur;
Quoque nociva vita tua sit pretiosa diæta;
Balnea cum venere tunc nullum constat habere;
Potio sit sana atque minutio bona.

DECEMBER.

Quærit habere cibum porcum mactando December.
Septimus exsanguis : rivosus denus, ut anguis.

December habet dies xxxi.; Luna vero xxx. Nox habet horas xviii.; dies vero vi.

Sanæ sunt membris calidæ res mense Decembris ;
Frigus vitetur : capitalis vena secetur ;
Lotio sit vana ; sed vasis potatio cara ;
Sit tepidus potus frigori contrarius totus.

CONSIDERATIONES CIRCA MISSAM CELEBRANDAM.*

Sacerdos celebraturus prius ante se(cum) penset quæ sit celebrandi intentio ; ut non propter vanam gloriam, lucrum, consuetudinem, aut verecundiam celebret ; sed intendat præcipue latriam Domini colere, mortem Christi seu passionem recolere, ecclesiam totam ejusque membra, præcipue quibus magis obligatus est et qui plus indigent, juvare. Intendat denique virtute sacramenti et sacrificii se consecuturum peccatorum remissionem, augmentum divinæ dilectionis, suæque tandem assecutionem æternæ salvationis sive beatificationis.

At vero ut prædictum finem seu fines consequatur, apud se considerare debet hujus mysterii veritatem, videlicet quid et quis recipit. Quid : considerando rei dignitatem, magnificentiam immensam, majestatem atque ineffabilem clementiam : quoniam hic sumitur verus Deus, sanctus sanctorum, rex regum, et dominus dominantium, qui sua bonitate cuncta creavit, et ut nostræ redemptionis pretium Deo patri offerret, inæstimabili pietate homo factus mortem crucis pertulit, seque sumendum hoc sacramento in ejus passionis memoriam et hæreditatis æternæ pignus nobis instituit. Deinde consideret quis sit ipse qui sumere debet ; quia creatura humana et rationalis spiritualium omnium quantum infirmior† tantum indignior. Sic igitur consideratio nostræ pravitatis ad timorem et reverentiam respectu tantæ majestatis animum inclinabit. Nam si ipsius clementiam, bonitatem, et sanctitatem attendamus, quo major est dignitas sua quam indignitas nostra, eo ipso respectu tantæ bonitatis in amorem et devotionem simul accendemur : ut et ibi simul sit cum fiducia timor non servilis, sed cum humilitate amor filialis. Sicque in spem misericordiæ consequendæ erigemur, ut ab ipso auxilium secure postulemus, qui dixit, Petite et accipietis : quærite et invenietis : quod maxime nobis in hac oblatione assequi credendum est, in qua sacerdos pro se et aliis veniam et gratiam de sursum postulat.

* The Considerationes, as well as the Regula and the Prayer that follows, are found only in the printed Editions, with this exception, that the Regula is embodied in the Office for the First Sunday in Advent in MS. D, with the addition as to Vestments which will be found immediately following the Regula, p. xlvii.

† Edd.—quantum infirmior et infirmior tantum indignior.

Sed quoniam oratio non est satis digna [illegible] obtinere subsidium, nisi peccatorum prius recognoscat defectum et delictum, ideo Missam, quae orationum praecipua est, debet praecedere de omissis et commissis generalis confessio, contritio atque saltem in proposito satisfactio: unde novem sacerdos, quod si cum conscientia certa vel probabili peccati mortalis Missam celebret, triplex ad minus mortale peccatum incurrit. Primum, quia indignus praesumit accedere. Secundum, quia indignus praesumit sacra tractare sacramentaque [illegible] conficere. Tertium, quia corpus Christi et sanguinem indigne et ad judicium sibi non formidat sumere. Quapropter cum se ad Missam celebrandam disponit, a mundanis et omnis operationibus et cogitationibus quantum potest abstineat, et se totum, idest sua facta, negligentias et [illegible] conscientiam suam, facta sua manifestando, per proprii accusat, petens benedictionem et absolutionem. Et [illegible] est quantum ad formam absolutionis, quia quaedam verborum multiplicationes satis sollicite dixi quantamcumque ad devotionem inducunt ut verbis dicentes et signanter Magister Joannes de Gersono, [illegible] quam [illegible].

His ita peractis et poenitentia injuncta, si sibi ante quam Missam perficiat, finem injunctum, compleat cum contritione et proposito de satisfaciendo de his et his quibus tenetur. Dicat primum *Judica me Deus*, et cetera suffragia quae dici solent ante Missam. Post Missam similiter gratias agat Deo.

REGULA

Dominica prima Adventus Domini, peracta processione, dum Tertia cantatur, Executor officii et sui Ministri ad Missam decenter se induant, et postea ante supremum gradum Altaris ipse Sacerdos cum Diacono a dextris et Subdiacono a sinistris dicat *Confiteor*, et cetera, ut infra notatur ante Canonem Missae.

Ad Missam. Officium. *Ad te levavi animam meam*, et cetera, cum Psalmo. *Vias tuas Domine demonstra mihi*, et cetera. Repetatur Officium, et postea dicatur *Gloria Patri* et *Sicut erat*. Deinde repetatur Officium; et hoc per totum annum observetur in Dominicis, et in omni Servitio Duplici sive Simplici novem Lectionum, et in Festis quae pro Festis novem Lectionum habentur, tam de Temporali quam de Festis Sanctorum, et etiam de a Nativitate Domini, quocumque die contigerit, et quinta et sexta et Sabbato hebdomadarum Paschae et Pentecostes, excepto a Dominica in Passione usque ad Coenam Domini, quando de Temporali agitur, et in commemorationibus animarum.

Kyrie eleyson iii. *Christe eleyson* iii. *Kyrie eleyson* iii.

Non dicitur *Gloria in excelsis* per totum Adventum de quocumque dicitur Missa.

Oratio. *Excita, Domine, potentiam tuam, et veni*, et cetera. Memoria de sancta Maria. Oratio. *Deus qui de beatae Mariae.* Deinde fiat memoria de sancto Andrea, si infra Adventum evenerit ejus Festum; vel de omnibus Sanctis, scilicet *Concede nos*; vel pro pace universalis

Ecclesiæ. Oratio. *Ecclesiæ tuæ;* vel aliqua alia quam Præcentor vel Succentor assignaverit dicendam. Eodem modo dicantur memorationes aliis Dominicis per Adventum.

Lectio Epistolæ beati Pauli. Ad Romanos xiii. *Fratres: Scientes quia hora est,* et cetera.

Gradale. *Universi qui te,* et cetera. Chorus idem dicat, et prosequatur totum Gradale, quod per totum annum observetur ad Missam, de quocunque fit Servitium. Gradale. *Universi qui te,* et cetera. V. *Vias tuas,* et cetera. Repetatur Gradale post Versum; quod per totum annum observetur in omni Servitio Duplici sive Simplici novem Lectionum, et in Festis quæ pro Festis novem Lectionum habentur, tam de Temporali quam de Festis Sanctorum, et sexta die a Nativitate Domini, quocunque die contigerit, ac etiam in omni Servitio trium Lectionum, quando non sequitur *Alleluya,* neque Tractus post Gradale. Deinde sequatur *Alleluya* cum Versu, eodem modo quo Gradale; et post *Alleluya* reinceptum incipiatur Sequentia. *Alleluya, Alleluya,* V. *Ostende nobis, Domine,* et cetera.

Sequentia. *Salus æterna,* et cetera.

Secundum Matthæum; Capitulum xxi. *In illo tempore, Cum appropinquasset Jesus,* et cetera.

Credo. Require ante Canonem.

Offertorium. *Ad te, Domine, levavi,* et cetera.

Secreta. *Hæc sacra nos* usque *principium Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum;* et aliæ quæ ad memorias sunt adjunctæ. In fine primæ Secretæ et ultimæ dicitur: *Per Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus.*

Præfatio communis dicetur per totum Adventum quando de Temporali agitur.

Communio. *Dominus dabit,* et cetera.

Postcommunio. *Suscipiamus Domine,* et cetera, et aliæ quæ ad memorias dicuntur.

Diaconus versus ad Altare dicat, *Benedicamus Domino.* Et hoc per totum annum observetur quando non dicitur *Gloria in Excelsis,* nisi in Missis pro Defunctis, ubi dicitur, *Requiescant in pace. Amen.*

[Notandum quod in Adventu et a Septuagesima usque ad Pascha omnibus diebus Dominicis, quando de Dominica agitur, Diaconus et Subdiaconus Casulis induantur ad Missam. In Festis vero Sanctorum et in Feriis quando dicitur de Dominica, Dalmatica et Tunica indui debent. In Jejuniis autem Quattuor Temporum et Vigiliis et in Feriis tantum in Albis esse debent, exceptis Vigiliis Paschæ et Pentecostes, et exceptis Quattuor Temporibus, quæ celebrantur in hebdomada Pentecostes, et ubi fiunt Ordines; tunc enim Dalmatica et Tunica indui debent. Per reliquum vero tempus anni quotidie Dalmatica et Tunica utantur. Et semper infra prædictum tempus Adventûs et Septuagesimæ Missa cum *Benedicamus* finiatur. Per totum annum generaliter habeatur regula quod semper quando ad Missam dicitur *Gloria in excelsis,* ipsa Missa cum *Ite, missa est* finiatur.—MS. D.]

PRO PRÆGNANTIBUS ORATIO.

AD GLORIOSAM VIRGINEM MARIAM PRO PRÆGNANTIBUS ET IN PARTU LABORANTIBUS.

Oratio.

O ancilla Christi, Maria mater Dei, pauperem exaudi peccatorem ad te vere suspirantem, ne matrum in utero periclitentur infantuli, qui propter defectum baptismi macula irretiti originali in limbum condescendunt, qui pars est inferni. Maria, itaque miseris succurre puerulis, qui pro gravi adeo protoplastorum nebula visione Dei ibi carent perpetua: O judicia Dei abyssus multa, qui licet sine culpa pereant, non tamen sine causa. Quam igitur perniciosus pomi vetiti Evæ fuit morsus, quo mors posteris sic concludebatur. Sed O quam felix fuit et lætabundus, O Maria, inter te et angelum dialogus, quo vita toti orbi oriebatur. Præ cæteris autem tuus videtur splendescere beatissimus absque dolore partus; per quem Evæ maledictio est soluta, nec minus benedictio mulieribus cunctis est condonata. Ad quam ergo refugient desolatæ prægnantes, nisi ad te, cunctarum consolatrix, cum lacrimis gementes? Audi eas, virgo immaculata; nec parentum aspiciat unigenitus tuus ad peccata. Sed parvulorum ululatus clementer exaudi, ne perenni subjiciantur inferni formidolosa adeo pœna. Eos denique post sacri baptismatis undam regeneratos perducere digneris ad æterna gaudia. Amen.

Alia Oratio.

Pie et exaudibilis Domine Deus noster, Jesu Christe, clementiam tuam cum omni supplicatione deposcimus, ut per interventum et meritum beatæ et gloriosæ semper virginis Mariæ, omniumque sanctorum Angelorum, Archangelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum, electorum et omnium civium supernorum, Ecclesiæ tuæ sanctæ Catholicæ fidem augeas; rectoribus nostris pacem tribuas; et nobis remissionem et indulgentiam peccatorum concedas. Amen. Infirmis salutem, lapsis reparationem, aeris commoditatem navigantibus, atque iter agentibus fidelibus iter prosperum ac salutis portum. Amen. Tribulatis et prægnantibus gaudium; oppressis relevationem; captivis, vinctis, peregrinis absolutionem et remissionem et ad patriam reversionem. Amen.

PROPRIUM MISSARUM DE TEMPORE.

Dominica Prima Adventus Domini.

Ad Missam. Officium.

Ad te levavi animam meam: Deus meus, in te confido, non erubescam: neque irrideant me inimici mei: etenim universi qui te expectant non confundentur.

Psalmus.

Vias tuas, Domine, demonstra mihi: et semitas tuas edoce me.

Oratio.

Excita, Domine, potentiam tuam et veni: ut ab imminentibus peccatorum nostrorum periculis, te mereamur protegente eripi, te liberante salvari. Qui vivis et regnas.

Lectio Epistolæ beati Pauli Apostoli ad Romanos (xiii. 11-14*).*

Fratres: Scientes quia hora est *usque ad* induimini Dominum Jesum Christum.

Grad. Universi qui te expectant non confundentur, Domine.

V. Vias tuas, Domine, notas fac mihi: et semitas tuas edoce me.

Alleluya.

V. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam: et salutare tuum da nobis.

Sequentia.

Salus æterna, indeficiens mundi vita,
Lux sempiterna, et redemptio vere nostra,
Condolens humana perire sæcla per tentantis numina,
Non linquens excelsa, adisti ima propria clementia.
Mox tua spontanea gratia assumens humana,
Quæ fuerant perdita omnia salvasti terrea, ferens mundo gaudia.
Tu animas et corpora nostra, Christe, expia, ut possideas lucida nosmet habitacula;
Adventu primo justifica, in secundo nosque libera;
Ut cum facta luce magna, judicabis omnia,
Compti stola incorrupta nosmet tua subsequamur, rex, vestigia in cæli aula.

Evangelium secundum Matthæum (xxi. 1-9).

In illo tempore, Cum appropinquasset Jesus Hierosolymis *usque ad* Benedictus, qui venit in nomine Domini.

Credo.

Offertorium.

Ad te, Domine, levavi animam meam: Deus meus, in te confido, non erubescam: neque irrideant me inimici mei, etenim universi qui te expectant non confundentur.

Secreta.

Hæc sacra nos, Domine, potenti virtute mundatos, ad suum faciant puriores venire principium, Dominum nostrum Jesum Christum.

Communio.

Dominus dabit benignitatem: et terra nostra dabit fructum suum.

Postcommunio.

Suscipiamus, Domine, misericordiam tuam in medio templi tui: et reparationis nostræ ventura sollemnia congruis honoribus præcedamus. Per Dominum.

Feria Secunda.

Officium. Ad te levavi.

Ps. Vias tuas, Domine.

Statim sequitur Gloria Patri. *Deinde repetatur Officium, quod per totum annum observetur in omni Servitio trium Lectionum, sive Chorus regitur sive non, tam de Temporali quam de Festis Sanctorum, sexta die a Nativitate Domini excepta. Tamen omittitur* Gloria Patri *infra Passionem, et in Missis pro Defunctis, ut supra in Dominica notatur.*

Oratio. Excita, Domine, potentiam, *ut supra. Et dicuntur memoriæ de Domina et omnibus Sanctis quæ dicendæ sunt singulis diebus Ferialibus usque ad Vigiliam Nativitatis Domini: infra Octavas vero sancti Andreæ post memoriam de Domina fiat de eo memoria: tertia pro pace vel alia, prout Succentor assignare voluerit; quarta concludatur de omnibus Sanctis, quæ memoria semper erit ultima.*

Epistola. Scientes quia hora est.

Gradale. Universi.

V. Vias tuas.

Non repetatur Gradale post suum Versum: quod per totum annum observetur in omni Servitio trium Lectionum, tam de Temporali quam de Festis Sanctorum, quando Alleluya *sequitur vel Tractus, sive Chorus regitur sive non, sexta die a Nativitate Domini excepta: nec in Missis, quæ in Capitulo dicuntur in Dominicis et in processionibus ac etiam in Feriis Quattuor Temporum, in quibus Gradalia quæ præcedunt Epistolam similiter non repetuntur.*

Alleluya. *V.* Ostende nobis.

Post Versum repetatur, Alleluya.

Initium Sancti Evangelii secundum Marcum (i. 2-8). Sicut Scriptum est in Esaia Propheta *usque ad* baptizabit vos Spiritu Sancto, *et cetera, ut in Dominica.*

Et notandum est, quod si in quarta vel sexta Feria aliquod Festum contigerit, unde fieri debeat Servitium, tunc Epistola et Evangelium dictæ Feriæ alio die legantur, scilicet Epistola et Evangelium de quarta Feria in

tertia, et quæ in sexta in quinta Feria legantur, si fieri poterit competenter: sin autem alia Feria per hebdomadam legantur; ita tamen quod semper anticipetur, si poterit. Et quando in quarta Feria agitur de aliquo Sancto et Feria quinta sequens vacaverit, tunc Epistola et Evangelium de quarta Feria in ipsa quinta Feria legantur, et non illa quæ in sexta Feria intitulantur: similiter fiet infra Septuagesimam et in tempore Paschali et etiam aliis anni temporibus, quando de hujusmodi Feriis agitur.

Feria Quarta.

Lectio Epistolæ beati Jacobi Apostoli (v. 7-10*).*

Carissimi: Patientes estote *usque ad* locuti sunt in nomine Domini nostri Jesu Christi.

Secundum Matthæum (iii. 1-6*).*

In illo tempore, Venit Johannes *usque ad* confitentes peccata sua.

Feria Sexta.

Lectio Esaiæ Prophetæ (xxviii. et xxx.).

Hæc dicit Dominus Deus: Ecce ego mittam in fundamentis Sion lapidem, probatum, angularem, pretiosum, in fundamento fundatum: et omnes qui crediderint in illum non conturbabuntur. Festinet, ut ponat judicium in pondere et justitiam in mensura. Et subvertet grando spem mendacii, et in protectionem aquæ inundabunt. Hoc erit a Domino Deo exercituum, ut mirabile faceret judicium, et magnificaret justitiam. Propterea expectat Dominus, ut misereatur vestri: et ideo exaltabitur parcens vobis, quia Deus judicii Dominus: beati omnes qui expectant eum.

Secundum Lucam (iii. 7-18*).*

In illo tempore, Dicebat Joannes ad turbas *usque ad* evangelizabat populo.

Dominica secunda Adventus Domini.

Ad Missam. Officium.

Populus Sion, ecce Dominus veniet ad salvandas gentes: et auditam faciet Dominus gloriam vocis suæ in lætitia cordis vestri.

Psalmus.

Qui regis Israel, intende: qui deducis velut ovem Joseph.

Oratio.

Excita, Domine, corda nostra ad præparandas Unigeniti tui vias: ut per ejus adventum purificatis tibi mentibus servire mereamur. Qui tecum vivit et regnat Deus.

Lectio Epistolæ beati Pauli Apostoli ad Romanos (xv. 4-13*).*

Fratres: Quæcumque scripta sunt *usque ad* et virtute Spiritûs Sancti.

Gradale.

Ex Sion species decoris ejus: Deus manifeste veniet.

V. Congregate illi sanctos ejus: qui ordinaverunt testamentum ejus super sacrificia.

Alleluya. *V.* Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi: In domum Domini ibimus.

V. Stantes erant pedes nostri in atriis tuis, Hierusalem.

Hi duo Versus **Lætatus** *et* **Stantes** *dicantur alternatim per hebdomadam, quando de Feria agitur, ita quod in Dominica dicatur primus Versus, et proximo die, quando agitur de Feria, secundus Versus.*

Sequentia.

Regnantem sempiterna
Per sæcula susceptura
Concio devote concrepa,
Auctori reddendo debita:
Quem jubilant agmina cælica, ejus vultu exhilarata:
Quem expectant omnia terrea, ejus nutu examinanda,
Districtum ad judicia,
Clementem in potentia.
Tua nos salva, Christe, clementia, propter quos passus es dira.
Ad poli astra subleva nitida, qui sorde tergis sæcula.
Influat salus vera; effuge pericula.
Omnia ut sint munda, tribue pacifica;
Ut hic tua salvi misericordia
Læti regna post adeamus supera,
Quo regnas sæcula per infinita.

Evangelium. Secundum Lucam. (xxi. 25-33*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis, **Erunt signa** in sole *usque ad* verba autem mea non transient.

Offertorium.

Deus, tu convertens vivificabis nos: et plebs tua lætabitur in te: ostende nobis, Domine, misericordiam tuam, et salutare tuum da nobis.

Secreta.

Placare, quæsumus, Domine, humilitatis nostræ precibus et hostiis; et ubi nulla suppetunt præmia meritorum, tuis nobis succurre præsidiis. Per Dominum.

Communio.

Hierusalem, surge et sta in excelso, et vide jocunditatem quæ veniet tibi a Deo tuo.

Postcommunio.

Repleti cibo spiritualis alimoniæ, supplices te, Domine, deprecamur, ut hujus participatione mysterii doceas nos terrena despicere, et amare cælestia. Per Dominum.

Feria Quarta.

Lectio Esaiæ Prophetæ (li. 1-6*).*

Hæc dicit Dominus: Audite me *usque ad* justitia mea non deficiet, ait Dominus omnipotens.

Secundum Matthæum (xi. 11-15*).*

In illo tempore, Dixit Jesus turbis et discipulis suis: Amen dico vobis, Non surrexit major *usque ad* Qui habet aures audiendi, audiat.

Feria Sexta.

Lectio Esaiæ Prophetæ (xliii., xli., et xlii.)

Hæc dicit Dominus Deus, Redemptor vester, Sanctus Israel; Dominus exercituum nomen ejus: Primus ad Sion dicit: Ecce assum, et Hierusalem evangelistam dabo. Ecce servus meus, suscipiam eum:

Electus meus, complacuit in eo anima mea. Dedi spiritum meum super eum, judicium gentibus proferet. Non clamabit, neque accipiet personam, neque audietur foris vox ejus. Calamum quassatum non conteret, et lignum fumigans non exstinguet: in veritate educet judicium. Non erit tristis, neque turbulentus, donec ponat in terra judicium: et legem ejus insulæ expectabunt. Ego Dominus vocavi eum in justitia, et apprehendi manum ejus, et servavi. Et dedi eum in fœdus populi, et in lucem gentium: ut aperiret oculos cæcorum, et educeret de conclusione vinctum, de domo carceris sedentem in tenebris. Ego Dominus, hoc est nomen meum: gloriam meam alteri non dabo, nec laudem meam sculptilibus. Quæ prima fuerunt, ecce venerunt: nova quoque annuntio: antequam oriantur, audita vobis faciam. Cantate Domino canticum novum; laus ejus ab extremis terræ: Quia Dominus sicut fortis egreditur, et sicut vir præliator suscitabit zelum.

Sequentia sancti Evangelii secundum Marcum (i. 4-8).

In illo tempore, Fuit Johannes in deserto baptizans *usque ad* ille vero baptizabit vos Spiritu Sancto.

Dominica tertia Adventus Domini.

Officium.

Gaudete in Domino semper: iterum dico, gaudete. Modestia vestra nota sit omnibus hominibus: Dominus prope est. Nihil solliciti sitis; sed in omni oratione petitiones vestræ innotescant apud Deum.

Psalmus.

Et pax Dei quæ exsuperat omnem sensum: custodiat corda vestra et intelligentias vestras.

Oratio.

Aurem tuam, quæsumus, Domine, precibus nostris accommoda: et mentis nostræ tenebras gratia tuæ visitationis illustra. Qui vivis et regnas Deus. Per omnia sæcula sæculorum.

Lectio Epistolæ beati Pauli Apostoli ad Corinthios (1 iv. 1-5).

Fratres, Sic nos existimet homo ut ministros Christi *usque ad* et tunc laus erit unicuique a Deo.

Gradale.

Qui sedes, Domine, super Cherubin, excita potentiam tuam, et veni.

V. Qui regis Israel, intende; qui deducis velut ovem Joseph. Alleluya.

V. Excita, Domine, potentiam tuam, et veni, ut salvos facias nos.

Sequentia.

Qui regis sceptra forti dextera solus cuncta,
Tu plebi tuæ ostende magnam excitando potentiam;
Præsta dona illi salutaria.
Quem prædixerunt prophetica vaticinia,
A clara poli regia
In nostra Jesum mitte, Domine, arva.*

Secundum Matthæum (xi. 2-10).

In illo tempore, Cum audisset Johannes in vinculis opera Christi *usque ad* qui præparabit viam tuam ante te.

* Ita. MSS. C.D.—Edd. In nostra, Jesu, mitte, Domine, arva. Sarum and Hereford Edd. In nostra, Jesu, veni, Domine, arva.

Offertorium.

Benedixisti, Domine, terram tuam: avertisti captivitatem Jacob: remisisti iniquitatem plebis tuæ.

Secreta.

Devotionis nostræ tibi, Domine, quæsumus, hostia jugiter immoletur, quæ et sacri peragat instituta mysterii, et salutare tuum nobis mirabiliter operetur. Per Dominum.

Communio. Dicite; Pusillanimes confortamini, et nolite timere. Ecce Deus noster veniet, et salvabit nos.

Postcommunio. Imploramus, Domine, clementiam tuam, ut hæc divina judicia a vitiis expiatos ad festa ventura nos præparent. Per Dominum nostrum.

FERIA SECUNDA, *ut in Dominica, ferialiter.*

FERIA QUARTA QUATTUOR TEMPORUM.

Nota quod hac quarta Feria sexta et Sabbato Diaconus et Subdiaconus sint tantum Albis induti.

Ad Missam. Officium.

Rorate, cæli, desuper; et nubes pluant justum; aperiatur terra et germinet Salvatorem.

Psalmus.

Et justitia oriatur simul: ego Dominus creavi eum.

Non dicitur Dominus vobiscum, *sed tantum* Oremus.

Oratio.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut redemptionis nostræ ventura sollemnitas et præsentis nobis vitæ subsidia conferat, et æternæ beatitudinis præmia largiatur. Per Dominum.

Lectio Esaiæ Prophetæ (ii. 2-5*)*

In diebus illis, Dixit Esaias propheta: Erit in novissimis diebus *usque ad* ambulemus in lumine Domini Dei nostri.

Gradale.

Tollite portas, principes, vestras; et elevamini portæ æternales, et introibit rex gloriæ.

Versus. Quis ascendet in montem Domini: aut quis stabit in loco sancto ejus: innocens manibus et mundo corde.

Gradale post Versum non repetatur.

Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Oratio.

Festina, quæsumus, Domine, ne tardaveris; et auxilium nobis supernæ virtutis impende: ut adventus tui consolationibus subleventur, qui in tua pietate confidunt. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus Sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Memoria de beata Maria et de omnibus Sanctis.

Lectio Esaiæ Prophetæ (vii. 10-15*).*

In diebus illis, Locutus est Dominus ad Achaz, dicens: Pete tibi signum *usque ad* ut sciat reprobare malum, et eligere bonum.

Gradale.

Prope est Dominus omnibus invocantibus eum: omnibus qui invocant eum in veritate.

Versus. Laudem Domini loquetur os meum : et benedicat omnis caro nomen sanctum ejus.

Gradale post Versum repetatur.

Sequentia sancti Evangelii. Secundum Lucam (i. 26-38).

In illo tempore, Missus est Angelus Gabriel a Deo in civitatem Galilææ, *usque ad* Ecce ancilla Domini; fiat mihi secundum verbum tuum.

Offertorium.

Ave Maria, gratia plena ; Dominus tecum : benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui.

Secreta.

Accepta tibi sint, quæsumus, Domine, munera nostra ; quæ et expiando nos tua gratia dignos efficiant, et ad sempiterna promissa perducant. Per Dominum.

Communio. Ecce virgo concipiet et pariet Filium : et vocabitur nomen ejus Emmanuel.

Postcommunio.

Salutaris tui, Domine, munere satiati, supplices te deprecamur, ut cujus lætamur gustu, renovemur effectu. Per Dominum nostrum.

FERIA QUINTA, *ut in Dominica, ferialiter.*

FERIA SEXTA QUATTUOR TEMPORUM.

Ad Missam. Officium.

Prope esto, Domine, et omnes viæ tuæ veritas : initio cognovi de testimoniis tuis, quia in æternum tu es.

Psalmus.

Beati immaculati in via : qui ambulant in lege Domini.

Oratio.

Excita, Domine, potentiam tuam et veni ; ut hi qui in tua pietate confidunt, ab omni citius adversitate liberentur. Qui vivis et regnas.

Memoria de sancta Maria et de omnibus Sanctis.

Lectio Esaiæ Prophetæ (xi. 1-5).

Hæc dicit Dominus Deus : Egredietur virga de radice Jesse *usque ad* et fides cinctorium renum ejus.

Gradale.

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam : et salutare tuum da nobis.

Versus. Benedixisti, Domine, terram tuam : avertisti captivitatem Jacob.

Repetatur Gradale.

Secundum Lucam (i. 39-47).

In illo tempore, Exsurgens Maria abiit in montana *usque ad* Deo salutari meo.

Offertorium.

Deus, tu convertens vivificabis nos : et plebs tua lætabitur in te : ostende nobis, Domine, misericordiam tuam, et salutare tuum da nobis.

Secreta.

Muneribus nostris, quæsumus, Domine, precibusque susceptis, et cælestibus nos munda mysteriis et clementer exaudi. Per Dominum.

Communio.

Ecce Dominus veniet, et omnes sancti ejus cum eo: et erit in die illa lux magna.

Postcommunio.

Tui nos Domine sacramenti libatio sancta restauret; et a vetustate purgatos in mysterii salutaris faciat transire consortium. Per Dominum.

Notandum vero quod si Vigilia S. Thomæ vel alicujus alterius Apostoli in Dominica contigerit, Missa de Vigilia dicetur in Capitulo, [illegible] ad Altare capitulare. Si vero aliqua alia Feria evenerit, magna Missa erit de Vigilia. Et[*] si Vigilia et Quattuor Tempora concurrant, prima Missa erit de Vigilia et secunda de Quattuor Temporibus, utraque [illegible] sollemniter ad magnum Altare. Et ad Missam de Vigilia erit secunda Oratio Deus qui caritatis, *et tertia Oratio erit* Deus a quo sancta. *Et ad Missam de Quattuor Temporibus erit secunda Oratio de sancta Maria, et tertia de omnibus Sanctis. In minoribus vero Ecclesiis, ubi [illegible] unus Capellanus dicatur Missa de Quattuor Temporibus, [illegible] fiat memoria cum toto Officio Missæ de Vigilia. Et si [illegible] Lectionum in aliqua Feria Quattuor Temporum evenerit, [illegible] de eodem: Oratio vero pertinens ad Feriam Quattuor Temporum dicetur tantum ad Missam, et ad Matutinas et ad alias horas [illegible] de Dominica, nisi in Adventu Domini, ubi dicetur Oratio [illegible] quæ ad Matutinas. Quando vero Festum Duplex vel [illegible] Lectionum in aliqua Feria Quattuor Temporum evenerit, fiat [illegible] de Festo S. Thomæ apostoli excepta memoria de sancta Maria, quæ non dicetur in Festis Duplicibus sive novem Lectionum [illegible] ad placitum. Quando vero in Festis novem [illegible] de Missa in Capitulo, alia Missa pro majori [illegible] Et si contingat in hujusmodi Festis, quod una tantum [illegible] Missa, totum Servitium fiat de Festo novem Lectionum, et [illegible] memoria cum toto officio Missæ de Jejunio. In [illegible] si ibi contingat, processio fiat pertinens ad Jejunium. [illegible] S. Thomæ Apostoli in aliqua Feria Quattuor Temporum [illegible] dicetur post Tertiam cum memoria de sancta [illegible] et post Sextam fiat sollemniter Missa de [illegible] memoria.*

NARRATIO

[illegible] *Officium.*

[illegible] nobis faciem tuam, Domine, qui sedes super Cherubim, [illegible]

[illegible]

Qui regis Israel, intende: qui deducis velut ovem Joseph.

[illegible] Orationes dicuntur sine Dominus vobiscum, *præter ultimam, [illegible] ante Epistolam, sed tantum cum* Oremus. *Et omnes*

[*] [illegible] the remainder of this rubric: *Si vero Vigilia et Quattuor Tempora concurrant, [illegible] Missa erit de Quattuor Temporibus. In minoribus vero Ecclesiis [illegible] unus Capellanus, dicatur Missa de Quattuor Temporibus, et[*] legetur [illegible] de Vigilia. Veruntamen in majori Ecclesia [illegible] sollemniter cantetur una Missa ad magnum Altare, et similiter alibi ubi habetur copia Sacerdotum.*

[*] MS. [illegible] — *Et post Missam istam legatur Missa de Vigilia.*

Lectiones cum suis titulis legantur. Prima Lectio a Diacono legatur, ceteræ Lectiones a Vicariis in Superpelliceis in medio Chori legantur.

Oratio.

Deus, qui conspicis quia ex nostra pravitate affligimur: concede propitius, ut ex tua visitatione consolemur. Qui vivis et regnas.

Lectio Esaiæ Prophetæ (xix. 20-22*).*

In diebus illis, Clamabunt ad Dominum *usque ad* sanabit eos Dominus Deus noster.

Gradale.

A summo cælo egressio ejus: et occursus ejus usque ad summum ejus.

V. Cæli enarrant gloriam Dei: et opera manuum ejus annuntiat firmamentum. *Nullum Gradale repetatur post Versum.*

Oratio.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui sub peccati jugo ex vetusta servitute deprimimur, expectata Unigeniti Filii tui nova nativitate liberemur. Qui tecum vivit et regnat.

Lectio Esaiæ Prophetæ (xxxv. 1-7*).*

Hæc dicit Dominus: Lætabitur deserta *usque ad* in fontes aquarum, ait Dominus omnipotens.

Gradale.

In sole posuit tabernaculum suum: et ipse tanquam sponsus procedens de thalamo suo.

V. A summo cælo egressio ejus: et occursus ejus usque ad summum ejus.

Oratio.

Indignos nos, quæsumus, Domine, famulos tuos, quos actionis propriæ culpa contristat, unigeniti Filii tui adventu lætifica. Qui tecum.

Lectio Esaiæ Prophetæ (xl. 9-11*).*

Hæc dicit Dominus: Super montem excelsum ascende *usque ad* et in sinu suo levabit eos Dominus Deus noster.

Gradale.

Domine Deus virtutum, converte nos: et ostende faciem tuam et salvi erimus.

V. Excita, Domine, potentiam tuam et veni: ut salvos facias nos.

Oratio.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut Filii tui ventura sollemnitas et præsentis nobis vitæ remedia conferat et præmia æterna concedat. Per eundem.

Lectio Esaiæ Prophetæ (xlv. 1-8*).*

Hæc dicit Dominus christo meo Cyro *usque ad* ego Dominus creavi eum.

Gradale.

Excita, Domine, potentiam tuam et veni: ut salvos facias nos.

V. Qui regis Israel intende: qui deducis velut ovem Joseph. Qui sedes super Cherubin: appare coram Ephraim, Benjamin, et Manasse.

Sequitur Oratio cum Oremus *tantum.*

Preces populi tui, quæsumus, Domine, clementer exaudi, ut qui juste pro peccatis noetris affligimur, pietatis tuæ visitatione consolemur. Qui vivis et regnas.

Hæc Lectio sequens legatur in medio Chori ab aliquo Vicario seniori in Superpellicio et Capa rubea serica.

Lectio Danielis Prophetæ (iii. 49-51*).*

Angelus Domini descendit cum Azaria et sociis ejus in fornacem, et excussit flammam ignis de fornace, et fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem. Flamma autem diffusa est super fornacem cubitis quadraginta novem, et incendit quos reperit juxta fornacem de Chaldæis ministros regis qui eam incendebant. Illos autem omnino non tetigit ignis, neque contristavit, nec quicquam molestiæ intulit. Tunc hi tres quasi ex uno ore laudabant, et glorificabant, et benedicebant Deum in fornace dicentes.

Sequatur in medio Chori a duobus Vicariis in Capis sericis [rubeis MS. C.] *secundum dispositionem Cantoris [Succentoris,* MS. C.] *Tractus.*

Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum.

Resp. Et laudabilis et gloriosus in sæcula.

Repetatur (primus) Versus.

V. Et benedictum nomen gloriæ tuæ, quod est sanctum.

Resp. Et laudabile et gloriosum in sæcula.

V. Benedictus es in templo sancto gloriæ tuæ.

Resp. Et laudabilis.

V. Benedictus es super thronum sanctum regni tui.

Resp. Et laudabilis.

V. Benedictus es, qui sedes super Cherubin intuens abyssos.

Resp. Et laudabilis.

V. Benedictus es, qui sedes super sceptrum divinitatis tuæ.

Resp. Et laudabilis.

V. Benedictus es, qui ambulas super pennas ventorum.

Resp. Et laudabilis.

V. Benedicant te omnes Angeli et Sancti tui.

Resp. Et laudent te et glorificent te in sæcula.

V. Benedicant te cæli et terra, mare, et omnia quæ in eis sunt.

Resp. Et laudent.

V. Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto.

Resp. Et laus, et honor, potestas, et imperium.

V. Sicut erat in principio, et nunc, et semper in sæcula sæculorum. Amen.

Resp. Et laus.

Versus reincipiatur. Tractus.

Benedictus es.

Resp. Et laudabilis.

Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

Deus, qui tribus pueris mitigasti flammas ignium, concede propitius, *ut nos* famulos tuos non exurat flamma vitiorum. Per Dominum.

Memoria de sancta Maria et de omnibus Sanctis.

Ad Thessalonicenses (2 ii. 1-8).

Fratres: Rogamus vos, per adventum Domini nostri Jesu Christi *usque ad* illustratione adventus sui.

Tractus.

Qui regis Israel, intende: qui deducis velut ovem Joseph.

℣. Qui sedes super Cherubin, appare coram Ephraim, Benjamin, et Manasse.
℣. Excita, Domine, potentiam tuam et veni: ut salvos facias nos.

Secundum Lucam (iii. 1-6).

Anno quintodecimo imperii Tiberii Cæsaris *usque ad* omnis caro salutare Dei.

Offertorium.

Exulta satis, filia Sion: prædica, filia Hierusalem: ecce rex tuus venit sanctus et salvator.

Secreta.

Sacrificiis præsentibus, quæsumus, Domine, placatus intende, ut et devotioni nostræ proficiant et saluti. Per Dominum.

Communio.

Exultavit ut gigas ad currendam viam: a summo cælo egressio ejus, et occursus ejus usque ad summum ejus.

Postcommunio.

Quæsumus, Domine Deus noster, ut sacrosancta mysteria quæ pro reparationis nostræ munimine contulisti, et præsens nobis remedium esse facias et futurum. Per Dominum.

Dominica quarta adventus Domini.

Ad Missam. Officium.

Memento nostrî, Domine, in beneplacito populi tui: visita nos in salutari tuo: ad videndum in bonitate electorum tuorum, in lætitia gentis tuæ: ut lauderis cum hereditate tua.

Psalmus.

Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia ejus.

Oratio.

Excita, Domine, potentiam tuam, et veni, et magna nobis virtute succurre, ut auxilium gratiæ tuæ, quod nostra peccata præpediunt, indulgentia tuæ propitiationis acceleret. Qui vivis et regnas, cum Deo Patre.

Ad Philippenses (iv. 4-7).

Fratres: Gaudete in Domino semper *usque ad* intelligentias vestras in Christo Jesu Domino nostro.

Gradale.

Prope est Dominus omnibus invocantibus eum: omnibus qui invocant eum in veritate.
℣. Laudem Domini loquetur os meum: et benedicat omnis caro nomen sanctum ejus. Alleluya.
℣. Veni, Domine, et noli tardare: relaxa facinora plebi tuæ.

Sequentia.

[*Sequentia subscripta cantetur a quattuor Vicariis in Capis nigris in pulpito, et post unumquemque Versum præter post ultimum versum repetatur a choro pneuma ejusdem versûs super hanc literam A. Et si Vigilia Natalis Domini in Dominica evenerit dicetur Sequentia* Jubilemus omnes, *et cetera ut subscribitur.*—MS. C.]

Jubilemus omnes una
Deo nostro qui creavit omnia,

Per quem cuncta condita sunt sæcula;
Cælum quod plurima luce coruscat, et diversa sunt sidera,
Sol mundi schema, noctium decus luna; ceteraque splendentia;
Mare, solum, alta, plana, et profunda flumina,
Aeris ampla spatia quo discurrunt aves, venti, atque pluvia.
Hæc simul cuncta tibi soli Deo Patri militant.
Nunc et in ævum sine fine per sæcla laus eorum tua gloria,
Qui pro salute nostra prolem unicam
Pati in terra misisti sine culpa, sed ob nostra delicta.
Te, Trinitas, precamur, ut corpora nostra et corda regas, et protegas, et dones peccatorum veniam.

Secundum Johannem (i. 19-28).

In illo tempore, Miserunt Judæi ab Hierosolymis sacerdotes et Levitas *usque ad* ubi erat Johannes baptizans.

Offertorium.

Ave, Maria, gratia plena; Dominus tecum: benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui.

Secreta.

Sacrificiis præsentibus, Domine, placatus intende, ut et devotioni nostræ proficiant et saluti. Per Dominum.

Communio.

Ecce virgo concipiet et pariet filium: et vocabitur nomen ejus Emmanuel.

Postcommunio.

Sumptis muneribus sacris, quæsumus, Domine, ut cum frequentatione mysterii crescat nostræ salutis effectus. Per Dominum.

FERIA SECUNDA, *ut in Dominica, ferialiter.*

FERIA QUARTA.

Lectio Esaiæ Prophetæ (xvi. 1-5).

Hæc dicit Dominus Deus: Emitte agnum *usque ad* quod justum est, ait Dominus omnipotens.

Secundum Matthæum (iii. 7-11).

In illo tempore, Videns Johannes multos Pharisæorum *usque ad* baptizabit in Spiritu Sancto et igne.

FERIA SEXTA.

Lectio Esaiæ Prophetæ (xxviii. 16, 17-29; xxx. 18).

Hæc dicit Dominus Deus: Ecce ego mittam in fundamentis Sion lapidem probatum, angularem, pretiosum, in fundamento fundatum. Et omnis qui credit in eum non turbabitur. Festinet ut ponat judicium in pondere et justitiam in mensura: et subvertet grando spem mendacii, et in protectionem aquæ inundabunt. Hoc enim a Domino Deo exercituum, ut mirabile faceret judicium, et magnificaret justitiam. Propterea expectat Dominus, ut misereatur nostri, et ideo exultabitur parcens nobis: quia Deus judicii Dominus: beati omnes qui expectant eum.

Secundum Johannem (i. 15-18).

In illo tempore, Johannes testimonium perhibebat, *usque ad* enarrabit omnia.

In Vigilia Nativitatis Domini.

Ad Missam. Officium.

Hodie scietis quia veniet Dominus, et salvabit vos, et mane videbitis gloriam ejus.

Psalmus.

Domini est terra et plenitudo ejus: orbis terrarum, et universi qui habitant in eo.

Gloria Patri. Hodie scietis.

[Kyrie, Sanctus, *et* Agnus *ferialiter, nisi Dominica fuerit, ut infra notatur.*—MS. D.]

Oratio.

Deus, qui nos redemptionis nostræ annua expectatione lætificas, præsta, ut Unigenitum tuum quem redemptorem læti suscipimus, venientem quoque judicem securi videamus, Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum; Qui tecum.

Memoria non dicitur.

[*Sequatur Lectio ab uno de majoribus personis Ecclesiæ, et legatur in Superpelliceo in medio Chori cum suo titulo.*—MS. D.]

Lectio Esaiæ Prophetæ (lxii. 1-4*).*

Hæc dicit Dominus Deus; Propter Sion *usque ad* complacuit Domino in te.

[*Deinde sine intervallo sequitur Epistola in eodem loco.*—MS. D.]

Ad Romanos (i. 1-6*).*

Fratres: Paulus, servus Jesu Christi *usque ad* et vos vocati Jesu Christi Domini nostri.

Gradale [*ab uno puero in medio Chori cantetur, nisi Dominica fuerit, quia tunc dicitur a duobus in pulpito.*—MS. D.]

Hodie scietis quia veniet Dominus et salvabit nos: et mane videbitis gloriam ejus.

℣. Qui regis Israel, intende: qui deducis velut ovem Joseph. Qui sedes super Cherubin, appare coram Ephraim, Benjamin, et Manasse.

Gradale repetatur. Si sit Dominica, Alleluya.

℣. Crastina die delebitur iniquitas terræ: et regnabit super vos Salvator mundi.

[*Et Evangelium juxta Altare legatur.*—MS. D.]

Secundum Matthæum (i. 18-21*).*

In illo tempore, Cum esset desponsata *usque ad* a peccatis eorum.

Offertorium.

Tollite portas, principes, vestras: et elevamini portæ æternales, et introibit rex gloriæ.

Secreta.

Da nobis, quæsumus, omnipotens Deus: ut sicut adoranda Filii tui natalitia prævenimus, sic ejus munera capiamus sempiterna gaudentes. Per eundem.

Communio.

Revelabitur gloria Domini: et videbit omnis caro salutare Dei nostri.

Postcommunio.

Da nobis, Domine, quæsumus, Unigeniti Filii tui recensita nativitate

respirare, cujus cælesti mysterio pascimur et potamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

**Si hæc Vigilia in Dominica evenerit, Missa Dominicalis dicatur post Primam ad Altare Capituli.*

Officium. Memento nostri, *et cetera, ut in illa Dominica notatur: excepto quod non repetatur Officium ante* Gloria Patri, *nec Gradale post Versum: nec dicatur Sequentia:* [Kyrie, Sanctus, *et* Agnus, *ut in commemoratione beati Willelmi:*—MS. D.] *et fiet memoria de sancta Maria, et de omnibus Sanctis, et legatur Epistola in medio Chori. Gradale ab uno ceroferario, et* Alleluya *ab alio ceroferario vicissim in medio Chori cantentur:* [*Evangelium juxta Altare legatur;*—MS. D.] *et dicetur* Credo: *cetera de Dominica dicantur.*

Postea fiat processio Dominicalis, ut in Processionali continetur: et sequatur magna Missa de Vigilia ad majus Altare more Simplicis Festi novem Lectionum. Officium. Hodie scietis, *et cetera, ut supra notatur.* [Kyrie, Sanctus, *et* Agnus *cum nota Dominicali.*—MS. D.] *Una tantum Oratio dicitur,* Deus qui nos, *et cetera. Lectio ab uno de majoribus personis ecclesiæ legatur in pulpito* [*ad nutum Cancellarii.*—MS. D.] *Similiter Epistola et Evangelium in eodem loco dicuntur, et Gradale a duobus pueris, et* Alleluya *a duobus Rectoribus in eodem loco cantentur, et dicatur Sequentia* Jubilemus, *ut in eadem Dominica notatur: et dicitur* Credo, *et Præfatio communis: cetera de Vigilia.*

Ad Missam in Gallicantu.

Ad Missam.

[*A Succentore Vicariorum dicatur Officium.*—MS. D.]

Officium.

Dominus dixit ad me, Filius meus es tu: ego hodie genui te.

Psalmus.

Quare fremuerunt gentes: et populi meditati sunt inania.

[Kyrie *sine Versibus dicitur cum nota de* Kyrie, rex splendens.

Paratus interim festive Decanus vel Præcentor seu aliquis de majoribus personis procedat ad Altare cum suis Ministris etiam festive indutis. Peractisque ibidem omnibus quæ juxta morem dicenda vel facienda sunt, incipiat Executor Officii ad Altare Gloria in excelsis *cum nota de angelis.* —MS. D.]

Oratio.

Deus, qui hanc sacratissimam noctem veri luminis fecisti illustratione clarescere: da nobis, quæsumus, ut cujus lucis mysteria in terra cognovimus, ejus quoque gaudiis in cælis perfruamur. Per eundem Dominum nostrum.

[*Nulla fiat memoria. Lectio dicitur ab uno de majoribus in Superpelliceo in pulpito ad nutum Cancellarii cum suo titulo.*—MS. D.]

Lectio Esaiæ Prophetæ (ix. 2, 6, 7*).*

* For this Rubric MS. C. has:—"*Si Vigilia Nativitatis Domini in Dominica evenerit. Ad Missam. Officium.* Hodie scietis. *Ps.* Domini est terra. Hodie. Gloria Patri. Hodie scietis. *Una tantum sequitur Oratio, scilicet.* Deus qui nos. *Lectio.* Propter Sion, *et cetera, ut supra.* Alleluya. *V.* Crastina die. *Sequentia.* Jubilemus. *Evangelium.* Cum esset. Credo. *Præfatio communis, et cetera, ut supra.*"

Hæc dicit Dominus; Populus gentium qui ambulabat in tenebris *usque ad* a modo et in sempiternum.

Finita Lectione, sine intervallo legatur ibidem Epistola.

Ad Titum (ii. 11-15*).*

Carissime: Apparuit gratia Dei *usque ad* et exhortare, in Christo Jesu Domino nostro.

Gradale [in pulpito dicatur a duobus inferioribus Rectoribus Chori.—MS. D.]

Tecum principium in die virtutis tuæ in splendoribus sanctorum: ex utero ante luciferum genui te.

V. Dixit Dominus Domino meo: Sede a dextris meis: donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.

Gradale repetatur [et ibidem ab aliis duobus Rectoribus dicatur.—MS. D.]

Alleluya. *V.* Dominus dixit ad me, Filius meus es tu, ego hodie genui te.

[*Reincepto* Alleluya *a Rectoribus, incipiatur a Succentore Sequentia.*—MS. D.]

Sequentia.

Nato canunt omnia Domino pie agmina,
Syllabatim pneumata perstringendo organica,
Hac die* sacrata, in qua nova sunt gaudia mundo plene reddita.
Hac nocte præcelsa intonuit et gloria in voce angelica.
Fulserunt et immania nocte media pastoribus lumina.
Dum fovent sua pecora subito diva percipiunt monita,
Natum alma Virgine, qui extat ante sæcula;
Est immensa in cælo gloria, pax et in terra.
Sic ergo cæli caterva altissime jubilat,
Et tanto canore crepat alta poli machina.
Sonet et per omnia hac in die gloria voce clara reddita.
Humana concrepent cuncta Deum natum in terra.
Confracta sunt et imperia hostis crudelissima;
Pax in terra reddita, nunc lætentur omnia Nati per exordia.
Solus qui condidit omnia,
Solus qui tuetur omnia,
Ipse sua pietate solvat omnia peccata nostra.

Evangelium a Diacono juxta Altare legatur.

Secundum Lucam (ii. 1-14*).*

In illo tempore, Exiit edictum a Cæsare Augusto *usque ad* pax hominibus bonæ voluntatis.

Credo.

Offertorium.

Lætentur cæli et exultet terra ante faciem Domini: quoniam venit.

Secreta.

Accepta tibi sit, Domine, quæsumus, hodiernæ festivitatis oblatio, ut, tua gratia largiente, per hæc sacrosancta commercia in illius inveniamur forma, in quo tecum est nostra substantia, Jesus Christus Filius tuus Dominus noster. Qui tecum.

* MSS. C. and D.—Hæc dies.

Præfatio. Quia per incarnati. Communicantes et noctem.

Communio.

In splendoribus sanctorum ex utero ante luciferum genui te.

Postcommunio.

Da nobis, quæsumus, Domine Deus noster, ut qui nativitatem Domini nostri Jesu Christi nos frequentare gaudemus: dignis conversationibus ad ejus mereamur pervenire consortium. Qui tecum vivit et regnat.

AD MISSAM IN AURORA.

[*Ad Missam in Aurora regatur Chorus ex alia parte Chori. Et Sacerdos cum suis Ministris ad Altare et Rectores Chori omnes sint vestimentis albis. Rector Chori incipiat Officium.*—MS. D.]

Officium.

Lux fulgebit hodie super nos; quia natus est nobis Dominus: et vocabitur Admirabilis, Deus, Princeps pacis, Pater futuri sæculi: cujus regni non erit finis.

Psalmus.

Dominus regnavit, decorem induit: induit Dominus fortitudinem, et præcinxit se virtute.

[Kyrie *sine Versibus cum nota de* Rex Virginum. Gloria in excelsis *cum Prosa* Spiritus Alme *a duobus Rectoribus inferioribus in medio Chori dicatur.* Sanctus *et* Agnus *ut in Festis beatæ Mariæ dicantur sine Prosa. Eodem modo fiat tertia die infra Octavas Nativitatis et in Vigilia Epiphaniæ, cum in Dominica evenerint.*—MS. D.]

Oratio.

Da nobis, quæsumus, omnipotens Deus, ut, qui nova incarnati Verbi tui luce perfundimur, hoc in nostro resplendeat opere, quod per fidem fulget in mente.

Memoria de sancta Anastasia sub una conclusione. Oratio.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui beatæ Anastasiæ martyris tuæ sollemnia colimus, ejus apud te patrocinia sentiamus. Per Dominum.

Istæ duæ Orationes simul finientur sub una conclusione.

De conclusione duarum vel trium Orationum.

Quandocunque duæ Orationes debent dici ad Missam, sub una terminatione concludantur; quia quasi pro una Oratione debent haberi. Et si contingat, ut in Festo sanctorum Fabiani et Sebastiani quod una tantum fiat memoria, scilicet de sancta Maria vel aliqua alia, omnes Orationes sub una terminatione concludantur.

[*Lectio ab uno de majoribus ad nutum Cancellarii in Superpelliceo in pulpito legatur cum suo titulo.*—MS. D.]

Lectio Esaiæ Prophetæ (lxi. 1-3, *lxii.* 11-12*).*

Hæc dicit Dominus: Spiritus Domini super me *usque ad* redempti a Domino.

[*Sequitur sine intervallo ibidem Epistola.*—MS. D.]

Ad Titum (iii. 4-7*).*

Carissime: Apparuit benignitas *usque ad* spem vitæ æternæ in Christo Domino nostro.

[*Inferiores Rectores dicant Gradale in pulpito.*—MS. D.]

Gradale.

Benedictus qui venit in nomine Domini: Deus Dominus, et illuxit nobis.

V. A Domino factum est: et est mirabile in oculis nostris.

[*Repetatur Gradale post Versum. Deinde duo superiores Rectores dicant.*—MS. D.]

Alleluya. *V.* Dominus regnavit, decorem induit: induit Dominus fortitudinem, et præcinxit se virtute.

[*Reincepto* Alleluya *a Rectoribus, incipiatur a Succentore Sequentia.*—MS. D.]

Sequentia.

Lætabundus exultet fidelis chorus, Alleluya.
Regem regum intactæ profudit torus res miranda.
Angelus consilii natus est de virgine, sol de stella.
Sol occasum nesciens, stella semper rutilans, semper clara.
Sicut sidus radium, profert virgo filium, pari forma.
Neque sidus radio, neque mater filio, fit corrupta.
Cedrus alta Libani conformatur hyssopo valle nostra.
Verbum ens altissimi corporali passum est carne sumpta.
Esaias cecinit,* synagoga meminit, nunquam tamen desinit esse cæca;
Si non suis vatibus, credat vel gentilibus, Sibyllinis versibus hæc prædicta:
Infelix propera, crede vel vetera; cur damnaberis, gens misera.
Quem docet litera, natum considera: Ipsum genuit puerpera.

[*Evangelium juxta Altare dicatur.*—MS. D.]

Secundum Lucam (ii. 15-20*).*

In illo tempore, Pástores loquebantur ad invicem *usque ad* et viderant, sicut dictum est ad illos.

Credo.

Offertorium.

Deus enim firmavit orbem terræ, qui non commovebitur: parata sedes tua, Deus, ex tunc; a sæculo tu es.

Secreta.

Munera nostra, quæsumus, Domine, nativitatis hodiernæ mysteriis apta proveniant: ut sicut homo genitus idem refulsit Deus, sic nobis hæc terrena substantia conferat quod divinum est.

Alia Secreta.

Accipe, quæsumus, Domine, munera dignanter oblata: et beatæ Anastasiæ martyris tuæ suffragantibus meritis ad nostræ salutis auxilium provenire concede. Per Dominum nostrum.

Præfatio. Quia per Incarnati. Communicantes et diem sacratissimum.

[*Hæc Præfatio et* Communicantes *dicantur hac die ad omnes Missas et per totas Octavas, de quocunque fit Servitium, vel de quocunque Sancto*

* MS. C. and Edd. 1 and 3 præcinit.

dicitur Missa ad placitum, ut plenius postea in rubrica ante Præfationem hujus diei notatur.—MS. D.]

Communio.

Exulta, filia Sion, lauda filia Hierusalem: ecce rex tuus venit sanctus et salvator mundi.

Postcommunio.

Hujus nos, Domine, quæsumus, sacramenti semper novitas natalis instauret: cujus nativitas singularis humanam repulit vetustatem.

Alia sub una conclusione.

Satiasti, Domine, familiam tuam muneribus sacris: ejus quæsumus, semper interventione nos refove, cujus sollemnia celebramus. Per Dominum.

In die Nativitatis Domini. Ad magnam Missam.

[*Prius processione facta, ut in Processionali continetur, omnibus in Capis sericis indutis in Choro, Præcentor incipiat Officium.*—MS. D.]

Officium.

Puer natus est nobis, et Filius datus est nobis: cujus imperium super humerum ejus, et vocabitur nomen ejus magni consilii angelus.

Psalmus.

Cantate Domino canticum novum: quia mirabilia fecit.

[Conditor Kyrie *cum Versibus cantetur et a Rectore Chori incipiatur.* Gloria in excelsis, Sanctus, *et* Agnus *cum Prosa a Choro cantentur; et sic fiet in omnibus Festis principalibus. Interim Prælatus vel Decanus sive unus de majoribus dignitatibus cum suis Ministris exeat ad Altare. Et peractis omnibus ibidem, quæ peragenda sunt, incipiat Sacerdos orationem.*—MS. D.]

Oratio.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut nos Unigeniti tui nova per carnem nativitas liberet: quos sub peccati jugo vetusta servitus tenet. Qui tecum vivit et regnat in unitate.

[*Deinde legatur ab uno de majoribus in Superpelliceo ad nutum Cancellarii in pulpito Lectio cum suo titulo.*—MS. D.]

Lectio Esaiæ Prophetæ (lii. 6-10.)

Hæc dicit Dominus: Propter hoc sciet *usque ad* salutare Dei nostri.

[*Sequitur ibidem Epistola.*—MS. D.]

Ad Hebræos (i. 1-12).

Fratres: Multifarie multisque modis *usque ad* anni tui non deficient.

[*Postea tres Vicarii ad nutum Succentoris in Capis sericis dicant Gradale in pulpito.*—MS. D.]

Gradale.

Viderunt omnes fines terræ salutare Dei nostri: jubilate Deo omnis terra.

℣. Notum fecit Dominus salutare suum: ante conspectum gentium revelavit justitiam suam.

[*Repetatur Gradale post Versum. Deinde a turba secundum dispositionem Præcentoris cantetur.*—MS. D.]

Alleluya. ℣. Dies sanctificatus illuxit nobis: venite, gentes, et adorate Dominum, quia hodie descendit lux magna super terram.

[*Reincepto* Alleluya *a prædicta turba, incipiat Præcentor Sequentiam.* —MS. D.]

Sequentia.

Christi hodierna celebremus natalitia;
Cælica resonent clare camænas agmina,
Nunc regis celebrando gratulanter nuptias.
Lux nova jam terras illustrat veteres pellens tenebras.
Reserat superna gratia diu clausa palatia.
Felix mater et sola intacta æterna puerpera,
Cum* nato stas gravida, cum viri sis cubilis nescia.
Omnis caterva nostra te rogat, Domina,
Solvas quo nostra cuncta peccaminum vincula, Virgo sempiterna beata.
Digna fuisti sola tollentem crimina
Intra uteri claustra portare, qui gubernat omnia, supera, infera.
Hunc sua laudant facta gaudenter, bona qua vivunt super essentia.
Nos humillima turba demus debita, poscentes ejus clementiam,
Ut nostra præstans tempora nunc quieta, det placida frui vita, utilia donando famulis munera;
Ac inter nos discrimina sæva solvens, post funera derelicta, sedem ducat mortis ac malorum ignaram;
Qui ad dexteram Patris almam sedens, conregnat coæternus per omnia,
Potenter cuncta disponendo cum eo sæcla præsentia et futura,
Beata justis donans omnibus præmia,
Præclara qua lux vere† micat, quæ est salus æterna et nostra gloria.

[*Evangelium in pulpito legatur.*—MS. D.]

Initium sancti Evangelii secundum Johannem (i. 1-14*).*

In principio erat Verbum *usque ad* plenum gratiæ et veritatis.

Credo *dicatur per Octavas, sive dicatur de Nativitate sive de Festo aliquo Lectionum novem.*

Offertorium.

Tui sunt cæli et tua est terra: orbem terrarum et plenitudinem ejus tu fundasti; justitia et judicium præparatio sedis tuæ.

Secreta.

Oblata, Domine, munera nova Unigeniti tui nativitate sanctifica, nosque a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per eundem Dominum.

Præfatio. Quia per Incarnati. Communicantes.

Communio.

Viderunt omnes fines terræ salutare Dei nostri.

Postcommunio.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut natus hodie Salvator mundi, sicut divinæ nobis generationis est auctor, ita et immortalitatis sit ipse largitor. Qui tecum.

‡*Finita Missa dicantur Antiphona et Oratio de sancta Maria ad placitum, et postea Evangelium secundum Lucam* Missus est *loco Evangelii* In principio, *quod dictum est ad Missam.*

* Sarum and Hereford Edd.—Jam. † Vere, MSS.; vera, Edd.
‡ Om.—MS. C.

In die sancti Stephani Missa capitularis de Nativitate dicitur eodem ordine ut in Vigilia Natalis Domini, cum in Dominica evenerit.

Officium. Puer natus. Ps. Cantate ii. Gloria Patri. Puer natus. Kyrie eleyson. Gloria in excelsis, Sanctus et Agnus, *ut in commemoratione sancti Willelmi. Oratio.* Concede quæsumus. *Epistola.* Multifarie. *Graduale.* Viderunt. Alleluya. ℣. Dies sanctificatus. *Nulla dicitur Sequentia. Evangelium juxta Altare legatur.*—MS. D.] In principio: *et dicitur* Credo. *Cetera omnia sicut in die ad magnam Missam.*

[*]*Finita Missa dicuntur Antiphona et Oratio de sancta Maria cum Evangelio.* Missus est.[*]

[†]*Hæc Missa dicitur quotidie usque ad Circumcisionem Domini preterquam in sexta feria a Nativitate Domini, ubi dicatur totum Servitium de Nativitate cum memoriis congruentibus, ut infra notatur.*

In die sancti Stephani.

[*Finita processione, si Dominica fuerit, ut in Processionali continetur, Diaconis et Subdiaconis in chorum ordinatim astantibus, unus Diaconus, cui Precentor imposuerit, incipiat Officium.*—MS. D.]

Ad Missam. Officium.

Etenim sederunt principes et adversum me loquebantur, et iniqui persecuti sunt me. Adjuva me, Domine Deus meus, quia servus tuus exercebatur in tuis justificationibus.

Psalmus.

Beati immaculati in via: qui ambulant in lege Domini.

[Kyrie *scilicet* Lux et origo. Gloria in excelsis.—MS. D.]

Oratio.

Da nobis, quæsumus, Domine, imitari quod colimus, ut discamus et inimicos diligere: quia ejus natalitia celebramus, qui novit etiam pro persecutoribus exorare Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum.

Ubi non fuerit Missa Capitularis dicta, dicetur memoria de Nativitate cum Oratione, Concede quæsumus, *et sic per Octavas.*

Lectio Actuum Apostolorum (vi. 8-10, vii. 54-60).

In diebus illis, Stephanus plenus gratia et fortitudine faciebat prodigia et signa magna in populo. Surrexerunt autem quidam de synagoga, quæ appellabatur Libertinorum, et Cyrenensium, et Alexandrinorum, et eorum qui erant a Cilicia et Asia, disputantes cum Stephano: et non poterant resistere sapientiæ et Spiritui, qui loquebatur. Audientes autem hæc dissecabantur cordibus suis, et stridebant dentibus in eum. Cum autem esset Stephanus plenus Spiritu Sancto, intendens in cælum, vidit gloriam Dei, et Jesum stantem a dextris virtutis Dei, et ait; Ecce video cælos apertos, et Filium hominis stantem a dextris virtutis Dei. Exclamantes autem voce magna continuerunt aures suas, et impetum fecerunt unanimiter in eum. Et ejicientes eum extra civitatem, lapidabant: et testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes

[*] Om. MS. C.

[†] MS. C.—*Hæc Missa quotidie dicitur per Octavas in Capitulo, cum dies ipsa Festo Sancti novem Lectionum fuerit occupata, cum memoriis congruentibus.*

adolescentis, qui vocabatur Saulus. Et lapidabant Stephanum invocantem, et dicentem, Domine Jesu, suscipe spiritum meum. Positis autem genibus, clamavit voce magna, dicens, Domine, ne statuas illis hoc peccatum. Et cum hoc dixisset, obdormivit in Domino.

[*Tres Diaconi cantent in pulpito in Capis sericis.*—MS. D.]

Gradale.

Sederunt principes et adversum me loquebantur: et iniqui persecuti sunt me.

V. Adjuva me, Domine Deus meus: salvum me fac propter misericordiam tuam.

[*Deinde a turba in medio Chori dicatur*—MS. D.]

Alleluya. *V.* Video cælos apertos: et Jesum stantem a dextris virtutis Dei.

Sequentia [*a Diacono incipiatur.*—MS. D.]

Magnus Deus in universa terra,
Magna sunt ejus ubique omnia in cælo atque in terra opera:
Qui est Rex regum, Dominus omnium, a Patre genitus ante sæcula:
Cujus caritas vera cælo sublevat Stephanum de terra,
Atque perenni vita ornat candida digniter corona.
Plenus enim Stephanus Deitate* atque gratiâ
Magna dabat prodigia, docens verissima dogmata.
Cum autem prædicaret jam præsentia
Nostræ redemptionis nova gaudia;
Intento in superna cæli patet janua,
Dixitque circumstanti plebi voce publica, sacra plenus gratia;
Ecce Dei video admirabilem gloriam claritate fulgida,
Atque Jesum stantem in virtutis Dei dextera.
Et cum hoc audîsset impia gens Judaica,
Dans fremitum concita quassat lapidibus Stephani membra:
Sed stat fortiter patiens martyr et orat; Ne eis, Christe, noxam statuas, sed jam accipe spiritum meum:
Et cum hoc dixisset, in Domino obdormivit pace æterna;
Tu et nobis martyr, O Stephane, sempiterna impetra gaudia.

Secundum Matthæum (xxiii. 34-39).

In illo tempore, Dixit Jesus turbis Judæorum et principibus sacerdotum. Ecce ego mitto ad vos prôphetas *usque ad* donec dicatis, Benedictus, qui venit in nomine Domini.

Credo.

Offertorium.

In virtute tua, Domine, lætabitur justus, et super salutare tuum exultabit vehementer: desiderium animæ ejus tribuisti ei.

Secreta.

Suscipe, Domine, munera pro sancti commemoratione protomartyris tui Stephani, ut sicut illum passio efficit gloriosum, nos devotio reddat innocuos. Per Dominum.

Præfatio. Quia per incarnati. Communicantes.

* Veritate.—MS. D.

Communio.

Video cælos apertos, et Jesum stantem a dextris virtutis Dei. Domine Jesu, accipe spiritum meum: et ne statuas illis hoc peccatum, quia nesciunt quid faciunt.

Postcommunio.

Auxilientur nobis, Domine, sumpta mysteria, et intercedente beato Stephano protomartyre tuo, sempiterna protectione confirment. Per Dominum.

In die sancti Johannis Apostoli et Evangelistæ.

[*In die sancti Johannis Missa capitularis, ut supra in die sancti Stephani notatur.* Puer natus *et cetera. Oratio.* Concede quæsumus. *Alia Oratio de sancto Stephano,* Da nobis quæsumus; *sub una conclusione dicantur. Non dicantur plures Orationes.*

In die sancti Johannis ad Missam. Prius factâ processione, si Dominica fuerit, omnibus Personis et Presbyteris civitatis ex antiqua consuetudine ad Ecclesiam Cathedralem convenientibus, et omnibus ordinatim ex utraque parte Chori in Capis sericis astantibus, Præcentor incipiet Officium. —MS. D.]

Ad Missam. Officium.

In medio ecclesiæ aperuit os ejus: et implevit eum Dominus spiritu sapientiæ et intellectus: stola gloriæ induit eum.

Ps. Jocunditatem et exultationem: thesaurizavit super eum.

[Kyrie, *scilicet,* Cunctipotens, *et cetera.* Gloria in excelsis.—MS. D.]

Oratio.

Ecclesiam tuam, quæsumus, Domine, benignus illustra, ut beati Johannis Apostoli tui et Evangelistæ illuminata doctrinis, ad dona perveniat sempiterna. Per Dominum.

[*Ubi non dicitur Missa capitularis fiat memoria de Nativitate et de sancto Stephano.*—MS. D.]

Lectio libri Sapientiæ (Ecclus. xv. 1-6).

Qui timet Deum faciet bona *usque ad* et nomine æterno hæreditabit illum Dominus Deus noster.

[*Tres Presbyteri cantent in pulpito Gradale.*—MS. D.]

Gradale.

Exiit sermo inter fratres, quod discipulus ille non moritur.

V. Sed sic eum volo manere donec veniam: tu me sequere.

[*Deinde a turba Presbyterorum in medio Choro cantetur.*—MS. D.]

Alleluya. *V.* Hic est discipulus ille qui testimonium perhibet de his, et scimus quia verum est testimonium ejus.

Sequentia [*a Succentore incipiatur.*—MS. D.]

Johannes, Jesu Christo multum dilecte virgo,
Tu ejus amore carnalem
In navi parentem liquisti.
Tu lene conjugis pectus respuisti, Messiam secutus,
Ut ejus pectoris sacra meruisses fluenta potare.

Tuque in terra positus, gloriam conspexisti Filii Dei,
Quæ solum sanctis in vita creditur contuenda esse perenni.
Te Christus in cruce triumphans matri suæ dedit custodem,
Ut virgo virginem servares atque curam suppeditares.
Tute carcere flagrisque fractus testimonio pro Christi* es gavisus.
Idem mortuos suscitas, inque Jesu nomine venenum forte vincis.
Tibi summus tacitum cæteris Verbum suum Pater revelat.
Tu nos omnes precibus sedulis apud Deum semper commenda,
Johannes Christi care.

Evangelium. Secundum Johannem (xxi. 19-24*).*

In illo tempore, Dixit Jesus Petro, Sequere me *usque ad* scimus, quia verum est testimonium ejus.

Credo.

Offertorium.

Justus ut palma florebit; sicut cedrus quæ in Libano est, multiplicabitur.

Secreta.

Suscipe, Domine, quæsumus munera, quæ in ejus solemnitate deferimus, cujus nos confidimus patrocinio liberari. Per Dominum.

Præfatio. Quia per incarnati. Communicantes.

Communio.

Exiit sermo inter fratres quod discipulus ille non moritur. Et non dixit Jesus, non moritur, sed Sic eum volo manere donec veniam.

Postcommunio.

Refecti cibo potuque cælesti, Deus noster, te supplices deprecamur; ut in cujus hæc commemoratione percepimus, ejus muniamur et precibus. Per Dominum.

[*In die Innocentium. Missa capitularis de Nativitate, ut supra in die sancti Stephani notatur. Officium.* Puer natus. *Memoria de sancto Stephano et de sancto Johanne, et cetera ut supra.*—MS. D.]

In die sanctorum Innocentium.

[*Prius factâ processione, si Dominica fuerit, omnibus pueris in Capis, Præcentor illorum incipiat.*—MS. D.]

Ad Missam. Officium.

Ex ore infantium, Deus, et lactentium perfecisti laudem propter inimicos tuos.

Psalmus.

Domine Dominus noster: quam admirabile est nomen tuum in universa terra.

[Kyrie, *scilicet* Puerorum caterva.

Omnibus pueris in medio Chori stantibus, et ibi omnia cantantibus, Episcopo eorum interim in cathedra sedente; et si Dominica fuerit, dicitur

* MS. D.—Christo.

ab Episcopo stante in cathedra Gloria in excelsis Deo: *aliter non.*—MS. D.]

Si sit Dominica, Gloria in excelsis.

Oratio.

Deus, cujus hodierna die præconium Innocentes martyres non loquendo sed moriendo confessi sunt, omnia in nobis vitiorum mala mortifica; ut fidem tuam quam lingua nostra loquitur, etiam moribus vita fateatur. Per Dominum.

[*Ubi non dicitur Missa capitularis, dicantur memoriæ de Nativitate, de sancto Stephano et de sancto Johanne: et concludatur cum aliqua Oratione ad nutum Succentoris. Epistola et Evangelium in pulpito legantur.*—MS. D.]

Lectio libri Apocalypsis beati Johannis Apostoli (xiv. 1-5*).*

In diebus illis, Vidi supra montem Sion Agnum stantem *usque ad* sine macula enim sunt ante thronum Dei.

[*Tres pueri in medio Chori cantent Gradale.*—MS. D.]

Gradale.

Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium.
V. Laqueus contritus est; et nos liberati sumus. Adjutorium nostrum in nomine Domini qui fecit cœlum et terram.

Edd. and MS. C.—Laus tibi, Christe. *V.* Te martyrum candidatus laudat exercitus, Domine. *Si sit Dominica.* Alleluya. *V.* Te martyrum.

[MS. D.—*Repetatur Gradale: sequitur ibidem a turba puerorum* Alleluya, *si Dominica fuerit: aliter non: sed dicitur loco* Alleluya. Laus tibi, Christe. *V.* Te martyrum candidatus exercitus, Domine. *Repetatur* Alleluya, *vel* Laus tibi, Christe.

Sequatur a Præcentore puerorum Sequentia.]

Sequentia.

Celsa pueri concrepent melodia,
Eia, Innocentum colentes tripudia,
Quos infans Christus hodie vexit ad astra.
Quos trucidavit frendens insania
Herodianæ fraudis, ob nulla crimina,
In Bethlehem ipsius cuncta et per confinia,
A bimatu et infra juxta nascendi tempora.
Herodes rex Christi nati verens infelix imperia,
Infremit totus, et erigit arma superba dextera,
Quærit lucis et cæli regem cum mente turbida,
Ut extinguat qui vitam præstat per sua jacula.
Dum non valent intueri lucem splendidam nebulosa quærentis pectora,
Ira fervet, fraudes auget Herodes sævus, ut perdat piorum agmina.
Castra militum dux iniquus aggregat;
Ferrum figit in membra tenera;
Inter ubera lac effundit,
Antequam sanguinis fierent coagula.

Hostis naturæ natos eviscerat atque jugulat.
Ante prosternit, quam ætas parvula sumat robora.
Quam beata sunt Innocentum ab Herode cæsa corpuscula.
Quam felices existunt matres, quæ fuderunt talia pignora.
O dulces Innocentum acies! O pia lactentium pro Christo certamina!
Parvulorum trucidantur millia, membris ex teneris manant lactis flumina.
Cives angelici veniunt in obviam,
Mira victoria vitæ captat præmia turba candidissima.
Te, Christe, petimus mente devotissima,
Nostra qui venisti reformare sæcula, Innocentum gloria
Perfrui nos concedas per æterna.

[*Diaconus lecturus Evangelium in pulpito petat benedictionem ab Episcopo. Finito Evangelio Diaconus offerat librum Evangelii Episcopo ad osculandum.*—MS. D.]

Secundum Matthæum (ii. 13-18].

In illo tempore Angelus Domini apparuit in somnis Joseph *usque ad* noluit consolari, quia non sunt.

Credo.

Offertorium.

Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium: laqueus contritus est, et nos liberati sumus.

Secreta.

Sanctorum tuorum Innocentium nobis, Domine, pia non desit oratio, quæ et munera nostra tibi conciliet, et tuam nobis indulgentiam semper obtineat. Per Dominum.

Præfatio. Quia per incarnati. Communicantes.

Communio.

Vox in Rama audita est, ploratus et ululatus; Rachel plorans filios suos noluit consolari quia non sunt.

Postcommunio.

Votiva, Domine, dona percepimus, quæ sanctorum tuorum nobis precibus et præsentis vitæ, quæsumus, pariter et æternæ tribue conferre subsidium. Per Dominum.

[*Et dicitur* Benedicamus Domino, *nisi Dominica fuerit, tunc dicetur* Ite, missa est.—MS. D.]

[*In die sancti Thomæ Missa capitularis, ut supra in die sancti Stephani notatur. Officium.* Puer natus. *Oratio.* Concede, quæsumus. *Memoria de sancto Stephano et de sancto Johanne, de Innocentibus, et alia Oratio ad nutum Succentoris.*—MS. D.]

In Natali sancti Thomæ Martyris.

[*Omnibus in Capis sericis, prius facta processione, si Dominica fuerit, Rector Chori incipiat Officium.*—MS. D.]

Ad Missam. Officium. Lætabitur justus in Domino.

[Kyrie *cum Versibus,* O rex clemens. Gloria in excelsis.—MS. D.]

Oratio.

Deus, pro cujus Ecclesia gloriosus martyr et pontifex Thomas gladiis impiorum occubuit; præsta, quæsumus, ut omnes qui ejus implorant auxilium, petitionis suæ salutarem consequantur effectum. Per Dominum.

[*Ubi non dicitur Missa capitularis dicantur memoriæ de Nativitate, de sancto Stephano, de sancto Johanne, et de Innocentibus.*—MS. D.]

Epistola. Justus si morte.

Edd. and MS. C.—*Gradale.* Posuisti, Domine. Alleluya. *Vs.* Gloria et honore coronasti.

[MS. D.—*Gradale a duobus Vicariis in pulpito dicatur.* Posuisti, Domine, *Repetatur Gradale. Deinde, dicatur a turba in medio Choro.* Alleluya. Gloria et honore.]

Sequentia [*a Succentore incipiatur.*—MS. D.]

Spe mercedis et coronæ
Stetit Thomas in agone
Ad mortem obediens:
Morte Christum imitatus,
Fide firmus et firmatus,
Firmo gressu gradiens.
Furit furor militaris,
Ut vir sacra sacris aris
Immoletur hostia.
Quem occidunt et scientes,
Introducunt nescientes
Ad æterna gaudia.
Christi fortis hic athleta,
Qui subire mente læta
Mortem non abhorruit,
Ut sit salus infirmorum
Et medela languidorum,
Gratiam promeruit.
Cæci, surdi, claudi, muti,
Sunt ad usum restituti
Divinâ clementiâ.
Non est morbus, quem non curet;
Dum morbosum non obduret
Tanta diffidentia.
Hostes Christi Christo cedunt,
Signa signis dum succedunt,
Argumenta fidei.
Ergo martyr invocetur,
Ut per eum nobis detur
Ad superna provehi.

Evangelium [*in pulpito legatur.*—MS. D.] Ego sum pastor bonus, *quære in Dominica secunda post Pascha.*

Credo.

Offertorium. Gloria et honore coronasti.*

Secreta.

Edd. and MS. C.—Muneribus nostris, quæsumus, Domine, precibusque susceptis, et cælestibus nos munda mysteriis; et intercedente beato Thoma martyre tuo atque pontifice clementer exaudi: Per Dominum.

[MS. D.—Salutaris hostiæ munus sacrandum, quæsumus, Domine, beatus Thomas pontifex et martyr nobis ad salutem fore deposcat, ut et conversationis ejus experiamur insignia, et intercessionis ipsius percipiamus suffragia. Per Dominum.]

Præfatio. Quia per incarnati. Communicantes.

Communio. Magna est gloria.

Postcommunio.

Edd. and MS. C.—Da nobis, quæsumus, Domine Deus noster, ut sicut beati Thomæ martyris tui atque pontificis commemoratione temporali gratulamur officio, ita perpetuo lætemur aspectu. Per Dominum.

[MS. D.—†Adjuvet nos, omnipotens et misericors Deus, per hæc sancta quæ sumpsimus beati martyris tui atque pontificis Thomæ intercessio veneranda, qui pro tui nominis honore glorioso meruit coronari martyrio.]

Sexta die a Nativitate Domini.

Missa capitularis non dicatur.

[*Chorus regatur a duobus in Capis sericis albis. Si Dominica fuerit, fiat processio.*—MS. D.]

Edd. and MSS. A. and C. Dominica infra Octavas Nativitatis.

Ad Missam. Officium.

Dum medium silentium tenerent omnia, et nox in suo cursu medium iter haberet, omnipotens sermo tuus, Domine, de cælis a regalibus sedibus venit.

Psalmus.

Dominus regnavit, decorem induit: induit Dominus fortitudinem et præcinxit se virtute.

* In MS. A. the original Collect, Secret, and Postcommunion are erased, and a later hand has inserted in their place the same Collect as in the text, and the following Secret and Postcommunion: —

Secreta.

Deus, qui in sancti martyris tui atque pontificis Thomæ sanguinis effusione miracula suscitasti, præsta, quæsumus, ut ejusdem martyrii palmam devote recolentes in terris, æternis stipendiis coronemur in cælis. Per Dominum.

Postcommunio.

Deus, qui beatum Thomam archipræsulem et Angliæ primatem in gremio sanctæ matris Ecclesiæ martyrii palma consecrasti, tribue nobis, quæsumus, ut ejus meritis et precibus adjuvemur in cælis, cujus veneranda passione gloriemur in terris. Per Dominum.

The other parts of the Mass in this MS. are, as corrected,—*Officium.* Gaudeamus. *Epistola.* Justus si morte. *Gradale.* Posuisti, Domine. Alleluya. ℣. Gloria et honore. *Evangelium.* Ego sum pastor bonus. *Offertorium.* Gloria et honore. *Communio.* Magna est.

† This Secret and Postcommunion are in the Sarum and Hereford Missals. For the Postcommunion in MS. A. see previous note. The folio in MS. B. containing this Mass is lost.

Repetatur Officium ante Gloria Patri, *et Gradale post Versum* [*sive Dominica fuerit sive non.* Kyrie, Gloria in Excelsis, Sanctus, *et* Agnus, *ut in commemoratione beatæ Mariæ dicuntur. Et si Dominica fuerit, dicatur, ut supra ad Missam in Aurora in die Nativitatis notatur.* —MS. D.]

Oratio.

Deus, qui salutis æternæ beatæ Mariæ virginitate fecunda humano generi præmia præstitisti, tribue, quæsumus, ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus auctorem vitæ suscipere, Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum vivit.

[*Memoria de sancto Stephano, et de sancto Johanne, de Innocentibus et alia ad nutum Succentoris. Epistola et Evangelium in pulpito legantur.*—MS. D.]

Ad Galatas (iv. 1-7*).*

Fratres: Quanto tempore heres parv ulus est *usque ad* heres per Deum.

Gradale [*a duobus Rectoribus Chori cantetur in pulpito.*—MS. D.]

Speciosus forma præ filiis hominum : diffusa est gratia in labiis tuis. *V.* Eructavit cor meum verbum bonum : dico ego opera mea regi : lingua mea calamus scribæ velociter scribentis.

[*Repetatur Gradale, et dicatur ab aliis duobus ad nutum Succentoris in Capis sericis.*—MS. D.]

Alleluya. *V.* Dominus regnavit, decorem induit: induit Dominus fortitudinem, et præcinxit se virtute.

[*Deinde incipiatur a Succentore*—MS. D.]

Sequentia.

Cæleste organum hodie sonuit in terra.
Ad partum Virginis superum cecinit caterva.
Quid facis, humana turba, cur non gaudes cum supera.
Vigilat pastorum cura : vox auditur angelica.
Cantabant inclyta carmina, plena pace et gloria.
Ad Christum referunt propria, nobis canunt ex gratia.
Nec cunctorum sunt hæc dona, sed mens quorum erit bona.
Non sunt absolute data, differenter sunt prolata.
Affectus deserat vitia : et sic nobis pax est illa, quia bonis est permissa.
Junguntur superis terrea, ob hoc quod laus est juncta; sed decenter fit divisa.
Gaude, homo, cum perpendis talia.
Gaude, caro, facta Verbi socia.
Nuntiant ejus ortum sidera, lucis per indicia.
Ineunt duces gregum lumina Bethlehem usque prævia.
Invenitur rex cælorum inter animalia.
Arto jacet in præsepi Rex qui cingit omnia.
Stella maris, quem tu paris, colit hæc* ecclesia.
Ipsi nostra per te pia placeant servitia :
Resonent cuncta redempta.

* Sarum, hunc; Hereford, hæc.

In die sancti Silvestri. Sequentia. Organicis, *ut in communi.*

In Circumcisione Domini. Sequentia. Lætabundus, *ut in Nativitate Domini.*

In Octavis sanctorum Stephani, Johannis, et Innocentium, si in Dominica contigerint, dicantur Sequentiæ, ut supra in eorum Festis notantur.

In Vigilia Epiphaniæ, si in Dominica evenerit, Sequentia. Lætabundus, *ut supra. In die Epiphaniæ, in Dominica infra, et in Octava tota percantetur Sequentia* Epiphaniam; *ceteris vero diebus infra Octavas quando de ipsis fit Servitium per tres dies particulariter divisa; videlicet primo die* Epiphaniam *usque* Balaam; *secundo die* Balaam *usque* Magi; *tertio die* Magi *usque finem; et sic aliis diebus infra Octavas.*

Secundum Lucam (ii. 33-40*).*

In illo tempore, Erant Joseph et Maria mater Jesu mirantes *usque ad* et gratia Dei erat in illo.

Credo.

Offertorium.

Deus enim firmavit orbem terræ qui non commovebitur: parata sedes tua, Deus, ex tunc: a sæculo tu es.

Secreta.

Muneribus nostris, quæsumus, Domine, precibusque susceptis et cælestibus nos munda mysteriis, et intercedente beata Dei genitrice Maria, clementer exaudi. Per eundem Dominum.

[*Præfatio.* Quia per incarnati. Communicantes.—MS. D.]

Communio.

Tolle puerum et matrem ejus, et vade in terram Judæ; defuncti sunt enim qui quærebant animam pueri.

Postcommunio.

Hæc nos communio, Domine, purget a crimine, et intercedente beata Dei genitrice Maria cælestis remedii faciat esse consortes. Per eundem.

[*IN DIE SANCTI SILVESTRI.

Missa capitularis dicitur, ut supra notatur.

Officium. Puer natus.

Memoriæ de sancto Stephano, de sancto Johanne, de Innocentibus, et alia ad nutum Succentoris; cetera ut supra.

Ad Missam de sancto Silvestro regatur Chorus eodem modo et eadem forma ut in die præcedenti.

Officium. Sacerdotes tui. Domine.

Oratio. Da, quæsumus, omnipotens Deus, *ut in Communi.*

Epistola. Ecce sacerdos.

Alleluya. *V.* Inveni David.

Sequentia. Adest nobis, *ut in Communi.*

Evangelium. Homo quidam peregre.

Credo.

Offertorium. Inveni David.

Præfatio. Quia per incarnati. Communicantes.

Communio. Beatus servus.—MS. D.]

* See also in the Proprium Sanctorum.

In Circumcisione Domini.

Ad Missam. Officium. Puer natus, *ut in die Nativitatis.*
Oratio.
Deus, qui nobis nati Salvatoris diem celebrare concedis octavum; fac nos, quæsumus, ejus perpetua Divinitate muniri, cujus sumus carnali commercio reparati. Qui tecum vivit et regnat.
Nulla fiat memoria.
Epistola, Apparuit gratia.
Gradale, Viderunt. Alleluya. ℣. Dies sanctificatus, *ut supra.*
Sequentia. Lætabundus, *quære in Natali Domini.*
Secundum Lucam (ii. 21).
In illo tempore, Postquam consummati sunt dies octo, ut circumcideretur puer: vocatum est nomen ejus Jesus, quod vocatum est ab angelo, priusquam in utero conciperetur.
Credo.
Offertorium. Tui sunt cæli.
Secreta.
Præsta, quæsumus, Domine, ut per hæc munera quæ Domini nostri Jesu Christi arcanæ nativitatis mysterio gerimus, purificatæ mentis intelligentiam consequamur. Per eundem.
Præfatio. Quia per incarnati. Communicantes.
Communio. Viderunt omnes.
Postcommunio.
Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut quod Salvatoris nostri iterata solemnitate percepimus, perpetuæ nobis salvationis conferat medicinam. Per eundem.

In Octava sancti Stephani.

Ad Missam. Officium. Etenim sederunt.
Oratio. Da nobis, quæsumus.
[*Ab Octava Nativitatis Domini usque ad Purificationem quotidie fiat memoria de Domina cum Oratione* Deus qui salutis.
Memoriæ de sancto Johanne et de Innocentibus.—MS. D.]
Epistola, Gradale, et cetera ut supra. Gradale non repetatur.
Offertorium. Elegerunt Apostoli Stephanum Levitam plenum fide et Spiritu Sancto quem lapidaverunt Judæi orantem et dicentem, Domine Jesu, accipe spiritum meum. Alleluya.
In his Octavis sancti Stephani et sanctorum Innocentium non dicitur Præfatio, nisi communis, etiamsi Dominica fuerit.
Communio. Video cælos. *Si Dominica sit, Gradale post Versum repetatur. Notandum quod in his tribus Octavis ad Missam, Officium ante Gloria Patri non repetatur, nec Gradale post Versum; nec dicitur Sequentia, nec* Credo, *nisi in Dominica eædem Octavæ evenerint.*

In Octava sancti Johannis Apostoli.

Officium. In medio. *Oratio, Epistola, Gradale, et cetera, ut supra in die, eo tamen modo quo supra in Octava sancti Stephani, præter Præfationem quæ erit,* Et te Domine, suppliciter exoramus.

IN OCTAVA INNOCENTIUM.

Officium. Ex ore infantium.

[*Oratio.* Deus cujus hodierna, *cum memoria de Domina, et cetera.* —MS. D.]

Epistola. Vidi supra.

Gradale. Anima nostra. Alleluya. *V.* Te martyrum.

In fine Missæ, Ite, missa est, *et cetera sicut in die.*

IN VIGILIA EPIPHANIÆ DOMINI.

Ad Missam. Officium. Lux fulgebit.

Si sit Dominica, Gloria in excelsis.

Oratio.

Corda nostra quæsumus, Domine, venturæ festivitatis splendor illustret, quo mundi hujus tenebris carere valeamus, et perveniamus ad patriam claritatis æternæ. Per Dominum.

Nulla fiet memoria.

Epistola. Apparuit benignitas.

Gradale. Benedictus qui venit. Alleluya. *V.* Dominus regnavit.

Si sit Dominica, Sequentia, Lætabundus, *ut supra.*

Secundum Matthæum (ii. 19-23*).*

In illo tempore, Defuncto Herode, ecce angelus Domini apparuit *usque ad* Quoniam Nazaræus vocabitur.

Si sit Dominica, Credo.

Offertorium. Deus enim firmavit.

Secreta.

Tribue, quæsumus, Domine, ut eum præsentibus immolemus sacrificiis et sumamus, quem venturæ solemnitatis pia munera præloquuntur, Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

Præfatio communis. Sed si sit Dominica, *Præfatio.* Quia per incarnati.

Communio. Tolle puerum.

Postcommunio.

Illumina, quæsumus, Domine, populum tuum; et splendore gratiæ tuæ cor ejus semper accende, ut salvatoris mundi stella famulante manifestata nativitas mentibus eorum semper reveletur et crescat. Per eundem.

IN DIE EPIPHANIÆ.

Ad Missam. Officium.

Ecce advenit dominator Dominus: et regnum in manu ejus, et potestas, et imperium.

Psalmus.

Deus judicium tuum regi da : et justitiam tuam filio regis.

Oratio.

Deus, qui hodierna die Unigenitum tuum gentibus stella duce revelasti: concede propitius, ut qui jam te ex fide cognovimus, usque ad contemplandam speciem tuæ celsitudinis perducamur. Per eundem.

* Om. MSS. C and D.

Lectio Esaiæ Prophetæ (lx. 1-6*).*

Surge, illuminare, Hierusalem *usque ad* thus deferentes, et laudem Domino annuntiantes.

Gradale.

Omnes de Saba venient, aurum et thus deferentes, et laudem Domino annuntiantes.

V. Surge et illuminare, Hierusalem, quia gloria Domini super te orta est.

Alleluya. *V.* Vidimus stellam ejus in oriente, et venimus cum muneribus adorare Dominum.

Sequentia.

Epiphaniam Domino canamus gloriosam,
Qua prolem Dei Magi adorant,
Immensam Chaldæi cujus per sæcla venerantur potentiam :
Quem cuncti prophetæ cecinere venturum ad gentes salvandas,
Cujus majestas ita est inclinata, ut assumeret servi formam :
Ante sæcula qui Deus et tempora Homo factus est in Maria.

Secundo die.

Balaam de quo vaticinans, Exibit ex Jacob rutilans, inquit, stella,
Et confringet ducum agmina regionis Moab maxima potentia.
Huic magi munera deferunt præclara, aurum simul, thus, et myrrham.
Thure Deum prædicant, auro regem magnum, hominem mortalem myrrha.
In somnis hos monet angelus, ne redeant ad regem commotum propter regna.
Pavebat etenim nimium regem natum, verens amittere regni jura.

Tertio die.

Magi sibi stella micante prævia pergunt alacres itinera patriam quæ eos ducebant ad propriam ; linquentes Herodis mandata.
Qui percussus corde nimia præ ira extemplo mandat infantium agmina inquiri Bethlehem per confinia, et mox privari eos vita.
Omnis nunc catorva tinnulum jungat laudibus organi pneuma,
Mystico offerens Regi regum Christo munera preciosa,
Poscens ut per orbem regna omnia protegat in sæcula sempiterna.

In Depositione sancti Edwardi regis et confessoris : Sequentia, Organicis. *In Translatione sancti Willelmi Eboracensis : Sequentia,* Plaudat Chorus ; *require secundo die infra Octavas in alio Festo. Dominica prima post Octavas Epiphaniæ : Sequentia,* Cæleste organum, *ut supra sexto die a Nativitate Domini. Dominica ii. iii. et iv : Sequentia* Letabundus, *ut supra in die Nativitatis Domini. In Dominicis vero post Purificationem usque ad Septuagesimam, et Dominica quinta post Octavas Epiphaniæ, dicitur Sequentia,* Voce Jubilantes magna ; *require in Dominicis per estatem. A Dominica Septuagesimæ usque ad Pascha nulla dicitur Sequentia, sive fiat Servitium de Temporali, sive de Festis Sanctorum.*

Secundum Matthæum (ii. 1-12*).*

Cum natus esset Jesus in Bethlehem Judæ *usque ad* per aliam viam reversi sunt in regionem suam.

Credo.

Offertorium.
Reges Tharsis et insulæ munera offerent: reges Arabum et Saba dona adducent: et adorabunt eum omnes reges terræ, omnes gentes servient ei.
Secreta.
Ecclesiæ tuæ, quæsumus, Domine, dona propitius intuere: quibus jam non aurum thus et myrrha profertur, sed quod eisdem muneribus declaratur, immolatur, et sumitur, Jesus Christus Dominus noster. Qui tecum vivit.
Præfatio Quia cum Unigenitus *quotidie dicitur per Octavas, et* Communicantes. *Similiter etiam si de Sanctis dicatur, sive de commemorationibus.*
Communio.
Vidimus stellam ejus in oriente: et venimus cum muneribus adorare Dominum.
Postcommunio.
Præsta, quæsumus, omnipotens Deus; ut quod sollemni celebramus officio, purificatæ mentis intelligentia consequamur. Per Dominum.

Sancti Edwardi Regis et Confessoris.

Ad Missam. Officium. Os justi meditabitur.
Oratio. Omnipotens sempiterne Deus, qui beatissimum regem Edwardum, Confessorem tuum, æternitatis gloria et honore coronasti: fac nos quæsumus ita eum venerari in terris, ut cum eo regnare possimus in cælis. Per Dominum.
Memoria de Epiphania et de Domina.
Epistola. Dilectus a Deo.
Gradale. Domine, prævenisti. Alleluya. *V.* Inveni David.
Sequentia. Organicis, *ut in Communi.**
Evangelium. Nemo lucernam.
Offertorium. Desiderium animæ.
Secreta. Sacrificii præsentis oblationem, quæsumus, Domine, beati regis Edwardi confessoris tui pia commendet intercessio, ut in cujus veneratione suscipitur, ipso interveniente ad gaudia æterna suscipi mereamur. Per Dominum.
Communio. Fidelis servus.
Postcommunio. Pignus perpetuæ salutis sumentes clementiam tuam, omnipotens Deus, imploramus, ut beato rege Edwardo confessore tuo interveniente cælestis vitæ præmia consequi mereamur. Per Dominum.

Dominica infra Octavas Epiphaniæ.

Officium. Ecce advenit, *et cetera ut in die, præter Epistolam et Evangelium quæ sequuntur.*
Ad Romanos (iii. 19-26).
Fratres: Scimus quoniam quæcunque lex *usque ad* qui est ex fide Jesu Christi Domini nostri.

* MS. D. omits. MS. C.—Pater Verbum incarnatum, *in Communi,*—where it gives no such Sequence.

Secundum Matthœum (iii. 13-17*).*
In illo tempore, Venit Jesus a Galilæa *usque ad* in quo mihi complacui.
Credo. *Et cetera, sicut in die.*

INFRA OCTAVAS.

Ad Missam. Officium. Ecce advenit.
Ps. Deus judicium.
Gloria Patri. Ecce advenit.
Oratio. Deus qui hodierna die.
Epistola. Surge, illuminare.
Gradale. Omnes de Saba. ℣. Surge.
Gradale post Versum non repetatur.
Alleluya. *V.* Vidimus, *et cetera, sicut in die.*

IN TRANSLATIONE SANCTI WILLELMI ARCHIEPISCOPI EBORACENSIS.

Ad Missam. Officium. Statuit ei.

Oratio. Omnipotens et misericors Deus, qui gloriosi confessoris tui atque pontificis Willelmi corpus in imo reconditum dignum sublimatione monstrasti: concede nobis ejus translationem celebrantibus, ab hac valle miseriæ ad cælestia regna transferri. Per Dominum.

Memoria de Epiphania et de Domina.

Epistola. Dedit Dominus confessionem.

Gradale. Ecce sacerdos. Alleluya. ℣. Inveni David.

Sequentia. Plaudat Chorus, *ut in alio Festo, secunda die infra Octavas ejusdem.*

Evangelium. Nolite timere, pusillus grex *usque ad* cor vestrum erit.

Offertorium. Veritas mea.

Secreta. Munera, Domine, majestati tuæ oblata in translatione sancti Willelmi benignus assume, et ad animarum nostrarum salutem proficere facias sempiternam. Per Dominum.

Præfatio et Communicantes *sicut in die Epiphaniæ, si infra Octavas ejus evenerit.*

Communio. Beatus servus.

Postcommunio. Quæsumus, Domine Deus noster, ut hæc sacramenta, quæ sumpsimus, beati Willelmi confessoris tui atque pontificis intercessione nos adjuvent, quæ in ejusdem translatione tuæ obtulimus majestati. Per Dominum.

IN OCTAVIS EPIPHANIÆ.

Ad Missam. Officium. Ecce advenit dominator.

Oratio.

Deus, cujus Unigenitus in substantia nostræ carnis apparuit: præsta, quæsumus, ut per eum, quem similem nobis foris agnovimus, intus reformari mereamur. Qui tecum.

Memoria de Domina et de Confessoribus Hilario et Remigio.

Lectio Esaiæ Prophetæ.

Domine Deus meus honorificabo te; laudem tribuam nomini tuo, qui

facis mirabiles res. Consilium tuum antiquum verum fiat. Domine, excelsum est brachium tuum: Deus Sabaoth, corona spei, quæ ornata est gloria. Exultet desertum, et exultent solitudines Jordanis: et populus meus videbit altitudinem Domini et majestatem Dei, et erit congregatus et redemptus per Deum. Et veniet in Sion cum gaudio et lætitia sempiterna: super caput ejus laus et exultatio. Et aperiam in montibus flumina: in mediis campis fontes dirumpam, et terram sitientem sine aqua confundam. Ecce puer meus exaltabitur, et elevabitur, et sublimis erit valde. Haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris: et dicetis in illa die, Confitemini Domino, et invocate nomen ejus; notas facite in populis adinventiones ejus: cantate Domino, quia mirabilia fecit; annuntiate hoc in universa terra.

Gradale. Omnes de Saba.

Alleluya. *V.* Vidimus.

Sequentia. Epiphaniam, *ut supra. Tota dicatur.*

Secundum Johannem (i. 29-34*).*

In illo tempore, Vidit Joannes *usque ad* est Filius Dei.

Credo.

Offertorium. Reges Tharsis, *et cetera.*

Secreta.

Hostias tibi, Domine, pro nati Filii tui apparitione deferimus, suppliciter exorantes; ut sicut ipse nostrorum auctor est munerum, ita ipse sit misericors et susceptor, Dominus noster Jesus Christus. Qui tecum.

Præfatio. Quia cum Unigeniti. Communicantes.

Communio. Vidimus stellam.

Postcommunio.

Cælesti lumine, quæsumus, Domine, semper hic et ubique nos præveni: ut mysterium, cujus nos participes esse voluisti, et puro cernamus intuitu, et digno percipiamus effectu. Per Dominum.

Dominica prima post Octavas Epiphaniæ.

Ad Missam. Officium.

In excelso throno vidi sedere virum, quem adorat multitudo angelorum psallentes in unum: ecce cujus imperii nomen est in æternum.

Psalmus.

Jubilate Deo, omnis terra; servite Domino in lætitia.

Oratio.

Vota, quæsumus, Domine, supplicantis populi cælesti pietate prosequere: ut et quæ agenda sunt videant, et ad implenda quæ viderunt convalescant. Per Dominum.

Epistola. Ad Romanos (xii. 1-5*).*

Fratres: Obsecro vos per misericordiam Dei, ut exhibeatis corpora vestra *usque ad* singuli autem alter alterius membra, In Christo Jesu Domino nostro.

Gradale.

Benedictus Dominus Deus Israel, qui facis mirabilia magna solus a sæculo.

V. Suscipiant montes pacem populo tuo, et colles justitiam.

Alleluya. *V.* Jubilate Deo omnis terra: servite Domino in lætitia.

Edd.—
Sequentia. Cæleste organum, et *Sequentia,* Lætabundus, *dicuntur alternatim in Dominicis usque ad Purificationem, et cetera ut in Missa in Gallicantu et Aurora.*

MSS. C and D.—
Sequentia. Cæleste organum, *ut supra in sexta die a Nativitate Domini. In Dominicis vero, quæ post Purificationem usque ad Septuagesimam contingunt, dicitur Sequentia* Voce Jubilantes. *Require Dominica prima post Festum Trinitatis.*

Secundum Lucam (ii. 42-52).
Cum factus esset Jesus annorum duodecim *usque ad* et gratia apud Deum et homines.
Credo.
Offertorium.
Jubilate Deo, omnis terra; jubilate Deo, omnis terra: servite Domino in lætitia: intrate in conspectu ejus in exultatione: quia Dominus ipse est Deus.
Secreta.
Oblatum tibi, Domine, sacrificium vivificet nos, quæsumus, semper et muniat. Per Dominum.
Præfatio. Quia per incarnati.
Communio.
Fili, quid fecisti nobis sic? ego et pater tuus dolentes quærebamus te. Et quid est quod me quærebatis: nesciebatis quia in his quæ Patris mei sunt oportet me esse?
Postcommunio.
Supplices te rogamus, omnipotens Deus, ut quos tuis reficis sacramentis, tibi etiam placitis moribus dignanter deservire concedas. Per Dominum.

FERIA QUARTA.

Ad Timotheum (1 ii. 1-7).
Charissime. Obsecro primum omnium fieri obsecrationes *usque ad* fide et veritate.
Secundum Matthæum (xxi. 28-32).
In illo tempore, Dixit Jesus turbis Judæorum: Homo quidam habebat duos filios *usque ad* ut crederetis ei. Qui habet aures audire, audiat.

FERIA SEXTA.

Lectio Epistolæ beati Petri Apostoli (2 i. 16-21).
Charissimi: Non enim commentitias *usque ad* sancti Dei homines.
Secundum Matthæum (iv. 12-17).
In illo tempore, Cum audisset Jesus quod Johannes traditus esset *usque ad* appropinquabit enim regnum cælorum.

DOMINICA SECUNDA POST OCTAVAS EPIPHANIÆ.

Ad Missam Officium.
Omnis terra adoret te, Deus, et psallat tibi; psalmum dicat nomini tuo, Altissime.

Psalmus.

Jubilate Deo, omnis terra: psalmum dicite nomini ejus, date gloriam laudi ejus.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, qui cælestia simul et terrena moderaris; supplicationes populi tui clementer exaudi, et pacem tuam nostris concede temporibus. Per Dominum.

Ad Romanos (xii. 6-16).

Fratres: Habentes donationes secundum gratiam *usque ad* sed humilibus consentientes.

Gradale.

Misit Dominus Verbum suum, et sanavit eos: et eripuit eos de interitu eorum. *V.* Confiteantur Domino misericordiæ ejus et mirabilia ejus filiis hominum.

Alleluya. *V.* Laudate Deum, omnes angeli ejus: laudate eum, omnes virtutes ejus.

Secundum Johannem (ii. 1-11).

In illo tempore, Nuptiæ factæ sunt in Cana Galilææ: *usque ad* et crediderunt in eum discipuli ejus.

Offertorium.

Jubilate Deo, universa terra: jubilate Deo, universa terra; psalmum dicite nomini ejus; venite, et audite, et narrabo vobis, omnes qui timetis Deum, quanta fecit Dominus animæ meæ. Alleluya.

Secreta. Oblata, Domine, munera sanctifica, nosque a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per Dominum.

Præfatio. Quia per incarnati.

Communio.

Dicit Dominus; Implete hydrias aqua, et ferte architriclino; dum gustasset architriclinus aquam vinum factum, dicit sponso: Servasti vinum bonum usque adhuc. Hoc signum fecit Jesus primum coram discipulis suis.

Postcommunio.

Augeatur in nobis, Domine, quæsumus, tuæ virtutis operatio: ut divinis vegetati sacramentis, ad eorum promissa capienda tuo munere præparemur. Per Dominum.

Feria Quarta.

Ad Colossenses. [*Ephes. iii.* 2; *Coloss. i.* 26-28.]

Fratres: Audistis dispensationem Dei, quæ data est mihi in vobis, ut impleam verbum Dei; mysterium, quod absconditum fuit, a sæculis et generationibus; nunc autem manifestatum est sanctis ejus, quibus Dominus voluit notas facere divitias gloriæ sacramenti hujus in gentibus; quod est Christus in vobis spes gloriæ, quem nos annuntiamus; corripientes et docentes omnem hominem in omni sapientia, ut exhibeamus omnem hominem perfectum in Christo Jesu Domino nostro.

Secundum Matthæum (iv. 23-25).

In illo tempore, Circuibat Jesus *usque ad* turbæ multæ.

FERIA SEXTA.

Ad Timotheum (1 i. 15-17).

Carissime : Fidelis sermo *usque ad* in sæcula sæculorum. Amen.

Secundum Lucam (iv. 31-37).

In illo tempore, Descendit Jesus in Capharnaum *usque ad* in omnem locum regionis.

DOMINICA TERTIA POST OCTAVAS EPIPHANIÆ.

Ad Missam. Officium.

Adorate Deum, omnes angeli ejus. Audivit et lætata est Sion, et exultaverunt filiæ Judæ.

Psalmus.

Dominus regnavit, exultet terra : lætentur insulæ multæ.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, infirmitatem nostram propitius respice; atque ad protegendum nos dexteram tuæ majestatis extende. Per Dominum.

Ad Romanos (xii. 16-21).

Fratres : Nolite esse prudentes apud vosmetipsos *usque ad* sed vince in bono malum.

Gradale.

Timebunt gentes nomen tuum, Domine : et omnes reges terræ gloriam tuam.

℣. Quoniam ædificavit Dominus Sion : et videbitur in majestate sua.

Alleluya. ℣. Dominus regnavit, exultet terra : lætentur insulæ multæ.

Secundum Matthæum (viii. 1-13).

In illo tempore, Cum descendisset Jesus de monte *usque ad* Et sanatus est puer in illa hora.

Offertorium.

Dextera Domini fecit virtutem : dextera Domini exaltavit me : non moriar, sed vivam, et narrabo opera Domini.

Secreta.

Hæc hostia, Domine, quæsumus, emundet nostra delicta, et ad sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet. Per Dominum nostrum.

Præfatio. Quia per incarnati.

Communio.

Mirabantur omnes de his quæ procedebant de ore Dei.

Postcommunio.

Quos, Domine, tantis largiris uti mysteriis ; quæsumus, ut effectibus eorum nos veraciter aptare digneris. Per Dominum nostrum.

FERIA QUARTA.

Ad Hebræos (iii. 1-6).

Fratres : Considerate apostolum *usque ad* firmam teneamus.

Secundum Marcum (iii. 6-15).

In illo tempore, Exeuntes Pharisæi cum Herodianis *usque ad* ejiciendi dæmonia.

Feria Sexta.

Lectio Epistolæ beati Joannis Apostoli (1 ii. 9-13).

Carissimi : Qui dicit se *usque ad* vicistis malignum.

Secundum Lucam (v. 12-15).

In illo tempore, Cum esset Jesus in una *usque ad* infirmitatibus suis.

Dominica quarta post Octavas Epiphaniæ.

Ad Missam. Officium. Adorate Deum.

Oratio.

Deus, qui nos in tantis periculis constitutos pro humana scis fragilitate non posse subsistere; da nobis salutem mentis et corporis, ut ea quæ pro peccatis nostris patimur, te adjuvante vincamus. Per Dominum nostrum.

Ad Romanos (xiii. 8-10).

Fratres : Nemini quidquam debeatis *usque ad* Plenitudo ergo legis est dilectio.

Gradale. Timebunt gentes. Alleluya. *V.* Dominus regnavit.

Secundum Matthæum (viii. 23-27).

In illo tempore, Ascendente Jesu in naviculam *usque ad* venti et mare obediunt ei ?

Offertorium. Dextera Domini.

Secreta.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut hujus sacrificii munus oblatum fragilitatem nostram ab omni malo purget semper, et muniat. Per Dominum.

Præfatio. Quia per incarnati.

Communio. Mirabantur.

Postcommunio.

Munera tua nos, Deus, et a delectationibus terrenis expediant, et cælestibus semper instruant alimentis. Per Dominum nostrum.

Feria Quarta.

Ad Romanos (v. 12-16).

Fratres : Sicut per unum hominem *usque ad* in justificationem.

Secundum Marcum (vi. 1-6).

In illo tempore, Egressus Jesus *usque ad* incredulitatem eorum.

Feria Sexta.

Ad Timotheum (2 i. 8-13).

Carissime : Noli erubescere *usque ad* in fide et dilectione.

Secundum Lucam (ix. 57-62).

In illo tempore, Dixit quidam ad Jesum, Sequar te *usque ad* aptus est regno Dei.

Dominica quinta post Octavas Epiphaniæ.

Ad Missam. Officium. Adorate Deum.

Oratio.

Familiam tuam, quæsumus, Domine, continua pietate custodi, ut quæ in sola spe gratiæ cælestis innititur, tua semper protectione muniatur. Per Dominum.

Ad Colossenses (iii. 12-17).

Fratres: Induite vos sicut electi Dei *usque ad* Deo et Patri per Jesum Christum Dominum nostrum.

Gradale. Timebunt gentes. Alleluya. ℣. Dominus regnavit, exultet terra.

Secundum Lucam (iv. 14-22).

In illo tempore, Regressus est Jesus *usque ad* procedebant de ore ipsius.

Offertorium. Dextera Domini.

Secreta.

Hostias tibi, Domine, placationis offerimus, ut et delicta nostra miseratus absolvas, et mutantia corda tu dirigas. Per

Præfatio. Quia per incarnati.

Communio. Mirabantur.

Postcommunio.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut illius salutaris capiamus effectum, cujus per hæc mysteria pignus accepimus. Per Dominum.

Feria Quarta et Sexta.

Epistolæ et Evangelia, ut supra in Dominica.

Dominica in Septuagesima.

Ad Missam. Officium.

Circumdederunt me gemitus mortis; dolores inferni circumdederunt me: et in tribulatione mea invocavi Dominum, et exaudivit de templo sancto suo vocem meam.

Psalmus.

Diligam te, Domine, fortitudo mea: Dominus firmamentum meum, et refugium meum, et liberator meus.

Oratio.

Preces populi tui, quæsumus, Domine, clementer exaudi: ut qui juste pro peccatis nostris affligimur, pro tui nominis gloria misericorditer liberemur. Per Dominum.

Epistola. Ad Corinthios (1 ix. 24-27, x. 1-4).

Fratres: Nescitis quod qui in stadio currunt *usque ad* petra autem erat Christus.

Gradale.

Adjutor in opportunitatibus, in tribulatione: sperent in te qui noverunt te, quoniam non derelinquis quærentes te, Domine.

℣. Quoniam non in finem oblivio erit pauperis: patientia pauperum non peribit in æternum: exsurge, Domine, non prævaleat homo.

Tractus.

De profundis clamavi ad te, Domine : Domine exaudi vocem meam.

℣. Fiant aures tuæ intendentes : in orationem servi tui.

℣. Si iniquitates observaveris, Domine : Domine, quis sustinebit?

℣. Quia apud te propitiatio est : et propter legem tuam sustinui te, Domine.

Secundum Matthæum (xx. 1-16*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis parabolam hanc; Simile est regnum cælorum homini patrifamilias *usque ad* multi enim sunt vocati, pauci vero electi.

Offertorium.

Bonum est confiteri Domino : et psallere nomini tuo, Altissime.

Secreta.

Muneribus nostris, quæsumus, Domine, precibusque susceptis : et cælestibus nos munda mysteriis, et clementer exaudi. Per.

Communio.

Illumina faciem tuam super servum tuum : et salvum me fac in tua misericordia : Domine, non confundar; quoniam invocavi te.

Postcommunio.

Fideles tui, Deus, per tua dona firmentur, ut eadem et percipiendo requirant, et quærendo sine fine percipiant. Per Dominum nostrum.

Feria Quarta.

Ad Hebræos (vi. 4-9*).*

Fratres : Impossibile est *usque ad* et viciniora saluti Christo Jesu Domino nostro.

Secundum Marcum (ix. 29-36*).*

In illo tempore, Egressus Jesus ibat per Galilæam nec volebat *usque ad* qui me misit. Qui habet aures audiendi audiat.

Feria Sexta.

Ad Hebræos (iv. 11-16*).*

Fratres : Festinemus ingredi *usque ad* in auxilio opportuno.

Secundum Lucam (ix. 51-56*).*

In illo tempore, Factum est autem dum complerentur *usque ad* et abierunt in aliud castellum.

Dominica in Sexagesima.

Ad Missam. Officium.

Exsurge, quare obdormis, Domine, exsurge et ne repellas in finem : quare faciem tuam avertis, oblivisceris tribulationem nostram; adhæsit in terra venter noster; exsurge, Domine, adjuva nos et libera nos.

Psalmus.

Deus, auribus nostris audivimus : patres nostri annunciaverunt nobis.

Oratio.

Deus, qui conspicis quia ex nulla nostra actione confidimus; concede propitius, ut contra adversa omnia doctoris gentium protectione muniamur. Per Dominum.

Ad Corinthios (2 xi. 19-33, *xii.* 1-9*).*

Fratres: Libenter suffertis insipientes: cum sitis ipsi sapientes *usque ad* Deus et Pater Domini nostri Jesu Christi scit, qui est benedictus in sæcula, quod non mentior (v. 31); *In Dominica legatur tota* (v. 32). Damasci præpositus gentis, Arethæ regis custodiebat civitatem Damascenorum, ut me comprehenderet *usque ad* gloriabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me virtus Christi.

Notandum quod ista Epistola in Dominica legatur tota: et etiam Feria secunda, quando de Dominica ferialiter agitur: alias divise legantur alternatim.

Graduale.

Sciant gentes quoniam nomen tibi Deus: tu solus altissimus super omnem terram.

℣. Deus meus, pone illos ut rotam: et sicut stipulam ante faciem venti.

Tractus.

Commovisti, Domine, terram, et conturbasti eam.

℣. Sana contritiones ejus, quia commota est.

℣. Ut fugiant a facie arcus, ut liberentur electi tui.

Secundum Lucam (viii. 4-15*).*

In illo tempore, Cum turba plurima conveniret, et de civitatibus properarent ad Jesum, dixit per similitudinem: Exiit qui seminat, seminare semen suum *usque ad* et fructum afferunt in patientia.

Credo.

Offertorium.

Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea: inclina aurem tuam, et exaudi verba mea: mirifica misericordias tuas, qui salvos facis sperantes in te, Domine.

Secreta.

Oblatum tibi, Domine, sacrificium vivificet nos semper, et muniat. Per Dominum nostrum.

Communio.

Introibo ad altare Dei, ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Postcommunio.

Supplices te rogamus, omnipotens Deus, ut quos tuis reficis sacramentis, tibi etiam placitis moribus dignanter deservire concedas. Per Dominum.

Feria Quarta.

Ad Hebræos (xii. 3-9*).*

Fratres: Recogitate *usque ad* et vivemus.

Secundum Matthæum (xii. 30-37*).*

In illo tempore, Dixit Jesus Pharisæis. Qui non est mecum *usque ad* verbis tuis damnaberis.

Feria Sexta.

Ad Hebræos (xii. 11-17*).*

Fratres: Omnis disciplina *usque ad* reprobatus est.

Secundum Lucam (xvii. 20-37*).*

In illo tempore, Interrogatus Jesus a Pharisæis quando venit regnum Dei *usque ad* illic congregabuntur et aquilæ.

Dominica in Quinquagesima.

Ad Missam. Officium.

Esto mihi in Deum protectorem et in locum refugii, ut salvum me facias : quoniam firmamentum meum et refugium meum es tu : et propter nomen tuum dux mihi eris : et enutries me.

Psalmus.

In te, Domine, speravi, non confundar in æternum : in justitia tua libera me.

Oratio.

Preces nostras, quæsumus, Domine, clementer exaudi ; atque a peccatorum nos vinculis absolutos ab omni adversitate custodi. Per Dominum.

Ad Corinthios (1 xiii.)

Fratres : Si linguis hominum loquar et angelorum *usque ad* major autem horum est caritas.

Gradale.

Tu es Deus, qui facis mirabilia solus : notam fecisti in gentibus virtutem tuam.
℣. Liberasti in brachio tuo populum tuum : filios Israel et Joseph.

Tractus.

Jubilate Deo, omnis terra : servite Domino in lætitia.
℣. Intrate in conspectu ejus in exultatione. Scitote quoniam Dominus ipse est Deus.
℣. Ipse fecit nos, et non ipsi nos : nos autem populus ejus, et oves pascuæ ejus.

Secundum Lucam (xviii. 31-43).

In illo tempore, Assumpsit Jesus duodecim discipulos, et ait illis ; Ecce ascendimus Hierosolymam *usque ad* Et omnis plebs, ut vidit, dedit laudem Deo.

Offertorium.

Benedictus es, Domine ; doce me justificationes tuas. Benedictus es, Domine ; doce me justificationes tuas : in labiis meis pronunciavi omnia judicia oris tui.

Secreta.

Hæc hostia, quæsumus, Domine, emundet nostra delicta ; et ad sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet. Per Dominum.

Communio.

Manducaverunt et saturati sunt nimis : et desiderium eorum attulit eis Dominus : non sunt fraudati a desiderio suo.

Postcommunio.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut qui cælestia alimenta percepimus, per hæc contra omnia adversa muniamur. Per Dominum.

Feria Quarta in Capite Jejunii.

Post Sextam Prælatus cum Ministris in Albis, sacris indutus vestibus et capatus, sermonem de diei proprietate, scilicet qualiter rei se in isto tem-

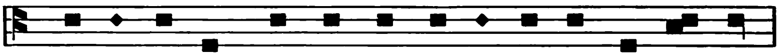
pore contineant in ambone seu in pulpito*, Cruce erecta* [*cum ceroferariis.* —MS. D.], *faciat; et post sermonem hujusmodi, præsenti Cruce et*† *ceroferariis, ante gradum Altaris* [*ad austrum conversus.*—MS. D.], *benedicat cineres dicens.*

Do - min - us vo - bis - cum. O - re - mus.

Oratio.

Deus, qui non mortem sed pænitentiam desideras peccatorum, fragilitatem conditionis humanæ benignissime respice; et hos cineres, quos causa præferendæ humilitatis atque promerendæ veniæ capitibus nostris imponi decernimus, pro tua bonitate bene✠dicere digneris: ut qui nos cineres esse, et ob pravitatis nostræ meritum in pulverem reversuros cognoscimus, peccatorum omnium veniam et præmia pænitentibus repromissa misericorditer consequi

me - re - a - mur. Per Christ-um Do-min-um nos-trum. A-men.

Oremus. *Oratio.*

Omnipotens sempiterne Deus, qui misereris omnium et nihil odisti eorum quæ fecisti, dissimulans peccata hominum propter pænitentiam; qui etiam subvenis in necessitate laborantibus; bene✠dicere et sancti✠ficare hos cineres dignare, quos causa humilitatis et sanctæ religionis ad emundanda nostra delicta super capita nostra ferre constituisti more Ninevitarum; et da per invocationem tui nominis, ut omnes qui eos ad deprecandam misericordiam tuam super capita sua tulerint, a te mereantur omnium delictorum, suorum veniam accipere, et hodie sic eorum jejunia, inchoare ut in die Resurrectionis purificatis mentibus ad sanctum mereantur accedere Pascha, et in futuro perpetuam accipere gloriam. Per Dominum.

Postea aspergat cineres benedictos, et thurificet; postea Prælatus cum Ministris ante Altare prostratus, incepta Antiphona Ne reminiscaris, *dicat septem Psalmos pœnitentiales* [*sine nota,* MS. D] *et Chorus similiter per se* [*cum nota,* MS. D] *cum præmissa Antiphona reincepta post Psalmos,* Ne reminiscaris Domine: *et percantata subjungat* Kyrie eleyson, Christe eleyson, Kyrie eleyson, *et* Pater noster.

Prælatus cum Capellano erectus dicat.

Et ne nos. Sed libera.
Peccavimus cum patribus nostris.
  Injuste egimus.
Domine, non secundum peccata nostra facias nobis.
  Neque secundum iniquitates.
Ne memineris, Domine, iniquitatum nostrarum antiquarum.
  Cito anticipent.

* *in loco deputato.*—MS. D. † *et cæteris ministris.*—MS. D.

Adjuva nos, Deus salutaris noster.
Et propter.
Domine Deus virtutum, converte nos.
Et ostende faciem tuam.
Domine, exaudi orationem meam.
Et clamor meus ad te veniat.
Dominus vobiscum.
Et cum spiritu tuo.

Oremus. *Oratio.*

Domine Deus noster, qui offensione nostra non vinceris, sed satisfactione placaris; respice, quæsumus, ad famulos tuos, qui se tibi graviter peccasse confitentur; tuum est enim absolutionem criminum dare, et veniam præstare pænitentibus: qui dixisti, te malle pænitentiam peccatorum quam mortem; concede ergo, Domine, ut tibi pænitentiæ excubias celebrent, et correctis actibus suis conferri sibi a te Deo vivo et vero sempiterna gaudia gratulentur. Per Dominum.

Oremus. *Oratio.*

Deus, qui juste irasceris et clementer ignoscis; afflicti populi tui lacrimas respice, et iram tuæ indignationis quam juste meremur propitiatus averte. Per Christum Dominum nostrum.

Oratio.

Præsta populo tuo, Domine, quæsumus, consolationis auxilium; et diuturnis calamitatibus laborantem propitius respirare concede. Per Christum Dominum nostrum.

Oremus. *Oratio.*

Exaudi, Domine, preces nostras, et confitentium tibi parce peccatis, ut, quos conscientiæ reatus accusat, indulgentia tuæ miserationis absolvat. Per Christum.

Oremus. *Oratio.*

Præveniat his famulis tuis, quæsumus, Domine, misericordia tua, ut omnes iniquitates eorum celeri indulgentia deleantur. Per Christum.

Oremus. *Oratio.*

Adesto, Domine, supplicationibus nostris: nec sit ab his famulis tuis clementiæ tuæ longinqua miseratio; sana vulnera eorum, et dimitte peccata; ut nullis a te iniquitatibus separati, tibi Domino semper valeant adhærere. Per Christum.

Non dicitur Oremus, *Absolutio.*

Dominus Jesus Christus, qui dixit discipulis suis, quæcunque ligaveritis super terram erunt ligata et in cælis; et quæcunque solveritis super terram, erunt soluta et in cælo; de quorum numero quamvis indignos nos esse voluit: ipse vos absolvat ✠ per ministerium nostrum ab omnibus peccatis vestris quæcunque cogitatione, locutione, et operatione negligenter egistis: et ab nexibus peccatorum absolutos, vos ad regna cælorum perducere dignetur. Per Dominum. Qui cum Deo.

Misereatur nostri.

Absolutionem et remissionem.

Edd. and MSS. B., C., and E. —*Deinde Prælatus a Decano vel a Cantore cineres suscipiat. Postea vero Prælatus Decano et Ministris et ceteris omnibus cinerem det in capite dicens unicuique sic.*

[MS. D.—*Deinde Prælatus a Decano vel ab alio post Decanum digniore Capellano, si Decanus non affuerit, cineres suscipiat. Post hæc Prælatus in inferiorem gradum descendens, Decano et Ministris astantibus circa altare, necnon dignitates obtinentibus et Canonicis, det cineres, et dicat dator cinerum.*]

Memento homo quia cinis es; et in cinerem reverteris.

Edd. and MSS. B., C., and E. —*Et interim cantetur Antiphona.*

[MS. D.—*Tunc duo Vicarii de inferiori gradu accipiant cineres ad Altare ad distribuendum stantibus in stallis in Choro. Interim cantetur a Succentore Vicariorum in stallo suo incepta Antiphona.*]

Exaudi nos, Domine, quoniam benigna est misericordia tua: secundum multitudinem miserationum tuarum respice nos, Domine.
Ps. Salvum me fac, Deus: quoniam intraverunt aquæ *usque ad* animam meam.

Hæc Antiphona repetatur post singulos Versus Psalmi usque ad illum Versum qui est Antiphona.

Edd. and MSS. C. and E.—*Post datos cineres Prælatus ante gradum Altaris dicat.*

[MSS. B. and D.—*Datis cineribus tam clericis quam laicis lavet Prælatus manus, et dicat ad gradum Altaris Versiculum et Orationem eodem tono, ut supra: scilicet*]

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

Dominus vobiscum. Oremus. *Oratio.*

Deus, qui humili actione flecteris et satisfactione placaris, aurem tuæ pietatis inclina: et capitibus servorum tuorum horum cinerum aspersione attactis effunde propitius gratiam tuæ bene✠dictionis, ut eos et spiritu compunctionis repleas; et quæ juste postulaverint, efficaciter concedas, et concessa perpetua stabilitate manere intacta decernas. Per Dominum.

[*Postea præeunte processione ad ostium septentrionale descendat Prælatus* [*cum suis et cum senioribus Ecclesiæ,* MS. B.] *et reos cum cambuca ejiciat. Si sit alius quam Episcopus, cum manu ejus eos emittat. Interim dum ejicit pœnitentes cantetur Responsorium.* **In sudore.** *V.* Pro eo. *R.* Emendemus. *V.* Peccavimus. *R.* Scindite. *V.* **Revertimini.**

Ejectis vero reis Prælatus claudat ostium incipiens R. Ecce Adam. *Et sic revertatur cum suis in Chorum* [*ad processionem* * MS. B.].

* MS. B. and E. continue. *Ad processionem. Antiphona.* Immutemur habitu in cinere et cilicio: jejunemus et ploremus ante Dominum, quia multum misericors est dimittere peccata nostra Deus noster.

Alia Antiphona. Juxta vestibulum et altare plorabunt sacerdotes et levitæ, ministri Domini, et dicent; Parce, Domine, parce populo tuo; et ne dissipes ora clamantium ad te, Domine. And conclude with the rubric. *In aliis vero Ecclesiis, &c.*, as MS. D., page 47.

[*Nec sequatur Versiculus neque Oratio, sed statim*—MSS. B., D., and E.]

Deinde fiat processio, et ordinato Presbytero et Ministris in Albis, in medio Chori Cantor incipiat Psalmum.

Deus misereatur nostri: *et cetera, cunctis præter sacerdotem et ministros se prosternentibus in Choro. Finito psalmo cum* Gloria Patri, *dicatur* Kyrie eleyson. Christe eleyson. Kyrie eleyson.

Pater noster. Et ne nos.
Peccavimus, Domine.
Injuste egimus.
Domine, non secundum peccata nostra facias nobis.
Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis.

Dominus vobiscum. Oremus.

Oratio.

Preces populi tui, quæsumus, Domine, clementer exaudi, ut qui juste pro peccatis nostris affligimur, pro tui nominis gloria misericorditer liberemur. Per Christum.

Sicque surgentibus cunctis

Edd. and MS. C.—*cantetur litania usque* Omnes Sancti *a duobus Rectoribus Chori hebdomadariis: dictoque* Sancta Maria, *procedat processio; qua finita cantetur missa.*

[MS. D.—*Cantor vel Succentor incipiat Antiphonam* Immutemur habitu, in cinere et cilicio jejunemus et ploremus ante Dominum, quia multum misericors est dimittere peccata nostra Deus noster. *Et procedat processio usque ad Altare beatæ Mariæ, ut in Processionali continetur.*

In aliis vero Ecclesiis, ubi non fit ejectio Pœnitentium, dicatur oratio Deus qui humilium. *Post cineres distributos fiat processio cum Litania usque* Omnes sancti, *prout in eodem Processionali continetur. Deinde dicatar Missa.*]

Ad Missam. Officium.

Misereris omnium, Domine, et nihil odisti eorum quæ fecisti: dissimulans peccata hominum propter pænitentiam, et parcens illis, quia tu es Dominus Deus noster.

Psalmus.

Miserere mei, Deus, miserere mei: quoniam in te confidit anima mea.

Sacerdos dicat. Dominus vobiscum, *et* Oremus *Diaconus autem dicat.* Flectamus genua: Levate.* *Et dicatur* Flectamus genua: Levate *hodie et ab hoc die usque ad Vigiliam Paschæ, exceptis Dominicis et Festis Sanctorum cum de Sanctis dicitur, et excepta Oratione,* Deus qui tribus pueris, *et in die Parasceues in Oratione pro Judæis, et excepta Missa in Cena Domini.*

* *Et surgant omnes formulas osculantes.*—MSS. B and D.

Oratio.

Concede nobis, quæsumus, Domine, præsidia militiæ Christianæ sanctis inchoare jejuniis; ut contra spirituales nequitias pugnaturi, continentiæ muniamur auxiliis. Per Dominum.

Memoria pro peccatis Exaudi quæsumus Domine supplicum, *et alia memoria* Sanctæ Dei genitricis, *dicantur ad Missam his quattuor diebus.*

Epistola. Lectio Joelis Prophetæ (ii. 12-19*).*

Hæc dicit Dominus: Convertimini ad me in toto corde vestro *usque ad* non dabo vos ultra opprobrium in gentibus, dicit Dominus omnipotens.

Gradale.

Miserere mei, Deus, miserere mei: quoniam in te confidit anima mea.

℣. Misit de cælo et liberavit me: dedit in opprobrium conculcantes me.

Tractus.

Domine, non secundum peccata nostra facias nobis: neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis.

℣. Domine, ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum: cito anticipent nos misericordiæ tuæ, quia pauperes facti sumus nimis.

℣. Adjuva nos, Deus salutaris noster: et propter gloriam nominis tui, Domine, libera nos, et propitius esto peccatis nostris propter nomen tuum.

Tractus Domine non secundum, *qualibet Feria secunda, quarta, et sexta usque ad Feriam quartam post Palmas dicatur, excepta Feria quarta Quattuor Temporum, ubi proprius Tractus habetur.*

Secundum Matthæum (vi. 16-21*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Cum jejunatis, nolite fieri *usque ad* Ubi enim est thesaurus tuus, ibi est et cor tuum.

Offertorium.

Exaltabo te, Domine, quoniam suscepisti me; nec delectasti inimicos meos super me; Domine, clamavi ad te et sanasti me.

Secreta.

Fac nos, Domine, quæsumus, his muneribus offerendis convenienter aptari: quibus ipsius venerabilis sacramenti celebramus exordium. Per Dominum.

Præfatio. Qui corporali jejunio; *hodie et ab hoc die usque ad Passionem Domini singulis diebus Quadragesimæ tam Dominicis quam aliis diebus Ferialibus, exceptis Missis Sanctorum.*

Communio.

Qui meditabitur in lege Domini die ac nocte: dabit fructum suum in tempore suo.

Postcommunio.

Percepta nobis, Domine, præbeant sacramenta subsidium: ut et tibi grata sint nostra jejunia, et nobis proficiant ad medelam. Per Dominum.

[*Finita ultima Oratione sic.* Per omnia sæcula sæculorum *dicat Sacerdos* Oremus. *Deinde dicat Diaconus.*—MS. D.]

Humiliate capita vestra Deo.

Et Oratio super populum hodie et ab hoc usque ad Cenam Domini dicatur, nisi in Dominicis, et in Missis de Sanctis, et Sabbato Quattuor Temporum, ubi non habetur Oratio super populum.

Super Populum.

Inclinantes se, Domine, majestati tuæ propitiatus intende: ut qui divino munere sunt refecti, cælestibus semper nutriantur auxiliis. Per Dominum.

FERIA QUINTA.

Officium.

Dum clamarem ad Dominum, exaudivit vocem meam ab his qui appropinquant mihi: et humiliavit eos qui est ante sæcula et manet in æternum: jacta cogitatum tuum in Domino: et ipse te enutriet.

Psalmus.

Exaudi, Deus, orationem meam, et ne despexeris deprecationem meam: intende mihi, et exaudi me.

Oratio.

Deus, qui culpa offenderis, pænitentia placaris: preces populi tui supplicantis propitius respice, et flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis nostris meremur, averte. Per Dominum.

Lectio Esaiæ Prophetæ (xxxviii. 1-6*).*

In diebus illis, Ægrotavit Ezechias usque ad mortem *usque ad* et de manu regis Assyriorum eruam te et civitatem istam, et protegam eam, dicit Dominus omnipotens.

Gradale.

Jacta cogitatum tuum in Domino: et ipse te enutriet.

V. Dum clamarem ad Dominum; exaudivit vocem meam ab his qui appropinquant mihi.

Secundum Matthæum (viii. 5-13*).*

In illo tempore, Cum introisset Jesus Capharnaum, accessit ad eum centurio *usque ad* Et sanatus est puer in illa hora.

Offertorium.

Ad te, Domine, levavi animam meam: Deus meus, in te confido, non erubescam; neque irrideant me inimici mei; etenim universi qui te expectant non confundentur.

Secreta.

Sacrificiis præsentibus, Domine, quæsumus, intende placatus; ut et devotioni nostræ proficiant et saluti. Per Dominum.

Communio.

Acceptabis sacrificium justitiæ, oblationes et holocausta: super altare tuum, Domine.

Postcommunio.

Cælestis doni benedictione percepta supplices te, Deus omnipotens, deprecamur: ut hoc idem nobis et sacramenti causa sit, et salutis. Per Dominum.

Super Populum.

Parce, Domine, parce populo tuo, ut dignis flagellationibus castigatus, in tua miseratione respiret. Per Dominum.

FERIA SEXTA.

Officium.

Audivit Dominus et misertus est mihi: Dominus factus est adjutor meus.

Psalmus.

Exaltabo te, Domine, quoniam suscepisti me: nec delectasti inimicos meos super me.

Oratio.

Inchoata jejunia, quæsumus, Domine, benigno favore prosequere: ut observantiam quam corporaliter exhibemus, mentibus etiam sinceris exercere valeamus. Per Dominum.

Lectio Esaiæ Prophetæ (lviii. 1-9).

Hæc dicit Dominus Deus, Clama, ne cesses *usque ad* Tunc invocabis, et Dominus exaudiet: clamabis, et dicet: Ecce adsum; quia misericors sum Dominus Deus tuus.

Gradale.

Domine, refugium factus es nobis a generatione et progenie.

V. Priusquam montes fierent, aut formaretur terra et orbis, a sæculo et in sæculum tu es Deus.

Tractus.

Domine, non secundum.

Evangelium. Secundum Matthæum (v. 43-48, vi. 1-6).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Audistis quia dictum est; Diliges proximum tuum *usque ad* Pater tuus qui videt in abscondito, reddet tibi.

Offertorium.

Domine, vivifica me secundum eloquium tuum: ut sciam testimonia tua.

Secreta.

Sacrificium, Domine, observantiæ quadragesimalis offerimus: præsta, quæsumus, ut tibi et mentes nostras reddat acceptas, et continentiæ salutaris nobis tribuat facultatem. Per Dominum.

Communio.

Servite Domino in timore: et exultate ei cum tremore: apprehendite disciplinam, ne pereatis de via justa.

Postcommunio.

Spiritum nobis, Domine, tuæ caritatis infunde, ut quos uno pane cælesti satiasti, tua facias pietate concordes. Per Dominum. In unitate ejusdem.

Super Populum.

Tuere, Domine, populum tuum, et ab omnibus peccatis clementer emunda; quia nulla ei nocebit adversitas, si nulla dominetur iniquitas. Per Dominum.

SABBATO.

Ad Missam. Officium.

Audivit Dominus.

Oratio.

Observationis hujus jejunii annua celebritate lætantes, quæsumus, Domine, ut quadragesimalibus actionibus inhærentes, plenis ejus effectibus gaudeamus. Per Dominum.

Lectio Esaiæ Prophetæ (lviii. 9-14).

...n dicit Dominus, Si abstuleris de medio tui catenam *usque ad* os ...ini locutum est hæc.

Gradale.

Unam petii a Domino, hanc requiram: ut inhabitem in domo Domini.

℣. Ut videam voluntatem Domini: et protegar a templo sancto ejus.

Secundum Marcum (vi. 47-56).

In illo tempore, Cum sero factum esset, erat navis in medio mari, et Jesus solus in terra *usque ad* et quotquot tangebant eum, salvi fiebant.

Offertorium.

Domine, vivifica me.

Secreta.

Suscipe, Domine, sacrificium cujus te voluisti dignanter immolatione placari, et præsta, quæsumus, ut hujus operatione mundati beneplacitum tibi nostræ mentis offeramus affectum. Per Dominum.

Communio.

Servite Domino.

Postcommunio.

Cælestis vitæ munere vegetati, quæsumus, Domine: ut quod est nobis in præsenti vita mysterium, fiat æternitatis auxilium. Per Dominum.

Super Populum.

Conserva, Domine, familiam tuam bonis semper operibus eruditam; ut sicut præsentibus consolaris jejuniis, ita eam ad superna perducas præmia propitius. Per Dominum.

Dominica Prima Quadragesimæ.

Ad Missam. Officium.

Invocavit me et ego exaudiam eum; eripiam eum et glorificabo eum: longitudine dierum adimplebo eum.

Psalmus.

Qui habitat in adjutorio Altissimi: in protectione Dei cæli commorabitur.

Oratio.

Deus, qui ecclesiam tuam annua quadragesimali observatione purificas: præsta familiæ tuæ, ut quod a te obtinere abstinendo nititur, hoc bonis operibus exsequatur. Per Dominum.

Epistola. Ad Corinthios (2 vi. 1-10).

Fratres: Hortamur vos ne in vacuum gratiam Dei recipiatis *usque ad* tanquam nihil habentes, et omnia possidentes.

Gradale.

Angelis suis Deus mandavit de te: ut custodiant te in omnibus viis tuis.

℣. In manibus portabunt te: ne unquam offendas ad lapidem pedem tuum.

Tractus.

Qui habitat in adjutorio Altissimi: in protectione Dei cæli commorabitur.

℣. Dicet Domino: Susceptor meus es tu, et refugium meum: Deus meus, sperabo in eum.

℣. Quoniam ipse liberavit me de laqueo venantium: et a verbo aspero.

℣. Scapulis suis obumbrabit tibi: et sub pennis ejus sperabis.

℣. Scuto circumdabit te veritas ejus: non timebis a timore nocturno.
℣. A sagitta volante per diem, a negotio perambulante in tenebris: a ruina et dæmonio meridiano.
℣. Cadent a latere tuo mille, et decem millia a dextris tuis: tibi autem non appropinquabit.
℣. Quoniam angelis suis mandavit de te: ut custodiant te in omnibus viis tuis.
℣. In manibus portabunt te: ne unquam offendas ad lapidem pedem tuum.
℣. Super aspidem et basiliscum ambulabis: et conculcabis leonem et draconem.
℣. Quoniam in me speravit, liberabo eum: protegam eum, quoniam cognovit nomen meum.
℣. Invocabit me, et ego exaudiam eum: cum ipso sum in tribulatione.
℣. Eripiam eum et glorificabo eum: longitudine dierum adimplebo eum, et ostendam illi salutare meum.

Evangelium. Secundum Matthæum (iv. 1-11).

In illo tempore, Ductus est Jesus in desertum a Spiritu, ut tentaretur a diabolo *usque ad* Tunc reliquit eum diabolus: et ecce angeli accesserunt, et ministrabant ei.

Offertorium.

Scapulis suis obumbrabit tibi Dominus: et sub pennis ejus sperabis; scuto circumdabit te veritas ejus.

Secreta.

Sacrificium quadragesimalis initii sollemniter immolamus, te, Domine, deprecantes, ut cum epularum restrictione carnalium, a noxiis quoque voluptatibus temperemur. Per Dominum.

Communio.

Scapulis suis obumbrabit tibi: et sub pennis ejus sperabis, scuto circumdabit te veritas ejus.

Postcommunio.

Tui nos, Domine, sacramenti libatio sancta restauret, et a vetustate purgatos in mysterii salutaris faciat transire consortium. Per Dominum.

Feria Secunda.

Ad Missam. Officium.

Sicut oculi servorum in manibus dominorum suorum ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri. Miserere nobis, Domine, miserere nobis.

Psalmus.

Ad te levavi oculos meos: qui habitas in cælis.

Oratio.

Converte nos, Deus salutaris noster: et ut jejunium quadragesimale nobis proficiat, mentes nostras cælestibus instrue disciplinis. Per Dominum.

Memoria pro peccatis. Oratio Exaudi, quæsumus, Domine, *quotidie dicitur in omni Missa Feriali ab hoc die usque ad Cenam Domini cum aliis memoriis, scilicet* Sanctæ Dei genitricis, *et* Omnipotens sempiterne Deus, qui vivorum, *alternis vicibus, ita quod Feria secunda, quarta, et*

sexta, erit ultima Oratio Sanctæ Dei genitricis; *et Feria tertia, quinta, et Sabbato, erit ultima Oratio* Omnipotens sempiterne Deus, qui vivorum.

Epistola. Lectio Ezechielis Prophetæ (xxxiv. 11-16).

Hæc dicit Dominus Deus: Ecce ego ipse requiram oves meas *usque ad* et pascam illas in judicio et justitia, dicit Dominus omnipotens.

Gradale.

Protector noster, aspice, Deus: et respice super servos tuos.

℣. Domine Deus virtutum: exaudi preces servorum tuorum.

Secundum Matthæum (xxv. 31-46).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Cum venerit Filius hominis in majestate sua *usque ad* Et ibunt hi in supplicium æternum: justi autem in vitam æternam.

Offertorium.

Levabo oculos meos et considerabo mirabilia tua, Domine, ut doceas me justitiam tuam; da mihi intellectum, ut discam mandata tua.

Secreta.

Munera, Domine, oblata sanctifica, nosque a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum vivit et regnat.

Communio.

Voce mea ad Dominum clamavi: et exaudivit me de monte sancto suo; non timebo millia populi circumdantis me.

Postcommunio.

Salutaris tui, Domine, munere satiati supplices exoramus, ut cujus lætamur gustu renovemur effectu. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum vivit et regnat.

Super Populum.

Absolve, quæsumus, Domine, nostrorum vincula peccatorum, et quicquid pro eis meremur, propitiatus averte. Per Dominum.

Ab hac Dominica Velum suspensum habeatur inter Sancta sanctorum et Clerum usque ad Cenam Domini, nec abstrahatur, nisi dum legitur Evangelium, et ad elevationem Hostiæ, et ad processionem Feria quarta et sexta, et in Obitibus ad commendationem et Missam tantum, et in Dominicis, et in aliis Festis novem Lectionum; sed in Festis Sanctorum novem Lectionum apponatur Velum ad Missam de Feria, et tantum amoveatur ad Evangelium et ad elevationem Hostiæ, sicut in aliis Feriis. In præsentia tamen Prælati amoveatur Velum ad Confiteor.

Feria Tertia.

Officium.

Domine, refugium factus es nobis a generatione et progenie: a sæculo et in sæculum tu es.

Psalmus.

Priusquam montes fierent, aut formaretur terra et orbis: a sæculo et in sæculum tu es Deus.

Oratio.

Respice, Domine, familiam tuam, et præsta, ut apud te mens nostra

tuo desiderio fulgeat, quæ se carnis maceratione castigat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum.

Lectio Esaiæ Prophetæ (lv. 6-11*).*

In diebus illis, Locutus est Esaias propheta, dicens; Quærite Dominum, dum inveniri potest *usque ad* sed faciet quæcunque volui, et prosperabitur in his, ad quæ misi illud, ait Dominus omnipotens.

Gradale.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, Domine.

V. Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Secundum Matthæum (xxi. 10-17*).*

In illo tempore, Cum intrasset Jesus Hierosolymam, commota est universa civitas, dicens: Quis est hic? *usque ad* abiit foras extra civitatem in Bethaniam; ibique mansit, et docebat eos de regno Dei.

Offertorium.

In te, Domine, speravi; dixi, tu es Deus meus: in manibus tuis tempora mea.

Secreta.

Oblatis, quæsumus, Domine, placare muneribus, et a cunctis nos defende periculis. Per Dominum.

Communio.

Cum invocarem te, exaudisti me, Deus justitiæ meæ: in tribulatione dilatasti me; miserere mihi, Domine, et exaudi orationem meam.

Postcommunio.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut illius salutaris capiamus effectum, cujus per hæc mysteria pignus accepimus. Per Dominum.

Super Populum.

Ascendant ad te, Domine, preces nostræ: et ab ecclesia tua cunctam repelle nequitiam. Per Dominum.

Feria Quarta Quattuor Temporum.

Officium.

Reminiscere miserationum tuarum, Domine, et misericordiæ tuæ quæ a sæculo sunt: ne unquam dominentur nobis inimici nostri, libera nos, Deus Israel, ex omnibus angustiis nostris.

Psalmus.

Ad te, Domine, levavi animam meam: Deus meus, in te confido, non erubescam.

Prima Oratio sine Dominus vobiscum, *præmisso tantum* Oremus *et* Flectamus genua. Levate.

Oratio.

Preces nostras, quæsumus, Domine, clementer exaudi; et contra cuncta nobis adversantia, dexteram tuæ majestatis extende. Per Dominum.

Lectio libri Exodi (xxiv. 12-18*).*

In diebus illis, Dixit Dominus ad Moysen: Ascende ad me in montem *usque ad* et fuit ibi quadraginta diebus et quadraginta noctibus.

Gradale.

Tribulationes cordis mei dilatatæ sunt: de necessitatibus meis eripe me, Domine.

V. Vide humilitatem meam et laborem meum: et dimitte omnia peccata mea.

Gradale post Versum non repetatur.

Dominus vobiscum. Et cum spiritu.

Oremus. Flectamus genua. Levate.

Oratio.

Devotionem populi tui, quæsumus, Domine, benignus intende: ut qui per abstinentiam macerantur in corpore, per fructum boni operis reficiantur in mente. Per Dominum.

Et sequantur memoriæ.

Lectio libri Regum (3 *xix.* 3-8).

In diebus illis, Venit Helias in Bersabee Juda *usque ad* quadraginta diebus et quadraginta noctibus, usque ad montem Dei Horeb.

Tractus.

De necessitatibus meis eripe me, Domine: vide humilitatem meam et laborem meum; et dimitte omnia peccata mea.

℣. Ad te levavi animam meam: Deus meus, in te confido, non erubescam, neque irrideant me inimici mei.

℣. Etenim universi qui te expectant non confundentur: confundantur omnes facientes vana.

Secundum Matthæum (*xii.* 38-50).

In illo tempore, Accesserunt ad Jesum Scribæ et Pharisæi, dicentes; Magister, volumus a te signum videre *usque ad* ipse meus frater, et soror, et mater est.

Offertorium.

Meditabor in mandatis tuis quæ dilexi valde: et levabo manus meas ad mandata tua quæ dilexi.

Secreta.

Hostias tibi, Domine, placationis offerimus: ut et delicta nostra miseratus absolvas et nutantia corda tu dirigas. Per Dominum.

Communio.

Intellige clamorem meum: intende voci orationis meæ, rex meus et Deus meus, quoniam ad te orabo, Domine.

Postcommunio.

Tui nos, Domine, perceptione sacramenti et a nostris mundemur occultis, et ab hostium liberemur insidiis. Per Dominum.

Super Populum.

Mentes nostras, quæsumus, Domine, lumine tuæ claritatis illustra: ut videre possimus quæ agenda sunt, et quæ recta sunt agere valeamus. Per Dominum.

Feria Quinta.

Officium.

Confessio et pulchritudo in conspectu ejus: sanctitas et magnificentia in sanctificatione ejus.

Psalmus.

Cantate Domino canticum novum: cantate Domino omnis terra.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, qui nobis in observatione jejunii et eleemosynarum largitione posuisti nostrorum remedia peccatorum: concede nos mente et corpore tibi semper esse devotos. Per Dominum.

Epistola. Lectio Ezechielis Prophetæ (xviii. 1-9).

In diebus illis, Factus est sermo Domini ad me, dicens; quid est quod inter vos hanc parabolam vertitis in proverbium istud in terra Israel *usque ad* hic justus est, et vita vivet, ait Dominus omnipotens.

Gradale.

Custodi me, Domine, ut pupillam oculi: sub umbra alarum tuarum protege me.

℣. De vultu tuo judicium meum prodeat: oculi tui videant æquitatem.

Secundum Johannem (viii. 31-47).

In illo tempore, Dicebat Jesus ad eos, qui crediderunt ei, ex Judæis, Si vos manseritis in sermone meo *usque ad* Qui est ex Deo, verba Dei audit.

Offertorium.

Immittit angelus Domini in circuitu timentium eum, et eripiet eos: gustate et videte quoniam suavis est Dominus.

Secreta.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut hujus sacrificii munus oblatum fragilitatem nostram ab omni malo purget semper et muniat. Per Dominum.

Communio.

Panis quem ego dedero: caro mea est pro sæculi vita.

Postcommunio.

Tuorum nos, Domine, largitate donorum, et temporalibus attolle præsidiis, et renova sempiternis. Per Dominum.

Super Populum.

Averte, quæsumus, Domine, iram tuam propitiatus a nobis, et facinora nostra quibus indignationem tuam provocamus expelle. Per Dominum.

Feria Sexta Quattuor Temporum.

Ad Missam. Officium.

De necessitatibus meis eripe me, Domine; vide humilitatem meam et laborem meum: et dimitte omnia peccata mea.

Psalmus.

Ad te, Domine, levavi animam meam: Deus meus in te confido, non erubescam.

Oratio.

Esto, Domine, propitius plebi tuæ, et quam tibi facis esse devotam, benigno refove miseratus auxilio. Per Dominum.

Lectio Ezechielis Prophetæ (xviii. 20-28).

Hæc dicit Dominus Deus: Anima, quæ peccaverit, ipsa morietur: *usque ad* vita vivet et non morietur, dicit Dominus omnipotens.

Gradale.

Salvum fac servum tuum: Deus meus, sperantem in te.

℣. Auribus percipe, Domine, orationem meam.

Secundum Johannem (v. 1-15).

In illo tempore, Erat dies festus Judæorum, et ascendit Jesus Hierosolymam *usque ad* Abiit ille homo, et nunciavit Judæis quia Jesus esset, qui fecit eum sanum.

Offertorium.

Benedic anima mea Domino, et noli oblivisci omnes retributiones ejus: et renovabitur sicut aquilæ juventus tua.

Secreta.

Suscipe, Domine, quæsumus, munera nostris oblata servitiis; et tua propitius dona sanctifica. Per Dominum.

Communio.

Erubescant et conturbentur, omnes inimici mei: avertantur retrorsum et erubescant valde velociter.

Postcommunio.

Per hujus, Domine, operationem mysterii et vitia nostra purgentur et justa desideria compleantur. Per Dominum.

Super Populum.

Exaudi nos, misericors Deus, et mentibus nostris gratiæ tuæ lumen ostende. Per Dominum.

Sabbato Quattuor Temporum.

Ad Missam. Officium.

Intret oratio mea in conspectu tuo: inclina aurem tuam ad precem meam, Domine.

Psalmus.

Domine Deus salutis meæ: in die clamavi et nocte coram te.

Non dicitur Dominus vobiscum *ad Orationes, nisi ad ultimam ante Epistolam, scilicet* Deus qui tribus pueris, *ad quam tantum tacetur* Flectamus genua, *sed præmisso* Oremus *et* Flectamus genua. *In aliis Orationibus, subjungat Presbyter Orationem.* [*Et omnes Lectiones cum suis titulis legantur.*—MS. D.]

Oratio.

Populum tuum, quæsumus, Domine, propitius respice; atque ab eo flagella tuæ iracundiæ clementer averte. Per Dominum.

Lectio libri Deuteronomii (xxvi. 15-19*).*

In diebus illis, Locutus est Moyses ad Dominum, dicens: Respice, Domine, de sanctuario tuo *usque ad* ut sis populus sanctus Domini Dei tui, sicut locutus est tibi.

Gradale.

Protector noster aspice, Deus: et respice super servos tuos.

V. Domine Deus virtutum: exaudi preces servorum tuorum.

Nullum Gradale repetatur post Versum.

Oratio.

Deus qui nos in tantis periculis constitutos pro humana scis fragilitate non posse subsistere, da nobis salutem mentis et corporis, ut ea quæ pro peccatis nostris patimur te adjuvante vincamus. Per Dominum.

Lectio libri Deuteronomii (xi. 22-25*).*

In diebus illis, Dixit Moyses filiis Israel: Si custodieritis mandata quæ ego præcipio vobis *usque ad* super omnem terram quam calcaturi estis, sicut locutus est vobis Dominus Deus vester.

Gradale.

Propitius esto, Domine, peccatis nostris: nequando dicant gentes: Ubi est Deus eorum?

℣. Adjuva nos, Deus salutaris noster: et propter honorem nominis tui, Domine, libera nos.

Oratio.

Protector noster aspice, Deus; ut qui malorum nostrorum pondere premimur, percepta misericordia, libera tibi mente famulemur. Per Dominum.

Lectio libri Machabæorum (2 i. 2-5, 23).

In diebus illis, Orationem faciebant sacerdotes dum offerrent sacrificium pro populo Israel, Jonatha inchoante, ceteris autem respondentibus et dicentibus: Benefaciat vobis Deus, et meminerit testamenti sui quod ad Abraham, Isaac, et Jacob locutus est servorum suorum fidelium. Et det vobis cor omnibus, ut colatis eum, et faciatis ejus voluntatem. Adaperiat Dominus cor vestrum in lege sua et in præceptis suis, et faciat pacem. Exaudiat Dominus orationes vestras et reconcilietur vobis, nec vos deserat in tempore malo Dominus Deus noster.

Gradale.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, Domine.

℣. Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Oratio.

Adesto, Domine, quæsumus, supplicationibus nostris; ut esse te largiente mereamur et inter prospera humiles et inter adversa securi. Per Dominum.

Lectio libri Sapientiæ (Ecclus. xxxvi. 1-10).

Miserere nostri, Deus omnium, et respice nos *usque ad* ut enarrent universa mirabilia tua, Domine Deus noster.

Gradale.

Salvum fac populum tuum, Domine: et benedic hæreditati tuæ.

℣. Ad te, Domine, clamabo Deus meus, ne sileas a me: et ero similis descendentibus in lacum.

Oratio.

Preces populi tui, quæsumus, Domine clementer exaudi: ut qui juste pro peccatis nostris affligimur, pro tui nominis gloria misericorditer liberemur. Per Dominum.

Lectio Danielis Prophetæ (iii. 49-55, 56-88. Canticum trium puerorum).

Angelus Domini descendit cum Azaria et sociis ejus in fornacem, et excussit flammam ignis de fornace, et fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem. Flamma autem diffusa est super fornacem cubitis quadraginta novem: et incendit quos reperit juxta fornacem de Chaldæis ministros regis qui eam incendebant: et non tetigit eos omnino ignis, neque contristavit, nec quicquam molestiæ intulit. Tunc hi tres quasi ex uno ore laudabant, et glorificabant, et benedicebant Deum in fornace dicentes: Benedictus es, Domine Deus patrum nostrorum; et laudabilis et gloriosus et superexaltatus in sæcula. Et benedictum nomen gloriæ tuæ sanctum; et laudabile et superexaltatum in omnibus sæculis. Benedictus es in templo sancto gloriæ tuæ; et superlaudabilis et supergloriosus in sæcula. Benedictus es in throno regni tui; et superlauda-

bilis, et superexaltatus in sæcula. Benedictus es qui intueris abyssos et sedes super Cherubin; et superlaudabilis et superexaltatus in sæcula.

*A duobus cantoribus Tractus.**

Benedictus es in firmamento cæli; et laudabilis et gloriosus in sæcula.

Chorus Benedictus.

℣. Benedicite omnia opera Domini Domino: benedicite cæli Domino: benedicite Angeli Domini Domino.

Chorus.

Hymnum dicite, et superexaltate eum in sæcula.

℣. Benedicite aquæ quæ super cælos sunt Domino; benedicite omnes virtutes Domini Domino; benedicite sol et luna Domino.

Hymnum dicite.

℣. Benedicite stellæ cæli Domino; benedicite imber et ros Domino; benedicite omnis spiritus Dei Domino.

Hymnum dicite.

℣. Benedicite ignis et æstus Domino; benedicite noctes et dies Domino; benedicite tenebræ et lumen Domino.

Hymnum dicite.

℣. Benedicite frigus et cauma Domino; benedicite pruina et nives Domino; benedicite fulgura et nubes Domino.

Hymnum dicite.

℣. Benedicat terra Domino; benedicite montes et colles Domino; benedicite omnia nascentia terræ Domino.

Hymnum dicite.

℣. Benedicite maria et flumina Domino; benedicite fontes Domino; benedicite cete et omnia quæ moventur in aquis Domino.

Hymnum dicite.

℣. Benedicite volucres cæli Domino; benedicite bestiæ et universa pecora Domino; benedicite filii hominum Domino.

Hymnum dicite.

℣. Benedicat Israel Domino; benedicite sacerdotes Domini Domino; benedicite servi Domini Domino.

Hymnum dicite.

℣. Benedicite spiritus et animæ justorum Domino; benedicite sancti et humiles corde Domino.

Hymnum dicite.

℣. Benedicite Anania, Azaria, Misael Domino.

Hymnum dicite.

Repetatur primus Versus.

Benedictus es in firmamento.

Finito vero Tractu removeatur Velum: nec iterum apponatur durante Missa. Memoriæ non fiant post Collectam Deus qui tribus, *scilicet ubi fiunt Ordines; alibi autem fiant memoriæ, sicut in aliis Sabbatis Quadragesimæ; nec dicatur* Flectamus genua *ad illam Collectam, nec Oratio super populum. Idem ordo servetur ad* Sitientes, *ubi Ordines fiunt. Sequitur* Dominus vobiscum. Oremus: *sine* Flectamus genua.

Oratio.

Deus, qui tribus pueris mitigasti flammas ignium, concede propitius, ut nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum. Per Dominum.

* Om.—MS. D.

Ad Thessalonicenses (1 v. 14-23).

Fratres: Rogamus vos, corripite inquietos *usque ad* integer spiritus vester, et anima, et corpus sine querela in adventu Domini nostri Jesu Christi servetur.

Tractus.

Laudate Dominum, omnes gentes: et collaudate eum omnes populi.
V. Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus: et veritas Domini manet in æternum.

Secundum Matthæum (xvii. 1-9).

In illo tempore, Assumpsit Jesus, Petrum et Jacobum et Johannem fratrem ejus, et duxit illos in montem excelsum seorsum: et transfiguratus est ante eos *usque ad* Nemini dixeritis visionem, donec Filius hominis a mortuis resurgat.

Offertorium.

Domine Deus salutis meæ, in die clamavi et nocte coram te: intret oratio mea in conspectu tuo, Domine.

Secreta.

Præsentibus sacrificiis, Domine, nostra jejunia sanctifica; ut quod observantia nostra profitetur extrinsecus, intrinsecus operetur. Per Dominum.

Communio.

Domine Deus meus, in te speravi: libera me ab omnibus persequentibus me, et eripe me.

Postcommunio.

Sanctificationibus tuis, omnipotens Deus, et vitia nostra curentur; ut remedia nobis æterna proveniant. Per Dominum.

Oratio super populum non dicitur.

Dominica secunda Quadragesimæ.

Officium.

Reminiscere miserationum tuarum, Domine, et misericordiæ tuæ quæ a sæculo sunt: ne unquam dominentur nobis inimici nostri, libera nos, Deus Israel, ex omnibus angustiis nostris.

Psalmus.

Ad te, Domine, levavi animam meam: Deus meus, in te confido, non erubescam.

Oratio.

Deus, qui conspicis omni nos virtute destitui; interius exteriusque custodi: ut et ab omnibus adversitatibus muniamur in corpore, et a pravis cogitationibus mundemur in mente. Per Dominum.

Ad Thessalonicenses (1 iv. 1-7).

Fratres: Rogamus vos et obsecramus in Domino Jesu, ut quemadmodum accepistis a nobis *usque ad* sed in sanctificationem in Christo Jesu Domino nostro.

Gradale.

De necessitatibus meis erue me, Domine: vide humilitatem meam et laborem meum, et dimitte omnia peccata mea.
V. Ad te, Domine, levavi animam meam, Deus meus. In te confido: non erubescam, neque irrideant me inimici mei.

Tractus.

Dixit Dominus mulieri Chananeæ, Non est bonum sumere panem filiorum: et mittere canibus ad manducandum.

V. At illa dixit, Etiam, Domine, nam et catelli edunt de micis quæ cadunt de mensa dominorum suorum.

V. Ait illi Jesus, O mulier, magna est fides tua: fiat tibi sicut petisti.

Secundum Matthæum (xv. 21-28).

In illo tempore, Egressus Jesus de Gennesareth, secessit in partes Tyri et Sidonis. Et ecce mulier Chananæa *usque ad* Et sanata est filia ejus ex illa hora.

Offertorium.

Meditabor in mandatis tuis, quæ dilexi valde: et levabo manus meas ad mandata tua, quæ dilexi.

Secreta.

Sacrificiis præsentibus, Domine, quæsumus, intende placatus: ut et devotioni nostræ proficiant et saluti. Per Dominum.

Communio.

Intellige clamorem meum: intende voci orationis meæ, rex meus et Deus meus: quoniam ad te orabo, Domine.

Postcommunio.

Supplices te rogamus, omnipotens Deus, ut quos tuis reficis sacramentis, tibi etiam placitis moribus dignauter deservire concedas. Per Dominum.

Feria Secunda.

Officium.

Redime me, Domine, et miserere mei: pes enim meus stetit in via recta, in ecclesiis benedicam Dominum.

Psalmus.

Judica me, Domine, quoniam ego in innocentia mea ingressus sum: et in Domino sperans, non infirmabor.

Oratio.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut familia tua quæ se affligendo carnem ab alimentis abstinet, sectando justitiam a culpa jejunet. Per Dominum.

Lectio Danielis Prophetæ (ix. 15-19).

In diebus illis, Oravit Daniel ad Dominum, dicens: Domine Deus noster *usque ad* super civitatem et super populum tuum, Domine Deus noster.

Gradale.

Adjutor meus et liberator meus esto, Domine: ne tardaveris.

V. Confundantur et revereantur inimici mei: qui quærunt animam meam.

Secundum Johannem (viii. 21-29).

In illo tempore, Dixit Jesus turbis Judæorum; Ego vado, et quæretis me *usque ad* quia ego quæ placita sunt ei, facio semper.

Offertorium.

Benedicam Dominum qui mihi tribuit intellectum: providebam Deum in conspectu meo semper, quoniam a dextris est mihi, ne commovear.

Secreta.

Hæc hostia, Domine, placationis et laudis tua nos propitiatione dignos efficiat. Per Dominum.

Communio.

Domine Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra.

Postcommunio.

Hæc nos communio, Domine, purget a crimine, et cælestis remedii faciat esse consortes. Per Dominum.

Super Populum.

Adesto supplicationibus nostris, omnipotens Deus: et quibus fiduciam sperandæ pietatis indulges, consuetæ misericordiæ tribue benignus effectum. Per Dominum.

FERIA TERTIA.

Officium.

Tibi dixit cor meum; quæsivi vultum tuum: vultum tuum, Domine, requiram; ne avertas faciem tuam a me.

Psalmus.

Dominus illuminatio mea, et salus mea: quem timebo?

Oratio.

Perfice, quæsumus, Domine, benignus in nobis observantiæ sanctæ subsidium: ut quæ te auctore facienda cognovimus, te opitulante compleamus. Per Dominum.

*Lectio libri Regum (*3 *xvii.* 8-16*).*

In diebus illis, Factus est sermo Domini ad Heliam Thesbitem dicens; Surge, et vade in Sareptam *usque ad* lecythus olei non est imminutus, juxta verbum Domini, quod locutus fuerat in manu Heliæ.

Gradale.

Jacta cogitatum tuum in Domino: et ipse te enutriet.

V. Dum clamarem ad Dominum exaudivit vocem meam ab his qui appropinquant mihi.

Secundum Matthæum (xxiii. 1-12*).*

In illo tempore, Locutus est Jesus ad turbas et ad discipulos suos, dicens; Super cathedram Moysi sederunt scribæ et Pharisæi *usque ad* Qui autem se exaltaverit, humiliabitur: et qui se humiliaverit, exaltabitur.

Offertorium.

Miserere mihi, Domine, secundum magnam misericordiam tuam: dele, Domine, iniquitatem meam.

Secreta.

Sanctificationem tuam nobis, Domine, his mysteriis placatus operare, quæ nos et a terrenii purget vitiis et ad cælestia regna perducat. Per Dominum.

Communio.

Narrabo omnia mirabilia tua: lætabor et exultabo in te; psallam nomini tuo, Altissime.

Postcommunio.

Ut sacris, Domine, reddamur digni muneribus, fac nos tuis, quæsumus, obedire mandatis. Per Dominum.

Super Populum. Oratio.

Propitiare, Domine, supplicationibus nostris, et animarum nostrarum medere languoribus; ut remissione percepta, in tua semper benedictione lætemur. Per Dominum.

FERIA QUARTA.

Ad Missam. Officium.

Ne derelinquas me, Domine Deus meus; ne discedas a me; intende in adjutorium meum, Domine, virtus salutis meæ.

Psalmus.

Domine, ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Oratio.

Populum tuum, quæsumus, Domine, propitius respice: et quos ab escis carnalibus præcipis abstinere, a noxiis quoque vitiis cessare concede. Per Dominum.

Epistola. Lectio libri Hester (xiii. 9-11, 15-17*).*

In diebus illis, Oravit Hester ad Dominum dicens; Domine Deus, rex omnipotens *usque ad* Et ne claudas ora canentium te, Domine Deus noster.

Gradale.

Salvum fac populum tuum, Domine: et benedic hæreditati tuæ.

V. Ad te, Domine, clamabo: Deus meus, ne sileas a me, et ero similis descendentibus in lacum.

Secundum Matthæum (xx. 17-28*).*

In illo tempore, Ascendens Jesus Hierosolymam, assumpsit duodecim discipulos suos secreto, et ait illis; Ecce ascendimus Hierosolymam *usque ad* sed ministrare, et dare animam suam in redemptionem pro multis.

Offertorium.

Ad te, Domine, levavi animam meam: Deus meus, in te confido, non erubescam; neque irrideant me inimici mei, etenim universi qui te expectant non confundentur.

Secreta.

Hostias, quæsumus, Domine, quas tibi offerimus propitius respice; et per hæc sancta commercia vincula peccatorum nostrorum absolve. Per Dominum.

Communio.

Justus Dominus, et justitias dilexit: æquitatem vidit vultus ejus.

Postcommunio.

Sumptis, Domine, sacramentis ad redemptionis æternæ, quæsumus, proficiamus augmentum. Per Dominum.

Super Populum.

Deus, innocentiæ restitutor et amator, dirige ad te tuorum corda servorum; ut Spiritus tui fervore concepto, et in fide inveniantur stabiles et in opere efficaces. Per Dominum.

FERIA QUINTA.

Officium.

Deus, in adjutorium meum intende; Domine, ad adjuvandum me festina: confundantur et revereantur inimici mei, qui quærunt animam meam.

Psalmus.

Avertantur retrorsum et erubescant: qui volunt mihi mala.

Oratio.

Præsta nobis, quæsumus, Domine, auxilium gratiæ tuæ: ut jejuniis et orationibus convenienter intenti, liberemur ab hostibus mentis et corporis. Per Dominum.

Lectio Hieremiæ Prophetæ (xvii. 5-10).

Hæc dicit Dominus Deus: Maledictus homo, qui confidit in homine *usque ad* et juxta fructum adinventionum suarum, dicit Dominus omnipotens.

Gradale.

Propitius esto, Domine, peccatis nostris: nequando dicant gentes, Ubi est Deus eorum.

V. Adjuva nos, Deus salutaris noster: et propter honorem nominis tui, Domine, libera nos.

Evangelium. Secundum Johannem (v. 30-47).

In illo tempore, Dixit Jesus turbis Judæorum: Non possum ego a meipso facere quicquam *usque ad* Si autem illius litteris non creditis, quomodo verbis meis credetis?

Offertorium.

Precatus est Moses in conspectu Domini Dei sui et dixit: precatus est Moses in conspectu Domini Dei sui, et dixit: Quare, Domine, irasceris in populo tuo? parce iræ animi tui: memento Abraham, Isaac, et Jacob, quibus jurasti dare terram fluentem lac et mel: Et placatus factus est Dominus de malignitate, quam dixit facere populo suo.

Secreta.

Præsenti sacrificio nomini tuo nos, Domine, jejunia dicata sanctificent, ut quod observantia nostra profitetur exterius, interius operetur effectu. Per.

Communio.

Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem: in me manet et ego in eo, dicit Dominus.

Postcommunio.

Gratia tua nos, Domine, quæsumus, non derelinquat: quæ et sacræ nos deditos faciat servituti, et tuam nobis opem semper acquirat. Per Dominum nostrum.

Super Populum.

Adesto, Domine, famulis tuis, et perpetuam benignitatem largire poscentibus: ut his qui te auctore et gubernatore gloriantur, et congregata restaures, et restaurata conserves. Per Dominum.

Feria Sexta.

Officium.

Ego autem cum justitia apparebo in conspectu tuo: satiabor, dum manifestabitur gloria tua.

Psalmus.

Exaudi, Domine, justitiam meam: intende deprecationem meam.

Oratio.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut, sacro nos purificante jejunio, mentibus ad sancta ventura facias pervenire. Per Dominum.

Lectio libri Genesis (xxxvii. 6-22).

In diebus illis, Dixit Joseph fratribus suis: Audite somnium meum quod vidi *usque ad* Hoc autem dicebat, volens eum eripere de manibus eorum, et reddere patri suo.

Gradale.

Ad Dominum cum tribularer clamavi: et exaudivit me.

V. Domine, libera animam meam a labiis iniquis: et a lingua dolosa.

Secundum Matthæum (xxi. 33-46).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis et turbis Judæorum: Homo quidam erat paterfamilias, qui plantavit vineam *usque ad* timuerunt turbas: quoniam sicut prophetam eum habebant.

Offertorium.

Domine, in auxilium meum respice: confundantur et revereantur, qui quærunt animam meam, ut auferant eam.

Secreta.

Hæc in nobis sacrificia, Domine Deus, et actione permaneant, et operatione firmentur. Per Dominum.

Communio.

Tu, Domine, servabis nos: et custodies nos a generatione hac in æternum.

Postcommunio.

Fac nos, Domine, accepto pignore salutis æternæ, sic tendere congruenter: ut ad eam pervenire possimus. Per Dominum.

Super Populum.

Da, quæsumus, Domine, populo tuo salutem mentis et corporis, ut bonis operibus inhærendo, tuæ semper virtutis mereatur protectione defendi. Per Dominum.

SABBATO.

Officium.

Lex Domini irreprehensibilis convertens animas: testimonium Domini fidele, sapientiam præstans parvulis.

Psalmus.

Cæli enarrant gloriam Dei: et opera manuum ejus annuntiat firmamentum.

Oratio.

Da, quæsumus, Domine, nostris effectum jejuniis salutarem: ut castigatio carnis assumpta, ad nostrarum vegetationem transeat animarum. Per Dominum.

Lectio libri Genesis (xxvii. 6-39).

In diebus illis, Dixit Rebecca filio suo Jacob; Audivi patrem tuum loquentem cum Esau fratre tuo *usque ad* In pinguedine terræ et in rore cæli desuper, erit benedictio tua.

Gradale.

Bonum est confiteri Domino: et psallere nomini tuo, Altissime.

V. Ad annuntiandum mane misericordiam tuam: et veritatem tuam per noctem.

Evangelium. Secundum Lucam (xv. 11-32).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Homo quidam habuit duos filios *usque ad* perierat, et inventus est.

Offertorium.

Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte: nequando dicat inimicus meus, prævalui adversus eum.

Secreta.

His sacrificiis, Domine, quæsumus, concede placatus, ut qui propriis oramus absolvi delictis, non gravemur externis. Per Dominum.

Communio.

Oportet te, fili, gaudere: quia frater tuus mortuus fuerat, et revixit: perierat, et inventus est.

Postcommunio.

Sacramenti tui, Domine, divina libatio penetralia nostri cordis infundat: et sui participes potenter efficiat. Per Dominum.

Super Populum.

Familiam tuam, quæsumus, Domine, continua pietate custodi: ut quæ in sola spe gratiæ cælestis innititur, cælesti etiam protectione muniatur. Per Dominum.

Dominica tertia Quadragesimæ.

Officium.

Oculi mei semper ad Dominum, quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos: respice in me et miserere mei: quoniam unicus et pauper sum ego.

Psalmus.

At te, Domine, levavi animam meam: Deus meus, in te confido, non erubescam.

Oratio.

Quæsumus, omnipotens Deus, vota humilium respice, atque ad defensionem nostram dexteram tuæ majestatis extende. Per Dominum.

Ad Ephesios (v. 1-9).

Fratres: Estote imitatores Dei, sicut filii carissimi *usque ad* fructus enim lucis est in omni bonitate et justitia et veritate.

Gradale.

Exurge, Domine, non prævaleat homo: judicentur gentes in conspectu tuo.

℣. In convertendo inimicum meum retrorsum: infirmabuntur, et perient a facie tua.

Tractus.

Ad te levavi oculos meos: qui habitas in cælis.

℣. Ecce sicut oculi servorum: in manibus dominorum suorum.

℣. Et sicut oculi ancillæ: in manibus dominæ suæ.

℣. Ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum: donec misereatur nostri.

℣. Miserere nobis, Domine: miserere nobis.

Evangelium. Secundum Lucam (xi. 14-28).

In illo tempore, Erat Jesus ejiciens dæmonium, et illud erat mutum *usque ad* beati, qui audiunt verbum Dei, et custodiunt illud.

Offertorium.

Justitiæ Domini rectæ, lætificantes corda: et dulciora super mel et favum: nam et servus tuus custodiet ea.

Secreta.

Hæc hostia, quæsumus, Domine, emundet nostra delicta, et ad sacri-

ficium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet. Per Dominum.

Communio.

Passer invenit sibi domum: et turtur nidum, ubi reponat pullos suos: altaria tua, Domine virtutum, Rex meus et Deus meus: beati qui habitant in domo tua: in sæculum sæculi laudabunt te.

Postcommunio.

A cunctis nos, Domine, reatibus et periculis propitiatus absolve, quos tanti mysterii tribuis esse participes. Per Dominum.

Feria Secunda.

Officium.

In Deo laudabo verbum: in Domino laudabo sermonem: in Deo speravi, non timebo quid faciat mihi homo.

Psalmus.

Miserere mei, Deus, quoniam conculcavit me homo: tota die impugnans tribulavit me.

Oratio.

Cordibus nostris, quæsumus, Domine, gratiam tuam benignus infunde: ut sicut ab escis corporalibus abstinemus: ita sensus quoque nostros a noxiis retrahamus excessibus. Per Dominum.

Lectio libri Regum (4 v. 1-15).

In diebus illis, Naaman princeps militiæ regis Syriæ *usque ad* Vere scio quod non sit Deus alius in universa terra, nisi tantum Dominus Deus Israel.

Gradale.

Deus, vitam meam nuntiavi tibi: posuisti lacrymas meas in conspectu tuo.

℣. Miserere mihi, Domine, quoniam conculcavit me homo: tota die bellans tribulavit me.

Evangelium. Secundum Lucam (iv. 23-30).

In illo tempore, Dixerunt Pharisæi ad Jesum: Quanta audivimus facta in Capharnaum *usque ad* Ipse autem transiens per medium illorum, ibat.

Offertorium.

Exaudi, Deus, orationem meam, et ne despexeris deprecationem meam: intende in me, et exaudi me.

Secreta.

Munus quod tibi, Domine, nostræ servitutis offerimus, tu salutare nobis perfice sacramentum. Per Dominum.

Communio.

Quis dabit ex Sion salutare Israel: cum averterit Dominus captivitatem plebis suæ, exultabit Jacob et lætabitur Israel.

Postcommunio.

Præsta, quæsumus, omnipotens et misericors Deus, ut quæ ore contingimus, pura mente capiamus. Per Dominum.

Super Populum.

Subveniat nobis, quæsumus, Domine, misericordia tua, ut ab imminentibus peccatorum nostrorum periculis te mereamur protegente salvari. Per Dominum.

Feria Tertia.

Officium.

Ego clamavi, quoniam exaudisti me, Deus; inclina aurem tuam, et exaudi verba mea: custodi me, Domine, ut pupillam oculi: sub umbra alarum tuarum protege me.

Psalmus.

Exaudi, Domine, justitiam meam: intende deprecationem meam.

Oratio.

Exaudi nos, omnipotens et misericors Deus; et continentiæ salutaris propitius nobis dona concede. Per Dominum.

Lectio libri Regum (4 iv. 1-7).

In diebus illis, Mulier quædam *usque ad* vende oleum, et redde creditori tuo: tu autem et filii tui, vivite de reliquo.

Graduale.

Ab occultis meis munda me, Domine: et ab alienis parce servo tuo.
V. Si mei non fuerint dominati: tunc immaculatus ero, et emundabor a delicto maximo.

Secundum Matthæum (xviii. 15-22).

In illo tempore, Respiciens Jesus in discipulos suos, dixit Simoni Petro: Si peccaverit in te frater tuus *usque ad* Non dico tibi usque septies, sed usque septuagesies septies.

Offertorium.

Dextera Domini fecit virtutem: dextera Domini exaltavit me: non moriar, sed vivam: et narrabo opera Domini.

Secreta.

Per hæc veniat, quæsumus, Domine, sacramenta nostræ redemptionis effectus: qui nos et ab humanis retrahat semper excessibus, et ad salutaria cuncta perducat. Per Dominum.

Communio.

Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo, aut quis requiescet in monte sancto tuo? qui ingreditur sine macula; et operatur justitiam.

Postcommunio.

Sacris, Domine, mysteriis expiati, et veniam consequamur et gratiam. Per Dominum.

Super Populum.

Tua nos, Domine, protectione defende, et ab omni semper iniquitate custodi. Per Dominum.

Feria Quarta.

Officium.

Ego autem in Domino speravi: exultabo, et lætabor in tua misericordia, quoniam respexisti humilitatem meam.

Psalmus.

In te, Domine, speravi, non confundar in æternum: in justitia tua libera me.

Oratio.

Præsta nobis, quæsumus, Domine, ut salutaribus jejuniis eruditi a noxiis quoque vitiis abstinentes, propitiationem tuam facilius impetremus. Per Dominum.

Lectio libri Exodi (xx. 12-24).

Hæc dicit Dominus Deus; Honora patrem tuum et matrem tuam *usque ad* Altare de terra facietis mihi, et offeretis super eo holocausta et pacifica vestra, oves vestras et boves in omni loco, in quo memoria fuerit nominis mei.

Gradale.

Miserere mihi, Domine: quoniam infirmus sum, sana me, Domine.

V. Conturbata sunt omnia ossa mea: et anima mea turbata est valde.

Evangelium. Secundum Matthæum (xv. 1-20).

In illo tempore, Accesserunt ad Jesum ab Hierosolymis scribæ et Pharisæi, dicentes; Quare discipuli tui transgrediuntur traditiones seniorum? non enim lavant manus *usque ad* Non lotis autem manibus manducare, non coinquinat hominem.

Offertorium.

Domine, fac mecum misericordiam tuam propter nomen tuum: quia suavis est misericordia tua.

Secreta.

Suscipe, quæsumus, Domine, preces populi tui cum oblationibus hostiarum: et tua mysteria celebrantes, ab omnibus nos defende periculis. Per Dominum.

Communio.

Notas mihi fecisti vias vitæ: adimplebis me lætitia cum vultu tuo, Domine.

Postcommunio.

Sanctificet nos, quæsumus, Domine, qua pasti sumus, mensa cælestis; et a cunctis erroribus expiatos, supernis promissionibus reddat acceptos. Per Dominum.

Super Populum.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui protectionis tuæ gratiam quærimus, liberati a malis omnibus secura tibi mente serviamus. Per Dominum.

Feria Quinta.

Officium.

Salus populi ego sum, dicit Dominus: de quacunque tribulatione clamaverint ad me, exaudiam eos, et ero illorum Dominus in perpetuum.

Psalmus.

Attendite, popule meus, legem meam: inclinate aurem vestram in verba oris mei.

Oratio.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut jejuniorum nobis sancta devotio et purificationem tribuat, et majestati tuæ nos reddat acceptos. Per Dominum.

Lectio Hieremiæ Prophetæ (vii. 1-7).

In diebus illis, Factus est sermo Domini ad me, dicens: Sta in porta domus Domini *usque ad* in terra, quam dedi patribus vestris, a sæculo et usque in sæculum, dicit Dominus omnipotens.

Gradale.

Oculi omnium in te sperant, Domine: et tu das illis escam in tempore opportuno.

V. Aperis tu manum tuam: et imples omne animal benedictione.

Secundum Johannem (vi. 27-35).

In illo tempore, Dixit Jesus turbis Judæorum: Operamini non cibum qui perit *usque ad* non esuriet: et qui credit in me, non sitiet unquam.

Offertorium.

Si ambulavero in medio tribulationis vivificabis me, Domine: et super iram inimicorum meorum extendes manum tuam, et salvum me fecit dextera tua.

Secreta.

Fac nos, Domine, quæsumus, ad sancta mysteria purificatis mentibus accedere: ut tibi semper competens deferamus obsequium. Per Dominum.

Communio.

Tu mandasti mandata tua custodiri nimis: utinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas.

Postcommunio.

Sacramenti tui, Domine, veneranda perceptio, et mystico nos mundet effectu, et perpetua virtute defendat. Per Dominum.

Super Populum.

Subjectum tibi populum, quæsumus, Domine, propitiatio cælestis amplificet, et tuis faciat semper servire mandatis. Per Dominum.

Feria Sexta.

Officium.

Fac mecum, Domine, signum in bonum: ut videant qui me oderunt et confundantur: quoniam tu, Domine, adjuvisti me: et consolatus es me.

Psalmus.

Inclina, Domine, aurem tuam, et exaudi me: quoniam inops et pauper sum ego.

Oratio.

Jejunia nostra, quæsumus, Domine, benigno favore prosequere; ut sicut ab alimentis abstinemus in corpore, ita a vitiis jejunemus in mente. Per Dominum.

Lectio libri Numeri (xx. 6-13).

In diebus illis, Convenerunt filii Israel adversum Moysen et Aaron: et versi in seditionem, dixerunt; Date nobis aquam ut bibamus. Ingressique Moyses et Aaron, dimissa multitudine ante tabernaculum fœderis *usque ad* Hæc est aqua contradictionis, ubi jurgati sunt filii Israel contra Dominum, et sanctificatus est in eis.

Gradale.

In Deo speravit cor meum et adjutus sum: et refloruit caro mea, et ex voluntate mea confitebor illi.

V. Ad te, Domine, clamabo: Deus meus, ne sileas, ne discedas a me.

Secundum Johannem (iv. 4-42).

Oportebat Jesum transire per Samariam. Venit ergo in civitatem

Samariæ *usque ad* ipsi enim audivimus, et scimus, quia hic est vere salvator mundi.

Offertorium.

Intende voci orationis meæ, rex meus et Deus meus: quoniam ad te orabo, Domine.

Secreta.

Respice, Domine, propitius ad munera quæ sacramus: ut et tibi grata sint, et nobis salutaria semper existant. Per Dominum.

Communio.

Qui biberit aquam quam ego do, dicit Dominus Samaritanæ: fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam.

Postcommunio.

Hujus nos, Domine, perceptio sacramenti mundet a crimine, et ad cælestia regna perducat. Per Dominum.

Super Populum.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui in tua protectione confidimus, cuncta nobis adversantia, te adjuvante, vincamus. Per Dominum nostrum.

SABBATO.

Officium.

Verba mea auribus percipe, Domine: intellige clamorem meum: intende voci orationis meæ.

Psalmus.

Rex meus: et Deus meus.

Oratio.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus: ut qui se affligendo carnem ab alimentis abstinent, sectando justitiam a culpa jejunent. Per Dominum.

Lectio Danielis Prophetæ (iii. 1-9, 15-17, 19-30, 34-62. *Hist. Susannæ).*

In diebus illis, Erat vir in Babylone, et nomen ejus Joachim *usque ad* Et salvatus est sanguis innoxius in die illa.

Gradale.

Si ambulem in medio umbræ mortis: non timebo mala, quoniam tu mecum es, Domine.

V. Virga tua et baculus tuus: ipsa me consolata sunt.

Sequentia Sancti Evangelii. Secundum Johannem (viii. 1-11*).*

In illo tempore, Perrexit Jesus in montem Oliveti: et diluculo iterum venit in templum *usque ad* Vade, et jam amplius noli peccare.

Offertorium.

Gressus meos dirige, Domine, secundum eloquium tuum: ut non dominetur mei omnis injustitia, Domine.

Secreta.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut hujus sacrificii munus oblatum fragilitatem nostram ab omni malo purget semper et muniat. Per Dominum

Communio.

Nemo te condemnavit, mulier? Nemo, Domine. Nec ego te condemnabo: jam amplius noli peccare.

Postcommunio.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut inter ejus membra numeremur, cujus corpori communicamus et sanguini. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum vivit et regnat.

Super Populum. Oratio.

Prætende, Domine, fidelibus tuis dexteram cælestis auxilii, ut te toto corde perquirant, et quæ digne postulant, consequi mereantur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium.

Dominica quarta Quadragesimæ.

Officium.

Lætare Hierusalem, et conventum facite omnes qui diligitis eam: gaudete cum lætitia, qui in tristitia fuistis: ut exultetis, et satiemini ab uberibus consolationis ejus.

Psalmus.

Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi: in domum Domini ibimus.

Oratio.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui ex merito nostræ actionis affligimur, tuæ gratiæ consolatione respiremus. Per Dominum.

Ad Galatas (iv. 22-31, v. 1).

Fratres: Scriptum est, quoniam Abraham duos filios habuit: *usque ad* Itaque, fratres, non sumus ancillæ filii, sed liberæ: qua libertate Christus nos liberavit.

Graduale.

Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi: in domum Domini ibimus.

℣. Fiat pax in virtute tua: et abundantia in turribus tuis.

Tractus.

Qui confidunt in Domino sicut mons Sion: non commovebitur in æternum, qui habitat in Hierusalem.

℣. Montes in circuitu ejus: et Dominus in circuitu populi sui: ex hoc, nunc, et usque in sæculum.

Secundum Johannem (vi. 1-14).

In illo tempore, Abiit Jesus trans mare Galilææ, quod est Tiberiadis: et sequebatur eum multitudo magna *usque ad* Quia hic est vere propheta, qui venturus est in mundum.

Offertorium.

Laudate Dominum quia benignus est: psallite nomini ejus quoniam suavis est, omnia quæcunque voluit fecit in cælo et in terra.

Secreta.

Sacrificiis præsentibus, Domine, quæsumus, intende placatus, ut et devotioni nostræ proficiant et saluti. Per Dominum.

Communio.

Hierusalem, quæ ædificatur ut civitas: cujus participatio ejus in idipsum; illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini: ad confitendum nomini tuo, Domine.

Postcommunio.

Da nobis, quæsumus, misericors Deus: ut sancta tua, quibus incessanter explemur, sinceris tractemus obsequiis, et fideli mente sumamus. Per Dominum.

Feria Secunda.

Officium.

Deus, in nomine tuo salvum me fac: et in virtute tua judica me; Deus exaudi orationem meam.

Psalmus.

Quoniam alieni insurrexerunt adversum me: et fortes quæsierunt animam meam, et non proposuerunt Deum ante conspectum suum.

Oratio.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut observationes sacras annua devotione recolentes, et corpore tibi placeamus et mente. Per Dominum.

Lectio libri Regum (3. iii. 16-28).

In diebus illis, Venerunt duæ mulieres meretrices ad regem Salomonem *usque ad* Audivit itaque omnis Israel judicium quod judicasset rex, et timuerunt regem, videntes sapientiam Dei esse in eo ad faciendum judicium.

Gradale.

Esto mihi in Deum protectorem: et in locum refugii: ut salvum me facias.

℣. Deus, in te speravi: Domine, non confundar in æternum.

Secundum Johannem (ii. 13-25).

In illo tempore, Prope erat Pascha Judæorum, et ascendit Jesus Hierosolymam: et invenit in templo vendentes boves *usque ad* ipse enim sciebat quid esset in homine.

Offertorium.

Jubilate Deo universa terra: jubilate Deo, universa terra: psalmum dicite nomini ejus; venite, et audite, et narrabo vobis, omnes qui timetis Deum, quanta fecit Dominus animæ meæ.

Secreta.

Oblatum tibi, Domine, sacrificium vivificet nos semper, et muniat. Per Dominum.

Communio.

Ab occultis meis munda me, Domine: et ab alienis parce servo tuo.

Postcommunio.

Sumptis, Domine, salutaribus sacramentis ad redemptionis æternæ, quæsumus, proficiamus augmentum. Per Dominum.

Super Populum.

Deprecationem nostram, quæsumus, Domine, benignus exaudi: et quibus supplicandi præstas affectum, tribue defensionis auxilium. Per Dominum.

Feria Tertia.

Officium.

Exaudi, Deus, orationem meam, et ne despexeris deprecationem meam: intende in me et exaudi me.

Psalmus.

Contristatus sum in exercitatione mea: et conturbatus sum a voce inimici, et a tribulatione peccatoris.

Oratio.

Sacræ nobis, quæsumus, Domine, observationis jejunia et piæ con-

versationis augmentum et tuæ propitiationis continuum præstent auxilium. Per Dominum.

Lectio libri Exodi (xxxii. 7-14).

In diebus illis, Locutus est Dominus ad Moysen, dicens: Descende de monte, quia peccavit populus tuus, quem eduxisti de terra Ægypti *usque ad* placatusque est Dominus, ne faceret malum quod loentus fuerat contra populum suum; et misertus est populo suo Dominus Deus noster.

Gradale.

Exurge, Domine, fer opem nobis: et libera nos propter nomen tuum.

℣. Deus, auribus nostris audivimus: patres nostri annuntiaverunt nobis opus, quod operatus es in diebus eorum, et in diebus antiquis.

Secundum Johannem (vii. 14-31).

In illo tempore, Jam die festo mediante, ascendit Jesus in templum, et docebat *usque ad* de turba autem multi crediderunt in eum.

Offertorium.

Expectans expectavi Dominum, et respexit me: et exaudivit deprecationem meam, et immisit in os meum canticum novum: hymnum Deo nostro.

Secreta.

Hæc hostia, quæsumus, Domine, emundet nostra delicta, et sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet. Per Dominum.

Communio.

Lætabimur in salutari tuo: et in nomine Domini Dei nostri magnificabimur.

Postcommunio.

Hujus nos, Domine, perceptio sacramenti mundet a crimine, et ad cælestia regna perducat. Per Dominum.

Super Populum.

Miserere, quæsumus, Domine, populo tuo, et continuis tribulationibus laborantem propitius respirare concede. Per Dominum.

Feria Quarta.

Officium.

Dum sanctificatus fuero in vobis: congregabo vos de universis terris: et effundam super vos aquam mundam: et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris, et dabo vobis spiritum novum.

Psalmus.

Benedicam Dominum in omni tempore: semper laus ejus in ore meo.

Oremus *sine* Dominus vobiscum.

Oratio.

Deus, qui et justis præmia meritorum, et peccatoribus per jejunium veniam præbes: miserere supplicibus tuis, ut reatus nostri confessio indulgentiam valeat percipere delictorum. Per Dominum.

Lectio Ezechielis Prophetæ (xxxvi. 23-28).

Hæc dicit Dominus Deus: Sanctificabo nomen meum magnum, *usque ad* et eritis mihi in populum, et ego ero vobis in Deum, dicit Dominus omnipotens.

Gradale.

Venite, filii, audite me: timorem Domini docebo vos.

℣. Accedite ad eum et illuminamini: et facies vestræ non confundentur.

Dominus vobiscum. Oremus.

Oratio.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut quos jejunia votiva castigant, ipsa quoque devotio sancta lætificet, ut terrenis affectibus mitigatis, facilius cælestia capiamus. Per Dominum.

Lectio Esaiæ Prophetæ (i. 16-19).

Hæc dicit Dominus Deus, Lavamini, mundi estote *usque ad* Si volueritis, et audieritis me, bona terræ comedetis, dicit Dominus omnipotens.

Gradale.

Beata gens, cujus est Dominus Deus eorum: populus, quem elegit Dominus in hæreditatem sibi.

℣. Verbo Domini cæli firmati sunt, et spiritu oris ejus omnis virtus eorum.

Tractus. Domine, non secundum.

Secundum Johannem (ix. 1-38).

In illo tempore, Præteriens Jesus vidit hominem cæcum a nativitate *usque ad* At ille ait: Credo, Domine. Et procidens adoravit eum.

Offertorium.

Benedicite, gentes, Dominum Deum nostrum: et obaudite vocem laudis ejus, qui posuit animam meam ad vitam: et non dedit commoveri pedes meos: benedictus Dominus, qui non amovit deprecationem meam et misericordiam suam a me.

Secreta.

Supplices te rogamus, omnipotens Deus, ut his sacrificiis peccata nostra mundentur; quia tunc nobis veram tribuis et mentis et corporis sanitatem. Per Dominum.

Communio.

Lutum fecit ex sputo Dominus, et linivit oculos meos: et abii, et lavi, et vidi, et credidi Deo.

Postcommunio.

Sacramenta quæ sumpsimus, Domine Deus noster, et spiritalibus nos repleant alimentis, et corporalibus tueantur auxiliis. Per Dominum.

Super populum.

Pateant aures misericordiæ tuæ, Domine, precibus supplicantium; et ut petentibus desiderata concedas, fac eos, quæ tibi sunt placita, postulare. Per Dominum.

Feria Quinta.

Officium.

Lætetur cor quærentium Dominum: quærite Dominum, et confirmamini: quærite faciem ejus semper.

Psalmus.

Confitemini Domino, et invocate nomen ejus: annuntiate inter gentes opera ejus.

Oratio.

Præsta, quæsumus, Domine ut salutaribus jejuniis eruditi, a noxiis quoque vitiis abstinentes propitiationem tuam facilius impetremus. Per Dominum.

Lectio libri Regum (4 iv. 25-38).

In diebus illis, Venit mulier Sunamitis ad Elisæum prophetam in montem Carmeli *usque ad* tulitque filium suum, et egressa est. Elisæus vero reversus est in Galgala.

Gradale.

Respice, Domine, in testamentum tuum : et animas pauperum tuorum ne obliviscaris in finem.

V. Exurge, Domine, et judica causam tuam : memor esto opprobrii servorum tuorum.

Evangelium. Secundum Johannem (v. 17-29).

In illo tempore, Dixit Jesus turbis Judæorum ; Pater meus usque modo operatur, et ego operor *usque ad* qui vero mala egerunt, in resurrectionem judicii.

Offertorium.

Domine, in auxilium meum respice : confundantur et revereantur qui quærunt animam meam, ut auferant eam.

Secreta.

Purifica nos, misericors Deus, ut ecclesiæ tuæ preces, quæ tibi gratæ sunt, pia munera deferentes, fiant expiatis mentibus gratiores. Per Dominum.

Communio.

Domine, memorabor justitiæ tuæ solius : Deus, docuisti me a juventute mea : et usque in senectam et senium, Deus, ne derelinquas me.

Postcommunio.

Cælestia dona capientibus, quæsumus, Domine, non ad judicium provenire patiaris, quæ fidelibus tuis ad remedium providisti. Per Dominum.

Super populum.

Populi tui, Deus, institutor et rector, peccata, quibus impugnatur, expelle, ut semper tibi placitus, et tuo munimine sit securus. Per Dominum.

FERIA SEXTA.

Officium.

Meditatio cordis mei in conspectu tuo semper : Domine, adjutor meus et redemptor meus.

Psalmus.

Cæli enarrant gloriam Dei : et opera manuum ejus annuntiat firmamentum.

Oratio.

Deus, qui ineffabilibus mundum renovas sacramentis ; præsta, quæsumus, ut Ecclesia tua æternis proficiat institutis, et temporalibus non destituatur auxiliis. Per Dominum.

Lectio libri Regum (3 xvii. 17-24).

In diebus illis, Ægrotavit filius mulieris *usque ad* Nunc in isto cognovi quoniam vir Dei es tu, et verbum Domini in ore tuo verum est.

Gradale.

Bonum est confidere in Domino : quam confidere in homine.

V. Bonum est sperare in Domino : quam sperare in principibus.

Tractus. Domine, non secundum.

Secundum Johannem (xi. 1-45).

In illo tempore, Erat quidam languens Lazarus a Bethania, de castello Mariæ et Marthæ sororum ejus *usque ad* Multi ergo ex Judæis, qui venerant ad Mariam et Martham, et viderant quæ fecit Jesus, crediderunt in eum.

Offertorium.

Populum humilem salvum facies, Domine: et oculos superborum humiliabis: quoniam quis Deus, præter te, Domine?

Secreta.

Munera nos, Domine, quæsumus, oblata purificent: et te nobis jugiter faciant esse placatum. Per Dominum.

Communio.

Videns Dominus flentes sorores Lazari ad monumentum: lacrymatus est coram Judæis et clamabat: Lazare, veni foras; et prodiit ligatis manibus et pedibus, qui fuerat quatriduanus mortuus.

Postcommunio.

Hæc nos, quæsumus, Domine, participatio sacramenti, et a propriis reatibus indesinenter expediat, et ab omnibus tueatur adversis. Per Dominum.

Super Populum.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui infirmitatis nostræ conscii, de tua pietate confidimus, sub tua semper protectione gaudeamus. Per Dominum.

SABBATO.

Officium.

Sitientes venite ad aquas, dicit Dominus: et qui non habetis pretium: venite, et bibite cum lætitia.

Psalmus.

Attendite, popule meus, legem meam : inclinate aurem vestram in verba oris mei.

Oratio.

Fiat, quæsumus, Domine, per gratiam tuam fructuosus nostræ devotionis affectus; quia tunc nobis proderunt suscepta jejunia, si tuæ sint placita pietati. Per Dominum.

Lectio Esaiæ Prophetæ (xlix. 8-15).

Hæc dicit Dominus Deus; In tempore placito exaudivi te *usque ad* ego tamen non obliviscar tui, dicit Dominus omnipotens.

Gradale.

Tibi, Domine, derelictus est pauper : pupillo tu eris adjutor.

V. Ut quid, Domine, recessisti longe: despicis in opportunitatibus, in tribulatione; dum superbit impius, incenditur pauper.

Evangelium: Secundum Johannem (viii. 12-20).

In illo tempore, Dixit Jesus turbis Judæorum: Ego sum lux mundi *usque ad* et nemo apprehendit eum, quia nondum venerat hora ejus.

Offertorium.

Factus est Dominus firmamentum meum: et refugium meum et liberator meus, sperabo in eum.

Secreta.

Oblationibus, quæsumus, Domine, placare susceptis: et ad te nostras etiam rebelles compelle propitius voluntates. Per Dominum.

Communio.

Dominus regit me, et nihil mihi deerit: in loco pascuæ ibi me collocavit, super aquam refectionis educavit me.

Postcommunio.

Tua nos, quæsumus, Domine, quæ sumpsimus purificent sancta: et operatione sua, te nobis faciant esse placatum. Per Dominum.

Super populum.

Deus, qui sperantibus in te misereri potius eligis quam irasci; da nobis digne flere mala quæ fecimus, ut tuæ consolationis gratiam invenire valeamus. Per Dominum.

Dominica in Passione Domini.

Officium.

Judica me, Deus: et discerne causam meam de gente non sancta, ab homine iniquo et doloso eripe me: quia tu es Deus meus et fortitudo mea.

Psalmus.

Emitte lucem tuam et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.

Non dicitur Gloria Patri *post Officium infra tempus Passionis, nisi quando canitur de Festis Sanctorum.*

Oratio.

Quæsumus, omnipotens Deus, familiam tuam propitius respice, ut te largiente regatur in corpore, et te servante custodiatur in mente. Per Dominum.

Ad Hebræos (ix. 11-15).

Fratres, Christus assistens pontifex futurorum bonorum *usque ad* repromissionem accipiant, qui vocati sunt, æternæ hereditatis, in Christo Jesu Domino nostro.

Graduale.

Eripe me, Domine, de inimicis meis: doce me facere voluntatem tuam.

℣. Liberator meus, Domine, de gentibus iracundis, ab insurgentibus in me exaltabis me: a viro iniquo eripies me.

Tractus.

Sæpe expugnaverunt me a juventute mea.

℣. Dicat nunc Israel: Sæpe expugnaverunt me a juventute mea.

℣. Etenim non potuerunt mihi: supra dorsum meum fabricaverunt peccatores.

℣. Prolongaverunt iniquitatem sibi: Dominus justus concidet cervices peccatorum.

Secundum Johannem (viii. 46-59).

In illo tempore, Dicebat Jesus turbis Judæorum et principibus sacerdotum; Quis ex vobis arguet me de peccato? *usque ad* tulerunt

ergo lapides, ut jacerent in eum: Jesus autem abscondit se, et exivit de templo.

Offertorium.

Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo: retribue servo tuo, ut vivam, et custodiam sermones tuos: vivifica me secundum verbum tuum, Domine.

Secreta.

Hæc munera, quæsumus, Domine, et vincula nostræ pravitatis absolvant, et tuæ nobis misericordiæ dona concilient. Per Dominum.

Præfatio. Qui salutem.

Communio.

Hoc corpus quod pro vobis tradetur: hic calix novi testamenti est in meo sanguine, dicit Dominus: hoc facite, quotiescumque sumitis, in meam commemorationem.

Postcommunio.

Adesto nobis, quæsumus, Domine Deus noster: et quos tuis mysteriis recreasti, perpetuis defende subsidiis. Per Dominum.

Feria Secunda.

Officium.

Miserere mihi, Domine, quoniam conculcavit me homo: tota die bellans tribulavit me.

Psalmus.

Conculcaverunt me inimici mei tota die: quoniam multi bellantes adversum me.

Oratio.

Sanctifica, quæsumus, Domine, nostra jejunia: et cunctarum nobis propitius indulgentiam largire culparum. Per Dominum.

Lectio Jonæ Prophetæ (iii.).

In diebus illis, Factum est verbum Domini ad Jonam prophetam secundo, dicens: Surge et vade in Niniven *usque ad* et misertus est populo suo Dominus Deus noster.

Gradale.

Deus, exaudi orationem meam: auribus percipe verba oris mei.

V. Deus in nomine tuo salvum me fac: et in virtute tua judica me.

Secundum Johannem (vii. 32-39).

In illo tempore, Miserunt principes et Pharisæi ministros, ut apprehenderent Jesum. Dixit ergo eis Jesus: Adhuc modicum tempus vobiscum sum: *usque ad* hoc autem dixit de Spiritu, quem accepturi erant credentes in eum.

Offertorium.

Domine, convertere et eripe animam meam: salvum me fac propter misericordiam tuam.

Secreta.

Concede nobis, Domine Deus noster, ut hæc hostia salutaris et nostrorum fiat purgatio delictorum, et tuæ propitiatio majestatis. Per Dominum.

Præfatio. Qui salutem.

Communio.

Dominus virtutum: ipse est rex gloriæ.

Postcommunio.

Sacramenti tui, quæsumus Domine, participatio salutaris et purificationem nobis tribuat et medelam. Per Dominum.

Super Populum.

Da, quæsumus, Domine, populo tuo salutem mentis et corporis, ut bonis operibus inhærendo tua semper mereatur protectione defendi. Per Dominum.

FERIA TERTIA.

Officium.

Expecta Dominum, viriliter age, et corfortetur cor tuum: et sustine Dominum.

Psalmus.

Dominus illuminatio mea, et salus mea: quem timebo?

Oratio.

Nostra tibi, Domine, quæsumus, sint accepta jejunia: quæ nos et expiando gratia tua dignos efficiant, et ad remedia perducant æterna. Per Dominum.

Lectio Danielis Prophetæ (xiv. 27-42. Historia Bel et Draconis).

In diebus illis, Congregati sunt Babylonii ad regem, et dixerunt ei; Trade nobis Danielem, qui Bel destruxit, et Draconem interfecit *usque ad* faciens signa et mirabilia in cælo et in terra; qui liberavit Danielem de lacu leonum.

Graduale.

Discerne causam meam, Domine: ab homine iniquo et doloso eripe me.

V. Emitte lucem tuam et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt: et adduxerunt in montem sanctum tuum.

Secundum Johannem (vii. 1-13).

In illo tempore, Ambulabat Jesus in Galilæam, non enim volebat in Judæam ambulare *usque ad* Nemo tamen palam loquebatur de illo propter metum Judæorum.

Offertorium.

Sperent in te omnes qui noverunt nomen tuum, Domine: quoniam non derelinquis quærentes te: psallite Domino, qui habitat in Sion; quoniam non est oblitus orationem pauperis.

Secreta.

Hostias tibi, Domine, deferimus immolantes, quæ temporali consolatione nos instituant; ut promissa certius speremus æterna. Per Dominum.

Communio.

Redime me, Deus Israel: ex omnibus angustiis meis.

Postcommunio.

Da, quæsumus, omnipotens Deus; ut quæ divina sunt jugiter exsequentes, dona mereamur cælestibus propinquare. Per Dominum.

Super populum. Oratio.

Da nobis, quæsumus, Domine, perseverantem in tua voluntate famulatum, ut in diebus nostris et merito et numero plebs tibi serviens augeatur. Per Dominum.

FERIA QUARTA.

Officium.

Liberator meus de gentibus iracundis: ab insurgentibus in me exaltabis me, a viro iniquo eripies me, Domine.

Psalmus.

Diligam te, Domine fortitudo mea: Dominus firmamentum meum, et refugium meum, et liberator meus.

Oratio.

Sanctificato hoc jejunio, Deus, tuorum corda fidelium miserator illustra: et quibus devotionis præstas affectum, præbe supplicantibus pium benignus auditum. Per Dominum.

Lectio libri Levitici (xix. 10-19*).*

In diebus illis, Locutus est Dominus ad Moysen dicens; Ego Dominus Deus vester *usque ad* Leges meas custodite. Ego enim sum Dominus Deus vester.

Gradale.

Exaltabo te, Domine, quoniam suscepisti me: nec delectasti inimicos meos super me.

V. Domine Deus meus, clamavi ad te, et sanasti me; Domine, abstraxisti ab inferis animam meam: salvasti me a descendentibus in lacum.

Secundum Johannem (x. 22-38*).*

In illo tempore, Facta sunt Encænia in Hierosolymis: et hiems erat *usque ad* et credatis, quia Pater in me est, et ego in Patre.

Offertorium.

Eripe me de inimicis meis, Deus meus: et ab insurgentibus in me libera me, Domine.

Secreta.

Annue misericors Deus; ut hostias placationis et laudis sincero tibi deferamus obsequio. Per Dominum.

Communio.

Lavabo inter innocentes manus meas: et circuibo altare tuum, Domine; ut audiam vocem laudis tuæ, et enarrem universa mirabilia tua.

Postcommunio.

Cælestis doni benedictione percepta, supplices te, Deus omnipotens, deprecamur; ut hoc idem nobis et sacramenti causa sit et salutis. Per Dominum.

Super Populum.

Adesto supplicationibus nostris, omnipotens Deus, et quibus fiduciam sperandæ pietatis indulges, consuetæ misericordiæ tribue benignus effectum. Per Dominum.

FERIA QUINTA.

Officium.

Omnia quæ fecisti nobis, Domine, in vero judicio fecisti; quia peccavimus tibi et mandatis tuis non obedivimus: sed da gloriam nomini tuo, et fac nobiscum secundum multitudinem misericordiæ tuæ.

Psalmus.

Magnus Dominus, et laudabilis nimis: in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus.

Oratio.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut dignitas conditionis humanæ per immoderantiam sauciata, medicinalis parsimoniæ studio reformetur. Per Dominum.

Lectio Danielis Prophetæ (iii. 35-45). (Canticum Trium Puerorum, 12-22).

In diebus illis, Oravit Daniel dicens; Domine Deus Israel, ne despicias populum tuum, neque auferas misericordiam tuam a nobis *usque ad* Et sciant quia tu es Dominus Deus solus, et gloriosus super omnem terram, Domine Deus noster.

Gradale.

Tollite hostias, et introite in atria ejus: adorate Dominum in aula sancta ejus.

V. Revelavit Dominus condensa: et in templo ejus omnes dicent gloriam.

Secundum Johannem (vii. 40-53).

In illo tempore, Cum audissent quidam de turba sermones Jesu, dicebant; Hic est vere propheta *usque ad* Et reversi sunt unusquisque in domum suam.

Offertorium.

Super flumina Babylonis, illic sedimus et flevimus: dum recordaremur tui, Sion.

Secreta.

Domine Deus noster, qui in his potius creaturis, quas ad fragilitatis nostræ subsidium condidisti, tuo quoque nomini munera jussisti dicanda constitui; tribue, quæsumus, ut et vitæ nobis præsentis auxilium, et æternitatis efficiant sacramentum. Per Dominum.

Communio.

Memento verbi tui servo tuo, Domine, in quo mihi spem dedisti: hæc me consolata est in humilitate mea.

Postcommunio.

Quod ore sumpsimus, Domine, pura mente capiamus, et de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum. Per Dominum.

Super Populum.

Esto, quæsumus, Domine, propitius plebi tuæ; ut quæ tibi non placent respuens, tuorum potius repleatur delectationibus mandatorum. Per Dominum.

Feria Sexta.

Officium.

Miserere mihi, Domine, quoniam tribulor: libera me, et eripe me de manibus inimicorum meorum: et a persequentibus me, Domine, non confundar, quoniam invocavi te.

Psalmus.

In te, Domine, speravi: non confundar in æternum.

Oratio.

Cordibus nostris, Domine, auxilium gratiæ tuæ benignus infunde; ut peccata nostra castigatione voluntaria cohibentes, temporaliter potius maceremur, quam suppliciis deputemur æternis. Per Dominum.

Lectio Hieremiæ Prophetæ (xvii. 13-18).

In diebus illis, Dixit Hieremias; Domine, omnes qui te dereliquerunt, confundentur *usque ad* et duplici contritione contere eos, Domine Deus noster.

Gradale.

Pacifice loquebantur mihi inimici mei: et in ira molesti erant mihi.

℣. Vidisti, Domine Deus meus, ne sileas: ne discedas a me.

Secundum Johannem (xi. 47-54*).*

In illo tempore, Collegerunt pontifices et Pharisæi concilium adversus Jesum, et dicebant; Quid facimus, quia hic homo multa signa facit? *usque ad* in civitatem quæ dicitur Ephrem, et ibi morabatur cum discipulis suis.

Offertorium.

Benedictus es, Domine: doce me justificationes tuas: et non tradas calumniantibus me superbis, et respondebo exprobrantibus mihi verbum.

Secreta.

Præsta nobis, misericors Deus; ut digne tuis servire semper altaribus mereamur, et eorum perpetua participatione salvari. Per Dominum.

Communio.

Ne tradideris me, Domine, in animas persequentium me: quia insurrexerunt in me testes iniqui, et mentita est iniquitas sibi.

Postcommunio.

Sumpti sacrificii, Domine, perpetua nos tuitio non derelinquat: et noxia semper a nobis cuncta depellat. Per Dominum.

Super Populum.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui protectionis tuæ gratiam quærimus, liberati a malis omnibus secura tibi mente serviamus. Per Dominum.

SABBATO.

Officium.

Miserere mihi, Domine, *ut supra.*

Oratio.

Proficiat, quæsumus, Domine, plebs tibi dicata piæ devotionis affectu; ut sacris actionibus erudita, quanto majestati tuæ fit gratior, tanto donis potioribus augeatur. Per Dominum.

Lectio Hieremiæ Prophetæ (xviii. 18-23*).*

In diebus illis, Dixerunt impii Judæi ad invicem; Venite, cogitemus contra justum cogitationes *usque ad* fiant corruentes in conspectu tuo, in tempore furoris tui, Domine Deus meus.

Gradale.

Pacifice loquebantur.

℣. Vidisti, Domine.

Secundum Johannem (vi. 54-71*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis et turbis Judæorum; Amen, Amen, dico vobis: Nisi manducaveritis carnem *usque ad* hic enim erat traditurus eum, cum esset unus ex duodecim.

Offertorium.

Recordare quod steterim in conspectu tuo, ut loquerer pro eibonum: et averterem indignationem tuam ab eis.

Secreta.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut jejuniorun placatus sacrificiis indulgentiæ nos munere prosequaris. Per Dominum.

Communio.

Ne tradideris me.

Postcommunio.

Divini muneris satiati largitate quæsumus, Domine Deus noster; ut hujus semper participatione vivamus. Per Dominum.

Super Populum.

Tueatur, quæsumus, Domine, dextera tua populum tuum deprecantem; et purificatum dignanter erudiat, ut consolatione præsenti foveatur, et ad futura bona proficiat. Per Dominum.

Dominica in Ramis Palmarum.

Post Tertiam fiat aqua benedicta, et aspergatur ab Hebdomadario.

[*Pulsata ad Tertiam et ad processionem, ante inceptionem Horæ, benedicatur aqua, et aspergatur ab Hebdomadario.*—MS. D.]

Post aspersionem et Orationem, **Magister Scholarium** *in Superpellicio legat in medio ante gradum Altaris prope Chorum, ad aquilonem conversus, Lectionem præmisso titulo* [*in modum quo aliæ Lectiones leguntur. Et interim dum Lectio legitur, Hebdomadarius cum suis Ministris omnibus in Albis tantum indutis, sedeat ex parte australi summi Altaris locis sibi deputatis. Et Prælatus, si præsens fuerit, exeat in vestiarium, et induat se Stola et Capa serica alba ad palmas benedicendas, et veniat et sedeat in loco sibi deputato. Et si præsens non fuerit, tunc Decanus vel senior Canonicus eodem modo et forma vestitus veniat, et sedeat in cathedra juxta altare, usque Lectio finiatur.*—MS. D.]

Lectio libri Exodi (xv. 27, *xvi.* 1-10.*)*

In diebus illis, Venerunt filii Israel, in Helim, ubi erant fontes aquarum duodecim et septuaginta palmæ *usque ad* et ecce gloria Domini apparuit in nube.

Deinde Diaconus, accepta benedictione a Prælato [*vel Decano, seu a seniore Canonico, et sumptis Ministris processionis,* MS. D.] *in eo loco in quo legebatur Lectio, legat Evangelium.*

Secundum Johannem (xii. 12-19*).*

In illo tempore, Turba multa, quæ convenerat ad diem festum, *usque ad* Ecce mundus totus post eum abiit.

Lectoque Evangelio, Textus [*Evangelii,* MS. D.] *Prælato apertus* [*a Diacono,* MS. D.] *deferatur ad osculandum: Canonico vero, si Prælatus non affuerit, liber Evangelii.* [*In aliis vero locis extra Cathedralem Ecclesiam, deferat Diaconus librum Executori Officii ad osculandum.*—MS. D.]

Postea benedicantur palmæ a Prælato [*vel a Decano, vel a Canonico, ut supradictum est,* MS. D.] *in loco ubi Lectio et Evangelium legebantur,* [*ad aquilonem converso,* MS. D.] *hoc modo:*

Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

Deus, cujus Filius pro salute generis humani de cælo descendit ad

* *Cancellarius Ecclesiæ.*—MS. E.

terras; et appropinquante hora passionis suæ Hierosolymam in asino sedens venire, et a turbis rex appellari ac laudari voluit; bene✠dicere dignare hos palmarum ceterarumque arborum ramos, ut omnes qui eos laturi sunt, ita bene✠dictionis tuæ dono repleantur, quatenus et in hoc sæculo hostis antiqui tentamenta superare, et in futuro cum palma victoriæ et fructu bonorum operum tibi valeant apparere. Per eundem Christum.

Oremus.

Oratio.

Omnipotens Deus, mundi conditor et redemptor, qui nostræ salvationis gratia ex summa cæli arce descendere, carnem sumere, et passionem subire dignatus es; quique, cum ad salutarem redemptionis nostræ victimam properabas, a turbis cum ramis palmarum obviantibus benedici, laudari, et rex benedictus in nomine Domini appellari clara voce voluisti; tu, Domine, confessionis nostræ laudationem dignanter suscipe; et hos palmarum atque florum ramos bene✠dicere et sancti✠ficare digneris; ut quicunque in tuæ devotionis obsequio exinde gestaverit, cælesti benedictione sanctificatus salutem et sanitatem, peccatorumque remissionem ac vitæ æternæ præmia consequi mereatur, te annuente, qui vivis et regnas.*

Deinde aspergantur aqua benedicta, et postea thurificentur, et distribuantur: et in distributione palmarum cantentur hæ Antiphonæ [*Præcentore incipiente.*—MS. D.]

Pueri Hebræorum, tollentes ramos olivarum, obviaverunt Domino, clamantes et dicentes: Hosanna in excelsis.

Antiphona.

Pueri Hebræorum vestimenta prosternebant in via, et clamabant dicentes: Hosanna Filio David; Benedictus qui venit in nomine Domini.

Ant. Hosanna Filio David; Benedictus qui venit in nomine Domini, rex Israel. Hosanna in excelsis.

Post distributionem palmarum dicat Prælatus† [*Executor Officii* MS. D.] *Versiculum.*

Ex ore infantium, Deus, et lactentium perfecisti laudem, propter inimicos tuos.

Oremus.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, qui Dominum nostrum Jesum Christum die azymorum super pullum asinæ sedere voluisti, ac pueros Hebræorum vestimenta vel ramos olivarum in via sternere, et in laudem ipsius Hosanna Filio David decantare docuisti; da, quæsumus, ut Innocentium laudem in templo clamantium et eorum merita in cælestibus consequi mereamur. Per eundem Christum.

Edd. MSS. B. *et* E.—*In ingressu processionis. Sicque incepta Antiphona sequenti a Præcentore, procedat processio usque tentorium.*

[MS. D.—*Deinde incepta a Præcentore* Ante sex dies, *exeat processio directe per corpus Ecclesiæ ad curiam archiepiscopi ex parte boreali Ecclesiæ, et ibi fiat statio.*]

* MS. C. omits the remainder of this part of the Office, and goes on with the Ad Missam.

† *Vel Sacerdos capatus, si Prælatus non affuerit.*—MS. E.

Antiphona.

Ante sex dies sollemnitatis Paschæ, quando venit Dominus in civitatem Hierusalem, occurrerunt ei pueri, et in manibus portabant ramos palmarum, et clamabant voce magna dicentes: Hosanna in excelsis; Benedictus qui venisti in multitudine misericordiæ. Hosanna in excelsis.

Edd. *et* MS. B.—*Antiphona.* Prima die Azymorum accesserunt discipuli ad Jesum dicentes; Ubi vis paremus tibi comedere Pascha? At Jesus dixit eis: Ite in civitatem ad quendam, et dicite ei: Magister dicit: Tempus meum prope est, apud te facio pascha cum discipulis meis. Et fecerunt discipuli sicut præceperat eis Dominus, et paraverunt Pascha.

[MS. E.—*Si prolixitas ad tentorium postulaverit, addantur Responsoria quæ sequuntur.*]

Responsorium.—Dominus Jesus.

Responsorium.—Cogitaverunt.

Responsorium.—Cum audisset turba.

[MS. D.—*Alia Antiphona.* Prima Azymorum.

Et provideatur quod in prima statione fiat hæc Antiphona, Cum audisset populus.—MSS. D. and E.]

Ant. Cum audisset populus quia Jesus venit Hierosolymam, acceperunt ramos palmarum, et exierunt ei obviam, et clamabant pueri dicentes: Hic est salus nostra, redemptio Israel; quantus est iste, cui throni et dominationes occurrunt. Noli timere, filia Sion, ecce Rex tuus venit tibi sedens super pullum asinæ, sicut scriptum est; Salve, Rex fabricator mundi, qui venisti redimere nos.

Edd. *et* MS. B.—*Deinde, cum ante tentorium processio ordinata fuerit, Diaconus, accepta benedictione a Prælato, cum Presbytero et Diacono et Crucifero et Ceroferariis in medio stans, legat Evangelium.*

[MS. D.—*Postea Diaconus stans ante Executorem Officii, prius accepta ab eo benedictione, legat Evangelium ad aquilonem conversus, loco parumper juxta stationem illius Diaconi mutato; Ceroferariis ante eum astantibus, unus de tertia forma librum tenens, ceteris ministris in processione loca sua tenentibus.*]

Secundum Matthæum (xxi.)

In illo tempore cum appropinquasset Jesus Hierosolymis, et venisset Bethphage ad Montem Oliveti, tunc misit duos discipulos suos dicens: Ite in castellum; *et cetera, ut in prima Dominica Adventus Domini.*

Edd. and MS. B.—*Et postea Sacerdos flexis genibus dicat ter:* Dignus es, Domine, Deus noster, accipere gloriam et honorem; *adorans*

[MS. D.—*Finito Evangelio, Diaconus referat librum Executori Officii ad osculandum. Dum autem hæc fiunt Corpus Domini ab alio*

Corpus Christi, quod tenet Presbyter in tentorio. Et similiter Chorus adoret ter dicens: Dignus es, Domine Deus noster, accipere gloriam et honorem; *et cetera.*

*Sacerdote vestito et capato in Capa argentea per orientalem partem ejusdem curiæ, cum pallio desuper portato a duobus Diaconis et duobus Acolythis, præcedentibus duobus Ceroferariis, duobus Thuriferis et duobus * et duobus Diaconis cum torchis usque ad stationem prædictam deferatur. Postea dicat Executor Officii, genu flexo trina vice, istam totam Antiphonam, et cantando resurgat,* Dignus es, Domine Deus. *Postea Chorus similiter faciat. Hoc ter fiat a Sacerdote et a Choro.*]

Tunc redeat Sacerdos cum Corpore Domini et Ministri ejus in Ecclesiam per eandem viam per quam venerunt. Interim fiat sermo. Deinde finito sermone, et Cantore incipiente Antiphonam, Cum appropinquaret Dominus Hierosolymam misit duos ex discipulis suis dicens, Ite in castellum,

Edd. *et* MS. B.—*progrediatur processio circa Ecclesiam cantando Antiphonam.*

[MS. D.—*Exeat processio circa Ecclesiam per partem orientalem usque ad ostium occidentale.*]

Cum appropinquaret Dominus Hierosolymam, misit duos ex discipulis suis, dicens: Ite in castellum quod contra vos est; et invenietis pullum asinæ alligatum super quem nullus hominum sedit; solvite, et adducite mihi.

Si quis vos interrogaverit, dicite: Opus Domini est: solventes adduxerunt ad Jesum, et imposuerunt illi vestimenta, et sedit super eum: alii prosternebant vestimenta sua in via, alii ramos de arboribus exsternebant; et qui sequebantur clamabant: Hosanna; Benedictus qui venit in nomine Domini; Benedictum regnum patris David nostri; Hosanna in excelsis. Miserere nobis, Fili David.

Percantata vero Antiphona, addantur Responsoria [*exigentia itineris,* MS. D.] Dominus Jesus.

R.—Cogitaverunt.

R.—Cum audisset.

Et alia Responsoria, si opus fuerit. [*Et ibi fiet secunda statio.*—MS. D.]

Cum autem ad portas urbis, vel ostium occidentale Ecclesiæ, perventum fuerit, ibi ordinata processione, incipiat Cantor Responsorium.

Collegerunt Pontifices et Pharisæi concilium, et dicebant: Quid faciemus, quia hic homo multa signa facit; si dimittimus eum sic, omnes credent in eum, et forte venient Romani, et tollent nostrum locum et gentem.

Tres Vicarii [*ante ostium Ecclesiæ habitu non mutato conversi ad populum*—MS. D] *dicant Versum.*

Unus autem ex ipsis, Caiphas nomine, cum esset Pontifex anni illius, prophetavit dicens: Expedit vobis, ut unus moriatur homo pro populo, et non tota gens pereat. Ab illo ergo die cogitaverunt interficere eum

* A word is here omitted in the MS.

dicentes: Si dimittimus eum sic, omnes credent in eum; et forte venient Romani, et tollent locum nostrum et gentem.

Finito regressu pueri in altum supra ostium Ecclesiæ [*vel infra ostium Ecclesiæ*—MS. D.] *canant Versum.*

Gloria, laus, et honor tibi sit, Rex Christe Redemptor,
Cui puerile decus prompsit Hosanna pium.

Chorus cum genuflexione dicat.

Gloria, laus, et honor tibi sit.

Pueri.

Israel es tu Rex, Davidis et inclyta proles.
Nomine qui in Domini, Rex benedicte, venis.
Chorus—Gloria, laus.

Pueri.

Cœtus in excelsis te laudat cælicus omnis,
Et mortalis homo, et cuncta creata simul.
Chorus—Gloria, laus.

Pueri.

Plebs Hebræa tibi cum palmis obvia venit:
Cum prece, voto, hymnis, adsumus ecce tibi.
Chorus—Gloria, laus, et honor tibi sit.

Pueri reincipiant.

Gloria, laus, et honor tibi sit, Rex Christe Redemptor,
Cui puerile decus prompsit Hosanna pium.

Et Chorus stando finiat.

[*In aliis vero locis, ubi non habetur ostium occidentale, fiat ista secunda statio ad ostium australe.*—MS. D.]

Deinde introeat processio, Cantore [*Executore officii*—MS. D.] *incipiente Responsorium.*

Ingrediente Domino in sanctam civitatem, Hebræorum pueri resurrectionem vitæ pronuntiantes, Cum ramis palmarum, Hosanna clamabant in excelsis.

Cum audisset populus quia Jesus venit Hierosolymam exierunt obviam ei. Cum ramis palmarum.

Edd. *et* MS. B.—*In ingressu processionis Prælatus ter flexis genibus ante Crucem discoopertam*

MS. D. —*Finito Responsorio cum Versu, Executor Officii, substrato tapeto, Crucem majorem, nudatam a Sacristis, flexis genibus*

adoret dicens cantando Ave, Rex noster. *Et Chorus* [*flexis genibus,* MS. D.] *idem repetat.*

[*Hoc ter fiat a Prælato et totiens a Choro; et tertia vice percantetur tota Antiphona.*—MS. D.]

Antiphona.

Ave Rex noster, Fili David, Redemptor mundi, quem prophetæ prædicaverunt Salvatorem domui Israel esse venturum. Te enim ad salutarem victimam Pater misit in mundum, quem expectabant omnes sancti ab origine mundi, et nunc. Hosanna Filio David. Benedictus qui venit in nomine Domine. Hosanna in excelsis.

Postea vero quattuor vel sex Vicarii in pulpito* incipiant* [*conversi ad populum*—MS. D].

* MS. E.—*Finito cantu sex aut plures Canonici vel Vicarii in ostio Chori incipiant.*

R. Circumdederunt me.
V. Quoniam tribulatio.
Reincepto ab eisdem Responsorio, intret processio in Chorum, et sequatur Versiculus sacerdotalis.
Benedictus qui venit in nomine Domini.
R. Hosanna in excelsis.
Oratio.
Omnipotens sempiterne Deus, qui humano generi.

[*Quando vero propter intemperiem aeris processio fiet infra ecclesiam, sic ordinetur, ut Antiphona,* Dignus es, Domine, *cantetur coram Altare beatæ Mariæ, et sermo dicatur in Capitulo. Aliæ Antiphonæ fiant secundum dispositionem Cantoris. Postea vero fiant preces solitæ. Nulla vero sequetur vocatio, vel excommunicatio, ob reverentiam Dominicæ Passionis, nisi urgens necessitas postulaverit. Post prandium vero iterum magna Crux cooperiatur.*—MS. D.]

Ad Missam. Officium.
Domine, ne longe facias auxilium tuum a me; ad defensionem meam aspice: libera me de ore leonis, et a cornibus unicornium humilitatem meam.
Psalmus.
Deus, Deus meus, respice in me: quare me dereliquisti.
Oratio.
Omnipotens sempiterne Deus, qui humano generi ad imitandum humilitatis exemplum, Salvatorem nostrum carnem sumere et crucem subire fecisti: concede propitius, ut et patientiæ ipsius habere documenta et resurrectionis consortia mereamur. Per eundem.
Lectio epistolæ beati Pauli Apostoli.
Ad Philippenses (ii. 5-11*).*
Fratres: Hoc enim sentite in vobis, quod et in Christo Jesu *usque ad* quia Dominus noster Jesus Christus in gloria est Dei Patris.
Gradale.
Tenuisti manum dexteram meam: et in voluntate tua deduxisti me; et cum gloria assumpsisti me.
V. Quam bonus Israel Deus rectis corde: mei autem pene moti sunt pedes, pene effusi sunt gressus mei: quia zelavi in peccatoribus, pacem peccatorum videns.
Tractus.
Deus, Deus meus, respice in me: quare me dereliquisti?
V. Longe a salute mea: verba delictorum meorum.
V. Deus meus, clamabo per diem, nec exaudies: et nocte, et non ad insipientiam mihi.
V. Tu autem in sancto habitas, laus Israel: in te speraverunt patres nostri, speraverunt et liberasti eos.
V. Ad te clamaverunt, et salvi facti sunt: in te speraverunt, et non sunt confusi.
V. Ego autem sum vermis, et non homo: opprobrium hominum, et abjectio plebis.

V. Omnes qui videbant me, aspernabantur me: locuti sunt labiis, et moverunt caput.
V. Speravit in Domino, eripiat eum: salvum faciat eum, quoniam vult eum.
V. Ipsi vero consideraverunt et inspexerunt me: diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem.
V. Libera me de ore leonis: et a cornibus unicornium humilitatem meam.
V. Qui timetis Dominum, laudate eum: universum semen Jacob magnificate eum.
V. Annuntiabitur Domino generatio ventura: et annuntiabunt cæli justitiam ejus.
V. Populo qui nascetur: quem fecit Dominus.

Lector. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Passio Domini nostri Jesu Christi: Secundum Matthæum (xxvi. xxvii. 1-61).

Non respondeatur Gloria tibi Domini.

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Scitis quia post biduum Pascha fiet *usque ad* (*xxvii.* 50) voce magna emisit spiritum.

Pater noster.

Et ecce velum templi scissum est; *usque ad* sedentes contra sepulcrum.

Evangelium. Secundum Matthæum (xxvii. 62-66).

Altera autem die, quæ est post Parasceven, convenerunt principes *usque ad* Illi autem abeuntes, munierunt sepulcrum, signantes lapidem, cum custodibus.

Offertorium.

Improperium expectavit cor meum, et miseriam: et sustinui, qui simul contristaretur, et non fuit: consolantem me quæsivi, et non inveni: et dederunt in escam meam fel; et in siti mea potaverunt me aceto.

Secreta.

Concede, quæsumus, Domine, ut oculis tuæ majestatis munus oblatum et gratiam nobis devotionis obtineat, et effectum beatæ perennitatis acquirat. Per Dominum.

Præfatio. Qui salutem humani generis.

Communio.

Pater, si non potest hic calix transire, nisi bibam illum: fiat voluntas tua.

Postcommunio.

Per hujus, Domine, operationem mysterii, et vitia nostra purgentur, et justa desideria compleantur. Per Dominum.

Feria Secunda.

Officium.

Judica, Domine, nocentes me, expugna impugnantes me; apprehende arma et scutum: et exsurge in adjutorium meum: Domine, virtus salutis meæ.

Psalmus.

Effunde frameam: et conclude adversus eos qui me persequuntur: dic animæ meæ, Salus tua ego sum.

Oratio.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui in tot adversis ex nostra infirmitate deficimus, intercedente unigeniti Filii tui passione respiremus. Qui tecum vivit.

Lectio Esaiæ Prophetæ (l. 5-10).

In diebus illis, Dixit Esaias: Dominus Deus meus aperuit mihi aurem, *usque ad* et innitatur super Domino Deo suo.

Gradale.

Exsurge, Domine, et intende judicio meo: Deus meus et Dominus meus, in causam meam.

V. Effunde frameam: et conclude adversus eos qui me persequuntur.

Secundum Johannem (xii. 1-36).

Ante sex dies Paschæ venit Jesus Bethaniam, ubi fuerat Lazarus *usque ad* et abscondit se ab eis.

Offertorium.

Eripe me de inimicis meis: Domine, ad te confugi; doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Secreta.

Hæc sacrificia nos, omnipotens Deus, potenti virtute mundatos ad suum faciat puriores venire principium. Per Dominum.

Communio.

Erubescant et revereantur simul qui gratulantur malis meis: induantur pudore et reverentia, qui maligna loquuntur adversum me.

Postcommunio.

Præbeant nobis, Domine, divinum tua sancta fervorem, quo eorum pariter et actu delectemur et fructu. Per Dominum.

Super populum.

Adjuva nos, Deus salutaris noster: et ad beneficia recolenda, quibus nos instaurare dignatus es, tribue venire gaudentes. Per Dominum.

Feria Tertia.

Officium.

Nos autem gloriari oportet in cruce Domini nostri Jesu Christi: in quo est salus, vita, et resurrectio nostra: per quem salvati et liberati sumus.

Psalmus.

Deus misereatur nostri, et benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostri.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, da nobis ita Dominicæ passionis sacramenta peragere, ut indulgentiam percipere mereamur. Per Dominum.

Lectio Hieremiæ Prophetæ (xi. 18-20).

In diebus illis, Dixit Hieremias: Domine, demonstrasti mihi, et ego cognovi *usque ad* tibi enim revelavi causam meam, Domine Deus meus.

Gradale.

Ego autem, dum mihi molesti essent, induebam me cilicio: et humiliabam in jejunio animam meam, et oratio mea in sinu meo convertetur.

V. Judica, Domine, nocentes me; expugna impugnantes me: apprehende arma et scutum, et exsurge in adjutorium mihi.

Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.

Passio Domini nostri Jesu Christi. Secundum Marcum (xiv. xv. 1-41).

Non dicitur, Gloria tibi Domine.

In illo tempore, Erat Pascha et Azyma post biduum: et quærebant *usque ad* emissa voce magna exspiravit. (*xv.* 37)

Pater noster.

Et velum templi scissum est in duo, a summo usque deorsum *usque ad* et aliæ multæ, quæ simul cum eo ascenderant Hierosolymam.

Evangelium. Secundum Marcum (xi. 42-46).

Et cum jam sero factum esset, (quia erat Parasceve, quod est ante sabbatum,) venit Joseph ab Arimathia *usque ad* et advolvit lapidem ad ostium monumenti.

Offertorium.

Custodi me, Domine, de manu peccatoris: ab hominibus iniquis eripe me, Domine.

Secreta.

Sacrificia, quæsumus, Domine, nos propensius ista restaurent, quæ medicinalibus sunt instituta jejuniis. Per Dominum.

Communio.

Adversum me exercebantur qui sedebant in porta: et in me psallebant qui bibebant vinum: ego vero orationem meam ad te, Domine: tempus beneplaciti Deus, in multitudine misericordiæ tuæ.

Postcommunio.

Sanctificationibus tuis, omnipotens Deus, et vitia nostra curentur, et remedia nobis sempiterna proveniant. Per Dominum.

Super populum.

Tua nos misericordia, Deus, et ab omni surreptione vetustatis expurget, et capaces sanctæ novitatis efficiat. Per Dominum.

FERIA QUARTA.

Officium.

In nomine Domini omne genu flectatur: cælestium, terrestrium, et infernorum: quia Dominus factus est obediens usque ad mortem, mortem autem crucis: ideo Dominus Jesus Christus in gloria est Dei Patris.

Psalmus.

Domine, exaudi orationem meam: et clamor meus ad te veniat.

Post Officium dicitur sine Dominus vobiscum, *præmisso tantum* Oremus.

Flectamus genua. Levate.

Oratio.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui nostris excessibus incessanter affligimur, per Unigeniti tui passionem liberemur. Qui tecum vivit.

Lectio Esaiæ Prophetæ (lxii. 11, lxiii. 1-7).

Hæc dicit Dominus Deus; Dicite filiæ Sion: Ecce salvator tuus venit: ecce merces ejus cum eo *usque ad* super omnibus quæ reddidit nobis Dominus Deus noster.

Graduale.

Ne avertas faciem tuam a puero tuo, quoniam tribulor: velociter exaudi me.

℣. Salvum me fac, Deus: quoniam intraverunt aquæ usque ad animam meam: infixus sum in limo profundi: et non est substantia.

Gradale post Versum non repetatur.

Dominus vobiscum. Oremus. Flectamus genua. Levate.

Oratio.

Deus, qui pro nobis Filium tuum crucis patibulum subire voluisti, ut inimici a nobis expelleres potestatem; concede nobis famulis tuis ut resurrectionis gloriam consequamur. Per eundem Dominum.

Lectio Esaiæ Prophetæ (liii. 1-10, 12*).*

In diebus illis, Dixit Esaias: Domine, quis credidit auditui nostro? *usque ad* in manus ejus dirigetur; pro es quod tradidit in mortem animam suam; et cum sceleratis reputatus est; et ipse peccata multorum tulit, et pro transgressoribus rogavit, ut non perirent, dicit Dominus omnipotens.

Tractus.

Domine, exaudi orationem meam: et clamor meus ad te veniat.

V. Ne avertas faciem tuam a me: in quacunque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.

V. In quacunque die invocavero te: velociter exaudi me.

V. Quia defecerunt sicut fumus dies mei: et ossa mea sicut in frixorio confrixa sunt.

V. Percussus sum sicut fænum, et aruit cor meum: quia oblitus sum manducare panem meum.

V. Tu exsurgens, Domine, misereberis Sion: quia venit tempus miserendi ejus.

Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.

Non dicatur Gloria tibi Domine.

Passio Domini nostri Jesu Christi: Secundum Lucam (xxii. xxiii. 1-49*).*

In illo tempore, Appropinquabat autem dies festus Azymorum, qui dicitur Pascha *usque ad (xxiii.* 45*).* Et hæc dicens, exspiravit.

Pater noster.

Videns autem centurio *usque ad* mulieres quæ secutæ erant eum a Galilæa hæc videntes.

Evangelium (xxiii. 50-53*).*

Et ecce vir nomine Joseph, qui erat decurio, vir bonus et justus *usque ad* in quo nondum quisquam positus fuerat.

Offertorium.

Domine, exaudi orationem meam: et clamor meus ad te perveniat.

Secreta.

Purifica nos, misericors Deus, ut ecclesiæ tuæ preces, quæ tibi grata sunt pia munera deferentes, fiant expiatis mentibus gratiores. Per Dominum.

Communio.

Potum meum cum fletu temperabam, quia elevans allisisti me, et ego sicut fænum arui: tu autem, Domine, in æternum permanes; tu exsurgens misereberis Sion; quia venit tempus miserendi ejus.

Postcommunio.

Largire sensibus nostris, omnipotens Deus, ut per temporalem Filii tui mortem, quam mysteria veneranda testantur, vitam te nobis dedisse perpetuam confidamus. Per eundem.

Super Populum.

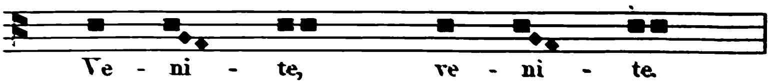
Respice, quæsumus, Domine, super hanc familiam tuam, pro qua Dominus noster Jesus Christus non dubitavit manibus tradi nocentium et crucis subire tormentum. Qui tecum.

FERIA QUINTA. IN DIE CENÆ.

[*Post Nonam cantatam Prælatus sacris vestibus indutus et Capa serica, et primicerius Archidiaconus Eboracensis similiter in Capa serica, præeuntibus Ministris in Albis et Crucifero, ad ostium australe conveniant: ibique stante Prælato in parte occidentali ostii verso ad Orientem, Archidiaconus ex alia parte ad Prælatum conversus, dicto imprimis sine nota* State, fratres, cum silentio audientes intente, *factoque silentio, legatur Lectio* Adest, O venerabilis pontifex. *Si autem Prælatus non affuerit, Decanus vel dignior persona post ipsum vices ejus suppleat, et legatur prædicta Lectio, ut prædictum est: tamen illo Versu omisso,* O venerabilis pontifex. *Lectio.*

Adest, O venerabilis pontifex, tempus acceptum, dies propitiationis divinæ et salutis humanæ: qua mors interitum, et vita accepit æterna principium; quando in vinea Domini Sabaoth sic novorum palmitum plantatio facienda est, ut purgetur excæcatio vetustatis. Quamvis enim a divitiis bonitatis Dei nihil temporis vacet; nunc tamen et largior est per indulgentiam remissio peccatorum, et copiosior per gratiam assumptio renascentium. Augemur regenerandis; crescimus reversis. Lavant aquæ; lavant lacrimæ. Inde est gaudium de assumptione vocatorum; hinc lætitia de absolutione pænitentium. Inde est quod supplices tui, posteaquam in varias formas criminum neglectu mandatorum cælestium et morum probabilium transgressione ceciderunt, humiliati atque prostrati, prophetica ad Deum voce clamant, dicentes: Peccavimus cum patribus nostris, injuste egimus, iniquitatem fecimus; miserere nostri, Domine, vocem evangelicam non frustratoria aure capientes; beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. Manducaverunt, sicut scriptum est, panem doloris; lacrimis stratum rigaverunt; cor suum luctu, corpus jejuniis afflixerunt, ut animarum reciperent quam perdiderant sanitatem. Unicum est itaque pænitentiæ suffragium, quod et singulis prodest, et omnibus in commune succurrit. Redintegra ergo in eis, apostolice pontifex, quicquid diabolo suadente, sæviente, scindente, corruptum est; et orationum tuarum patrocinantibus meritis, per divinæ reconciliationis gratiam fac homines proximos Deo: ut qui antea in suis perversitatibus displicebant, nunc jam placere se Domino in regione vivorum, devicto mortis suæ auctore, gratulentur.

Post lectionem Prælatus dicat cantando hoc modo

Astantes dicant tertium, et finiatur Antiphona Venite, filii, audite me; timorem Domini docebo vos. *Post Diaconus foris ante ostium dicat:* Flectamus genua. *Alius Diaconus intus dicat:* Levate. *Sic tertio fiat. Deinde Prælatus pænitentes de manu archidiaconi receptos introducat. Clero canente Antiphonam* Venite, filii, *et cetera, cum Psalmo,* Benedicam Dominum, *donec omnes introducantur. Postea*—MS. D.]

Facto sermone in pulpito Prælatus cum suis ad gradum Altaris prostratus dicat septem Psalmos pœnitentiales cum Antiphona, Ne reminiscaris: *et Chorus similiter pro se, subjungendo cuilibet Psalmo,* Gloria Patri. *Psalmis vero cum Antiphona finitis sequatur,* Kyrie eleyson. Christe eleyson. Kyrie eleyson. Pater noster. *Prælatus vero erectus* [*et ad austrum conversus,* MS. D.] *et ceteris prostratis dicat:*

Et ne nos. Sed libera.
Tu mandasti mandata tua;
Custodiri nimis.
Domine, non secundum peccata nostra facias nobis:
Neque secundum.
Salvos fac servos tuos et ancillas tuas;
Deus meus, sperantes in te.
Convertere, Domine, usque quo.
Et deprecabilis.
Esto, Domine, turris fortitudinis;
A facie inimici.
Mitte eis, Domine, auxilium de sancto
Et de Sion tuere eos.
Domine exaudi orationem meam.

Dominus vobiscum. Et cum.
Oremus. *Oratio.*
Oratio.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris; et me, qui etiam misericordia tua primus indigeo, clementer exaudi: et quem non electione meriti sed dono gratiæ tuæ constituisti operis hujus ministrum, da fiduciam tui muneris exsequendi, et ipse in nostro ministerio quod tuæ pietatis est operare. Per Christum Dominum nostrum.

Alia Oratio.

Præsta, quæsumus, Domine, famulis tuis dignum pænitentiæ fructum, ut ecclesiæ tuæ sanctæ, a cujus integritate deviarant peccando, admissorum reddantur innoxii, veniam consequendo. Per Christum Dominum nostrum.

Alia Oratio.

Deus, humani generis benignissime conditor et misericordissime reformator, qui hominem invidia diaboli ab æternitate dejectum, Unici Filii tui sanguine redemisti; vivifica hos famulos tuos, quos tibi nullatenus mori desideras; et qui non derelinquis devios, assume correctos. Moveant pietatem tuam, quæsumus, Domine, horum famulorum tuorum lacrimosa suspiria. Tu eorum medere vulneribus, tu jacentibus manum porrige salutarem; ne Ecclesia tua aliqua sui corporis portione vastetur; ne grex tuus detrimentum sustineat; ne de familiæ tuæ damno inimicus exsultet; ne renatos lavacro salutari mors secunda possideat. Tibi ergo, Domine, supplices preces, tibi fletum cordis effundimus. Tu parce confitentibus, ut sic in hac mortalitate peccata sua te adjuvante defleant, quatenus in tremendi judicii die sententiam damnationis æternæ evadant; et nesciant quod terret in tenebris, quod stridet in flammis; atque ab erroris via ad iter reversi justitiæ, nequaquam vulneribus ultra saucientur, sed integrum sit eis atque perpetuum, et quod gratia tua contulit, et quod misericordia tua reformavit. Per Christum Dominum nostrum.

Deus misericors, Deus clemens, qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata delinquentium deles, et præteritorum criminum culpas venia remissionis evacuas; respice super hos famulos tuos, et remissionem sibi omnium peccatorum suorum tota cordis confessione poscentes deprecatus exaudi. Renova in eis, piissime Pater, quicquid terrena fragilitate corruptum, vel quicquid diabolica fraude violatum est, et in unitate corporis Ecclesiæ tuæ membrum perfecta remissione restitue. Miserere, Domine, gemituum, miserere lacrimarum, et non habentes fiduciam nisi in tua misericordia ad sacramentum reconciliationis admitte. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Oratio.

Majestatem tuam, Domine, supplices deprecamur, ut his famulis tuis longo squalore pænitentiæ maceratis miserationis tuæ veniam largiri digneris, ut nuptiali veste recepta ad regalem mensam, unde ejecti fuerant, mereantur introire. Per Dominum.

Absolutio.

Dominus Jesus Christus, qui discipulis suis dixit: Quæcunque ligaveritis super terram, erunt ligata et in cælis; et quæcunque solveritis super terram, erunt soluta et in cælis: de quorum numero quamvis me indignum, et peccatorem, ministrum tamen esse voluit; ipse vos absolvat per ministerium nostrum ab omnibus peccatis vestris, quæcunque cogitatione, aut locutione, aut operatione egistis, atque a vinculis peccatorum vestrorum absolutos perducere dignetur ad regna cælorum. Qui cum Patre et Spiritu Sancto vivit et regnat Deus. Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Oratio.

Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimittat vobis omnia peccata vestra, et perducat vos ad vitam æternam.

Absolutio.

Absolutionem et remissionem omnium peccatorum vestrorum percipere mereamini hic et in æternum.

Post hæc [*cunctis campanis sonantibus*—MS. E.] *incipiatur Missa.*

Officium.

Nos autem gloriari oportet in cruce Domini nostri Jesu Christi, *et cetera, ut supra in Feria tertia.*

**Prælatus vero in revestiario festive paratus, cum duodecim Presbyteris casulatis, et septem Diaconibus et totidem Subdiaconibus cum Dalmaticis et Tunicis festive indutis, et Thuriferis, et Ceroferariis, ad Altare secundum quod ordinatum erit, incepto* Gloria Patri, *introeat; et dicto* Kyrie eleyson, *Prælatus incipiat* Gloria in excelsis. *Quod dum canitur, classicum pulsetur. Prælatus dicat:* Pax vobis. Et cum spiritu tuo.

[*In ecclesiis exterioribus*, MS. D.] *Sacerdos dicat*, Dominus vobiscum. *Sed non dicatur* Flectamus genua, *nec* Gloria in excelsis, *nec* Credo, *nec* Agnus Dei, *nec* Ite, missa est, *nisi in matrici Ecclesia, ubi pœnitentium fit reconciliatio et Chrismatis consecratio.*

* MSS. B. and C. omit this rubric, and go on as the rubric immediately following: *Sacerdos dicat*, &c.

Oratio.

Deus, a quo et Judas proditor reatus sui pœnam, et confessionis suæ latro præmium sumpsit, concede nobis tuæ propitiationis effectum; ut sicut in passione sua Jesus Christus Dominus noster diversa utrisque intulit stipendia meritorum; ita nobis, ablato vetustatis errore, resurrectionis suæ gratiam largiatur. Qui tecum vivit et regnat Deus. Per omnia sæcula.

Lectio Epistolæ beati Pauli Apostoli.

*Ad Corinthios (*1 *xi.* 20-32*).*

Fratres: Convenientibus vobis in unum, jam non est Dominicam cenam manducare *usque ad* ut non cum hoc mundo damnemur.

Gradale [a duobus Rectoribus Chori cantetur in pulpito.—MS. D.]

Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem: mortem autem crucis.

V. Propter quod et Deus exaltavit illum: et dedit illi nomen, quod est super omne nomen.

Gradale post Versum reincipiatur.

Secundum Johannem (xiii. 1-15*).*

Ante diem festum Paschæ, sciens Jesus quia venit hora ejus, ut transeat ex hoc mundo ad Patrem *usque ad* exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis, ita et vos faciatis.

Offertorium.

Dextera Domini fecit virtutem, dextera Domini exaltavit me: non moriar, sed vivam, et narrabo opera Domini.

[*Ponantur a Diacono tres hostiæ ad consecrandum, quarum duæ reserventur in crastinum, una ad percipiendum ab Executore Officii; reliqua, ut ponatur cum Cruce in Sepulchro.*—MS. D.]

Secreta.

Ipse tibi, quæsumus, Domine, sancte Pater, omnipotens æterne Deus, sacrificium nostrum reddat acceptum, qui discipulis suis in sui commemoratione hoc fieri hodierna traditione monstravit, Jesus Christus Dominus noster. Qui tecum.

Præfatio. Qui salutem.

Infra Actionem. Communicantes et diem sacratissimum.

Infra Actionem. Hanc igitur oblationem *et* Qui pridie quam pro nostra, *usque* Per quem omnia.*

[*Tunc Oleum Infirmorum benedicat. Deinde conversus ad Altare dicat* Per quem hæc omnia, *et cetera. Antequam* Et pax ejus *dicatur, duo pueri in Albis ante Chrisma a Presbytero in Albis sub pallio deportatum canant, usque ad altare perveniant,* O Redemptor, sume carnem temet concinentium. *Chorus,* O Redemptor. *Pueri,* Audi judex. *Chorus,* O Redemptor. *Pueri,* Arbor fæta. *Chorus,* O Redemptor. *Tunc surgat Episcopus, et eat cum ministris suis ad Altare, et dicant pueri* Stans ad aram. *Chorus,* O Redemptor. *Pueri,* Consecrare tu dignare. *Chorus,* O Redemptor.

Deinde Prælatus benedicat cum præfatione Chrisma confectum oleo et balsamo, et benedictum salutet et osculetur, dicens, Ave, sanctum Chrisma:

* MSS. B and C.—*et cetera, ut in Canone, usque ad* Agnus Dei; *quod non dicatur, nec osculum detur. Sanguis penitus sumatur,* &c., as below, p. 98.

et postea Ministri circumstantes. Deinde vero Chorus similiter salutatum osculetur, dicens, Ave, sanctum Chrisma. *Postea a ceteris salutetur et osculetur. Sicque asportato utroque, Ceroferariis præeuntibus, Episcopus lavet manus, et dicat Diaconus:* Humiliate vos ad benedictionem.—MS. D.]

Prælatus, facta benedictione, conversus ad Altare, factaque fractione, dicat.

Et pax ejus sit semper vobiscum. *Et si alius celebret quam Prælatus dicat,* Pax Domini sit semper vobiscum. *Chorus respondeat,* Et cum spiritu tuo.

Et sine pacis osculo. Et communicent majores Ecclesiæ. Sanguis penitus sumatur. De Corpore Domini in crastinum servetur, et a Prælato, ubi servandum erit, reverenter reponatur.

Communio.

Dominus Jesus, postquam cenavit cum discipulis suis, lavit pedes eorum et ait illis: Scitis quid fecerim vobis: ego Dominus et magister exemplum dedi vobis, ut et ita vos faciatis.

Dicta Communione, Cantor incipiat Antiphonam.

Ad Vesperas. Antiphona.

Calicem salutaris accipiam: et nomen Domini invocabo.

*Psalmus (cxv. (*116, 10*)).*

Credidi, propter quod locutus sum: ego autem humiliatus sum nimis.
Ego dixi in excessu meo: Omnis homo mendax.
Quid retribuam Domino: pro omnibus quæ retribuit mihi?
Calicem salutaris accipiam: et nomen Domini invocabo.
Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus: pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus.
O Domine, quia ego servus tuus: ego servus tuus, et filius ancillæ tuæ.
Dirupisti vincula mea; tibi sacrificabo hostiam laudis: et nomen Domini invocabo.
Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi ejus: in atriis domus Domini, in medio tui Hierusalem.

Edd.—Gloria Patri. Sicut erat. [MS. D.—*Ant.* Calicem salutaris accipiam, et nomen Domini invocabo.]

Antiphona.

Cum his qui oderunt pacem eram pacificus: cum loquebar illis, impugnabant me gratis.

*Psalmus (cxix. (*120*)).*

Ad Dominum, cum tribularer, clamavi: et exaudivit me.
Domine, libera animam meam a labiis iniquis: et a lingua dolosa.
Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi: ad linguam dolosam?
Sagittæ potentis acutæ: cum carbonibus desolatoriis.
Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est; habitavi cum habitantibus Cedar: multum incola fuit anima mea.
Cum his qui oderunt pacem eram pacificus: cum loquebar illis, impugnabant me gratis.

Edd.—Gloria Patri. Sicut erat. [MS. D.—*Ant.* Cum his qui oderunt pacem.]

Antiphona.

Ab hominibus iniquis libera me, Domine.

Psalmus (cxxxix. (140)).

Eripe me, Domine, ab homine malo : a viro iniquo eripe me.

Qui cogitaverunt iniquitates in corde : tota die constituebant prælia.

Acuerunt linguas suas sicut serpentes : venenum aspidum sub labiis eorum.

Custodi me, Domine, de manu peccatoris : et ab hominibus iniquis eripe me.

Qui cogitaverunt supplantare gressus meos : absconderunt superbi laqueum mihi :

Et funes extenderunt in laqueum : juxta iter scandalum posuerunt mihi.

Dixi Domino ; Deus meus es tu : exaudi, Domine, vocem deprecationis meæ :

Domine, Domine, virtus salutis meæ : obumbrasti super caput meum in die belli.

Non tradas me, Domine, a desiderio meo peccatori : cogitaverunt contra me, ne derelinquas me, ne forte exaltentur.

Caput circuitus eorum : labor labiorum ipsorum operiet eos.

Cadent super eos carbones, in ignem dejicies eos : in miseriis non subsistent.

Vir linguosus non dirigetur in terra : virum injustum mala capient in interitu.

Cognovi quia faciet Dominus judicium inopis : et vindictam pauperum.

Verumtamen justi confitebuntur nomini tuo : et habitabunt recti cum vultu tuo.

Edd.—Gloria sicut erat. [MS. D.—*Ant.* Ab hominibus iniquis libera me.]

Antiphona.

Custodi me a laqueo quem statuerunt mihi : et a scandalis operantium iniquitatem.

Psalmus (cxl. (141)).

Domine, clamavi ad te, exaudi me : intende voci meæ, cum clamavero ad te :

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo : elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Pone, Domine, custodiam ori meo : et ostium circumstantiæ labiis meis.

Non declines cor meum in verba malitiæ : ad excusandas excusationes in peccatis.

Cum hominibus operantibus iniquitatem : et non communicabo cum electis eorum.

Corripiet me justus in misericordia, et increpabit me : oleum autem peccatoris non impinguet caput meum.

Quoniam adhuc et oratio mea in beneplacitis eorum : absorpti sunt juncti petræ judices eorum.

Audient verba mea, quoniam potuerunt : sicut crassitudo terræ erupta est super terram.

Dissipata sunt ossa nostra secus infernum : quia ad te, Domine, Domine, oculi mei ; in te speravi, non auferas animam meam.

Custodi me a laqueo quem statuerunt mihi : et a scandalis operantium iniquitatem.

Cadent in retiaculo ejus peccatores : singulariter sum ego, donec transeam.

Edd.—Gloria. [MS. D.—*Ant.* Custodi me a laqueo.]

Antiphona.

Considerabam ad dexteram et videbam : et non erat qui cognosceret me.

Psalmus (cxli. (142)).

Voce mea ad Dominum clamavi : voce mea ad Dominum deprecatus sum :

Effundo in conspectu ejus orationem meam : et tribulationem meam ante ipsum pronuncio.

In deficiendo ex me spiritum meum : et tu cognovisti semitas meas.

In via hac qua ambulabam : absconderunt superbi laqueum mihi.

Considerabam ad dexteram, et videbam : et non erat qui cognosceret me.

Periit fuga a me : et non est qui requirat animam meam.

Clamavi ad te, Domine, dixi : Tu es spes mea : portio mea in terra viventium.

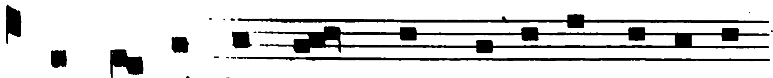
Intende ad deprecationem meam : quia humiliatus sum nimis.

Libera me a persequentibus me : quia confortati sunt super me.

Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo : me expectant justi, donec retribuas mihi.

Edd. Gloria Patri. Sicut erat. [MS. D.—*Ant.* Considerabam ad dexteram.]

Diaconus ad Altare [*versus ad orientem*—MS. D.] *incipiat hanc Antiphonam.*

Cœ - nan - ti - bus au - tem ac - ce - pit Je - sus pa - nem, benedixit, ac fregit, dedit discipulis suis.

Ps. Magnificat.

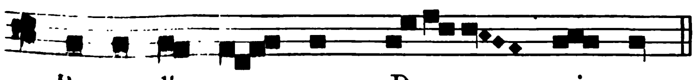
Antiphona sine pneumate, sicut et ceteræ, dicatur. Antiphona finita, Sacerdos dicat.

Dominus vobiscum. Oremus.

Oratio.

Refecti vitalibus alimentis, quæsumus, Domine Deus noster, ut quod tempore nostræ mortalitatis exsequimur, immortalitatis tuæ munere consequamur. Per Dominum.

Diaconus in ecclesiis exterioribus dicat.

Be - ne - di - ca - mus Do - - mi - no.

Sicque consummatis omnibus recedant. Post refectionem circa horam Vesperarum conveniant Prælatus et Clerici omnes Ecclesiæ ad Ecclesiam; et facto prius Mandato Pauperum, postea fiat Mandatum Fratrum, ubi Prælatus et Decanus et majores Ecclesiæ, nudis pedibus, accincti lintheis, lavent fratrum circumsedentium pedes, et canatur interim Antiphona,* Dominus Jesus postquam; *cum reliquis Antiphonis, quæ ad hoc institutæ sunt in Antiphonario.*† *Post hæc Diaconus in Albis, et Subdiaconus, et Ceroferarii in medium procedant, ubi Diaconus legat in modum Lectionis.*

Evangelium. Secundum Johannem (xiii. xiv.).

Ante diem festum Paschæ *usque ad* eamus hinc.

Interim a ministris ecclesiæ ponantur coram Prælato et ceteris consedentibus mappæ et nebulæ cum vino, quasi ad cenandum. Finita vero Lectione, post Mandatum completum, statim Prælatus dicat hanc Orationem.

Dominus vobiscum. Oremus.

Oratio.

Adesto, Domine, officio servitutis nostræ; et quia tu pedes lavare dignatus es tuis discipulis, ne despicias opera manuum tuarum, quæ nobis retinenda mandasti: sed sicut exteriora hic abluuntur inquinamenta, sic a te omnium nostrum interiora laventur peccata. Quod ipse præstare digneris, qui cum Deo Patre, in unitate Spiritus Sancti vivis et regnas Deus. Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Hic peractis, statim Sacerdos [in Albis—MS. D.] *cum Ministris et Crucifero et Ceroferariis [similiter in Albis, comitante Clero, ad Altaria lavanda procedant, ubi prius aqua benedicta superinfundatur, laventque Sacerdos et Diaconus Altaria cum hyssopo et savina simul mixta; et deinde vinum superinfundatur. Dum hæc fiunt, canatur Responsorium,* Circumdederunt me, *cum Versu. Postea vero dicatur Antiphona de Sancto cujuscunque Altare erit. Et Sacerdos subjungat Versiculum cum Oratione de eodem concludens Orationem,* Per Christum Dominum nostrum.

Hoc ordine fiat per singula Altaria. Post hæc vero bini et bini dicant Completorium privatim cum Antiphona. Dominus tanquam. *Ps.* Cum invocarem. *Ps.* In te Domine speravi. *Ps.* Ecce nunc benedicite. *Versiculi.* Christus factus est pro nobis. Pater noster. Ego dixi, *et cetera. Ps.* Miserere mei. *Subjuncta continuo post Psalmum Oratione,* Respice quæsumus Domine, *præmisso tantum* Oremus.

Feria Sexta. In Parasceve Domini.

Post Nonam Prælatus, sacris vestibus indutus cum Casula, et Ministri in Albis tantum, præeuntibus Ceroferariis, introeat ad Altare; et dicto [secrete MS. D.] *ante gradus Altaris* Pater noster, *sedeant. Interim Lectio ista a Presbytero in nigra Capa*‡ *in medio Chori alsque titulo legatur.*

Osee (vi. 1-6*).*

In tribulatione sua mane consurgent ad me; Venite et revertamur

* MSS. B. and C. omit remainder of the Office in Cena Domini.

† *Processionali.*—MS. D. ‡ *Habitu non mutato.*—MS. D.

usque ad Quia misericordiam volui, et non sacrificium, et scientiam Dei plusquam holocausta.

Tractus iste a duobus Vicariis in Capis nigris cantetur.

Domine, audivi auditum tuum, et timui : consideravi opera tua et expavi.

℣. In medio duum animalium innotesceris : dum appropinquaverunt anni cognosceris, dum advenerit tempus ostenderis.

℣. In eo dum conturbata fuerit anima mea : in ira, misericordiæ memor eris.

℣. Deus a Libano veniet : et Sanctus de monte umbroso et condenso.

℣. Operuit cælos majestas* ejus : et laudis ejus plena est terra.

Tunc dicat Prælatus. Oremus. *Diaconus.* Flectamus genua. *Prælatus Orationem,* Deus, a quo et Judas. *Require supra in Cena Domini ante Epistolam. Ista Lectio a Presbytero in nigra Capa in medio Chori absque titulo legatur.*

Lectio prima. Exodi (xii. 1-11).

Mensis iste vobis principium mensium: primus erit in mensibus anni *usque ad* est enim Phase, id est transitus Domini.

Completa ista lectione, statim iste Tractus a duobus Vicariis in nigris Capis cantetur, ut solitum est.

Tractus.

Eripe me, Domine, ab homine malo: a viro iniquo libera me.

℣. Qui cogitaverunt malitias in corde: tota die constituebant prælia.

℣. Acuerunt linguas suas sicut serpentes: venenum aspidum sub labiis eorum.

℣. Custodi me, Domine, de manu peccatoris: et ab hominibus iniquis libera me.

℣. Qui cogitaverunt supplantare gressus meos: absconderunt superbi laqueum mihi.

℣. Et funes extenderunt in laqueum pedibus meis: juxta iter scandalum posuerunt mihi.

℣. Dixi Domino; Deus meus es tu: exaudi Domine, vocem orationis meæ.

℣. Domine, Domine, virtus salutis meæ: obumbra caput meum in die belli.

℣. Ne tradas me a desiderio meo peccatori: cogitaverunt adversum me, ne derelinquas me, ne unquam exaltentur.

℣. Caput circuitus eorum: labor labiorum ipsorum operiet eos.

℣. Verumtamen justi confitebuntur nomini tuo: et habitabunt recti cum vultu tuo.

Hodie non dicitur Gloria Patri. *Sed tunc Diaconus, accepta benedictione, legat Passionem sine* Dominus vobiscum. [*et sine aliqua alia Responsione: vel legatur a tribus Presbyteris, si sic ordinatum erit.*—MS. D.]

Passio Domini nostri Jesu Christi. Secundum Johannem (xviii., xix. 1-37).

In illo tempore, Egressus est Jesus cum discipulis suis trans torrentem Cedron *usque ad* Ut Scriptura impleretur, dicens (*xix.* 24). *Hic distra-*

* Edd. gloria.

hantur linteamina super Altare connexa. Partiti sunt vestimenta mea sibi, *usque ad (xix.* 30*)* Et inclinato capite tradidit spiritum.

Pater noster.

Judæi ergo quoniam Parasceve erat, ut non remanerent in cruce corpora sabbato *usque ad* Et iterum alia Scriptura dicit: Videbunt, in quem transfixerunt.

Evangelium (S. Joann. xix. 38-42*).*

Post hæc autem rogavit Pilatum Joseph ab Arimathia *usque ad* Ibi ergo propter Parasceven Judæorum, quia juxta erat monumentum, posuerunt Jesum.

Post Passionem Prælatus, osculato Textu, dicat has Orationes, stans in dextra parte Altaris. [*Sine* Dominus vobiscum. *Et ad unamquamque illarum dicatur* Flectamus genua, *nisi ad eam quæ pro Judæis oratur.*—MS. D.]

Oratio.

Oremus, dilectissimi nobis, in primis pro Ecclesia sancta Dei; ut eam Deus et Dominus noster pacificare, adunare, et custodire dignetur toto orbe terrarum, subjiciens ei principatus et potestates; detque nobis quietam et tranquillam vitam degentibus glorificare Deum Patrem omnipotentem.

Oremus. *Diaconus.* Flectamus genua. Levate.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, qui gloriam tuam omnibus in Christo gentibus revelasti, custodi opera misericordiæ tuæ; ut Ecclesia tua, toto orbe diffusa, stabili fide in confessione tui nominis perseveret. Per eundem Dominum nostrum.

Prælatus.

Oremus et pro beatissimo Papa nostro; ut Deus et Dominus noster, qui elegit eum in ordine Episcopatus, salvum atque incolumem custodiat Ecclesiæ suæ sanctæ ad regendum populum sanctum Dei.

Oremus. *Diaconus.* Flectamus genua.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, cujus judicio universa fundantur; respice propitius ad preces nostras; et electum nobis Antistitem tua pietate conserva; ut Christiana plebs, quæ tali gubernatur auctore, sub tanto Pontifice credulitatis suæ meritis augeatur. Per Dominum.

Oratio.

Oremus et pro omnibus Episcopis, Presbyteris, Diaconibus, Subdiaconibus, Acolythis, Exorcistis, Lectoribus, Ostiariis, Confessoribus, Virginibus, Viduis, et pro omni populo sancto Dei.

Oremus. *Diaconus.* Flectamus genua.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, cujus Spiritu totum corpus Ecclesiæ sanctificatur et regitur, exaudi nos pro universis ordinibus supplicantes: ut gratiæ tuæ munere ab omnibus tibi gradibus fideliter serviatur. Per Dominum nostrum. In unitate ejusdem Spiritus Sancti Deus.

Oratio.

Oremus et pro Christianissimo Imperatore nostro; ut Deus et Dominus noster subditas illi faciat omnes barbaras nationes, et faciat sapere ea quæ

versa sunt, atque contra inimicos catholicæ et apostolicæ Ecclesiæ triumphum largiatur victoriæ, ad nostram perpetuam pacem.

Oremus. *Diaconus.* Flectamus genua.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, in cujus manu sunt omnium potestates et omnia jura regnorum; respice Christianum benignus imperium; ut gentes quæ in sua feritate confidunt, potentiæ tuæ dextera comprimantur. Per Dominum.

Oratio.

Oremus et pro Catechumenis nostris; ut Deus et Dominus noster adaperiat aures præcordiorum ipsorum januamque misericordiæ, ut per lavacrum regenerationis accepta remissione omnium peccatorum, et ipsi digni inveniantur in Christo Jesu Domino nostro.

Oremus. *Diaconus.* Flectamus genua.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, qui Ecclesiam tuam nova semper prole fœcundas: auge fidem et intellectum Catechumenis nostris: ut renati fonte Baptismatis, adoptionis tuæ filiis aggregentur. Per Dominum.

Oratio.

Oremus, dilectissimi nobis, Deum Patrem omnipotentem, ut cunctis mundum purget erroribus, morbos auferat, famem repellat, aperiat carceres, vincula dissolvat; peregrinantibus reditum, infirmantibus sanitatem, navigantibus portum salutis indulgeat.

Oremus. *Diaconus.* Flectamus genua.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, mæstorum consolatio, laborantium fortitudo; perveniant ad te preces de quacunque tribulatione clamantium, ut omnes sibi in necessitatibus suis misericordiam tuam gaudeant affuisse. Per Dominum.

Oratio.

Oremus et pro Hæreticis et Schismaticis, ut Deus et Dominus noster eruat eos ab erroribus universis: et ad sanctam matrem Ecclesiam Catholicam atque Apostolicam revocare dignetur.

Oremus. *Diaconus.* Flectamus genua.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, qui salvas omnes et neminem vis perire; respice ad animas diabolica fraude deceptas; ut omni hæretica pravitate deposita, errantium corda resipiscant, et ad veritatis tuæ redeant unitatem. Per Dominum.

Oratio.

Oremus et pro perfidis Judæis; ut Deus et Dominus noster auferat velamen de cordibus eorum, ut et ipsi agnoscant Jesum Christum Dominum nostrum.

Hic non dicitur Flectamus genua.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, qui etiam Judaicam perfidiam a tua misericordia non repellis; exaudi preces nostras, quas pro illius populi obcæcatione deferimus, ut agnita veritatis tuæ luce, quæ Christus est, a tenebris eruantur. Per eundem.

Oratio.

Oremus et pro Paganis; ut Deus omnipotens auferat iniquitatem de cordibus eorum; ut relictis idolis suis, convertantur ad Deum vivum et verum, et unicum Filium ejus Jesum Christum Deum et Dominum nostrum. Cum quo vivit et regnat cum Spiritu Sancto Deus. Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Oremus. *Diaconus.* Flectamus genua.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, qui non vis mortem peccatorum, sed vitam semper inquiris, suscipe propitius orationem nostram; et libera eos ab idolorum cultura, et aggrega Ecclesiæ tuæ sanctæ ad laudem et gloriam nominis tui. Per Dominum nostrum.

**Orationibus completis, Prælatus et Ministri, in revestiario discalceati, in Albis tantum, procedant super tapeta strata, et in australi parte Chori sedeant super scannum, substrato illis tapeto, et linteo super pulvinaria injecto. Deinde Vicarii duo in Albis a dextra parte Altaris Stolas suas coram se in modum crucis habentes, nudis pedibus super tapeta, ab Altari usque in Chorum expansa, procedentes, et Crucem coopertam cum cervicali supposito bajulantes, canant Antiphonam.*

Popule meus, quid feci tibi aut in quo contristavi te, responde mihi; quia eduxi te de terra Ægypti, parasti crucem salvatori tuo.

Duo Diaconi in Albis, nudis pedibus, in medio Chori ante ostium occidentale Chori respondeant, ter flectendo genua.

Agios O Theos, Agios Iskyros, Agios Athanatos, eleyson ymas.

Edd.—*Chorus similiter ter genua flectendo dicat Antiphonam.*

[MS. D. — *Chorus respondeat cum genuflexione, osculantes formulas tribus vicibus, una responsione.*]

Sanctus Deus, sanctus fortis, sanctus et immortalis, miserere nobis.

Postea dicti duo Vicarii cum Cruce aliquantulum progressi dicant Antiphonam.

Quia eduxi te per desertum quadraginta annis, et manna cibavi te, et introduxi in terram satis optimam, parasti crucem Salvatori tuo.

Diaconus.

Agios O Theos, Agios Iskyros, Agios Athanatos, eleyson ymas.

Chorus.

Sanctus Deus, sanctus fortis, sanctus et immortalis, miserere nobis.

Deinde duo Vicarii Choro appropinquantes dicant.

Quid ultra debui facere tibi, et non feci? ego quidem plantavi te, vineam meam fructu decoram, et tu facta es mihi nimis amara; aceto namque mixto cum felle sitim meam potasti, et lancea perforasti latus Salvatoris tui.

Diaconus.

Agios O Theos, Agios Iskyros, Agios Athanatos, eleyson ymas.

Chorus.

Sanctus Deus, sanctus fortis, sanctus et immortalis, mîserere nobis.

Tandem duo Vicarii intra januas australes Chori, super gradus altiores stantes, discooperta Cruce, dicant hanc Antiphonam.

* MS. C. omits the adoration of the Crucifix, and goes on as below (p. 107), *Deinde prælatus.* The first paragraph of this rubric has been added in its margin in a later hand.

Ecce lignum crucis, in quo salus mundi pependit, venite adoremus.
Chorus flexis genibus dicat.
Ecce lignum crucis, in quo salus mundi pependit, venite adoremus.
Ps. Beati immaculati in via: qui ambulant in lege Domini.
Ant. Ecce lignum crucis, in quo salus mundi.
Ps. Beati qui scrutantur.
Ant. Ecce lignum crucis, in quo salus.
Ps. Non enim qui operantur, *et cetera.*

Interim Prælatus, et Ministri, et Decanus, cum reliquo Clero adorent Crucem.

Alia Antiphona interim canenda.

Tuam crucem adoramus, Domine, et sanctam resurrectionem tuam laudamus et glorificamus; ecce enim propter crucem venit gaudium in universo mundo.

Ps. Deus misereatur nostri et benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostri.
Ant. Tuam crucem adoramus, Domine.
V. Ut cognoscamus in terra.

Item, dum Chorus adorat, canatur hymnus.

Crux fidelis inter omnes
Arbor una nobilis;
Nulla sylva talem profert
Fronde, flore, germine;
Dulce lignum, dulces clavos,
Dulce pondus sustinet.

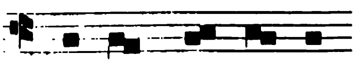
V. Pange lingua gloriosi.
Hymnus. Crux fidelis.
V. De parentis.
Hymnus. Crux fidelis.
V. Hoc opus.

Dum populus adorat, canatur Antiphona cum Versu.

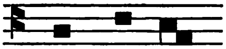
Dum fabricator mundi mortis supplicium pateretur in cruce, clamans voce magna tradidit spiritum, et ecce velum templi scissum est, monumenta aperta sunt; terræ motus enim factus fuerat magnus, quia mortem Filii Dei clamabat mundus se sustinere non posse. Aperto ergo militis lancea latere crucifixi Domini, exivit sanguis et aqua, in redemptionem salutis nostræ.

V. O admirabile pretium, cujus pondere captivitas redempta est mundi; tartarea confracta sunt claustra inferni; aperta est nobis janua regni.

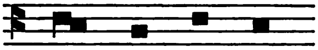
Tandem adorata Cruce, bajulent eam duo Vicarii usque ad locum sepulcri, ubi Prælatus eam accipiens incipiat has Antiphonas, et Chorus finiat.

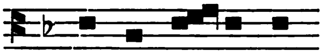
Su - per om - ni - a ligna cedrorum tu sola excelsior in qua vita mundi pependit, in qua Christus triumphavit; et mors mortem superavit in æternum.

In pa - ce in idipsum dormiam et requiescam.

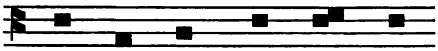

Ha - bi - ta - bit in tabernaculo tuo, requiescet in monte Sancto tuo.

Ca - ro me - a requiescet in spe.

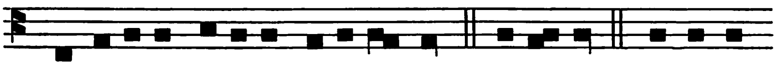
Postea Prælatus ponat flexis genibus Crucem in sepulchro et duos cereos accensos cum duobus urceis; postea thurificet eam, et tunc erectus incipiat Antiphonam.

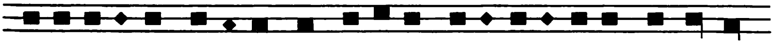
Se - pul - to Do - mi - no signatum est monumentum, ponentes milites, qui custodirent illud.

Chorus canendo [*stando,* MS. D.] *finiat.*

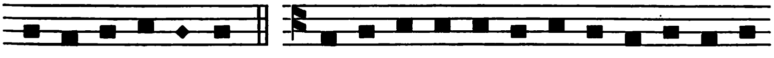
Deinde [*Presbyter, sive*—MS. B.] *Prælatus casulatus et Ministri in Albis, in revestiario calceati, accedant ad gradus ante Altare; dictisque* Confiteor, *et* Misereatur, *et* Absolutionem, *cum precibus et Oratione,* Aufer a nobis, *more solito, Prælatus accipiat in armariolo Calicem cum Corpore Domini, quod a pridie servabatur, et præcedentibus duobus torchiis accensis usque ad Altare bajulet: Sacrificioque super Altari collocato, vinum aqua mixtum non sanctificatum in Calice ponat, et thurificet; ablutisque manibus redeat ad Altare, prætermissisque,* In spiritu humilitatis *et ceteris, et facta conversione ad populum, dicat statim mediocri voce.*

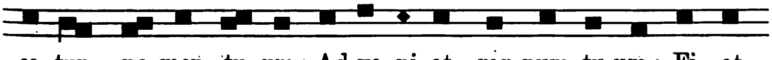
Per om-ni-a sæ-cu-la sæcu-lo-rum. O-re-mus. Præceptis

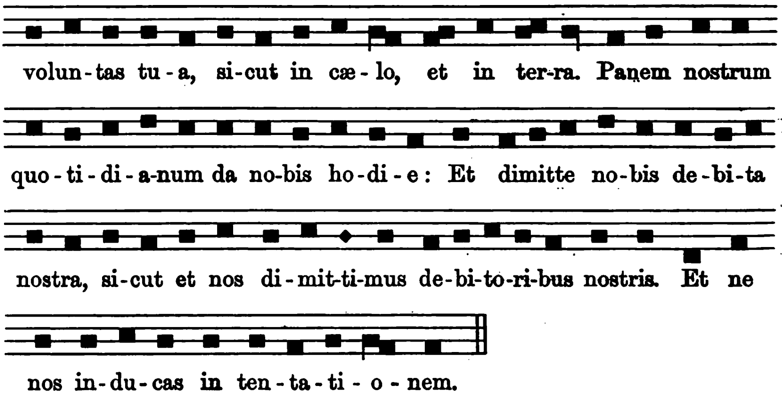
sa-lu-ta-ri-bus mo-ni-ti, et di-vin-a in-sti-tu-ti-o-ne for-ma-ti,

au-de-mus di-ce-re. Pa-ter nos-ter, qui es in cæ-lis: Sanc-ti-fi-
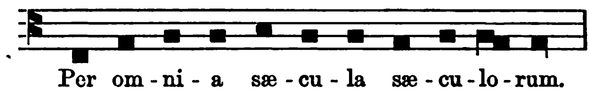

ce-tur no-men tu-um: Ad-ve-ni-at reg-num tu-um: Fi-at

Chorus respondeat. Sed libera nos a malo. Amen. *Deinde dicat:*

Libera nos, quæsumus, Domine, ab omnibus malis præteritis, præsentibus, et futuris; et intercedente pro nobis beata et gloriosa semper virgine Dei genitrice Maria, et beatis Apostolis tuis Petro et Paulo atque Andrea, cum omnibus Sanctis, da propitius pacem in diebus nostris; ut ope misericordiæ tuæ adjuti, et a peccato simus semper liberi, et ab omni perturbatione securi. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus.

In qua oratione dividat Corpus Domini, sicut fieri solet in aliis diebus. Postea dicat modesta voce:

Non dicatur Pax Domini, *nec* Agnus Dei; *nec pax detur; sed statim mittatur particula Hostiæ in Calicem; nec dicatur* Hæc sacrosancta commixtio, *seu Orationes aliæ quæ sequuntur, quia in eis fit mentio de Sanguine, qui hodie non consecratur. Et absque intervallo Prælatus seipsum communicet dicendo:*

Corpus Domini nostri Jesu Christi sit mihi remedium sempiternum in vitam æternam. Amen.

Et fiant resincerationes more solito, dicendo: Quod ore sumpsimus, Domine, pura mente capiamus, et de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum in vitam æternam. Amen.

Non dicatur Hæc nos, Domine, communio purget a crimine, et cælestis remedii faciat esse consortes. Per Christum Dominum nostrum. Amen. *Nec sequatur* Placeat tibi Sancta Trinitas, *quia ibi continetur* præsta, ut hoc sacrificium, quod oculis tuæ majestatis indignus obtuli. *Hac enim die sacrificium non offertur sacramentaliter, sed sumitur altera die oblatum. Prælato autem cum silentio communicato, ut præmittitur, cum ceteris, qui communicare voluerint, idem Prælatus ad Altare cum suis, et in Choro bini et bini, dicant privatim Vesperas cum Antiphona,*

Calicem. *Ps.* Credidi, propter quod locutus sum, *et cetera, ut supra. In Evangelio Antiphona.* Jesus autem, cum accepisset acetum, dixit: Consummatum est: et inclinato capite tradidit spiritum.

Ps. Magnificat.

Finita Antiphona submissa voce Prælatus dicat mediocri voce: Oremus. *Oratio.* Refecti vitalibus alimentis, quæsumus, Domine Deus noster, ut quod tempore nostræ mortalitatis exsequimur, immortalitatis tuæ munere consequamur. Per Dominum nostrum Jesum. *Chorus respondeat.* Amen.

Edd.—*Sicque Prælato ab altari digresso, clerus et populus discedat.*

[MS. D.—*Et sic Missa et Vesperæ simul finiantur. Non dicatur* Dominus vobiscum, *nec* Benedicamus Domino, *nec* Ite missa est.]

In Sabbato Sancto Paschæ.

In Sabbato Sancto Paschæ ignis de berillo vel de silice exceptus in occidentali parte Ecclesiæ [prope fontem inter duas columnas australis insulæ, MS. D.] *accendatur. Prælatus [Executor officii.*—MS. D.] *vero, post Nonam decantatam, sacris vestibus et Capa serica alba indutus, præcedentibus Ministris in Albis cum Textu et cum Cruce [nudata et vexillo in Cruce* MSS.] *appenso, et Thurifero cum thuribulo vacuo et cum cereo hastæ affixo, qui ab aliquo majori debet ferri, et Ceroferariis cum cereis non accensis, et puero cum aqua benedicta, ad ignem benedicendum procedat [de Choro per australem partem navis vel corporis Ecclesiæ,* MS. D.] *majoribus Ecclesiæ proximo Prælatum sequentibus, et inferioribus subsequentibus.*

Edd.—*Stanteque in ordine Clero, Prælatus cum Ministris stans juxta ignem dicat legendo.*

[MS. D.—*Hoc modo fiat statio ad ignem. Executor officii stet juxta ignem ad Orientem conversus, et ad sinistram ejus stet Diaconus, Subdiaconus vero ad sinistram Diaconi. Ceroferarius unus stet Sacerdoti oppositus; ad dextram Ceroferarii stet Clericus librum tenens proximior Sacerdoti. Alius autem Ceroferarius stet retro Sacerdotem; ad dextram ejusdem Ceroferarii stet portitor aquæ proximior Sacerdoti; et ultimo loco retro omnes a parte occidentali stet portitor hastæ cum cereo. Ex parte ignis, videlicet a parte australi stet Thurifer ad accipiendum ignem in thuribulum post benedictionem. Omnibus istis Ministris ad executorem conversis, choro interim circumstante, sequitur benedictio ignis sollemniter ab Executore Officii hoc modo.*]

Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.

Oremus. *Oratio.*

Deus, qui Filium tuum, angularem scilicet lapidem, caritatis fidelibus contulisti, productum e silice, nostris profuturum usibus, ignem sancti✠fica ; et concede nobis per hæc festa Paschalia cæl desideriis inflammari, ut ad perpetua festa purgatis mentibus pert valeamus. Per eundem Dominum nostrum.
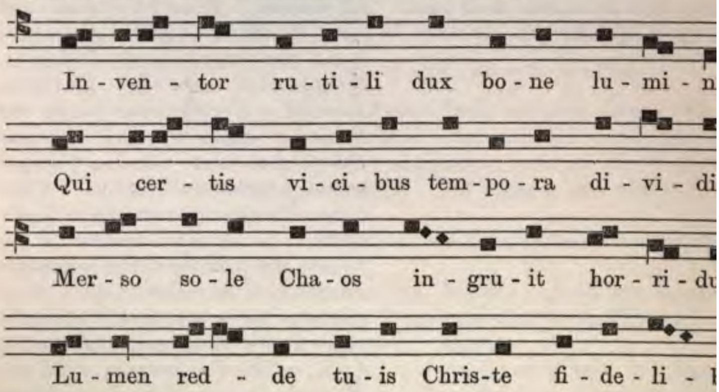
Oratio.

Domine, sancte Pater, omnipotens æterne Deus, bene✠dic sancti✠ficare digneris istum ignem; quem nos indigni per invoca unigeniti Filii tui Domini nostri Jesu Christi bene✠dicere præsu Tu, clementissime Deus, eum tua benedictione sanctifica; et a fectum humani generis provenire concede. Per eundem.

Benedictio incensi. Oremus. *Oratio.*

Veniat, omnipotens Deus, super hoc incensum larga tuæ l dictionis infusio: hujusque thymiamatis creaturam invisibilis re intende, ut non solum sacrificium, quod in hac nocte litatum est, luminis tui admixtione refulgeat, sed in quocunque loco fidelium t aliquid ex hujus sanctificationis fuerit mysterio deportatum, e omni diabolicæ fraudis nequitia, virtus tuæ majestatis assistat. Dominum.

Deinde aspergatur ignis a Prælato aqua benedicta, et impleto th de igne benedicto, et incenso benedicto a Prælato imposito, thur ignis a Prælato. Postea accensis cereis, videlicet tam cereis a Cero deportatis, quam cereo hastæ affixo, de igne benedicto, [*ceteris lumin ecclesiæ prius extinctis.*—MS. D.] *redeat in Chorum processio ex boreali, et Prælatus cum Ministris et majoribus Ecclesiæ proces sequatur, Ceroferariis canentibus hunc hymnum.*

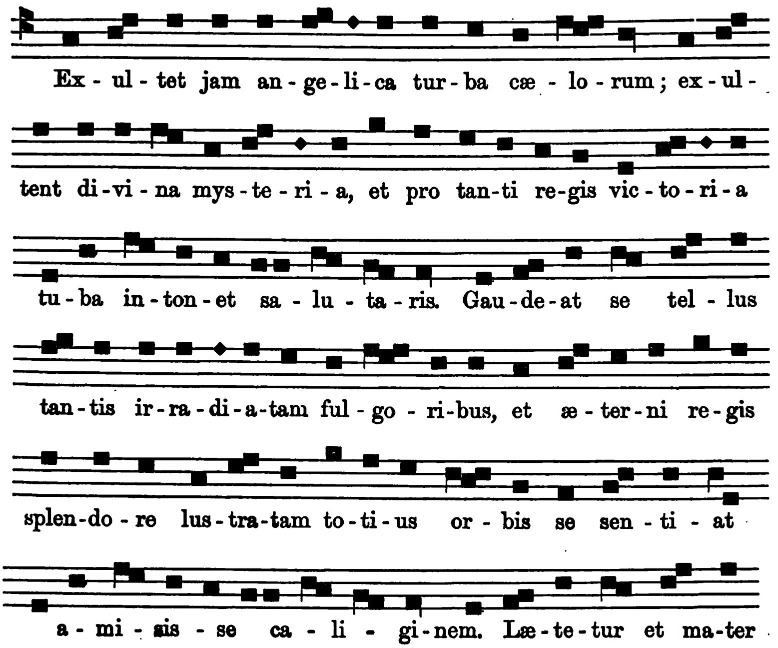
Chorus. Inventor.

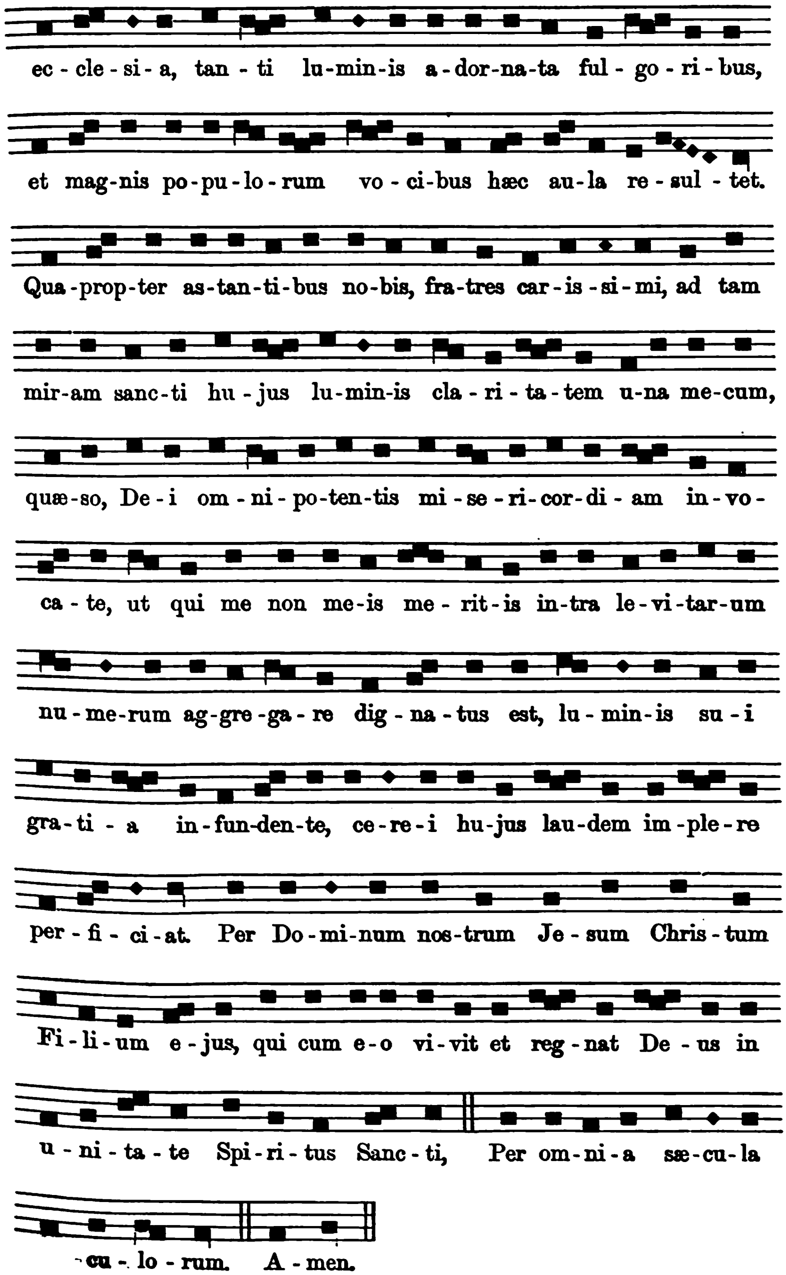
Pueri. Quamvis innumero sidere regiam,
Lunarique polum lampade pinxeris,
Incussu silicis lumina nos tamen
Monstras saxigeno semine quærere.

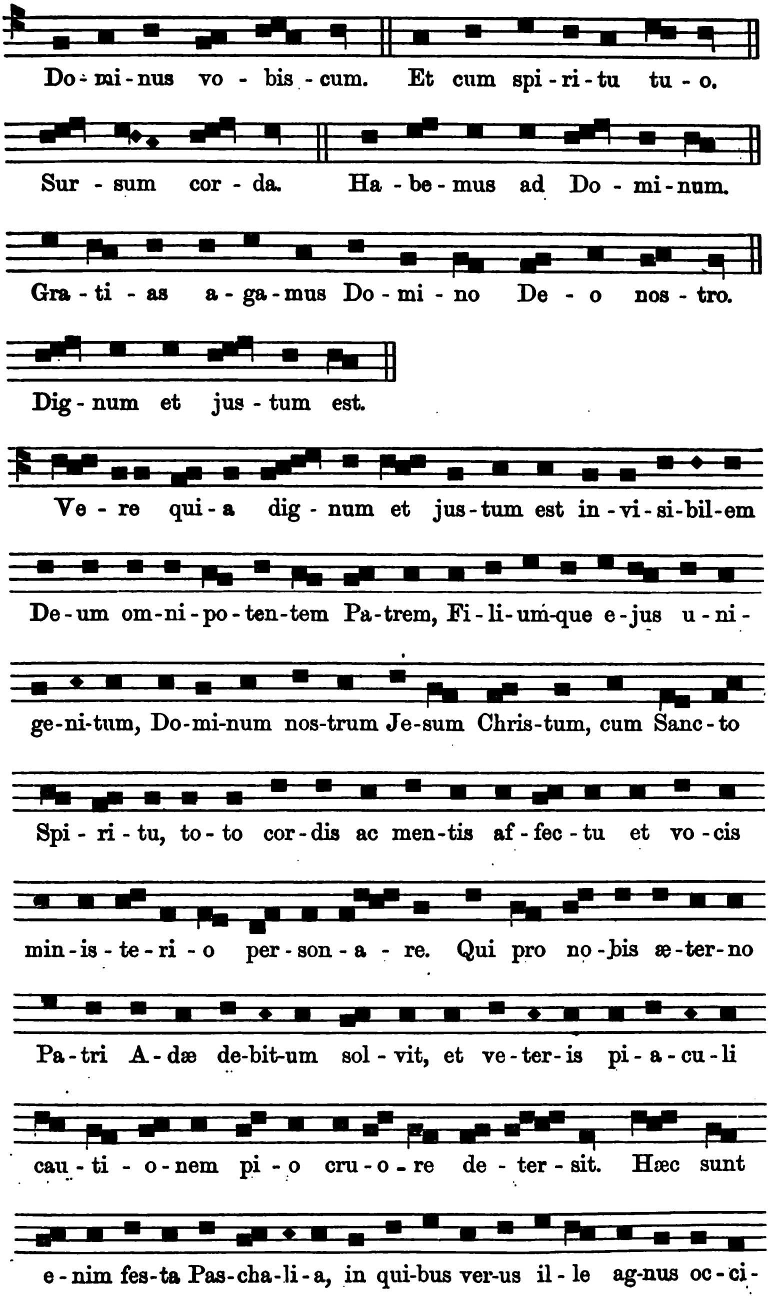
Chorus. Inventor.

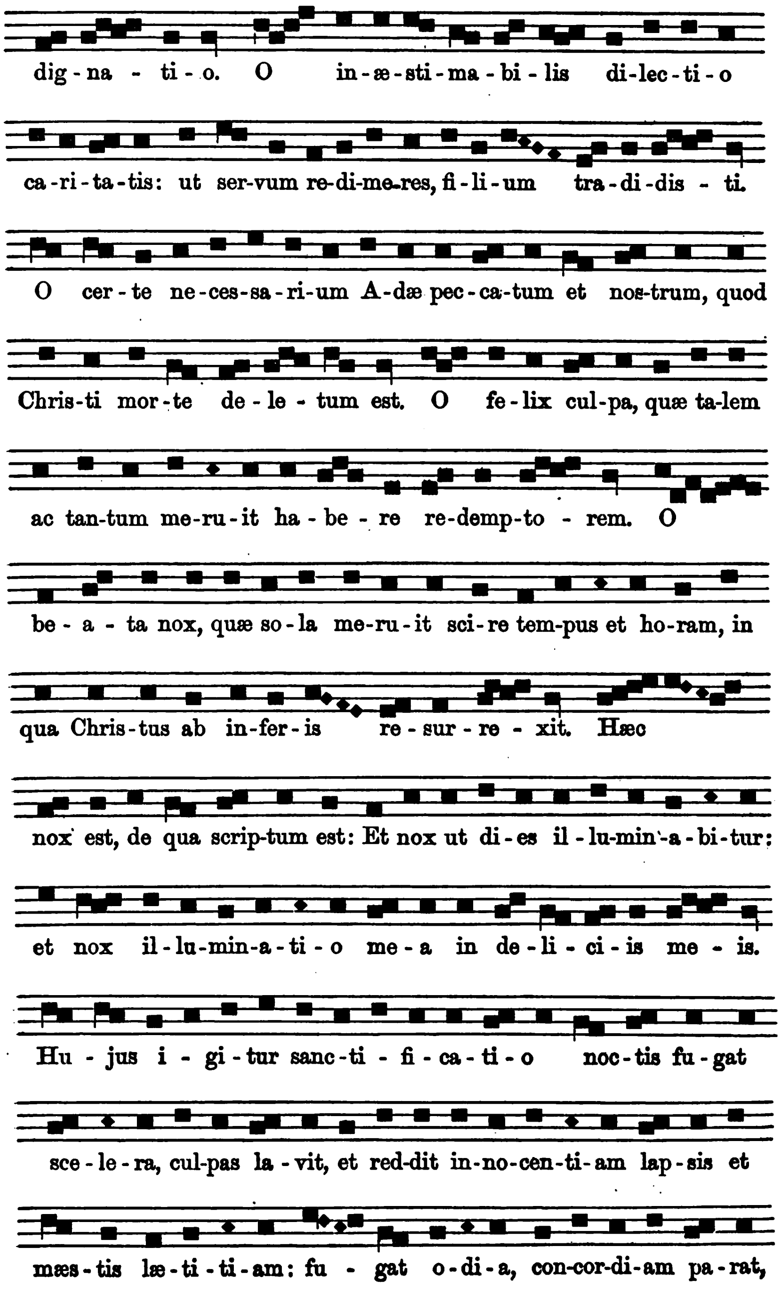
Pueri. Tu lux vera oculis, Tu quoque sensibus;
Intus tu speculum, Tu speculum foris;
Lumen, quod famulans offero, suscipe
Tinctum pacifici chrismatis unguine.
Chorus. Inventor.
Pueri. Per Christum genitum, summe Pater, tuum,
In quo visibilis stat tibi gloria:
Qui noster Dominus, qui tuus unicus
Spirat de patrio corde Paraclitum.
Chorus. Inventor.
Pueri. Per quem splendet honor, laus, sapientia,
Majestas, bonitas, et pietas tua,
Regnum contineant Numine triplici,
Texens perpetuis sæcula sæculis.
Chorus. Inventor.

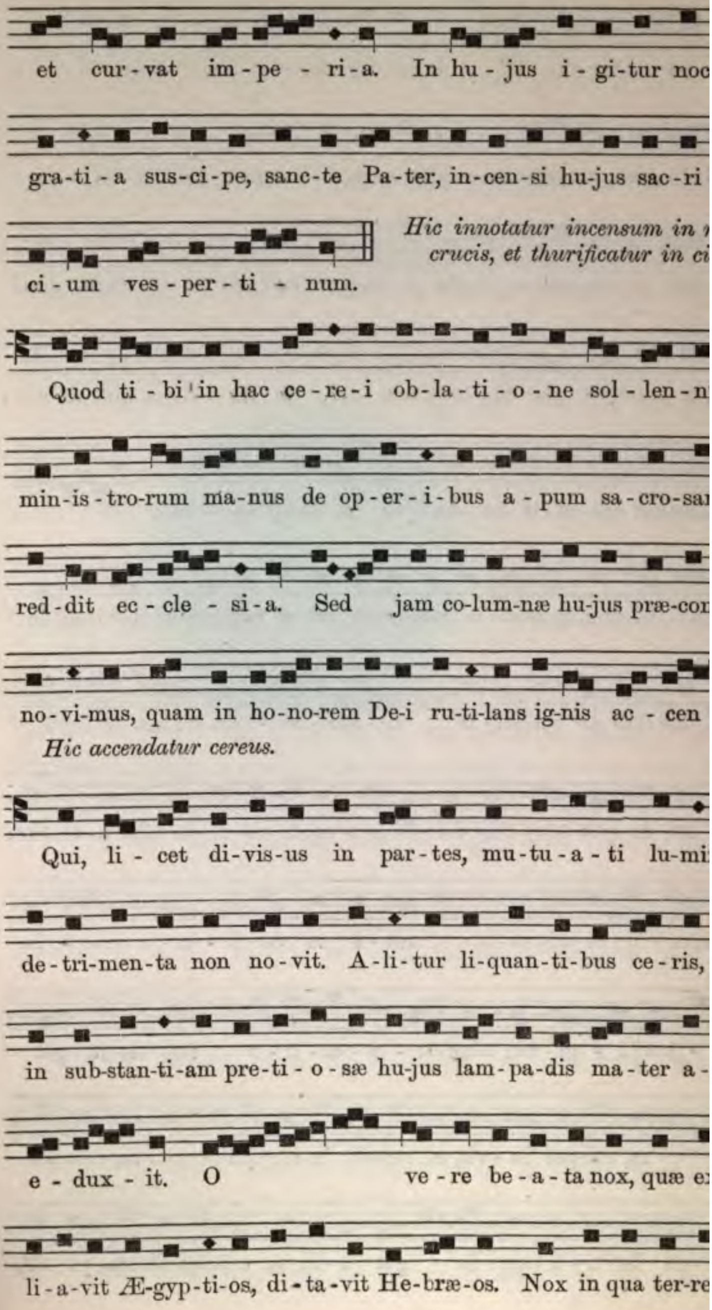
Sequitur Benedictio Cerei Paschalis a Diacono dalmaticato facienda, Prælato capato interim in sede sua residente. Exultet jam angelica, *et cetera. Diaconus, antequam cantet, postulet benedictionem a Prælato, et cantato* Exultet, *deferat librum Prælato ad osculandum.*

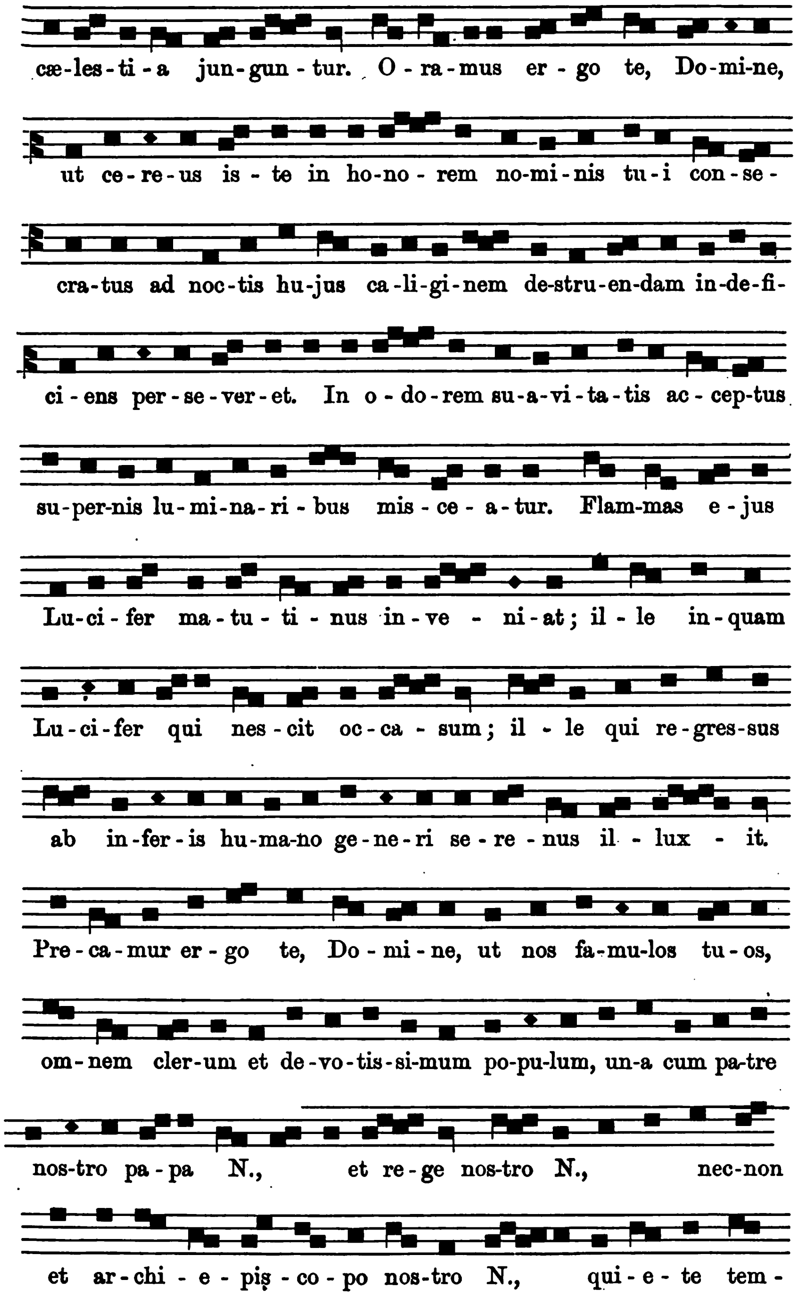

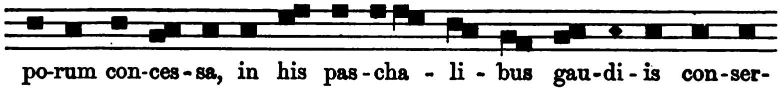

ec - cle - si - a, tan - ti lu-min-is a-dor-na-ta ful - go - ri - bus,
et mag-nis po-pu-lo-rum vo - ci-bus hæc au-la re - sul - tet.
Qua-prop-ter as-tan-ti-bus no-bis, fra-tres car-is-si-mi, ad tam
mir-am sanc-ti hu - jus lu-min-is cla - ri - ta - tem u-na me-cum,
quæ-so, De - i om - ni - po-ten-tis mi - se - ri-cor-di - am in-vo-
ca - te, ut qui me non me-is me - rit-is in-tra le-vi-tar-um
nu - me-rum ag-gre-ga - re dig - na - tus est, lu - min-is su - i
gra-ti - a in-fun-den-te, ce-re-i hu-jus lau-dem im-ple-re
per - fi - ci-at. Per Do-mi-num nos-trum Je - sum Chris-tum
Fi-li-um e-jus, qui cum e-o vi-vit et reg-nat De - us in
u - ni - ta - te Spi-ri-tus Sanc-ti, Per om-ni-a sæ-cu-la
-cu - lo - rum. A - men.
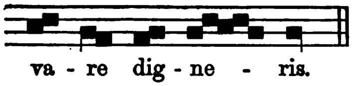

Do - mi - nus vo - bis - cum. Et cum spi - ri - tu tu - o.
Sur - sum cor - da. Ha - be - mus ad Do - mi - num.
Gra - ti - as a - ga - mus Do - mi - no De - o nos - tro.
Dig - num et jus - tum est.
Ve - re qui - a dig - num et jus - tum est in - vi - si - bil - em
De - um om - ni - po - ten - tem Pa - trem, Fi - li - um - que e - jus u - ni -
ge - ni - tum, Do - mi - num nos - trum Je - sum Chris - tum, cum Sanc - to
Spi - ri - tu, to - to cor - dis ac men - tis af - fec - tu et vo - cis
min - is - te - ri - o per - son - a - re. Qui pro no - bis æ - ter - no
Pa - tri A - dæ de - bit - um sol - vit, et ve - ter - is pi - a - cu - li
cau - ti - o - nem pi - o cru - o - re de - ter - sit. Hæc sunt
e - nim fes - ta Pas - cha - li - a, in qui - bus ver - us il - le ag - nus oc - ci -

dig - na - ti - o. O in - æ - sti - ma - bi - lis di-lec - ti - o
ca - ri - ta - tis: ut ser-vum re-di-me-res, fi - li - um tra - di - dis - ti.
O cer - te ne - ces - sa - ri - um A - dæ pec - ca - tum et nos-trum, quod
Chris - ti mor - te de - le - tum est. O fe - lix cul-pa, quæ ta-lem
ac tan-tum me-ru - it ha - be - re re-demp-to - rem. O
be - a - ta nox, quæ so - la me-ru - it sci - re tem-pus et ho-ram, in
qua Chris - tus ab in-fer - is re - sur - re - xit. Hæc
nox est, de qua scrip-tum est: Et nox ut di - es il - lu-min-a - bi - tur:
et nox il - lu-min-a - ti - o me - a in de - li - ci - is me - is.
Hu - jus i - gi - tur sanc-ti - fi - ca - ti - o noc - tis fu - gat
sce - le - ra, cul-pas la - vit, et red-dit in-no-cen-ti-am lap - sis et
mæs - tis læ - ti - ti - am: fu - gat o - di - a, con-cor-di-am pa - rat,

et cur - vat im - pe - ri - a. In hu - jus i - gi - tur noc
gra - ti - a sus - ci - pe, sanc - te Pa - ter, in - cen - si hu - jus sac - ri
ci - um ves - per - ti - num.
Hic innotatur incensum in
crucis, et thurificatur in ci
Quod ti - bi in hac ce - re - i ob - la - ti - o - ne sol - len - n
min - is - tro - rum ma - nus de op - er - i - bus a - pum sa - cro - sa
red - dit ec - cle - si - a. Sed jam co - lum - næ hu - jus præ - co
no - vi - mus, quam in ho - no - rem De - i ru - ti - lans ig - nis ac - cen
Hic accendatur cereus.
Qui, li - cet di - vis - us in par - tes, mu - tu - a - ti lu - mi
de - tri - men - ta non no - vit. A - li - tur li - quan - ti - bus ce - ris,
in sub - stan - ti - am pre - ti - o - sæ hu - jus lam - pa - dis ma - ter a -
e - dux - it. O ve - re be - a - ta nox, quæ e
li - a - vit Æ - gyp - ti - os, di - ta - vit He - bræ - os. Nox in qua ter - re

cæ-les-ti-a jun-gun-tur. O-ra-mus er-go te, Do-mi-ne,
ut ce-re-us is-te in ho-no-rem no-mi-nis tu-i con-se-
cra-tus ad noc-tis hu-jus ca-li-gi-nem de-stru-en-dam in-de-fi-
ci-ens per-se-ver-et. In o-do-rem su-a-vi-ta-tis ac-cep-tus
su-per-nis lu-mi-na-ri-bus mis-ce-a-tur. Flam-mas e-jus
Lu-ci-fer ma-tu-ti-nus in-ve-ni-at; il-le in-quam
Lu-ci-fer qui nes-cit oc-ca-sum; il-le qui re-gres-sus
ab in-fer-is hu-ma-no ge-ne-ri se-re-nus il-lux-it.
Pre-ca-mur er-go te, Do-mi-ne, ut nos fa-mu-los tu-os,
om-nem cler-um et de-vo-tis-si-mum po-pu-lum, un-a cum pa-tre
nos-tro pa-pa N., et re-ge nos-tro N., nec-non
et ar-chi-e-pis-co-po nos-tro N., qui-e-te tem-

Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Hæc Lectio, sicut et sequentes Lectiones, sine titulo legatur [*in medio Chori.*—MS. D.] *in Superpelliceis a superioribus Chori, gradatim descendendo. Prælatus interim Casula in revestiario indutus cum Ministris in Albis, præeuntibus Ceroferariis, ingrediatur ad altare; et Oratione Dominica intra semet ipsum ante gradus Altaris secrete facta, sedeat, donec legatur*

Lectio prima. (*Gen. i., ii.* 1, 2.)

In principio creavit *usque ad* quod patrarat.

Prælatus dicat. Oremus.

Oratio.

Deus, qui mirabiliter hominem creasti et mirabilius redemisti; da nobis, quæsumus, contra oblectamenta peccati mentis ratione persistere, ut mereamur ad gaudia æterna pervenire. Per Dominum.

Lectio secunda. (*Exodi. xiv.* 24-31, *xv.* 1.)

Factum est in vigilia matutina, et ecce respiciens Dominus super castra *usque ad* Tunc cecinit Moyses et filii Israel carmen hoc Domino, et dixerunt.

[*Hic Tractus sequens cantetur in medio Chori a duobus Vicariis de superioribus in Capis sericis, sicut et ceteræ sequentes, gradatim descendendo.*—MS. D.]

Tractus.

Cantemus Domino, gloriose enim honorificatus est; equum et ascensorem projecit in mare; adjutor et protector factus est mihi in salutem.

V. Hic Deus meus, et honorificabo eum: Deus Patris mei, et exaltabo eum.

V. Dominus conterens bella; Dominus nomen est illi.

Oratio.

Deus, cujus antiqua miracula etiam nostris sæculis coruscare sentimus; dum quod uni populo, a persecutione Ægyptiaca liberando, dexteræ tuæ potentiam contulisti, id in salutem gentium per aquam regenerationis operaris: præsta, quæsumus, ut et in Abrahæ filios, et in Israeliticam dignitatem, totius mundi transeat plenitudo. Per Dominum.

Lectio tertia. (*Esaiæ iv.*)

Apprehendent septem mulieres virum unum in die illa *usque ad* et in securitatem et absconsionem a turbine et a pluvia.

Tractus.

Vinea facta est dilecto in cornu, in loco uberi.

℣. Et maceriam circumdedit, et circumfodit, et plantavit vineam Soreth, et ædificavit turrim in medio ejus.

℣. Et torcular fodit in ea: vinea Domini Sabaoth domus Israel est.

Oremus.

Oratio.

Deus, qui nos ad celebrandum Paschale sacramentum, utriusque testamenti paginis imbuisti: da nobis intelligere misericordiam tuam, ut ex perceptione præsentium munerum, firma sit exspectatio futurorum. Per Dominum.

Lectio quarta. (Deut. xxxi. 22-30.)

Scripsit Moyses canticum, et docuit filios Israel *usque ad* audiente universo cœtu filiorum Israel, verba carminis hujus, et ad finem usque complevit.

Tractus.

Attende cælum et loquar: et audiat terra verba ex ore meo.

℣. Expectetur sicut pluvia eloquium meum: et descendant sicut ros verba mea: sicut imber super gramina: et sicut nix super fænum: quia nomen Domini invocabo.

℣. Date magnificentiam Deo nostro: Deus verax opera ejus: et omnes viæ ejus judicia.

℣. Deus fidelis, in quo non est iniquitas: justus et sanctus Dominus.

Oremus.

Oratio.

Deus, qui Ecclesiam tuam semper gentium vocatione multiplicas: concede, propitius, ut quos aqua baptismatis abluis, continua protectione tuearis. Per Dominum.

Lectio quinta. (Esaiæ, liv. 17, lv. 1-11.)

Hæc est hereditas *usque ad* egredietur de ore meo, dicit Dominus omnipotens.

Tractus.

Sicut cervus desiderat ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te, Deus.

℣. Sitivit anima mea ad Deum vivum, quando veniam et apparebo ante faciem Dei mei.

℣. Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte: dum dicitur mihi per singulos dies, Ubi est Deus tuus?

Oremus.

Oratio.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui festa Paschalia agimus, cælestibus desideriis accensi, fontem vitæ sitiamus Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum.

**Postea septem pueri in Superpelliceis vel in Albis in Choro Litaniam hanc cantent, Choro eis alternatim respondente. Litania.*

Kyrie eleyson.
Christe eleyson.
Christe audi nos.
Pater de cælis Deus, miserere nobis.

* MS. C. omits the Litanies and Benedictio Fontis, and goes on as at p. 123.—*Deinde Prælatus, &c.*

Fili, Redemptor mundi Deus, miserere nobis.
Spiritus Sancte Deus, miserere nobis.
Sancta Trinitas, unus Deus, miserere nobis.
Sancta Maria, ora pro nobis.
Sancte Michael, ora ...
Omnes sancti Angeli et Archangeli Dei, orate ...
Omnes sancti beatorum spirituum ordines, orate ...
Sancte Johannes Baptista, ora ...
Omnes sancti Patriarchæ et Prophetæ, orate ...
Sancte Petre, ii. ora ...
Sancte Paule, ora ...
Sancte Andrea, ora ...
Omnes sancti Apostoli et Evangelistæ, orate ...
Omnes sancti discipuli Domini, orate ...
Omnes sancti Innocentes, orate ...
Sancte Stephane, ora ...
Sancte Line, ora ...
Sancte Clete, ora ...
Omnes sancti Martyres, orate ...
Sancte Sylvester, ora ...
Sancte Martine, ora ...
Sancte Benedicte, ora ...
Omnes sancti Confessores, orate ...
Omnes sancti Monachi et Eremitæ, orate ...
Sancta Maria Magdalena, ora ...
Sancta Felicitas, ora ...
Sancta Perpetua, ora ...
Omnes sanctæ Virgines, orate ...
Omnes Sancti, orate pro nobis.

Deinde quinque Diaconi vel Subdiaconi in superpelliceis hanc continuo subjungant Litaniam; et cum dicitur Sancta Dei genetrix, *procedat processio ad fontes benedicendso, præcedentibus puero cum aqua benedicta, et Ceroferariis, et Crucifero, et duobus, Diaconibus in superpelliceis cum Chrismate et oleo et Subdiacono cum Textu et Diacono in Albis, et his qui Litaniam canunt in medio processionis subsequentibus. Prælatus vero capatus cum Capellano, et bajulo suæ Crucis, et duobus Ceroferariis sequatur processionem.*

Kyrie eleyson.
Christe eleyson.
Christe audi nos.
Sancta Dei genitrix, ora pro nobis.
Sancte Gabriel, ora ...
Omnes sancti Angeli et Archangeli, orate ...
Omnes sancti Patriarchæ et Prophetæ, orate ...
Sancte Jacobe, ora ...
Sancte Joannes, ora ...
Sancte Philippe, ora ...
Omnes sancti Apostoli et Evangelistæ, orate ...
Sancte Clemens, ora ...

Sancte Sixte, ora ...
Sancte Laurenti, ora ...
Omnes sancti Martyres, orate ...
Sancte Gregori, ora ...
Sancte Johannes, ora ...
Sancte Wilfride, ora ...
Omnes sancti Confessores, orate ...
Sancta Agatha, ora ...
Sancta Agnes, ora ...
Sancta Cæcilia, ora ...
Omnes sanctæ Virgines, orate ...
Omnes Sancti, orate ...

Finita vero Litania stet Prœlatus versus orientem, dum benedicit fontem.

Benedictio fontis.

Dominus vobiscum. Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, adesto magnæ pietatis tuæ mysteriis, adesto sacramentis, et ad creandos novos populos quos tibi fons baptismatis parturit, Spiritum adoptionis emitte, ut quod nostræ humilitatis gerendum est ministerio, tuæ virtutis impleatur effectu. Per Dominum. In unitate Spiritus Sancti, Deus.

Per omnia sæcula sæculorum.

Dominus vobiscum.

Sursum corda.

Gratias agamus Domino Deo nostro.

Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine, sancte Pater, omnipotens æterne Deus, qui invisibili potentia sacramentorum tuorum mirabiliter operaris effectum. Et licet nos tantis mysteriis exsequendis simus indigni, tu tamen gratiæ tuæ dona non deserens, etiam ad nostras preces aures tuæ pietatis inclinas.

Deus, cujus Spiritus super aquas inter ipsa mundi primordia ferebatur, ut jam tunc virtutem sanctificationis aquarum natura conciperet:

Deus, qui nocentis mundi crimina per aquas abluens regenerationis speciem in ipsa diluvii effusione signasti, ut unius ejusdemque elementi mysterio, et finis esset vitiis, et origo virtutibus:

Respice, Domine, in faciem Ecclesiæ tuæ, et multiplica in ea regenerationes tuas. Qui gratiæ tuæ affluentis impetu lætificas civitatem tuam, fontemque baptismatis aperis toto orbe terrarum gentibus innovandis, ut tuæ majestatis imperio sumat Unigeniti tui gratiam de Spiritu Sancto. *Hic dividatur aqua manu in modum crucis.* Qui hanc aquam regenerandis hominibus præparatam arcana sui luminis admixtione fecundet, ut sanctificatione concepta ab immaculato divini fontis utero in novam renata creaturam progenies cælestis emergat. Et quos, aut sexus in corpore, aut ætas discernit in tempore, omnes in unam pariat gratia mater infantiam. Procul ergo hinc jubente te, Domine, omnis spiritus immundus abscedat, procul tota nequitia diabolicæ fraudis absistat. Nihil hic loci habeat contrariæ virtutis

[I]mixtio, non insidiando circumvolet, non latendo surrepat, non [i]ficiendo corrumpat.

Sit hæc sancta et innocens creatura libera ab omni impugnatoris [i]ncursu, et totius nequitiæ purgata discessu. Sit fons ✠ vivus, aqua ✠ [r]egenerans, unda ✠ purificans. Ut omnes hoc lavacro salutifero [d]iluendi, operante in eis Spiritu Sancto, perfectæ purgationis indulgen[t]iam consequantur. *Hic signet aquam manu dicens:*

Unde bene✠dico te, creatura aquæ per Deum ✠ vivum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum qui te in principio verbo separavit ab arida, cujus Spiritus super te ferebatur, qui te de paradiso manare fecit, et in quatuor fluminibus totam terram rigare præcepit. *Hic sacerdos ejiciat aquam de fonte in quattuor partibus* [*in modum crucis.*—MS. D.] *dicendo:*

Qui te in deserto amaram, suavitate indita, fecit esse potabilem, et sitienti populo de petra produxit.

Bene✠dico te per Jesum Christum Filium ejus unicum Dominum nostrum, qui te in Cana Galilææ signo admirabili sua potentia convertit in vinum. Qui pedibus super te ambulavit, et a Johanne in Jordane in te baptizatus est. Qui te una cum sanguine de latere suo produxit, et discipulis suis jussit, ut credentes baptizarentur in te dicens, Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Pa✠tris, et Fi✠lii, et Spiri✠tus Sancti. *Hic mutet vocem quasi ad legendum dicens:* Hæc nobis præcepta servantibus, tu Deus omnipotens et clemens adesto, tu benignus aspira. *Hic aspiret in aquam in modum hujus figuræ.* Δ. Tu has simplices aquas tuo ore benedicito; ut præter naturalem emundationem, quam lavandis possint adhibere corporibus, sint etiam purificandis mentibus efficaces. *Hic cereus liquescat in aquam in modum crucis,* **et ponatur in aquam in modum crucis.** Descendat in hanc plenitudinem fontis virtus Spiritus Sancti, totamque hujus aquæ substantiam regenerandi fecundet effectu. [*Hic dividat aquam cum cereo in modum crucis.* —MS. D.] Hic omnium peccatorum maculæ deleantur, [*Hic tollat cereum de aqua et tradat ministro.*—MS. D.] hic natura ad imaginem tuam condita et ad honorem sui reformata principii, cunctis vetustatis squaloribus emundetur, ut omnis homo hoc sacramentum regenerationis ingressus in veræ innocentiæ novam infantiam renascatur. Per Dominum. In unitate ejusdem.

Factaque benedictione fontis, Chrisma et oleum, nisi aliqui affuerint baptizandi, non ponantur in aquam. Postea vero cum hac Litania a tribus Vicariis in Capis cantanda, eat processio in Chorum, dicto prius:

Kyrie eleyson. Christe eleyson.
Christe audi nos.
Sancta Virgo virginum, ora pro nobis.
Sancte Raphael, ora ...
Omnes sancti Angeli et Archangeli, orate ...
Omnes sancti Patriarchæ et Prophetæ, orate ...
Sancte Bartholomæe, ora ...
Sancte Jacobe, ora ...
Sancte Matthæe, ora ...

* Om. MS. D.

Omnes sancti Apostoli et Evangelistæ, orate ...
Sancte Vincenti, ora ...
Sancte Georgi, ora ...
Sancte Dionysi cum sociis, ora ...
Omnes sancti Martyres, orate ...
Sancte Augustine, ora ...
Sancte Willelme, ora ...
Sancte Cuthberte, ora ...
Omnes sancti Confessores, orate ...
Sancta Lucia, ora ...
Sancta Petronilla, ora ...
Sancta Juliana, ora ...
Omnes sanctæ Virgines, orate ...
Omnes sancti, orate ...
Propitius esto : parce nobis, Domine.
Totum repetatur a Choro.

Ab omni malo, *Chorus.* Libera nos, Domine
Ab insidiis diaboli, libera.
Per mysterium sanctæ Incarnationis tuæ, libera.
Per Passionem et Crucem tuam, libera.
Per sanctam Resurrectionem tuam, libera.
Per admirabilem Ascensionem tuam, libera.
Per gratiam Sancti Spiritus Paracliti, libera
In die Judicii, libera.
Peccatores, Te rogamus, audi nos.
Totum repetatur a Choro.

Ut pacem et concordiam nobis dones; *Chorus*—Te rogamus, audi nos.
Ut sanctam ecclesiam tuam regere ac defensare digneris; te rogamus, audi nos.
Ut domnum apostolicum, et omnes gradus ecclesiæ in sancta religione conservare digneris; te rogamus, audi nos.
Ut archiepiscopum nostrum, et omnem congregationem sibi commissam in sancta religione conservare digneris; te rogamus, audi nos.
Ut cunctum populum Christianum pretioso sanguine tuo redemptum conservare digneris; te rogamus, audi nos.
Ut gratiam Sancti Spiritus cordibus nostris infundere digneris; te rogamus, audi nos.
Ut cunctis fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris; te rogamus, audi nos.
Ut nos exaudire digneris; te rogamus, audi nos.
Fili Dei; te rogamus, audi nos.
Totum repetatur a Choro.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi; parce nobis, Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi; exaudi nos, Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi; miserere nobis.

Deinde Rector Chori incipiat: Kyrie eleyson, *ter:* Christe eleyson, *ter:* Kyrie eleyson, *ter. Deinde Prælatus cum septem vel quinque Dia-*

conibus dalmaticatis, et totidem Subdiaconibus tunicatis festive paratis, præcedentibus Ceroferariis et duobus Thuriferis, introeat ad Altare,

Edd.—*factaque confessione, et dictis* Kyrie eleyson, *ut supra, Prælatus incipiat*

[MS. D.—*et dicat* Confiteor *et cetera, more solito. Tunc hic non detur osculum pacis; deinde thurificetur altare more solito. Postea sequatur*

Gloria in excelsis Deo, [*cum nota de angelis,* MS. C.] *quod dum canitur, classicum pulsetur:* [*Choro canente,* Et in terra pax hominibus. *Sequatur.* Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus.—MS. D.]

Oratio. Deus qui hanc sacratissimam noctem gloria Dominicæ resurrectionis illustras, conserva in novam familiæ tuæ progeniem adoptionis spiritum quem dedisti; ut corpore et mente renovati, puram tibi exhibeant servitutem. Per eundem. In unitate ejusdem.

Ad Colossenses (iii. 1-4*).*

Fratres: Si consurrexistis cum Christo *usque ad* tunc et vos apparebitis cum ipso in gloria.

Edd. *et* MS. C.—*Duo Vicarii in Albis* [*in Capis albis,* MS. C.] *cantent* Alleluya.

[MS. D.—*Et legatur in pulpito. Qua lecta, duo Vicarii in albis capis ad nutum Succentoris ibidem canant* Alleluya.]

Quo incepto Chorus nigras Capas exuant, et Missam in Superpelliceis expleant.

[*Ab hac autem hora usque ad quartam Feriam proximam sequentem continue, et deinceps in omni Festo Duplici usque ad Completorium in die Nativitatis beatæ Mariæ, recedat Clerus ab Ecclesia et accedat in Superpelliceis tantum.*—MS. D.]

Alleluya. [*Chorus repetat: prosequantur Vicarii Versum.*—MS. D.] Confitemini Domino quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus.

Alleluya *repetatur* [*et a Choro terminetur.*—MS. D.] *Sequitur Tractus a duobus Rectoribus Chori post Alleluya canendus in pulpito, in Capis sericis.* [*Choro interim stante.*—MS. D.]

Tractus.

Laudate Dominum, omnes gentes: et collaudate eum, omnes populi. ℣. Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus: et veritas Domini manet in æternum.

[*Evangelium in pulpito legatur.*—MS. D.]

Secundum Matthæum (xxviii. 1-7*).*

Vespere autem sabbati, quæ lucescit in prima sabbati, venit Maria Magdalene *usque ad* et ecce præcedet vos in Galilæam: ibi eum videbitis. Ecce prædixi vobis.

Non dicitur Credo, *nec Offertorium; sed* Dominus vobiscum *dicatur cum* Oremus.

Secreta.

Suscipe, Domine, quæsumus, preces populi tui cum oblationibus hostiarum: ut Paschalibus initiatæ mysteriis, ad æternitatis nobis medete operante, proficiant. Per Dominum.

Præfatio. Et te quidem omni tempore, sed in hac potissimum nocte: *et Rector Chori incipiat* Sanctus.

Infra Actionem. Communicantes et noctem sacratissimam. Hanc igitur, *et cetera. Dicto autem* Per omnia sæcula sæculorum, *Chorus respondeat* Amen. *Sacerdos.* Dominus vobiscum. *Chorus.* Et cum spiritu tuo. *Non dicatur* Agnus Dei, *nec pax detur. Sed completo Sacramento et communicatis majoribus Ecclesiæ, Cantor incipiat Vesperas hoc modo.* Alleluya, alleluya, alleluya, alleluya. *Ps.* Laudate Dominum omnes.

Edd.—*Post Psalmum tota cantetur Antiphona sine pneumate. Qua finita Diaconus qui legit Evangelium incipiat in Evangelio Antiphonam* Vespere autem. *Antiphona vero ante Ps.* Magnificat *non percantatur, licet Festum sit Duplex; sed post Psalmum percantatur Antiphona sine pneumate.*

[MSS. C. & D.—*Tunc Diaconus incipiat Antiphonam in Evangelio.*]

Antiphona.

Vespere autem sabbati quæ lucescit in prima sabbati, venit Maria Magdalene et altera Maria videre sepulcrum. Alleluya.

Psalmus. Magnificat.

Sacerdos. Dominus vobiscum.

Oratio.

Spiritum nobis, Domine, tuæ caritatis infunde; ut quos sacramentis Paschalibus satiasti, tua facias pietate concordes. Per Dominum nostrum. In unitate ejusdem.

Dominus vobiscum.

Diaconus. Ite missa est. Deo gratias.

In Die Sancto Paschæ.

Officium.

Resurrexi et adhuc tecum sum, alleluya: posuisti super me manum tuam, alleluya: mirabilis facta est scientia tua, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Domine, probasti me et cognovisti me: tu cognovisti sessionem meam et resurrectionem meam.

Oratio.

Deus, qui hodierna die per Unigenitum tuum æternitatis nobis aditum, devicta morte, reserasti: vota nostra, quæ præveniendo aspiras, etiam adjuvando prosequere. Per eundem.

*Ad Corinthios (*1 *v.* 7, 8*).*

Fratres: Expurgate vetus fermentum, ut sitis nova conspersio, sicut estis azymi. Etenim Pascha nostrum immolatus est Christus. Itaque epulemur: non in fermento veteri, neque in fermento malitiæ et nequitiæ: sed in azymis sinceritatis, et veritatis.

Gradale.

Hæc dies quam fecit Dominus: exultemus, et lætemur in ea.

V. Confitemini Domino, quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia ejus.

Alleluya. *V.* Pascha nostrum immolatus est Christus.

Ad Vesperas. *V.* Epulemur in azymis sinceritatis et veritatis.

Sequentia [*incipiatur a seniori Vicario.*—MS. D.]

Fulgens præclara rutilat per orbem hodie dies, in qua Christi lucida narrantur ovanter prælia.

De hoste superbo quem Jesus triumphavit, pulchre castra illius perimens teterrima.

Infelix culpa Evæ, qua caruimus omnes vita:

Felix proles Mariæ, qua epulamur modo una.

Benedicta sit celsa Regina illa,

Generans Regem spoliantem Tartara, pollentem jam in æthera.

Rex in æternum suscipe benignus præconia nostra tibi sedulo canentia, Patris sedens ad dexteram,

Victor ubique morte superata atque triumphata, polorum possidens gaudia.

O magna, O celsa, O pulchra, clementia Christi luciflua, O alma.

Laus tibi, honorque, ac virtus, qui nostram antiquam levasti sarcinam.

Roseo cruore Agni benignissimi empta florida micat hæc aula:

Potenti virtute nostra qui lavit facinora, tribuens dona fulgida.

Stupens valde in memet admiror hodierna,

Tanta indignis pandere modo sacramenta.

Stirpe Davitica ortus, de tribu Juda Leo potens surrexisti in gloria, Agnus visus es in terra.

Mundans olim arva, regna petis supera, justis reddens præmia, in sæcula dignanter ovantia.

Dic, impie Zabule, quid valet nunc fraus tua, igneis nexus loris a Christi potentia?

Tribus, linguæ, admiramini. Quis audivit talia miracula!

Ut mors mortem sic superaret, rei perciperent talem gratiam.

Judæa incredula, cur manes adhuc inverecunda?

Perspice Christicolas, qualiter læti canunt inclyta Redemptori carmina.

Ergo, pie Rex Christe, nobis dans precamina, solve nexorum vincula: electorum agmina

Fac tecum resurgere ad beatam gloriam, digna rependens merita.

Paracliti Sancti consolationem piam

Expectamus, secundum promissionem tuam,

Post acta Ascensionis sancta sollemnia,

Quo es regressus ad cœlos nube tectus clara,

Psallens laude æterna.

Evangelium: Secundum Marcum (xvi. 1-7).

In illo tempore, Maria Magdalene, et Maria Jacobi, et Salome emerunt aromata *usque ad* in Galilæam: ibi eum videbitis, sicut dixit vobis.

* Om. MSS.

Offertorium.

Terra tremuit et quievit, dum resurgeret in judicio Deus, alleluya.

Secreta.

Suscipe, quæsumus, Domine, preces populi tui cum oblationibus hostiarum, ut paschalibus initiatæ mysteriis, ad æternitatis nobis medelam, te operante, proficiant. Per Dominum.

Præfatio. Et te quidem. *Infra Actionem.* Communicantes *et* Hanc igitur, *ut supra.*

Communio.

Pascha nostrum immolatus est Christus, alleluya: itaque epulemur in azymis sinceritatis et veritatis, alleluya, alleluya, alleluya.

Postcommunio.

Spiritum nobis, Domine, tuæ caritatis infunde; ut quos sacramentis Paschalibus satiasti, tua facias pietate concordes. Per Dominum. In unitate ejusdem spiritus.

Feria Secunda.

Ad Missam. Officium.

Introduxit vos Dominus in terram fluentem lac et mel, alleluya: et ut lex Domini semper sit in ore vestro, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia ejus.

Oratio.

Deus, qui sollemnitate paschali mundo remedia contulisti, populum tuum, quæsumus, cælesti dono prosequere: ut et perfectam libertatem consequi mereatur, et ad vitam proficiat sempiternam. Per Dominum.

Lectio Actuum Apostolorum (x. 37-43*).*

In diebus illis, Stans Petrus in medio plebis, dixit; Viri fratres, scitis quod factum est verbum *usque ad* remissionem peccatorum accipere per nomen ejus, omnes qui credunt in eum.

Gradale.

Hæc dies quam fecit Dominus: exsultemus et lætemur in ea.

℣. Dicat nunc Israel quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia ejus.

Alleluya. ℣. Nonne cor nostrum ardens erat in nobis de Jesu, dum loqueretur nobis in via.

Sequentia.

Laudes Salvatori voce modulemur supplici,
Et devotis melodiis cælesti Domino jubilemus Messiæ:
Qui seipsum exinanivit, ut nos perditos liberaret homines.
Carne gloriam Deitatis occulens, pannis tegitur in præsepe, miserans præcepti transgressorem, pulsum patria, paradisi nudulum.
Joseph, Mariæ, Simeoni subditur, circumciditur, et legali hostia mundatur ut peccator, nostra qui venit relaxare crimina.
Servi subiit manus baptizandus, et perfert fraudes tentatoris, fugit persequentium lapides,

Famem patitur, dormit, et tristatur, ac lavit discipulis pedes Deus, homo, summus, humilis:
Sed tamen inter hæc abjecta corporis, ejus Deitas nequaquam quivit latere, signis variis et doctrinis prodita.
Aquam nuptiis dat saporis vinei; cæcos oculos claro vestivit lumine; lepram luridam tactu fugat placido.
Putres suscitat mortuos, membraque curat debilia; fluxum sanguinis constrinxit, et saturavit quinque de panibus quina millia.
Stagnum peragrat fluctuans, seu siccum littus, ventos sedat, linguam reserat constrictam, recludit aures privatas vocibus, febres depulit.
Post hæc mira miracula taliaque,
Sponte sua comprehenditur et damnatur,
Et se crucifigi non despexit:
Sed sol ejus mortem non aspexit.
Illuxit dies, quam fecit Dominus, mortem devastans et victor suis apparens dilectoribus vivus.
Primo Mariæ, dehinc apostolis; docens scripturas, cor aperiens ut clausa de ipso reserarent.
Favent igitur resurgenti Christo cuncta gaudiis.
Flores, segetes, redivivo fructu vernant, et volucres, gelu tristi terso, dulce jubilant.
Lucent clarius sol et luna, morte Christi turbida.
Tellus herbida resurgenti Christo plaudat, quæ tremula ejus morte se casuram minitat.
Ergo die ista exultemus, qua nobis viam vitæ resurgens patefecit Jesus.
Astra, solum, mare jocundentur, et cuncti gratulentur, in cælis spiritales chori Trinitati.

Evangelium: Secundum Lucam (xxiv. 13-35).

In illo tempore, Exeuntes duo ex discipulis Jesu ibant ipsa die in castellum *usque ad* quæ gesta erant in via: et quomodo cognoverunt eum in fractione panis.

Offertorium.

Angelus Domini descendit de cælo, et dixit mulieribus: quem quæritis? surrexit, sicut dixit, alleluya.

Secreta.

Paschales hostias recensentes, quæsumus, Domine, ut quod frequentamus actu, comprehendamus effectu. Per Dominum nostrum.

Præfatio.

Et te quidem. *Infra actionem.* Communicantes *et* Hanc igitur.

Communio.

Surrexit Dominus, et apparuit Petro, alleluya.

Postcommunio.

Impleatur in nobis, quæsumus, Domine, sacramenti Paschalis sancta libatio, nosque de terrenis affectibus ad cæleste transferat institutum. Per Dominum nostrum.

Feria Tertia.

Ad Missam. Officium.

Aqua sapientiæ potavit eos, alleluya; firmabitur in illis, et non flectetur, alleluya: et exaltabit eos in æternum, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia ejus.

Oratio.

Deus, qui Ecclesiam tuam novo semper fetu multiplicas; concede famulis tuis, ut sacramentum vivendo teneant, quod fide perceperunt. Per Dominum.

Lectio Actuum Apostolorum (xiii. 26-33).

In diebus illis, Surgens Paulus, et manu silentium indicens ait: Viri fratres, filii generis Abraham *usque ad* resuscitans Jesum Christum Dominum nostrum.

Gradale.

Hæc dies.

V. Dicant nunc qui redempti sunt a Domino: quos redemit de manu inimici; de regionibus congregavit eos.

Alleluya. *V.* Angelus Domini descendit de cælo, et accedens revolvit lapidem, et sedebat super eum.

V. Respondens autem angelus dixit mulieribus: Quem quæritis? Illæ autem dixerunt: Jesum Nazarenum.

Sequentia.

Victimæ Paschali laudes immolant Christiani.

Agnus redemit oves, Christus innocens Patri reconciliavit peccatores.

Mors et vita duello conflixere mirando, dux vitæ mortuus regnat vivus.

Dic nobis, Maria, quid vidisti in via?

Sepulchrum Christi viventis, et gloriam vidi resurgentis,

Angelicos testes, sudarium et vestes.

Surrexit Christus spes nostra, præcedet vos in Galilæam.

Credendum est magis soli Mariæ veraci, quam Judæorum turbæ fallaci.

Scimus Christum surrexisse a mortuis vere: tu nobis, victor Rex, miserere.

Secundum Lucam (xxiv. 36-47).

In illo tempore, Stetit Jesus in medio discipulorum suorum, et dixit eis: Pax vobis *usque ad* et prædicari in nomine ejus pænitentiam, et remissionem peccatorum in omnes gentes.

Credo.

Offertorium.

Intonuit de cælo Dominus: et Altissimus dedit vocem suam: et apparuerunt fontes aquarum, alleluya.

Secreta.

Suscipe, Domine, fidelium preces cum oblationibus hostiarum, ut per hæc piæ devotionis officia, ad cælestem gloriam transeamus. Per Dominum.

Præfatio. Et te quidem. Communicantes, *et* Hanc igitur.

Sic tolerando, mala gerens nostra, descendit ad ima tartara.
Hostis antiqui quo defringens arma, revehit potens ampla ovando
tropæa.
Sicque devicta morte ac resumpta carne, resurgit victor die hodierna.
Unde jam jocundas ipsi canamus odas,
Per quem nobis vita redit æterna et cæli clara nobis patescit aula;
Cui sit laus æterna.

Evangelium: Secundum Johannem (xxi. 1-14*).*

In illo tempore, Manifestavit se iterum Jesus discipulis suis ad mare Tiberiadis *usque ad* Hoc jam tertio manifestatus est Jesus discipulis suis, cum resurrexisset a mortuis.

Offertorium.

Portas cæli aperuit Dominus: et pluit illis manna, ut ederent: panem cæli dedit illis: panem angelorum manducavit homo, alleluya.

Secreta.

Sacrificia, Domine, paschalibus gaudiis immolata, nobis tuæ propitiationis munus obtineant; quibus ecclesia tua mirabiliter et pascitur et nutritur. Per Dominum.

Præfatio. Et te quidem. Communicantes, *et* Hanc igitur.

Communio.

Christus resurgens ex mortuis, jam non moritur, alleluya: mors illi ultra non dominabitur, alleluya.

Postcommunio.

Ab omni nos, quæsumus, Domine, vetustate purgatos, sacramenti tui veneranda perceptio in novam transferat creaturam. Per Dominum.

Notandum quod in his tribus diebus, scilicet Feria quinta, sexta, et Sabbato, Officium ante Gloria Patri *repetatur, et Gradale post Versum.*

Feria Quinta.

Ad Missam. Officium.

Victricem manum tuam, Domine, laudaverunt pariter, alleluya: quia sapientia aperuit os mutum: et linguas infantium fecit disertas, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Confitemini Domino, quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia ejus.

Oratio.

Deus, qui diversitatem gentium in confessione tui nominis adunasti: da ut renatis fonte baptismatis una sit fides mentium et pietas actionum. Per Dominum.

Lectio Actuum Apostolorum (viii. 26-40*).*

In diebus illis, Angelus Domini locutus est ad Philippum, dicens; Surge et vade *usque ad* evangelizabat civitatibus cunctis, donec veniret Cæsaream, nomen Domini nostri Jesu Christi.

Gradale.

Hæc dies.

V. Lapidem quem reprobaverunt ædificantes: hic factus est in caput anguli: a Domino factum est istud: et est mirabile in oculis nostris.

tionis humanæ fœdere contulisti; da mentibus nostris, ut quod 'essione celebramus, imitemur effectu. Per.

Lectio Epistolæ beati Petri Apostoli (1 iii. 18-22).

Ꝺarissimi, Christus semel pro peccatis nostris mortuus est, justus pro stis *usque ad* sed conscientiæ bonæ interrogatio in Deum, per rrectionem Domini nostri Jesu Christi, qui est in dextera Dei.

Gradale.

Hæc dies.

Benedictus qui venit in nomine Domini: Deus Dominus, et illuxit is.

Alleluya. *V.* Surrexit Altissimus de sepulchro, qui pro nobis ɪndit in ligno.

Sequentia.

Zyma vetus expurgetur,
Ut sincere celebretur
  Nova resurrectio.
Hæc est dies nostræ spei,
Hujus mira vis diei
  Legis testimonio.
Hæc Ægyptum spoliavit,
Et Hebræos liberavit
  De fornace ferrea;
His in arcto constitutis,
Opus erat servitutis
  Lutum, later, palea.
Jamdivinæ laus virtutis,
Jam triumphi, jam salutis,
  Vox erumpat libera;
Hæc est dies, quam fecit Dominus,
Dies nostri doloris terminus,
  Dies salutifera.
Lex est umbra futurorum,
Christus finis promissorum,
  Qui consummat omnia.
Christi sanguis igneam
Hebetavit romphæam
  Amota custodia.
Puer nostri forma risus,
Pro quo vervex est occisus,
  Vitæ signat gaudium.
Joseph exit de cisterna;
Jesus redit ad superna,
  Post mortis supplicia.
Hic dracones Pharaonis
Draco vorat, a draconis
  Immunis malitia.
Quos ignitus vulnerat,
Hos serpentis liberat
  Ænei præsentia.

Anguem forat in maxilla
Christus hamus et armilla;
  In caverna reguli
Manum mittit ablactatus,
Et sic fugit exturbatus
  Vetus hospes sæculi.
Irrisores Helisæi
Cum conscendit domum Dei,
  Zelum calvi sentiunt.
David arreptitius,
Hircus emissarius,
  Et passer effugiunt.
In maxilla mille sternit,
Et de tribu sua spernit
  Sampson matrimonium.
Sampson Gazæ seras pandit,
Et asportans portas scandit
  Montis supercilium.
Sic de Juda leo fortis,
Fractis portis diræ mortis,
  Die surgens tertia.
Rugiente voce Patris,
Ad supernæ sinum matris
  Tot revexit spolia.
Cetus Jonam fugitivum,
Veri Jonæ signativum,
Post tres dies reddit vivum
  De ventris angustia.
Botrus Cypri reflorescit,
Dilatatur, et excrescit;
Synagogæ flos marcescit,
  Et floret Ecclesia.
Mors et vita conflixere,
Resurrexit Christus vere;
Et cum Christo surrexere
  Multi testes gloriæ.
Mane novum, mane lætum,
Vespertinum tergat fletum;
Quia Vita vicit letum,
  Tempus est lætitiæ.
Jesu victor, Jesu vita,
Jesu vitæ via trita,
Cujus morte mors sopita,
Ad paschalem nos invita
  Mensam cum fiducia.
Vive panis, vivax unda,
Vera vitis et fecunda,
Tu nos pasce, tu nos munda,
Ut a morte nos secunda
  Tua salvet gratia. Amen.

Sequentia sancti Evangelii. Secundum Matthæum (xxviii. 16-20*).*

In illo tempore, Undecim discipuli abierunt in Galilæam, in montem ubi constituerat illis Jesus *usque ad* Et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem sæculi.

Credo.

Offertorium.

Erit vobis hic dies memorialis, alleluya: et diem festum celebrabitis sollemnem Domino in progeniis vestris: legitimum sempiternum diem, alleluya, alleluya, alleluya.

Secreta.

Hostias, quæsumus, Domine, placatus assume: quas et pro renatorum expiatione peccati deferimus, et pro acceleratione cælestis auxilii. Per Dominum nostrum.

Præfatio. Et te quidem. Communicantes *et* Hanc igitur.

Communio.

Data est mihi omnis potestas in cælo et in terra, alleluya: euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, alleluya, alleluya.

Postcommunio.

Respice, quæsumus, Domine, populum tuum, et quem æternis dignatus es innovare mysteriis, a temporalibus culpis dignanter absolve. Per Dominum.

SABBATO.

Officium.

Eduxit Dominus populum suum in exsultatione, alleluya: et electos suos in lætitia, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Confitemini Domini et invocate nomen ejus: annuntiate inter gentes opera ejus.

Oratio.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui festa paschalia venerando egimus, per hæc contingere ad gaudia æterna mereamur. Per Dominum.

*Lectio Epistolæ beati Petri Apostoli (*1 *ii.* 1-10*).*

Carissimi: Deponentes igitur omnem malitiam et omnem dolum *usque ad* nunc autem misericordiam consecuti.

Alleluya *V.* Hæc dies quam fecit Dominus: exsultemus et lætemur in ea.

Alleluya *V.* Laudate, pueri, Dominum: laudate nomen Domini.

Sequentia.

Dic nobis quibus ætheris* nova
Cuncto mundo nuntians gaudia,
Nostram rursus visitas† patriam?
Respondens placido vultu clara voce dixit; Alleluya,
Angelus mihi de Christo indicavit pia miracula,
Resurrexisse Dominum siderum cecinit voce laudanda.

* So Edd. and MSS.; Sarum Edd. vary between ætheris and e terris; Hereford ætheris.

† MSS. Edd. and Sarum and Hereford—visitans.

Mox ergo pennas volucris vacuas dirigens læta per auras,
Rediit famulis, et dixit vacuatam legem veterem et novam regnare gratiam.
Itaque plaudite, famuli, voce clara: Christus hodie redemit nos a morte dira.
Pater Filium tradidit sævis, ut interimerent pro salute nostra.
Sponte subiit Filius mortem, ut nos redimeret morte ab æterna.
Nunc requiem capere licet omnibus, et vita frui perpetua.
Nunc colite mecum pariter famuli celebri laude sanctum Pascha.
Christus est pax nostra.

Secundum Johannem (xx. 1-9).

In illo tempore, Una sabbati Maria Magdalene venit mane cum adhuc tenebræ essent *usque ad* nondum enim sciebant Scripturas, quia oportebat eum a mortuis resurgere.

Credo.

Offertorium.

Benedictus qui venit in nomine Domini: benediximus vos de domo Domini: Deus Dominus, et illuxit nobis, alleluya.

Secreta.

Concede, quæsumus, Domine, semper nos per hæc mysteria paschalia gratulari; ut continua nostræ reparationis operatio, perpetuæ nobis fiat causa lætitiæ. Per Dominum.

Præfatio. Et te quidem. Communicantes *et* Hanc igitur.

Communio.

Omnes qui in Christo baptizati estis, Christum induistis, alleluya.

Postcommunio.

Redemptionis nostræ munere vegetati, quæsumus, Domine, ut per hoc perpetuæ salutis auxilium, fides semper vera proficiat. Per Dominum.

Dominica in Octavis Paschæ.

Officium.

Quasi modo geniti infantes, alleluya: rationabiles sine dolo lac concupiscite, alleluya, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Exsultate Deo adjutori nostro; jubilate Deo Jacob.

Oratio.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui paschalia festa peregimus, hæc, te largiente, moribus et vita teneamus. Per Dominum.

Edd. *et* MSS. B, C, E, *et* F.—*Tempore quidem isto, die Dominica vel Festis novem Lectionum, dicitur una tantum Oratio, nisi Festum veniat de quo fiet memoria.*

MS. D.—*Notandum quod in hac Dominica et in omnibus aliis Dominicis usque ad Ascensionem, et in omnibus Festis quæ pro Festis novem Lectionum habentur per idem tempus, ac etiam in commemorationibus beatæ Mariæ contingentibus dicatur ad Missam una Oratio tantum, nisi aliquod Festum trium Lectionum ibidem contigerit, unde fieri debet memoria.*

Et tunc concludantur sub una conclusione sicut et semper debent, quando tantum duæ sunt. Diebus vero Ferialibus [*et diebus Festis trium Lectionum sine regimine Chori*—MS. D] *dicuntur tres vel quinque si necesse fuerit; prima scilicet pertinens ad Missam, reliquæ vero unde fuerint memoriæ in Matutinis, et aliæ ad nutum Succentoris.*

*Lectio Epistolæ beati Johannis Apostoli (*1 *v.* 4-10*).*

Carissimi, Omne quod natum est ex Deo, vincit mundum *usque ad* Qui credit in Filium Dei habet testimonium Dei in se.

Alleluya. *V.* Post dies octo, januis clausis, stetit Jesus in medio discipulorum suorum: et dixit eis, Pax vobis.

[*Non repetatur* Alleluya.—MS. D.]

Iste Versus cum suo Alleluya *dicatur primo loco quando agitur de Feria per totam hebdomadam.*

Alleluya. *V.* Angelus Domini descendit de cœlo: et accedens revolvit lapidem, et sedebat super eum.

[*Repetatur* Alleluya post Versum.—MS. D.]

Sequentia Mane prima Sabbati *dicatur tantum in Dominica. Quandocunque duo* Alleluya *cantantur in una Missa, primum* Alleluya *post Versum non iteratur, sed secundum tantum. Et si tantum unum* Alleluya *sit in aliqua Missa, tunc* Alleluya *iteratur* post Versum, ut in Rogationibus* [*et aliis Missis Processionalibus.*—MS. D].

Subsequentia autem ista per hebdomadam† secundo loco dicantur usque ad Ascensionem cum de Feria dicitur [*et in Festis Sanctorum trium Lectionum qui non habent proprium intitulatum*—MS. D] *videlicet,*

Feria secunda.

Alleluya. *V.* Surrexit Dominus vere, et apparuit Petro.

Feria tertia.

Alleluya. *V.* Surrexit Christus, et illuxit populo suo: quem redemit ipse sanguine suo.

Feria quarta.

Alleluya. *V.* Surgens Jesus Dominus noster stans‡ in medio discipulorum: et dixit, Pax vobis.

Feria quinta.

Alleluya. *V.* Surrexit Christus qui creavit omnia, et misertus est humano generi.

Feria sexta.

Alleluya. *V.* Christus resurgens ex mortuis: jam non moritur, mors illi ultra non dominabitur.

Sabbato.

Alleluya. *V.* Ite nuntiate fratribus meis, ut eant in Galilæam, ibi me videbunt.

Mane prima Sabbati
Surgens Dei Filius,
Nostra spes et gloria;
Victo rege sceleris
Rediit ab inferis
Cum summa victoria.

* MS. D—*debet repeti et a choro finiri.* † MS. D—*in qualibet hebdomada.*
‡ So MSS. and Edd.; "stetit"—Sar. and Herf.

Cujus resurrectio
  Omni plena gaudio
    Consolatur omnia.
Resurgentis itaque
  Maria Magdalene
    Facta est prænuntia;
Ferens Christi fratribus
  Ejus morte tristibus
    Exspectata gaudia.
O beati oculi,
  Quibus Regem sæculi
    Morte jam deposita
    Prima est intuita!
Hæc est illa femina
  Cujus cuncta crimina
    Ad Christi vestigia
    Ejus lavit gratia.
Quæ dum plorat et mens orat,
  Facto clamat quod cor amat
    Jesum super omnia.
Non ignorat quem adorat,
  Quid precetur; sed deletur
    Quod mens timet conscia.
O Maria, mater pia,
  Stella maris appellaris
    Operum per merita!
Matri Christi coæquata
  Dum fuisti sic vocata,
    Sed honore subdita.
Illa mundi imperatrix,
  Ista beata peccatrix,
    Lætitiæ primordia
    Fuderunt in ecclesia.
Illa enim fuit porta
  Per quam fuit lux exorta;
    Hæc resurgentis nuntia
    Mundum replet lætitia.
O Maria Magdalena,
  Audi vota laude plena,
    Apud Christum chorum istum
    Clementer concilia;
Ut fons summæ pietatis,
  Qui te lavit a peccatis
    Servos suos atque tuos
    Mundet data venia.
Amen dicant omnia.

Omnibus Dominicis dominicaliter dictis ab Octavis Paschæ usque ad Ascensionem Domini dicitar Sequentia Victimæ Paschali, *ut supra.*

Secundum Johannem (xx. 19-31*).*

In illo tempore, Cum esset sero die illo una Sabbatorum, et fores essent clausæ *usque ad* Et ut credentes vitam habeatis in nomine ejus.

Credo.

Offertorium.

Angelus Domini descendit de cælo, et dixit mulieribus; Quem quæritis? surrexit sicut dixit, alleluya.

Secreta.

Suscipe munera, quæsumus, Domine, exsultantis Ecclesiæ; et cui causam tanti gaudii præstitisti, perpetuum fructum concede lætitiæ. Per Dominum.

Præfatio. Et te quidem omni tempore, sed in hoc potissimum.

[*Hæc Præfatio dicetur singulis diebus Dominicis cum de Dominica agitur, usque ad Ascensionem Domini. Non enim dicitur *in Octava neque post* hæc dictio* die *in Præfatione neque* Communicantes, *sive* Hanc igitur oblationem.—MSS.]

Communio.

Mitte manum tuam, et cognosce loca clavorum, alleluya: et noli esse incredulus sed fidelis, alleluya, alleluya.

Postcommunio.

Quæsumus, Domine Deus noster, ut sacrosancta mysteria quæ pro reparationis nostræ munimine contulisti, et præsens nobis remedium esse facias et futurum. Per Dominum.

Feria Secunda.

Officium. Quasi modo geniti.
Ps. Exsultate.
Oratio. Præsta, quæsumus.
Memoriæ, ut supra.
Epistola. Omne quod natum et.
Alleluya. *V.* Post dies octo.
Secundum Alleluya. *V.* Surrexit Dominus vere.
Evangelium. Cum esset sero.
Offertorium. Angelus Domini.
Secreta. Suscipe munera.

Præfatio communis, et cetera, ut in Dominica cum Benedicamus Domino.

Et sciendum est, quod quando die Lunæ vel die Martis vel die Jovis cantatur de Feria, legentur Epistolæ et Evangelia quæ in Dominica, nisi forte Festo aliquo impediente non possent legi quarta Feria vel sexta Epistolæ et Evangelia pertinentia ad ipsas Ferias, vel alia forte ratione omitterentur; ut in Capella sive Ecclesia parochiali, pro obitu vel desponsatione vel hujusmodi, et tunc fiat prout notatur Feria quarta in Adventu.

* MS. D—*in aliqua Dominica.*

Feria Quarta.

Ad Hebræos (xiii. 17-21).

Fratres: Obedite præpositis vestris *usque ad* cui est gloria in sæcula sæculorum. Amen.

Secundum Marcum (xvi. 9-13).

In illo tempore, Surgens Jesus *usque ad* nuntiaverunt ceteris.

Feria Sexta.

Ad Romanos (v. 6-10).

Fratres: Cum adhuc essemus infirmi, Christus secundum carnem pro impiis passus est *usque ad* in vita ipsius, per Dominum nostrum Jesum Christum.

Secundum Matthæum (xxviii. 8-15).

In illo tempore, Exierunt mulieres cito de monumento *usque ad* et divulgatum est verbum istud apud Judæos usque ad hodiernum diem.

Dominica Secunda post Pascha.

Officium.

Misericordia Domini plena est terra, alleluya: verbo Domini cæli firmati sunt, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Exultate justi in Domino: rectos decet collaudatio.

Oratio.

Deus, qui in Filii tui humilitate jacentem mundum erexisti; fidelibus tuis perpetuam concede lætitiam, ut quos perpetuæ mortis eripuisti casibus, gaudiis facias sempiternis perfrui. Per eundem Dominum nostrum.

Lectio Epistolæ beati Petri Apostoli (1 ii. 21-25).

Charissimi, Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum *usque ad* ad pastorem et episcopum animarum vestrarum.

Alleluya. ℣. Ego sum pastor bonus: et cognosco oves meas, et cognoscunt me meæ.

Iste Versus cum suo Alleluya dicitur primo loco, quando agitur de Dominica per hebdomadam.

Alleluya. ℣. Respondens autem angelus dixit mulieribus, Quem quæritis? Illæ autem dixerunt Jesum Nazarenum.

Notandum quod in omnibus Dominicis dominicaliter dictis ab Octava Paschæ usque ad Ascensionem dicitur Sequentia Victimæ.

Secundum Johannem (x. 11-16).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Ego sum pastor bonus *usque ad* et fiet unum ovile, et unus pastor.

Offertorium.

Deus, Deus meus, ad te de luce vigilo: et in nomine tuo levabo manus meas, alleluya.

Secreta.

Benedictionem nobis, Domine, conferat salutarem sacra semper oblatio: ut quod agit mysterio, virtute perficiat. Per Dominum.

Præfatio. Et te quidem omni tempore, sed in hoc potissimum.

Communio.

Ego sum pastor bonus, alleluya: et cognosco oves meas, et cognoscunt me meæ, alleluya, alleluya.

Postcommunio.

Præsta nobis, quæsumus, omnipotens Deus, ut vivificationis tuæ gratiam consequentes, in tuo semper munere gloriemur. Per Dominum.

FERIA QUARTA.

Lectio Epistolæ beati Petri Apostoli (1 i. 18-25).

Carissimi: Scientes quod non corruptibilibus argento vel auro *usque ad* exaruit enim fœnum, et flos ejus decidit: verbum autem Domini manet in æternum.

Secundum Lucam (xxiv. 1-12).

In illo tempore, Una sabbati valde diluculo venerunt mulieres ad monumentum *usque ad* et abiit, secum mirans quod factum fuerat.

FERIA SEXTA.

Ad Corinthios (1 *xv.* 22-28).

Fratres: Sicut in Adam omnes moriuntur *usque ad* ut sit Deus omnia in omnibus.

Secundum Matthæum (ix. 14-17).

In illo tempore, Accesserunt ad Jesum discipuli Johannis dicentes *usque ad* sed vinum novum in novos utres mittitur, et ambo conservantur.

DOMINICA TERTIA POST PASCHA.

Officium.

Jubilate Deo omnis terra, alleluya: psalmum dicite nomini ejus, alleluya: date gloriam laudi ejus, alleluya, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Dicite Deo, Quam terribilia sunt opera tua, Domine: in multitudine virtutis tuæ.

Oratio.

Deus, qui errantibus, ut in viam possint redire justitiæ, veritatis tuæ lumen ostendis: da cunctis qui Christiana professione censentur, et illa respuere quæ huic inimica sunt nomini, et ea quæ sunt apta sectari. Per Dominum.

Lectio Epistolæ beati Petri Apostoli (1 *ii.* 11-19).

Carissimi, obsecro vos tanquam advenas et peregrinos *usque ad* Hæc est enim gratia, In Christo Jesu Domino nostro.

Alleluya. *V.* Modicum, et non videbitis me, dicit Dominus: iterum modicum, et videbitis me, quia vado ad Patrem.

Alleluya. *V.* In die resurrectionis meæ dicit Dominus, præcedam vos in Galilæam.

Feria Secunda. Primo loco.

Alleluya. *V.* Iterum autem videbo vos, et gaudebit cor vestrum: et gaudium vestrum nemo tollet a vobis.

Hi duo Versus Modicum *et* Iterum *dicantur per hebdomadam alternatim primo loco, quando de Feria agitur.*

Sequentia. Victimæ Paschali, *ut supra.*

Secundum Johannem (xvi. 16-22).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Modicum *usque ad* et gaudium vestrum nemo tollet a vobis.

Offertorium.

Lauda, anima mea, Dominum: laudabo Dominum in vita mea, psallam Deo meo quamdiu fuero, alleluya.

Secreta.

His nobis, quæsumus, Domine, mysteriis conferatur, quo terrena desideria mitigantes discamus amare cælestia. Per Dominum.

Præfatio. Et te quidem omni tempore, sed in hoc potissimum.

Communio.

Modicum, et non videbitis me, alleluya: iterum modicum, et videbitis me, quia vado ad Patrem, alleluya, alleluya.

Postcommunio.

Sacramenta quæ sumpsimus, Domine, quæsumus, et spiritualibus nos instruant alimentis, et corporalibus tueantur auxiliis. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

Feria Quarta.

Lectio Epistolæ beati Johannis Apostoli (1 ii. 1-8).

Carissimi: Hæc scribo vobis, ut non peccetis *usque ad* quoniam tenebræ transierunt, et lumen verum jam lucet, per Jesum Christum Dominum nostrum.

Secundum Johannem (iii. 25-36).

In illo tempore, Facta est quæstio ex discipulis Johannis cum Judæis de purificatione *usque ad* sed ira Dei manet super eum.

Feria Sexta.

Ad Romanos (xiv. 7-12).

Fratres: Nemo nostrum sibi vivit *usque ad* rationem reddet Deo.

Secundum Johannem (xii. 46-50).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis, Ego lux in hunc mundum veni *usque ad* Quæ ergo ego loquor, sicut dixit mihi Pater, sic loquor.

Dominica Quarta Post Pascha.

Officium.

Cantate Domino canticum novum, alleluya: quia mirabilia fecit Dominus, alleluya: ante conspectum gentium revelavit justitiam suam, alleluya, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Salvavit sibi dextera ejus: et brachium sanctum ejus.

Oratio.

Deus, qui fidelium mentes unius efficis voluntatis; da populis tuis id amare quod præcipis, id desiderare quod promittis; ut inter mun-

danas varietates ibi nostra fixa sint corda ubi vera sunt gaudia. Per Dominum.

Lectio Epistolæ beati Jacobi Apostoli (i. 17-21*).*

Carissimi, Omne datum optimum et omne donum perfectum *usque ad* suscipite insitum verbum, quod potest salvare animas vestras.

Alleluya. *V.* Vado ad eum qui misit me: sed quia hæc locutus sum vobis, tristitia implevit cor vestrum.

Alleluya. *V.* Surrexit Dominus, et occurrens mulieribus ait; Avete: tunc accesserunt et tenuerunt pedes ejus.

Feria Secunda; primo loco.

Alleluya. Vado ad eum, qui misit me: et nemo ex vobis interrogat me, Quo vadis? Sed quia hæc locutus sum vobis tristitia implevit cor vestrum.

Hi duo versus Vado *et* Vado *dicantur per hebdomadam alternatim primo loco, quando de Feria agitur.*

Sequentia. Victimæ *et cetera, ut supra.*

Secundum Johannem (xvi. 5-15*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Vado ad eum qui me misit *usque ad* quia de meo accipiet, et annuntiabit vobis.

Offertorium.

Jubilate Deo universa terra, jubilate Deo universa terra: psalmum dicite nomini ejus; venite et audite et narrabo vobis, omnes qui timetis Deum: quanta fecit Dominus animæ meæ, alleluya.

Secreta.

Deus, qui nos per hujus sacrificii veneranda commercia unius summæque dignitatis participes esse fecisti, præsta, quæsumus, ut sicut tuam cognoscimus veritatem, sic eam dignis moribus assequamur. Per Dominum.

Præfatio. Et te quidem.

Communio.

Dum venerit Paraclitus Spiritus veritatis: ille arguet mundum de peccato, et de justitia et de judicio, alleluya, alleluya.

Postcommunio.

Adesto nobis, Domine Deus noster, ut per hæc quæ fideliter sumpsimus, et purgemur a vitiis, et a periculis omnibus eruamur. Per Dominum.

Feria Secunda.

Ad Missam. Quæ in Dominica, sed ferialiter cum alleluya *secundo loco dicendo, ut supra.*

Feria Quarta.

*Ad Thessalonicenses (*1 *v.* 5-11*).*

Fratres: Omnes vos filii lucis estis et filii diei *usque ad* consolamini invicem, et ædificate alterutrum, in Christo Jesu Domino nostro.

Secundum Johannem (xvii. 11-26*).*

In illo tempore, Respiciens Jesus discipulos suos dixit; Pater sancte, serva *usque ad* et ego in ipsis.

FERIA SEXTA.

Ad Colossenses (i. 12-18).

Gratias agimus Deo Patri, qui dignos fecit nos *usque ad* ut sit in omnibus ipse primatum tenens, Jesus Christus Dominus noster.

Secundum Johannem (xiii. 33-36).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Filioli, adhuc modicum tempus *usque ad* sequeris autem postea.

DOMINICA QUINTA POST PASCHA.

Officium.

Vocem jocunditatis annuntiate et audiatur, alleluya: nuntiate usque ad extremum terræ, Liberavit Dominus populum suum, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Jubilate Deo omnis terra, psalmum dicite nomini ejus, date gloriam laudi ejus.

Oratio.

Deus, a quo cuncta bona procedunt, largire supplicibus, ut cogitemus, te inspirante, quæ recta sunt, et te gubernante eadem faciamus. Per Dominum.

Lectio Epistolæ beati Jacobi Apostoli (i. 22-27).

Carissimi, Estote factores verbi et non auditores tantum *usque ad* et immaculatum se custodire ab hoc sæculo.

Alleluya. *V.* Usque modo non petistis quicquam in nomine meo: petite et accipietis.

Alleluya. *V.* Surrexit altissimus de sepulchro: qui pro nobis pependit in ligno.

Sequentia. Victimæ, *ut supra.*

Secundum Johannem (xvi. 23-30).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Amen, amen, dico vobis *usque ad* in hoc credimus quia a Deo existi.

Offertorium.

Benedicite, gentes, Dominum Deum nostrum, et obaudite vocem laudis ejus; qui posuit animam meam ad vitam, et non dedit commoveri pedes meos: benedictus Dominus qui non amovit deprecationem meam, et misericordiam suam a me, alleluya.

Secreta.

Suscipe, quæsumus, Domine, fidelium preces cum oblationibus hostiarum, ut per hæc piæ devotionis officia ad cælestem gloriam transeamus. Per Dominum.

Præfatio. Et te quidem.

Communio.

Cantate Domino, alleluya: cantate Domino et benedicite nomen ejus, bene nuntiate de die in diem salutare ejus, alleluya, alleluya.

Postcommunio.

Tribue nobis, Domine, cælestis mensæ virtute satiatis, et desiderare quæ recta sunt, et desiderata percipere. Per Dominum.

FERIA SECUNDA IN ROGATIONIBUS.

Officium.

Exaudivit de templo sancto suo vocem meam, alleluya: et clamor meus in conspectu ejus, introivit in aures ejus, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Diligam te, Domine, fortitudo mea: Dominus firmamentum meum, et refugium meum, et liberator meus.

Oratio.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui in afflictione nostra de tua pietate confidimus, contra adversa omnia tua semper protectione muniamur. Per.

[*Si Feria secunda vel tertia in Rogationibus Festum aliquod evenerit, sive Duplex sive Simplex, quod alio tempore esset novem Lectionum, totum fiat de Sancto cum Missa post Tertiam. Post Sextam vero fiat processio et Missa de jejunio. Et notandum, quod licet his diebus quando in Festum quasi novem Lectionum non contigerint, una Missa, scilicet de jejunio sufficiat, tamen ne in tali Ecclesia majus Altare suo defraudetur officio, providendum est ut Missa Dominicalis ad majus Altare post Tertiam, nisi aliquando alia processio ibi veniat celebratura, diebus his* a retro-hebdomadario celebretur. Deinde post Sextam dictam fiat processio ut in Processionali continetur.*—MS. D.]

Lectio Epistolæ beati Jacobi Apostoli (v. 16-20*).*

Carissimi: Confitemini alterutrum peccata vestra *usque ad* et operit multitudinem peccatorum.

Alleluya. *V.* Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia ejus.

Secundum Lucam (xi. 5-13*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Quis vestrum habebit amicum, et ibit ad illum media nocte *usque ad* dabit Spiritum bonum petentibus se?

Offertorium.

Confitebor Domino nimis in ore meo: et in medio multorum laudabo eum, qui astitit ad dexteram pauperis: ut salvam faceret a persequentibus animam meam, alleluya.

Secreta.

Hæc munera, quæsumus, Domine, et vincula nostræ pravitatis absolvant, et tuæ nobis misericordiæ dona concilient. Per Dominum.

Communio.

Petite, et accipietis: quærite, et invenietis; pulsate, et aperietur vobis: omnis enim qui petit, accipit, et qui quærit, invenit: et pulsanti aperietur, alleluya.

Postcommunio.

Vota nostra, quæsumus, Domine, pio favore prosequere; ut dum dona tua in tribulatione percepimus, de consolatione nostra in tuo amore crescamus. Per Dominum.

* MS.—*hujus.*

FERIA TERTIA.

Officium. Exaudivit.

Oratio. Præsta, quæsumus.

Ad Timotheum (1 ii. 1-7).

Obsecro primo omnium fieri obsecrationes *usque ad* doctor gentium in fide et veritate.

Alleluya. *V.* Confitemini.

Secundum Marcum (xi. 23-26).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Amen dico vobis, Quia si quis dixerit huic monti *usque ad* dimittet vobis delicta vestra.

Offertorium. Confitebor.

Secreta. Hæc munera.

Communio. Petite.

Postcommunio. Vota nostra, quæsumus.

IN VIGILIA ASCENSIONIS.

Officium.

Omnes gentes plaudite manibus, jubilate Deo in voce exsultationis, alleluya, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Subjecit populos nobis : et gentes sub pedibus nostris.

Oratio.

Præsta, quæsumus, omnipotens Pater, ut nostræ mentis intentio, quo sollemnitatis venturæ gloriosus auctor ingressus est, semper intendat; et quo fide pergit, conversatione perveniat. Per eundem Dominum.

Lectio Actuum Apostolorum (iv. 32-35).

In diebus illis, Multitudinis autem credentium erat cor unum *usque ad* dividebatur autem singulis, prout cuique opus erat.

Alleluya. *V.* Omnes gentes, plaudite manibus : jubilate Deo in voce exsultationis.

Secundum Johannem (xvii. 1-11).

In illo tempore, Sublevatis Jesus oculis in cælum, dixit; Pater, venit hora, clarifica *usque ad* et jam non sum in mundo, et hi in mundo sunt, et ego ad te venio.

Offertorium.

Viri Galilæi, quid admiramini aspicientes in cælum? hic Jesus qui assumptus est a vobis in cælum, sic veniet, quemadmodum vidistis eum ascendentem in cælum, alleluya.

Secreta.

Sacrificium, Domine, pro Filii tui supplices venerabili quam prævenimus nunc ascensione deferimus : præsta, quæsumus, ut et nos per ipsum his commerciis sacrosanctis ad cælestia consurgamus. Qui tecum.

Communio.

Pater, cum essem cum eis, ego servabam eos quos dedisti mihi, alleluya: nunc autem ad te venio : non rogo ut tollas eos de mundo: sed ut serves eos a malo, alleluya, alleluya.

Postcommunio.

Tribue, quæsumus, Domine, ut per hæc sancta quæ sumpsimus, illuc tendat nostræ devotionis affectus, quo tecum est nostra substantia Jesus Christus Filius tuus, Dominus noster. Qui tecum.

In die Ascensionis.

Officium.

Viri Galilæi, quid admiramini aspicientes in cælum, alleluya, quemadmodum vidistis eum ascendentem in cælum: ita veniet, alleluya, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Cumque intuerentur in cælum euntem illum: ecce duo viri astiterunt juxta illos in vestibus albis: qui et dixerunt.

Iste versus præcedens dicatur in die tantum.

V. Omnes gentes plaudite manibus: jubilate Deo in voce exultationis.

Iste versus dicatur quotidie infra Octavas, et etiam die octava quando de Ascensione canitur.

Oratio.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui hodierna die Unigenitum tuum redemptorem nostrum ad cælos ascendisse credimus, ipsi quoque mente in cælestibus habitemus. Per eundem.

Lectio Actuum Apostolorum (i. 1-11).

Primum quidem sermonem feci de omnibus, O Theophile, quæ cœpit Jesus facere et docere *usque ad* sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in cælum.

Alleluya. *V.* Ascendit Deus in jubilatione: et Dominus in voce tubæ.

Alleluya. *V.* Ascendens Christus in altum: captivam duxit captivitatem, dedit dona hominibus.

Sequentia.

Rex omnipotens, die hodierna, alleluya,*
Mundo triumphali redempto potentia,
Victor ascendit cælos, unde descenderat.
Nam quadraginta postquam surrexerat
Diebus sacris confirmans pectora
Apostolorum, pacis cara relinquens oscula,
Quibus et dedit potestatem laxandi crimina,
Et misit eos in mundum, baptizare cunctas animas,
In Patris et Filii et Spiritus Sancti clementia;
Et convescens, præcepit eis ab Hierosolymis
Ne abirent, sed expectarent promissa munera;
Non post multos enim dies mittam vobis Spiritum Paraclitum in terra,
Et eritis mihi testes in Hierusalem, Judæa, sive Samaria.
Et cum hoc dixisset, videntibus illis, elevatus est, et nubes clara
Suscepit eum ab eorum oculis. Intuentibus illis æthera,
Ecce stetere amicti duo viri in veste alba
Juxta dicentes, Quid admiramini cælorum alta?
Jesus enim hic, qui assumptus est a vobis ad Patris dexteram,
Ut ascendit, ita veniet, quærens talenti commissi lucra.
O Deus maris, poli, arvi, hominem qui creasti, quem fraude subdola
Hostis expulit paradiso et captivatum secum traxit ad tartara,
Sanguine proprio quem redemisti Deus,
Illuc et provehis, unde prius corruit, paradisi gaudia.

* Om MSS.

Judex cum veneris, judicare sæculum,
Da nobis, quæsumus,* sempiterna gaudia in polorum† patria,
In qua tibi cantemus omnes alleluya.

Secundum Marcum (*xvi.* 14-20).

In illo tempore, Recumbentibus undecim discipulis apparuit illis Jesus et exprobravit incredulitatem *usque ad* sermonem confirmante sequentibus signis.

Credo.

Offertorium.

Ascendit Deus in jubilatione : et Dominus in voce tubæ, alleluya.

Secreta.

Suscipe, Domine, munera quæ pro Filii tui gloriosa ascensione deferimus ; et concede propitius, ut et a præsentibus periculis liberemur et ad vitam perveniamus æternam. Per Dominum.

Præfatio. Qui post resurrectionem *et* Communicantes.

Communio.

Psallite Domino qui ascendit super cælos cælorum ad orientem, alleluya.

Postcommunio.

Præsta nobis, quæsumus, omnipotens et misericors Deus, ut quæ visibilibus mysteriis sumenda percepimus, invisibili consequamur effectu. Per Dominum.

FERIA SEXTA.‡

Officium. Viri Galilæi.

Ps. Omnes gentes, plaudite manibus.

Quotidie per Octavas dicantur alternatim istæ duæ Sequentiæ [*quando de Ascensione agitur, excepta Dominica et die octava*—MS. D].

Sonet vox fidelium alleluya
Christo regi ad gloriam
Scandenti post victoriam.
Nam hoste antiquo
Ejus morte victo,
Clara susceptus nube
Cælos ascendit hodie ;
Et quam captivam mortis sub§ jugo hostis presserat,
Natura nostra, Dei unita Verbo, jam regnat,
Patris sedens ad dexteram.
O quam mira Dei pietas,
Per quam nostra sic captivitas
Libertati redditur.

* MS. D—petimus. † MS. D—sanctorum.

‡ *Quotidie per Octavas quando fit servitium de Ascensione ad Missam. Officium.* Viri Galilæi. *Ps.* Omnes gentes. *Oratio et cetera sicut in die; ita quod (primum)* alleluya *a duobus Rectoribus Chori, et secundum* alleluya *a duobus Vicariis in Capis sericis per Succentorem assignatis gradatim descendendo: et si fiat Servitium de aliquo Sancto infra has Octavas, secundum* alleluya *erit* Ascendit Deus.—MS. D.

§ So MSS.; Edd.—sub mortis jugo.

O quanta summæ majestatis miseratio,
Quæ nostrum tali lenit dolorem solatio:
Lætantur* angeli inventa et reportata ove centesima.
Gaudet unita dragma Dei sapientiæ thesauro decima:
Gaudeat ergo die ista homo tanta sibi in Christo jam data gloria,
Et terris adhuc fidelium turba militans laudum Christo solvat præconia;
Poscens ut jocunda salvatoris visio
Nobis, vitæ hujus facto termino,
Christi prælarga donetur clementia:
Laus cui sit et gloria.

Sequentia.

Lætetur orbis die ista, in qua nostræ cum carnis substantia
Christus Patris locatur in dextera.
Casum hodie nostrum Christi relevat ascensio,
Et reparationis fit humanæ consummatio.
Nam lapsum hominis miserans Dei clementia,
Natus de virgine fit homo mira potentia.
Et quia non erat hostia quæ mundi purgaret erimina,
Pro nobis moritur, cælica sic nobis reserans limina;
Et spoliatis inferis die resurrexit tertia:
Confirmatisque discipulis, ad cæli sublimia,
Videntibus illis hodie nostra regreditur cum carne.
Ipsi laus et honor in sæcula.

Præfatio. Qui post resurrectionem *et* Communicantes *et cetera, sicut in die præter* Credo. *Quod tantum dicitur in Dominica infra et in die octava.*

†*Et si fiat Servitium de Festo alicujus Sancti infra Octavas sive de commemoratione, dicetur Præfatio et* Communicantes *de Ascensione, sicut dicitur in Festis Sanctorum infra Nativitatem, scilicet Præfatio et* Communicantes *de Nativitate.*†

SABBATO *ad Missam, ut in die præcedenti.*

DOMINICA INFRA OCTAVAS ASCENSIONIS.

Officium.

Exaudi, Domine, vocem meam qua clamavi ad te, alleluya, alleluya; tibi dixit cor meum, quæsivi vultum tuum: vultum tuum, Domine, requiram: ne avertas faciem tuam a me, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Dominus illuminatio mea: et salus mea; quem timebo?

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, fac nos tibi semper et devotam gerere voluntatem, et majestati tuæ sincero corde servire. Per Dominum.

*Lectio Epistolæ beati Petri Apostoli (*1 *iv.* 7-11*).*

Carissimi, Estote prudentes et vigilate in orationibus *usque ad* ut in omnibus honorificetur Deus, per Jesum Christum Dominum nostrum.

* Edd.—Lætentur. † Om.—MS. D.

Alleluya. *V.* Dominus in Sina in sancto; ascendens in altum captivam duxit captivitatem.

Alleluya. *V.* Non vos relinquam orphanos: vado, et venio ad vos, et gaudebit cor vestrum.

Secundum Johannem (xv. 26, 27; *xvi.* 1-4).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Cum venerit Paraclitus, quem ego mittam *usque ad* eorum reminiscamini, quia ego dixi vobis.

Offertorium.

Lauda anima mea Dominum: laudabo Dominum in vita mea, psallam Deo meo quamdiu ero, alleluya.

Secreta.

Sacrificia nos, quæsumus, Domine, immaculata purificent et mentibus nostris supernæ gratiæ dent vigorem. Per Dominum.

Præfatio. Qui post resurrectionem.

Communio. Non vos relinquam orphanos; veniam ad vos iterum: alleluya: et gaudebit cor vestrum: alleluya, alleluya.

Postcommunio. Repleti, Domine, muneribus sacris da, quæsumus, ut in gratiarum actione semper maneamus. Per Dominum.

[*Feria secunda et tertia ad Missam, sicut supra in Feria sexta et in Sabbato: sed si forte transferatur Dominica propter aliquod Festum novem Lectionum, tunc fiat in secunda Feria cum Evangelio. Oratio* Omnipotens sempiterne.—MSS. B, C, & F.]

In Octava die Ascensionis.

Officium. Viri Galilæi.

Ps. Omnes gentes *et cetera sicut in die, præter Epistolam et Evangelium, quæ sequuntur.*

Ad Ephesios (iv. 7-13*).*

Fratres: Unicuique nostrum data est gratia secundum mensuram *usque ad* in mensuram ætatis plenitudinis Christi.

Sequentia. Rex omnipotens, *ut supra.*

Secundum Lucam (xxiv. 49-53*).*

In illo tempore Dixit Jesus discipulis suis: Ego mittam promissum Patris *usque ad* laudantes et benedicentes Deum.

Credo.

In Vigilia Pentecostes.

In Vigilia Pentecostes omnes lectiones legantur ad Missam sine titulo, et Tractus cantentur eodem modo sicut in Vigilia Paschæ a majoribus descendendo.

Lectio prima (Gen. xxii. 1-19*).*

Tentavit Deus Abraham *usque ad* abieruntque Bersabee simul, et habitavit ibi.

Oratio.

Deus, qui in Abrahæ famuli tui opere humano generi obedientiæ exempla præbuisti, concede nobis, et nostræ voluntatis pravitatem

frangere, et tuorum præceptorum rectitudinem in omnibus adimplere. Per Dominum.

Lectio secunda. Factum est in vigilia matutina *et cetera, ut in Vigilia Paschæ.*

Tractus. Cantemus Domino.

Oratio.

Deus, qui nobis per prophetarum ora præcepisti temporalia relinquere atque ad æterna festinare; da famulis tuis, ut quæ a te jussa cognovimus, implere cælesti inspiratione valeamus. Per Dominum.

Lectio tertia. Apprehendent septem mulieres *et cetera, ut in Vigilia Paschæ.*

Tractus. Vinea facta est.

Oratio.

Deus, qui nos ad celebrandam hanc præsentem festivitatem utriusque testamenti paginis imbuisti: da nobis intelligere misericordiam tuam, ut ex perceptione præsentium munerum firma sit exspectatio futurorum. Per Dominum.

Lectio quarta. Scripsit Moyses canticum.

Tractus. Attende cælum.

Oratio.

Deus, incommutabilis virtus et lumen æternum, respice propitius ad totius Ecclesiæ mirabile sacramentum, et da famulis tuis ut hoc quod devote agimus, etiam rectitudine vitæ teneamus. Per Dominum.

Lectio quinta: Baruch (iii. 9-38*).*

Audi Israel mandata vitæ *usque ad* cum hominibus conversatus est.

Tractus. Sicut cervus.

Oratio.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui sollemnitatem doni Sancti Spiritus colimus, cælestibus desideriis accensi, fontem vitæ sitiamus, Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum vivit. In unitate ejusdem.

Sequantur Litaniæ et cetera, sicut in Sabbato Paschæ notantur, scilicet ad fontes benedicendos. Finitaque Litania post benedictionem fontium sicut in Vigilia Paschæ ordinatum est, qui præest Choro, id est Rector, alta voce incipiat Kyrie eleyson *festive cum nota de* Rex virginum.

Interim Sacerdos cum Ministris festive paratis introeat ad Altare, factaque confessione et dictis Kyrie eleyson, *incipiat* Gloria in excelsis *cum nota de angelis, et pulsetur classicum dum canitur.*

Oratio.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut claritatis tuæ super nos splendor effulgeat, et lux tuæ lucis corda eorum qui per gratiam tuam renati sunt, Sancti Spiritus illustratione confirmet. Per Dominum. In unitate ejusdem.

Nulla memoria.

Lectio Actuum Apostolorum (xix. 1-8*).*

In diebus illis, Factum est cum Apollo esset Corinthi *usque ad* disputans et suadens de regno Dei.

[*Sequatur a duobus Vicariis in Capis albis ut in Vigilia Paschæ,* alleluya. *Quo incepto exuantur Capæ nigræ.*—MS. D.]

Alleluya. *V.* Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia ejus.

Repetatur Alleluya post Versum [et a Choro finiatur. Deinde sequatur Tractus, et cantetur eodem modo ut in Vigilia Paschæ—MS. D].

Tractus.

Laudate Dominum, omnes gentes: et collaudate eum, omnes populi. *V.* Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus: et veritas Domini manet in æternum.

Secundum Johannem (xiv. 15-21*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Si diligitis me, mandata mea servate *usque ad* et ego diligam eum, et manifestabo ei meipsum.

Offertorium.

Emitte Spiritum tuum, et creabuntur, et renovabis faciem terræ: sit gloria Domini in sæcula, alleluya.

Secreta.

Munera, quæsumus, Domine, oblata sanctifica, et corda nostra Sancti Spiritus illustratione emunda. Per Dominum nostrum. In unitate ejusdem.

Non dicatur Præfatio nisi communis. Infra actionem. Communicantes et diem sacratissimum Pentecostes prævenientes, Hanc igitur *et* Agnus Dei *et* Pax Domini *dicentur.*

Communio.

Ultimo festivitatis die dicebat Jesus, Qui in me credit, flumina de ventre ejus fluent aquæ vivæ; hoc autem dixit de Spiritu quem accepturi erant credentes in eum, alleluya, alleluya.

Postcommunio. Sancti Spiritus, Domine, corda nostra mundet infusio, et sui roris intima aspersione fecundet. Per Dominum nostrum. In unitate ejusdem.

IN DIE SANCTO PENTECOSTES.

Officium.

Spiritus Domini replevit orbem terarrum, alleluya: et hoc quod continet omnia scientiam habet vocis, alleluya, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Exsurgat Deus et dissipentur inimici ejus: et fugiant qui oderunt eum a facie ejus.

Oratio.

Deus, qui hodierna die corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti; da nobis in eodem Spiritu recta sapere et de ejus semper consolatione gaudere. Per Dominum. In unitate ejusdem.

Lectio Actuum Apostolorum (ii. 1-11*).*

In diebus illis, Dum complerentur dies Pentecostes, erant omnes discipuli pariter in eodem loco *usque ad* audivimus eos loquentes nostris linguis magnalia Dei.

Alleluya. *V.* Emitte Spiritum tuum, et creabuntur: et renovabis faciem terræ.

Alleluya. *V.* Paraclitus Spiritus Sanctus, quem mittet Pater in nomine meo: ille vos docebit omnem veritatem.

Sequentia.
Sancti Spiritus adsit nobis gratia,
Quæ corda nostra sibi faciat habitacula,
Expulsis inde cunctis vitiis spiritalibus.
Spiritus alme, illustrator hominum,
Horridas nostræ mentis purga tenebras.
Amator sancte sensatorum semper cogitatuum,
Infunde unctionem tuam clemens nostris sensibus.
Tu purificator omnium flagitiorum Spiritus,
Purifica nostri oculum interioris hominis,
Ut videri supremus genitor possit a nobis,
Mundi cordis* quem soli cernere possunt oculi.
Prophetas tu inspirasti, ut præconia Christi præcinuissent inclyta.
Apostolos confortasti, ut tropæum Christi per totum mundum veherent.
Quando machinam per verbum suum fecit Deus cæli, terræ, marium.
Tu super aquas, foturus eas, numen tuum expandisti, Spiritus.
Tu animabus vivificandis, aquas fecundas;
Tu, aspirando, das spiritales esse homines;
Tu divisum per linguas mundum et ritus adunasti, Domine.
Idolatras ad cultum Dei revocas, magistrorum optime.
Ergo nos supplicantes tibi exaudi propitius, Sancte Spiritus,
Sine quo preces omnes cassæ creduntur, et indignæ Dei auribus.
Tu, qui omnium sæculorum sanctos
Tui nominis docuisti instinctu amplectendo, Spiritus,
Ipse hodie apostolos Christi
Donans munere insolito et cunctis inaudito sæculis,
Hunc diem gloriosum fecisti.

Evangelium. Secundum Johannem (xiv. 23-31*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Si quis diligit me *usque ad* quia diligo Patrem, et sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio.

Credo.

Offertorium.

Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis, a templo tuo quod est in Hierusalem: tibi offerent reges munera, alleluya.

Secreta.

Munera, quæsumus, Domine, oblata sanctifica, et corda nostra Sancti Spiritus illustratione emunda. Per Dominum. In unitate ejusdem.

Præfatio. Qui ascendens super omnes cælos. Communicantes et diem sacratissimam Pentecostes celebrantes. *Et* Hanc igitur. †Communicantes *et* Hanc igitur *usque ad Festum Sanctæ Trinitatis dicantur, etiamsi dicatur de Festo alicujus Sancti sive de commemoratione.*†

Communio.

Factus est repente de cælo sonus advenientis spiritus vehementis ubi erant sedentes, alleluya: et repleti sunt omnes Spiritu Sancto, loquentes magnalia Dei, alleluya, alleluya.

Postcommunio.

Sancti Spiritus, Domine, corda nostra mundet infusio: et sui roris intima aspersione fecundet. Per Dominum. In unitate ejusdem Spiritus.

* MSS. C and D—Mundi corde. † Om.—MS. D.

FERIA SECUNDA.

Officium.

Cibavit eos ex adipe frumenti, alleluya : et de petra melle saturavit eos, alleluya, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Exsultate Deo adjutori nostro : jubilate Deo Jacob.

Oratio.

Deus, qui apostolis tuis Sanctum dedisti Spiritum: concede plebi tuæ piæ petitionis effectum, ut quibus dedisti fidem, largiaris et pacem. Per Dominum. In unitate ejusdem.

Lectio Actuum Apostolorum (x. 42-48).

In diebus illis, Aperiens Petrus os suum, dixit; Viri fratres et patres, nobis præcepit Dominus prædicare populo *usque ad* et jussit eos baptizari in nomine Domini nostri Jesu Christi.

Alleluya. *V.* Emitte Spiritum tuum, et creabuntur : et renovabis faciem terræ.

Alleluya. *V.* Veni Sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium; et tui amoris in eis ignem accende.

Sequentia.

Alma chorus Domini nunc pangat nomina summi.
Messias, Soter, Emanuel, Sabaoth, Adonay.
Est Unigenitus, Via, Vita, Manus, Homoousion,
Principium, Primogenitus, Sapientia, Virtus,
Alpha, Caput, Finisque simul vocitatur, et est OO :
Fons et Origo boni, Paraclitus, ac Mediator,
Agnus, Ovis, Vitulus, Serpens, Aries, Leo, Vermis,
Os, Verbum, Splendor, Sol, Gloria, Lux et Imago;
Panis, Flos, Vitis, Mons, Janua, Petra Lapisque,
Angelus et Sponsus, Pastorque, Propheta, Sacerdos,
Athanatos, Kyrios, Theos panton craton et Ysos.
Salvificet nos, sit cui sæcla per omnia doxa.

Secundum Johannem (iii. 16-21).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Sic Deus dilexit mundum *usque ad* in Deo sunt facta.

Offertorium.

Intonuit de cælo Dominus, et Altissimus dedit vocem suam, et apparuerunt fontes aquarum, alleluya.

Secreta.

Propitius, Domine, quæsumus hæc dona sanctifica, et hostiæ spiritualis oblatione suscepta, nosmetipsos tibi perfice munus æternum. Per Domini.

Communio.

Spiritus Sanctus docebit vos, alleluya, quæcunque dixero vobis, alleluya, alleluya.

Postcommunio.

Adesto, Domine, quæsumus populo tuo, et quem mysteriis cælestibus imbuisti, ab hostium furore defende. Per Dominum.

FERIA TERTIA.

Officium.

Accipite jocunditatem gloriæ vestræ, alleluya : gratias agentes Deo, alleluya : qui vos ad cælestia regna vocavit, alleluya, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Attende, popule meus, legem meam : inclinate aurem vestram in verba oris mei.

Oratio.

Adsit nobis, Domine, quæsumus, virtus Spiritus Sancti; quæ et corda nostra clementer expurget, et ab omnibus tueatur adversis. Per Dominum. In unitate ejusdem Spiritus Sancti.

Epistola: Lectio Actuum Apostolorum (viii. 14-17*).*

In diebus illis, Cum audissent Apostoli qui erant Hierosolymis, quia recepisset Samaria verbum Dei *usque ad* et accipiebant Spiritum Sanctum.

Alleluya. *V.* Emitte.

Alleluya. *V.* Spiritus Sanctus, procedens a throno, apostolorum pectora invisibili hodie perlustravit potentia.

Sequentia.

Laudes Deo devotas, dulci voce ac sonora,
Plebs exsultet catholica :
Spiritus Sancti gratia
Apostolis die hodierna
In igneis linguis est infusa.
Paracliti præsentia
Emundet nos a peccati macula,
Pura sibi aptans habitacula,
Charismatum ac munera
Pectoribus nostris pius infundat,
Vita nostra ei ut complaceat.
Per sæculorum sæcula
Conclamemus Alleluya.
Sit Deo laus, potestas, virtus, honor et gloria.

Feria quarta, Sequentia Veni, Sancte Spiritus, *ut infra proximo Sabbato.*

Secundum Johannem (x. 1-10*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis : Amen, amen, dico vobis : qui non intrat per ostium *usque ad* ego veni ut vitam habeant, et abundantius habeant.

Offertorium.

Portas cæli aperuit Dominus, et pluit illis manna ut ederent : panem cæli dedit eis ; panem angelorum manducavit homo, alleluya.

Secreta.

Purificet nos, Domine, quæsumus, muneris præsentis oblatio, et dignos sacra participatione perficiat.

Communio.

Spiritus qui a Patre procedit, alleluya : ille me clarificabit, alleluya, alleluya.

Postcommunio.

Mentes nostras, quæsumus, Domine, Spiritus Sanctus divinis reparet sacramentis, quia ipse est remissio omnium peccatorum. Per Dominum. In unitate ejusdem.

FERIA QUARTA.

Officium.

Deus, dum egredereris coram populo tuo, alleluya: iter faciens eis, alleluya: habitans in illis, alleluya, alleluya.

Ps. Exsurgat Deus, et dissipentur inimici ejus: et fugiant qui oderunt eum a facie ejus.

Gloria in excelsis Deo.

Præmisso tantum Oremus, *Oratio.*

Mentes nostras, quæsumus, Domine, Paraclitus qui a te procedit illuminet, et inducat in omnem, sicut tuus promisit Filius, veritatem. Qui tecum vivit et regnat. In unitate ejusdem.

Lectio libri Sapientiæ (i. 1-7*).*

In diebus illis, Dixit Solomon filiis Israel, Diligite justitiam *usque ad* scientiam habet vocis.

Alleluya. Emitte.

Non repetatur Alleluya, *sed sequatur*

Dominus vobiscum. Oremus.

Oratio.

Concede quæsumus, omnipotens Deus, ut qui sollemnitatem doni Sancti Spiritus colimus, cælestibus desideriis accensi fontem vitæ sitiamus, Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum vivit. In unitate ejusdem.

Lectio Actuum Apostolorum (ii. 14-21*).*

In diebus illus, Stans Petrus cum undecim elevavit vocem suam, et locutus est eis; Viri Judæi *usque ad* quicunque invocaverit nomen Domini salvus erit.

Alleluya. *V.* Factus est repente de cælo sonus advenientis spiritus vehementis.

Sequentia.

Resonet sacrata jam turma diva symphonia
Repleta gaudia promissa e cælo reddita.
In unum congregatur* apostolorum phalanx præclara exspectans munera.
Repente vox divina Paraclitum nuntiat decorans sanctorum viscera.
Fantur omni lingua nonnulla mysteria Deique magnalia.
Cantica divina non cessat reboare ejus quoque caterva.
O Deus omnis arvi, te laudant sol et luna; concrepat usia cuncta cælica et profunda flumina.
Te psallat tellus alma: sidera cuncta clara; jubilat, adorat, amat redempta omnis quoque anima.
Stupens Judæa hæc inquit, Exsecranda† concio vino ista est repleta mustique crapula, baccho plenos reputat repletos gratia.
Sumens hæc Petrus divina mysteria superat obdurata corda illa, et fore affirmat vaticinia Joelis de hoc prædicta.

* Edd. and MSS.—congregata.

† Edd.—Stupens Judæa hæc inquit exsecrando, Concio, &c.

Ovans anima nunc nostra boat carmina devota quo suscipiat cælestia habitacula.
Pangat omnis chorda nostra sancta* præconia tua, ut semper pia percipiat charismata.
Omnem hanc meram suscipe melodiam, ut queamus scandere luciflua et tua celsa et decora uranica.
Dudum sacrata imbuisti pectora; nunc nos reple lumine, polorumve gaudia cedas perpetua atque regna.
Te decet laus per tempora et gloria siderea, O Sanctum Pneuma.
Tu animas et corpora nostra, Christe, possideas in sempiterna doxa.

Feria quinta. Sequentia Alma chorus, *ut supra Feria ii.* [*vel ista Sequentia,* Laus jocunda.—MS. C.]

Secundum Johannem (vi. 44-52*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis et turbis Judæorum; Nemo potest venire ad me, nisi Pater *usque ad* et panis quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita.

Offertorium. In die sollemnitatis vestræ dicit Dominus, inducam vos in terram fluentem lac et mel, alleluya.

Secreta. Suscipe, quæsumus, Domine, munus oblatum et dignanter operare, ut quod mysteriis agimus piis affectibus celebremus. Per Dominum.

Præfatio. Qui ascendens. Communicantes.

Communio.

Pacem meam do vobis, alleluya: pacem relinquo vobis, alleluya, alleluya.

Postcommunio.

Sumentes, Domine, cælestia sacramenta, quæsumus clementiam tuam; ut quod temporaliter gerimus, æternis gaudiis consequamur. Per Dominum.

Feria Quinta.

Officium.

Spiritus Domini, *ut in prima die.*† *Et notandum quod in his tribus diebus, scilicet Feria quinta, sexta, et Sabbato, Officium ante* Gloria Patri *repetatur* [*et Gradale post Versum*—MS. D].

Oratio.

Præsta, quæsumus, omnipotens et misericors Deus, ut Sanctus Spiritus adveniens templum nos gloriæ suæ dignanter inhabitando perficiat. Per Dominum. In unitate ejusdem Deus.

Lectio Actuum Apostolorum (viii. 5-8*).*

In diebus illus, Philippus descendens in civitatem Samariæ *usque ad* gaudium magnum in illa civitate.

Alleluya. *V.* Emitte.
Alleluya. *V.* Spiritus Paraclitus.

Sequentia.

Laus ‡ jocunda lux insignis,
Qua de throno missus ignis
In Christi discipulos.

* Om.—Edd. † MS. B—*in die Dominica.*
‡ So MSS. and Edd. In Sarum Edd.—Lux jocunda, lux insignis.

Corda replet, linguas ditat,
Ad concordes nos invitat
  Linguæ cordis modulos.
Christus misit quod promisit,
Pignus sponsæ quam revisit
  Die quinquagesima.
Post dulcorem melleum
Petra fudit oleum,
  Petra jam firmissima.
In tabellis saxeis
Non in linguis igneis,
  Lex de monte populo.
Paucis cordis novitas
Et linguarum unitas
  Datur in cenaculo.
O quam felix, quam festiva,
Dies in qua primitiva
  Fundatur Ecclesia!
Vivæ* sunt primitiæ
Nascentis Ecclesiæ
  Tria primum millia.
Panes legis primitivi
Sub una sunt adoptivi
  Fide duo populi.
Se duobus interjecit,
Sicque duos unum fecit
  Lapis caput anguli.
Utres novi, non vetusti,
Sunt capaces novi musti;
  Vasa parat vidua;
Dat liquorem Helisæus,
Nobis sacrum rorem Deus,
  Si corda sint congrua.
Non hoc musto vel liquore,
Non hoc digni sumus rore,
  Si discordes moribus.
In obscuris et divisis
Non potest hæc paraclisis
  Habitare cordibus.

Secundum Lucam (ix. 1-6*).*

In illo tempore, Convocatis Jesus decem discipulis *usque ad* evangelizantes, et curantes ubique.

Credo.

Offertorium. Confirma.

Secreta. Hostias nostras, quæsumus, Domine, miseranter intende, et ut tibi reddantur acceptæ, conscientias nostras Sancti Spiritus salutaris emundet adventus. Per Dominum. In unitate ejusdem.

* MSS.—Duæ.

Communio. Factus est repente.

Postcommunio.

Sacramentis, Domine, cælestibus, operante Spiritu Sancto, vitia nostra purgentur; ut muneribus tuis possimus semper aptari. Per eundem. In unitate ejusdem.

FERIA SEXTA.

Officium.

Repleatur os meum laude tua, alleluya: ut possim cantare, alleluya: gaudebunt labia mea, dum cantavero tibi, alleluya, alleluya.

Psalmus.

In te, Domine, speravi, non confundar in æternum: in justitia tua libera et eripe me.

Oratio.

Da, quæsumus, Ecclesiæ tuæ, misericors Deus, ut Spiritu Sancto congregata, hostili nullatenus incursione turbetur. Per Dominum. In unitate ejusdem.

Lectio Actuum Apostolorum (ii. 22-28).

In diebus illus, Aperiens Petrus os suum, dixit; Viri Israelitæ, audite *usque ad* jocunditate cum facie tua.

Alleluya. *V.* Emitte.

Alleluya. *V.* Spiritus Domini replevit orbem terrarum: et hoc quod continet omnia scientiam habet vocis.

Sequentia. *Laudes Deo, *ut supra, vel ista.**

Consolator alme, veni,
Linguas reple, corda leni;
Nihil fellis aut veneni
  Sub tua præsentia.
Nil jocundum, nil amœnum,
Nil salubre, nil serenum,
Nihil dulce, nihil plenum,
  Sine tua gratia.
Tu lumen es et unguentum,
Tu cæleste condimentum,
Aquæ ditans elementum
  Virtute mysterii.
Nova facti creatura,
Te laudamus mente pura;
Gratiæ nunc, sed natura
  Prius iræ filii.
Tu qui dator es et donum,
Nostri cordis omne bonum,
Cor ad laudem redde pronum,
Nostræ linguæ formans sonum
  In tua præconia.
Tu purga nos a peccatis,
Auctor ipse pietatis,
Et in Christo renovatis
Da perfectæ novitatis
  Plena nobis gaudia.

* Om.—MSS. D and F.

Evangelium. Secundum Lucam (v. 17-26).

In illo tempore, Factum est in una dierum, et Jesus sedebat docens *usque ad* quia vidimus mirabilia hodie.

Offertorium. Lauda, anima mea Dominum: laudabo Dominum in vita mea: psallam Deo meo, quamdiu ero.

Secreta. Sacrificia, Domine, tuis oblata conspectibus ignis ille divinus assumat: qui discipulorum Christi tui per Spiritum Sanctum corda succendit. Per eundem. In unitate ejusdem Spiritus Sancti.

Præfatio. Qui ascendens. Communicantes. Hanc igitur.

Communio.

Spiritus ubi vult spirat, et vocem ejus audis, alleluya: sed nescis unde veniat aut quo vadat, alleluya, alleluya.

Postcommunio.

Sumpsimus, Domine, sacri dona mysterii, humiliter deprecantes ut quæ in tui commemoratione nos facere præcepisti, cooperante Spiritu Sancto, in nostræ proficiant infirmitatis auxilium. Per. In unitate ejusdem.

Sabbato.

Officium.

Caritas Dei diffusa est in cordibus nostris, alleluya: per inhabitantem Spiritum ejus in nobis, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Domine Deus salutis meæ: in die clamavi et nocte coram te.

Gloria in excelsis Deo.

Omnes orationes dicuntur sine Dominus vobiscum *præter orationem* Deus, qui tribus pueris, *præmisso tantum* Oremus.

Oratio.

Mentibus nostris, quæsumus, Domine, Spiritum Sanctum benignus infunde; cujus et sapientia conditi sumus et providentia gubernamur. Per Dominum. In unitate ejusdem.

Lectio Esaiæ Prophetæ (xliv.)

Hæc dicit Dominus Deus: Audi, Jacob serve meus et Israel quem elegi; faciens et formans te ab utero, auxiliator tuus. Quia ego sum qui deleo iniquitates tuas propter me, et peccatorum tuorum non recordabor. Reduc me in memoriam, ut justificemur simul. Dic, si quid habes, ut justificemur. Noli timere, serve mi Jacob et rectissime, quem elegi. Effundam aquam super sitientem et fluenta super aridam. Effundam Spiritum meum super semen tuum, et benedictionem meam super generationem tuam, dicit Dominus omnipotens.

Alleluya. *V.* Emitte.

Oratio.

Illo nos igne, quæsumus, Domine, Spiritus Sanctus inflammet, quem Dominus noster Jesus Christus misit in terram et voluit vehementer accendi. Qui tecum. In unitate ejusdem.

Lectio Joelis Prophetæ (ii. 23-27).

Hæc dicit Dominus Deus; Exsultate, filiæ Sion *usque ad* et non confundetur populus meus in sempiternum, ait Dominus omnipotens.

Alleluya. *V.* Veni, Sancte Spiritus.

Oratio.

Deus, qui discipulis tuis Spiritum Sanctum Paraclitum in linguis igneis et fervore tui amoris mittere dignatus es, da populis in unitate fidei esse ferventes, ut in tua dilectione permanentes, et in fide inveniantur stabiles et in opere efficaces. Per. In unitate ejusdem.

Lectio Joelis Prophetæ (ii. 28-32*).*

Hæc dicit Dominus Deus; Effundam de Spiritu meo *usque ad* quicunque invocaverit nomen Domini salvus erit.

Alleluya. *V.* Spiritus Sanctus procedens a throno Apostolorum pectora invisibili hodie perlustravit potentia.

Oremus.

Oratio.

Da nobis, quæsumus, Domine, per gratiam Sancti Spiritus novam tui Paracliti spiritualis observantiæ disciplinam, ut mentes nostræ ipso purificante, cunctis reddantur ejus muneribus aptiores. Per Dominum nostrum. In unitate ejusdem Spiritus.

Lectio libri Levitici (xxiii. 9-11, 15-17, 21*).*

In diebus illis, Locutus est Dominus ad Moysen, dicens; Loquere filiis Israel, et dices ad eos: Cum ingressi fueritis terram quam ego dabo vobis, et messueritis segetem, feretis manipulos spicarum, primitias messis vestræ, ad sacerdotem : qui elevabit fasciculum coram Domino, ut acceptabilis sit pro vobis, altero die Sabbati, et sanctificabit illum. Numerabitis ergo ab ipso die in quo obtulistis manipulos primitiarum, septem hebdomadas plenas, usque ad alteram diem expletionis hebdomadæ septimæ: et sic offeretis sacrificium novum Domino, ex omnibus habitaculis vestris. Panes primitiarum duos de duabus decimis similæ, quos elevabit sacerdos coram Domino. Et vocabitis hunc diem celeberrimum atque sanctissimum: omne opus servile non facietis in eo. Legitimum sempiternum erit in cunctis habitaculis et generationibus vestris, dicit Dominus omnipotens.

Alleluya. *V.* Factus est repente.

Oratio.

Præsta, quæsumus, Domine, ut a nostris mentibus Spiritus Sanctus carnales amoveat affectus, et spiritualia nobis dona potenter infundat. Per Dominum. In unitate ejusdem Spiritus.

Lectio Danielis Prophetæ (iii. 49-88, *Canticum Trium Puerorum).*

Angelus Domini descendit cum Azaria et sociis ejus *usque ad* superexaltate eum in sæcula.

Alleluya. *V.* Benedictus es, Domine Deus patrum nostrorum: et laudabilis in sæcula.

Dicatur nunc Dominus vobiscum.

Oratio.

Deus, qui tribus pueris mitigasti flammas ignium; concede propitius, ut adveniente Spiritu Sancto nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum. Per Dominum.

Ad Romanos (v. 1-5*).*

Fratres: Justificati ex fide *usque ad* per Spiritum Sanctum qui datus est nobis.

Alleluya. *V.* Laudate Dominum omnes gentes: et collaudate eum omnes populi.

[illegible]

[illegible]

[illegible] Surgens [illegible] de [illegible] in domum [illegible] oportet me evangelizare regnum [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] et renovabis faciem [illegible] alleluya.

[illegible] Domine, [illegible] nostri maculas emundet [illegible] Per Dominum.

Praefatio. [illegible] ascendens. Communicantes et Hanc igitur.

Communio.

Non vos relinquam orphanos: veniam ad vos iterum, alleluya, et gaudebit cor vestrum, alleluya.

Postcommunio.

[illegible] nobis, quaesumus, divinum tua sancta fervorem: quo eorum pariter et actu delectemur et fructu. Per Dominum.

Oratio Sancti Augustini.*

Ista oratio devota est Sacerdoti ad dicendum ante Missam, quam sanctus Augustinus composuit.

Summe sacerdos et vere pontifex, qui te obtulisti Deo Patri hostiam vivam, puram, et immaculatam in ara crucis pro nobis miseris peccatoribus; quique dedisti nobis carnem tuam ad manducandum et sanguinem tuum ad bibendum; et posuisti istud mysterium in virtute tui Spiritus, dicens, Hæc quotiescunque feceritis in mei memoriam facietis; rogo per sanguinem tuum pretiosum, magnum salutis nostræ pretium, rogo per hanc miram et ineffabilem caritatem qua nos miseros indignos sic amare dignatus es, ut lavares nos a peccatis nostris in sanguine tuo. Doce me servum tuum indignum, quem etiam inter cetera dona tua etiam ad officium sacerdotale vocare dignatus es, nullis meis meritis sed sola miseratione misericordiæ tuæ; doce me, quæso, per Spiritum Sanctum tuum tantum tractare mysterium ea reverentia et devotione, eo timore et honore, quibus oportet et decet. Fac me per gratiam tuam semper illud de tanto mysterio credere et intelligere, sentire firmiter et tenere, dicere et cogitare, quod tibi placeat et expedit animæ meæ. Intret Spiritus tuus bonus in cor meum, qui sonet ibi sine sono, et sine strepitu verborum loquatur omnem veritatem tantorum mysteriorum; profunda quippe sunt nimis et sacro tecta velamine. Propter magnam clementiam tuam concede mihi Missarum solemnia puro corde et munda mente celebrare. Libera cor meum ab immundis et nefandis, vanis et noxiis cogitationibus. Muni me beatorum angelorum pia et fida custodia atque fortissima tutela; ut hostes bonorum omnium confusi discedant per virtutem tanti mysterii; et per manum sancti angeli tui repelle a me et a cunctis servis tuis durissimum spiritum superbiæ et cenodoxiæ, invidiæ et blasphemiæ, fornicationis et immunditiæ, dubietatis et diffidentiæ. Confundantur qui nos persequuntur. Pereant illi qui perdere cuncta festinant. Rex virginum, amator castitatis et integritatis Deus, cælestis rore benedictionis tuæ extingue in cor meum totum ignem ardentis libidinis, ut maneat in me tenor totius castitatis corporis et animæ. Mortifica in membris meis carnis stimulos, omnesque libidinosas commotiones, et da mihi veram et perpetuam castitatem, cum ceteris donis tuis quæ tibi placent in veritate, ut sacrificium laudis casto corpore et mundo corde valeam tibi offerre quotidie. Quanta enim cordis contritione et lacrymarum ubertate, quanta reverentia et veneratione, quanta corporis castitate et animæ puritate, istud divinum et cæleste sacrificium est celebrandum, Domine, ubi caro tua in veritate sumitur, et sanguis tuus in veritate bibitur, ubi ima summis junguntur, ubi adest sanctorum præsentia angelorum, ubi tu es sacerdos et sacrificium mirabiliter et ineffabiliter.

Quis digne hoc celebrare potest, nisi tu, Deus omnipotens, offerentem feceris dignum? Scio et vere scio, et idipsum bonitati tuæ confiteor, quod non sum dignus ad tantum accedere mysterium propter nimia peccata mea, et negligentias meas infinitas. Sed scio et veraciter ex toto corde credo, ore confiteor, quia tu potes me facere dignum, qui solus

* This prayer is in MSS. D and G, but not in B, C, or E; F is defective from the hymn "Benedicite" in Sabbato Pentecostes to the "Gloria in excelsis."

potes facere mundum de immundo conceptum semine, et de peccatoribus justos facis et sanctos.

Per hanc omnipotentiam tuam te rogo, concede mihi peccatori hoc cæleste sacrificium celebrare, cum timore et tremore, cum cordis puritate et lacrymarum fonte, cum lætitia spirituali et gaudio cælesti.

Sentiat mens mea dulcedinem beatissimæ præsentiæ tuæ, et excubias sanctorum tuorum in circuitu meo. Ego enim memor venerandæ passionis tuæ accedo ad altare tuum, licet peccator, ut offeram tibi sacrificium quod tu instituisti, et offerri præcepisti, in commemoratione tui pro nostra salute. Suscipe ergo illud, quæso, summe Pater, pro Ecclesia tua sancta et populo tuo quem acquisivisti sanguine tuo. Et qui me peccatorem inter te et eundem populum medium esse voluisti, licet in me boni operis non agnoscis testimonium, officium saltem dispensationis creditæ non recuses, nec per me indignum eorum salutis pereat pretium pro quibus, victima factus, salutaris dignatus es esse redemptio.

Profero ergo, Domine, si digneris propitius intueri, tribulationes plebium, pericula populorum, captivorum gemitus, miserias orphanorum, necessitates peregrinorum, inopiam debilium, desperationes languentium, defectus senum, suspiria juvenum, vota virginum, lamenta viduarum; tu enim misereris omnium, Domine, et nihil odisti eorum quæ fecisti.

Memorare quæ sit nostra substantia; tu Deus noster es, ne irascaris nobis, neque multitudinem viscerum tuorum misericordiæ tuæ super nos contineas; non enim in justificationibus nostris prosternimus preces ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis.

Aufer a nobis, Domine, iniquitates nostras, et ignem Sancti Spiritus in nobis clementer accende. Aufer cor lapideum de carne nostra, et da nobis cor carneum, quod te timeat, te amet, te diligat, in te delectetur, te sequatur, te perfruatur. Oramus, Domine, clementiam tuam, ut familiam tuam, sacri nominis tui officio præstolantem, sereno aspicere digneris vultu, et ut nullius sit irritum votum, nullius vacua postulatio, tu nobis preces suggere, quas ipse audire propitius et exaudire delecteris.

Rogamus te etiam, bone Jesu, pro spiritibus fidelium defunctorum, ut sit illis sanitas, salus, gaudium et refrigerium. Hoc magnum pietatis sacramentum, Deus meus, sit illis hodie magnum plenum convivium de te, pane vivo, qui de cælo descendisti, et das vitam mundo de tua carne sancta et benedicta, agni videlicet immaculati qui tollit peccata mundi, quæ de sancto gloriosæ virginis Mariæ utero est assumpta, et de Spiritu Sancto concepta; de illo inquam pietatis fonte qui per lanceam militis ex tuo sanctissimo latere feliciter emanavit ut exinde refecti et satiati, refrigerati et consolati, exsultent in laude et gloria tua.

Tu enim dixisti ore tuo sancto et benedicto; Panis quem ego dabo caro mea est pro sæculi vita; si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Panis dulcissime, sana palatum cordis mei, ut sentiam suavitatem amoris tui. Sana eum ab omni languore, ut nullam præter te sentiat dulcedinem.

Panis candidissime, habens omne delectamentum et omnem saporem suavitatis, qui nos reficis semper et in te nunquam deficis, comedat te cor meum, et dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ.

Manducat te angelus pleno ore; manducet te peregrinus homo pro modulo suo, ne deficere possit in via, tali recreatus viatico.

Panis sancte, panis vive, panis pulcher, panis munde, qui descendisti de cælo et das vitam mundo, veni in cor meum, et munda me ab omni inquinamento carnis et spiritus. Intra in animam meam, sana et sanctifica me interius et exterius. Esto tutamen et continua salus corporis et animæ meæ. Repelle a me insidiantes mihi hostes; recedant procul a præsentia potentiæ tuæ, ut intus et foris munitus per te recto tramite ad regnum tuum perveniam, ubi non in mysteriis, sicut in hoc tempore agitur, sed facie ad faciem te videbimus, cum tradideris regnum Deo Patri, et Deus erit omnia in omnibus. Tunc enim me de te satiabis satietate mirifica, ita ut neque esuriam neque sitiam in æternum.

Quando presbyter lavat manus suas ante Missam dicat hanc orationem.

Largire sensibus nostris, omnipotens Pater, ut sicut hic abluuntur inquinamenta manuum; ita a te mundentur pollutiones mentium, et crescat in nobis augmentum sanctarum virtutum. Per Christum Dominum.

Antiphona.

Introibo ad altare Dei, ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Ps. Judica me, Deus, et discerne *cum* Gloria Patri et Filio.
Kyrie eleyson. Christe eleyson. Kyrie eleyson
Pater noster. Et ne nos.
*Ostende nobis, Domine.
Sacerdotes tui induantur.
Domine exaudi. Et clamor.
Dominus vobiscum.

Actiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præveni, et adjuvando prosequere: ut cuncta nostra operatio et a te semper incipiat et per te cæpta finiatur. Per Dominum nostrum.

Aures tuæ pietatis, mitissime Deus, inclina precibus meis, et gratia Sancti Spiritus illumina cor meum; ut tuis mysteriis digne ministrare, teque æterna caritate diligere, et sempiterna gaudia percipere merear. Per Christum.

Sacerdos introiens ad Altare et procedentibus† *in ordine Ministris dicat Versiculum.*

Confitemini Domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia ejus.

Confessio.

Confiteor Deo, beatæ Mariæ, omnibus sanctis, et vobis, fratres, quia ego peccator peccavi nimis corde, ore, opere, omissione, mea culpa: ideo precor gloriosissimam Dei genetricem Mariam et omnes sanctos Dei et vos orare pro me.

Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimittat vobis omnia peccata vestra; liberet vos ab omni malo; conservet et confirmet in omni opere bono; et perducat vos ad vitam æternam. [Amen.—MSS.]

* MSS. omit from this to next rubric—*Sacerdos introiens, &c.* † MSS.—*præcedentibus.*

Absolutionem et remissionem omnium peccatorum vestrorum, spatium veræ pænitentiæ, emendationem vitæ, gratiam et consolationem Sancti Spiritus, tribuat vobis omnipotens et misericors Dominus. [*Chorus.*—MSS.] Amen.

Factaque ante gradus Altaris confessione, ascendat ad Altare, dicens:

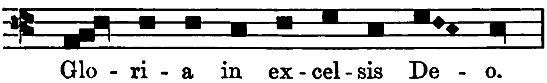
Deus, tu conversus vivificabis nos ;
  Et plebs tua lætabitur in te.
Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.
  Et salutare tuum da nobis.
Sacerdotes tui induantur justitiam
  Et sancti tui exultent.
Domine, Deus virtutum, converte nos.
  Et ostende faciem tuam, et salvi erimus.
Domine, exaudi orationem meam.
  Et clamor meus ad te veniat.
Dominus vobiscum.
  Et cum spiritu tuo.

*Inclinatus ad Altare dicat *devote et submisse :** [Oremus.—MSS.]

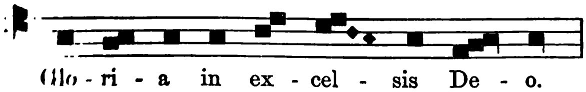
Aufer a nobis, Domine, omnes iniquitates nostras, ut ad sancta sanctorum mereamur puris mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum.

Erectus signet se, et in dextro cornu Altaris dicat Officium ; et postea incenset Altare. In medio Altaris erectis manibus incipiat Gloria in excelsis Deo.

Omnibus Duplicibus Festis per annum, †tam majoribus quam minoribus, sive de Temporali sive de Festis Sanctorum, exceptis Festis beatæ Mariæ et excepto Festo sancti Michaelis,‡ quando dicitur Gloria in excelsis Deo,† *canitur hoc modo.*

Iste cantus sequens dicetur §ad primam Missam in die Natalis Domini, et§ in Vigiliis Paschæ et Pentecostes, et in Festo sancti Michaelis Archangeli, hoc modo.

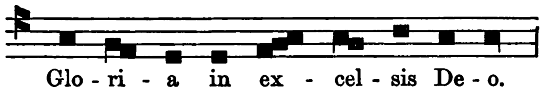
||Edd. and MS. B.—*Iste cantus sequens dicetur omnibus diebus Do-*

[MS. D—*Iste cantus sequens dicetur omnibus diebus Dominicis per*
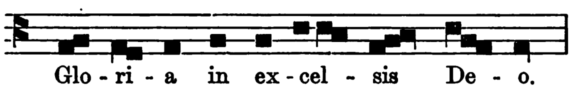
* Om. MSS.
† Om. MSS. F and G.
‡ *Dicetur etiam in Cena Domini, ubi fit Reconciliatio pœnitentium vel Chrismatis consecratio, et in matrici Ecclesia eadem die tantum, sive prædicta sollemnitas ibi fiat sive non.*—MS. D.
§ Om. MSS. F and G.
|| MSS. C and G. *In Dominicis diebus per totum annum, et in duobus Festis sanctæ Crucis.* MS. F. *In Festis novem Lectionum, et in diebus Dominicis per totum annum, et in duobus Festis sanctæ Crucis.*

minicis per annum, si a Festis Duplicibus vacaverint, et in utroque Festo sanctæ Crucis ubicunque evenerit, et in Festis Novem Lectionum, et in Octavis præcipuis et in Vigiliis in Dominicis contingentibus, excepta Vigilia Epiphaniæ et exceptis Octavis Assumptionis et Nativitatis beatæ Mariæ, hoc modo.

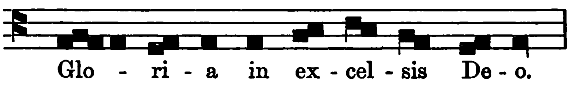
totum annum, sive agatur de Dominica sive de Festis novem Lectionum simpliciter tantum: et in utroque Festo sanctæ Crucis quocunque die contigerit, etiam diebus Dominicis infra Octavas et in Octavis præcipuis, exceptis sexta die Natalis Domini, Octava die Paschæ et Dominica infra Octavas, et in Octavis Assumptionis et Nativitatis beatæ Mariæ ac in Vigilia Epiphaniæ in Dominicis contingentibus.]

**Iste cantus sequens dicetur in omnibus Festis novem Lectionum,* †*exceptis Dominicis contingentibus et utroque Festo sanctæ Crucis.*† *Dicetur etiam in quinta et sexta Feria et Sabbato Hebdomadæ Paschæ et Pentecostes, et Octavis præcipuis,* [*novem Lectionum*—MS. D] *si extra Dominicam evenerint, præterquam in Octavis Assumptionis et Nativitatis beatæ Mariæ hoc modo.*

‡*Iste cantus sequens dicetur in omnibus Festis et Commemorationibus beatæ Mariæ, et infra Octavas et in Octavis Assumptionis et Nativitatis ejusdem. Dicetur etiam ad Missam in aurora in die Natalis Domini, et in Vigilia Epiphaniæ cum in Dominica evenerit, et in sexta die a Natali Domini quacunque die contigerit.* §*Incipiatur hoc modo.*

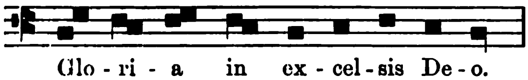
|| Edd. and MS. B.—*Isti tres cantus sequentes dicuntur alternatim in omnibus commemorationibus Apostolorum Petri et Pauli et sancti Willelmi et in mediis Feriis infra omnes*

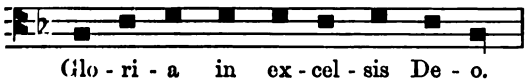
[MS. D.—*Isti tres cantus sequentes dicentur alternatim in omnibus commemorationibus Apostolorum Petri et Pauli et sancti Willelmi; et in Missis Capitularibus in Dominicis*

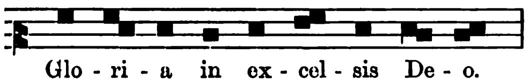
* MSS. C and G.—*In Festis novem Lectionum.* MS. E omits the rubric and intonation.
† MS. D.—*extra Dominicam contingentibus, utroque Festo sanctæ Crucis excepto.*
‡ MSS. C, E, and G.—*In omnibus Festis sanctæ Mariæ et in commemoratione ejusdem.*
§ MS. D.—*Sacerdote incipiente hoc modo.*
|| MS. C gives separate rubrics to the three following forms:—
For the 1st—*In Missis Capitularibus.*
For the 2nd—*In Festis trium Lectionum.*
For the 3rd—*In Octavis præcipuis alicujus Sancti et in commemoratione ejusdem.*
MSS. E and G have the same rubrics as MS. C for the first and third form. The second is omitted in both MSS.

Octavas præcipuas præterquam infra Octavas Assumptionis et Nativitatis beatæ Mariæ. Dicentur etiam in Festis trium Lectionum infra Octavas sancti Johannis Baptistæ et sancti Petri ad Vincula contingentibus, excepto Festo sancti Leonis, et in Octavis sancti Stephani, sancti Johannis, et sanctorum Innocentium, cum extra Dominicam evenerint, hoc modo.

contingentibus, et in usdem Missis infra Natale Domini et processionibus in hebdomada Pentecostes. Dicentur etiam in Festis trium Lectionum infra Octavas sanctorum Johannis Baptistæ et sancti Petri ad Vincula, excepto Festo sancti Leonis, et in Octavis Stephani, Johannis, et Innocentium, cum extra Dominicam evenerint; et in mediis Feriis infra omnes Octavas præcipuas, exceptis sexta die a Natali Domini, hebdomadis Paschæ et Pentecostes et mediis Feriis infra Octavas Assumptionis and Nativitatis beatæ Mariæ.]

Gloria in excelsis Deo. Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Laudamus te, Benedicimus te, Adoramus te, Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam, Domine Deus, rex cælestis, Deus, Pater omnipotens. Domine Fili unigenite, Jesu Christe, Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris, Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniam tu solus sanctus, Tu solus Dominus, Tu solus altissimus, Jesu Christe cum Sancto Spiritu, In gloria Dei Patris. Amen.

Postea conversus Sacerdos ad populum dicat Dominus vobiscum, [*et reversus dicat* Oremus—MSS., except G] *cum Collecta.*

* *Nota quod ad Missam juxta Romanum ordinem una Collecta dicitur propter unitatis sacramentum; et tres exemplo Domini, qui ter ante Passionem orasse legitur, vel propter Trinitatis mysterium: quinque propter quinquepertitam Domini Passionem, in cujus commemoratione eadem celebramus officia: septem, quia septem Dominicæ Orationis petitiones ad consecrationem eorum mysteriorum Apostoli frequentasse leguntur, vel ad impetrandum septem dona Sancti Spiritus: quem numerum nemo excedere ulla ratione permittitur.*

[*Qualiter debeant concludi Orationes.*—MS. D.]

* MS. C omits this rubric and goes on *Dum legitur Epistola, &c.*, p. 170.

* *Ut evidens habeatur et plena cognitio, qualiter orationes quas Collectas vocamus terminandæ sunt; primo notandum est, quod in eis quandoque dirigitur sermo ad Patrem, quandoque ad Filium, quandoque ad Spiritum Sanctum, quandoque ad totam Trinitatem. Sed quando ad Patrem, iterum considerandum est, utrum ita dirigatur sermo ad Patrem, quod fiat mentio de Filio et Spiritu Sancto, vel non: et si in Oratione, quæ ad Patrem dirigitur, fiat mentio de Filio, refert an fiat ante finalem partem, an in ipso fine; et secundum has diversitates variabitur finis. Si vero dirigitur sermo ad Patrem absque mentione Filii et Spiritus Sancti, sic finietur:* Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat, in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia sæcula sæculorum; *ut hic,* Deus qui miro ordine Angelorum *sive* Concede nos famulos. *Si vero de Spiritu Sancto fiat mentio, dicetur:* In unitate ejusdem Spiritus Sancti Deus; *ut hic* Deus qui corda fidelium. Ure igni Sancti Spiritus renes. *Si vero de Filio fiat mentio ante finalem partem, dicetur:* Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium; *ut hic,* Deus qui de beatæ Mariæ Virginis. Largire nobis, clementissime. *Si vero in fine* [*vel circa finem*—MS. D] *fiat mentio de Filio, dicetur:* Qui tecum vivit et regnat; *ut potest videri in Oratione de sancto Stephano, cujus finis talis est,* Qui novit etiam pro persecutoribus exorare Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat, *et cetera. Item* †*in Oratione* Deus qui salutis æternæ.† *Si autem ad Filium dirigatur Oratio sine mentione Spiritus Sancti, ut hic,* Excita Domine potentiam tuam et veni, *et similiter in aliis Orationibus de Adventu Domini, dicetur:* Qui vivis et regnas cum Deo Patre. In unitate Spiritus Sancti Deus. ‡*Si fiat mentio de Spiritu Sancto, dicetur:* Qui cum Patre et eodem Spiritu Sancto vivis et regnas, *et cetera.*‡ *Item Orationes ad Patrem, in quibus mentionem de Trinitate facimus, sic concludimus:* In qua vivis et regnas Deus; *sicut in illis Orationibus,* Omnipotens sempiterne Deus qui dedisti nobis. Populum tuum, Domine. *Illas autem quas ad ipsam Trinitatem dirigimus sic finimus,* Qui vivis et regnas Deus; *ut hic,* Placeat tibi Sancta Trinitas obsequium.

Secundum autem Romanam ecclesiam nullam Orationem cum Per eum qui venturus est judicare *concludimus, nisi quando fit exorcismus in quo diabolum per divinum judicium ut a creatura Dei recedat exorcizamus. Nam in aliis Orationibus, quas cum* Per Dominum *concludimus, Patrem ut per amorem Filii nobis subveniat imploramus. In Exorcismis autem diabolum per Dei judicium, ut aufugiat, increpamus, in quo judicio scit se diabolus potentissime damnandum, cujus timore judicii concutitur.* [*Unde versus,*

Per Dominum *dicas, cum Patrem Presbyter oras;*
Principio Natum memorans, finem Per eundem.
Si circa finem, Qui tecum *dicere debes.*
Cum Christo loqueris, Qui vivis cum Patre *dicis.*

* MS. E omits this rubric and goes on *Dum legitur Epistola, &c.*, p. 170.
† MS. D.—*in Oratione* Omnipotens sempiterne Deus, dirige actus.
‡ *Si dirigatur Oratio ad Filium cum mentione Spiritus Sancti dicetur,* Qui cum Patre et eodem Spiritu Sancto vivis et regnas Deus per omnia, *et cetera; ut potest videri in Oratione infra Canonem Missæ scilicet* Domine Jesu Christe Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris, *et cetera.*—MS. D.

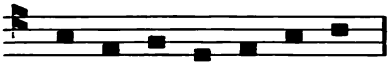
Cum memores Flamen. Ejusdem *die prope finem.*
Dic In qua vivis *cum mentio fit Trinitatis.*
Expellens Satanam dicas in fine, Per eum, qui venturus est.]

Dum legitur Epistola, et canitur Graduale et Alleluya vel Tractus vel Tropus, sedeat cum Ministris usque ad Evangelium legendum.

Dum petit Diaconus benedictionem, respondeat Sacerdos, dicens: Dominus aperiat tibi os ad legendum et nobis aures ad intelligendum sanctum evangelium Dei pacis. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen.

Et Diaconus dicat, Da mihi, Domine, sermonem rectum et benesonantem in os meum, ut placeant tibi verba mea et omnibus audientibus propter nomen tuum in vitam æternam. Amen.

*Post lectum Evangelium dicat Sacerdos secrete:** Benedictus qui venit in nomine Domini. *Postea osculetur textum. Statim Sacerdos in medio Altaris symbolum fidei incipiat excelsa voce.*

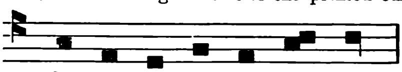

Patrem omnipotentem, factorem cæli et terræ, visibilium omnium et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, Et ex Patre natum ante omnia sæcula: Deum de Deo, Lumen de Lumine, Deum verum de Deo vero, Genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines et propter nostram salutem descendit de cœlis, Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria virgine, Et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus et sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas, et ascendit in cœlum, sedet ad dexteram Patris, Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos et mortuos, Cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum, Dominum et vivificantem, Qui ex Patre Filioque procedit, Qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur, Qui locutus est per prophetas. Et unam sanctam Catholicam et Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum, Et exspecto resurrectionem mortuorum, Et vitam venturi sæculi. Amen.

Notandum quod Credo *dicitur generaliter omnibus Dominicis diebus per totum annum, sive in eis fiat Servitium de Dominica sive de Sancto quocunque; in die Natalis Domini et quotidie per Octavas; in die Epiphaniæ*

* The MSS., except E, omit *secrete.*

† This is the notation of all the MSS., except that E gives two notes to the first syllable of *Deum*, as below. The reading of most of the printed editions is as follows:—

The reading of the MSS. agrees with the Sarum books; but that of the Edd. differs both from the Sarum and the Roman.

et in die octava; [et in conversione sancti Pauli.—MSS. D and G] *in die Paschæ [et quotidie per Octavas*—MSS. D and G] **in die Ascensionis et die in octava*; in die Pentecostes et quotidie per Octavas; et in die sancti Johannis ante portam Latinam, quotidie per Octavas; in Festo Corporis Christi et die octava; et in omnibus Festis beatæ Mariæ Virginis; et in diebus octavis Assumptionis et Nativitatis ejusdem; et in Festis Apostolorum Petri et Pauli et in die octava; et generaliter in omnibus Festis Apostolorum et Evangelistarum; et in Festo sancti Petri ad Vincula et in die octava, et in Cathedra ejusdem; et in utroque Festo sancti Johannis Baptistæ; et in utroque Festo sanctæ Crucis; et in Festo sanctæ Mariæ Magdalenæ; et in Festo sancti Michaelis; et in Festo omnium Sanctorum; et in Festo Reliquiarum; et in Festo sancti Willelmi, in matrici Ecclesia tantum; †et in Festis quattuor Doctorum, scilicet sanctorum Gregorii, Ambrosii, Augustini, et Hieronymi† [et in Octavis*—MS. F]; *in Festo dedicationis Ecclesiæ. Dicetur etiam* Credo *in Cathedralibus Ecclesiis die Absolutionis, prout ibi dicitur.*

‡ *Dum canitur* Credo, *Subdiaconus cum textu et Acolythus cum thuribulo chorum circumeant.‡ Post conversus Sacerdos ad populum dicat,* Dominus vobiscum. *Reversus dicat,* Oremus. *Et canat cum suis Ministris Offertorium. Postea lavet manus, et componat Hostiam super corporales pannos, et dicat:*

Suscipe, Sancta Trinitas, hanc oblationem, quam ego miser et indignus peccator offero in honore tuo, et beatæ Mariæ et omnium Sanctorum tuorum, pro peccatis et offensionibus meis: et pro salute vivorum et requie fidelium defunctorum. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen.

Item Calicem cum vino et aqua, et dicat:

§ Acceptum sit omnipotenti Deo sacrificium istud. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen.

Iterum || *lavet manus, et dicat:*

Lavabo inter innocentes manus meas et circumdabo altare tuum, Domine.

Et Hymnum, Veni, Creator Spiritus.

Postea ante medium Altaris inclinatus dicat:

In spiritu humilitatis et animo contrito suscipiamur a te, Domine, et sic fiat sacrificium nostrum, ut a te suscipiatur hodie, et placeat tibi, Domine Deus meus.

¶ *Et inclinando* ¶ *et ingrediendo osculetur Altare, et signet sacrificium dicendo.* Sit signatum ✠, ordinatum ✠, et sanctificatum ✠ hoc sacrificium nostrum.**

Postea versus ad populum dicat:

Orate, fratres et sorores, pro me peccatore, ut meum pariterque vestrum Domino Deo acceptum sit sacrificium.

Chorus secrete †† *respondeat.*

* Om.—MS. F. † Om.—MSS. D, E, and G. ‡ Om.—MS. C.

§ MSS.—Acceptum sit sacrificium istud omnipotenti Deo. *Omitting* In nomine, &c.

|| So MSS. D and G. Edd.—*Interim.* MSS. B, C, and F—*Tunc.*

¶ Om.—MSS.

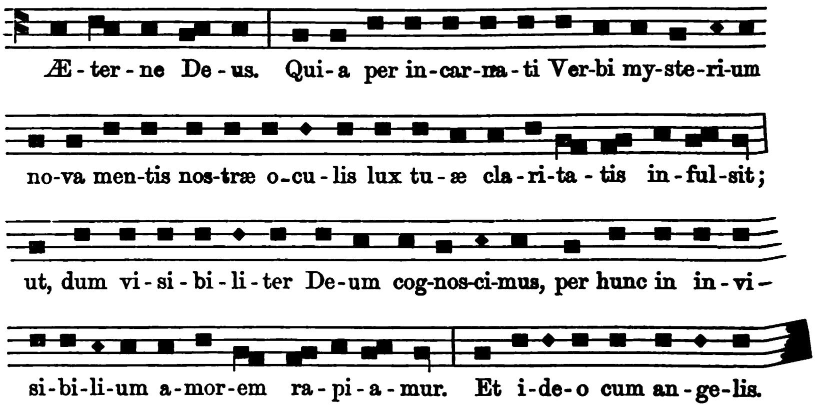
** MSS. D and G omit the Crosses. In MS. B the Cross at *signatum* is erased. In MS. C one Cross only is marked, at *ordinatum.* In MS. F they are inserted in a later hand.

†† MSS. omit *secrete.*

Exaudiat te Dominus in die tribulationis, *usque* memor sit omnis sacrificii tui.

Post versus ad Altare dicat Secretas, et concludat: Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus: *et dicat* Per omnia sæcula sæculorum, *cum alta voce; et sequatur Præfatio, quæ pertinet ad diem.**

†*Hæc Præfatio* Quia per Incarnati *dicatur in die Nativitatis Domini in tribus Missis et per Octavas quotidie,* ‡*etiam si dicatur de Sanctis sive de commemorationibus; et in die Circumcisionis;*‡ *et in Vigilia Epiphaniæ, si in Dominica contigerit; et in Dominicis diebus inter Octavas Epiphaniæ et Purificationem* [*quando de Dominica agitur*— MS. C] *nisi Festum alicujus Sancti* §*novem Lectionum*§ *evenerit in Dominica, et nisi Septuagesima præveniat Purificationem, quia infra Septuagesimam usque ad diem Cinerum non dicitur Præfatio nisi communis, cum de Septuagesima cantatur. Die autem Purificationis, quocunque tempore evenerit, dicetur Præfatio sequens,* ||*et si dies Dominica inter Purificationem et Septuagesimam evenerit, in ipsa Dominica dicatur Præfatio communis tantum.*|| *Et dicitur Præfatio prædicta in Festo Corporis Christi, et quotidie infra Octavas et octava die;* ¶*et in Missis Sanctorum quorumcunque infra Octavas contingentibus, et in commemorationibus.*¶

* Edd. 1, 2, and 3 leave here a blank of half a column, probably for following rubric in MS. B:—

Pelagius papa constituit cantandas novem Præfationes:—i. de Nativitate; ii. de Apparitione; iii. de Quadragesima; iv. de Passione et de Cruce; v. de Pascha; vi. de Ascensione; vii. de Pentecoste; viii. de Trinitate; ix. de Apostolis Petro et Paulo; quæ etiam de pluribus Apostolis dicitur. Gregorius papa decimam adjecit de S. Andrea Apostolo. Quibus etiam Urbanus papa undecimam de sancta Maria addidit.

† MS. B.—*In Nativitate Domini in tribus Missis et per Octavas quotidie; et in Vigilia Epiphaniæ, si in Dominica evenerit; et in Dominicis diebus ab Octavis Epiphaniæ usque ad Purificationem, nisi Festum alicujus Sancti novem Lectionum evenerit in Dominica, et nisi Septuagesima præcedat, et tunc Præfatio communis; et in Purificatione.*

‡ Om.—MS. C. MS. D omits *et in die Circumcisionis.* § Om.—MS. C.

|| Om.—MS. C. MS. F omits *communis tantum.* ¶ Om.—MSS. C and E

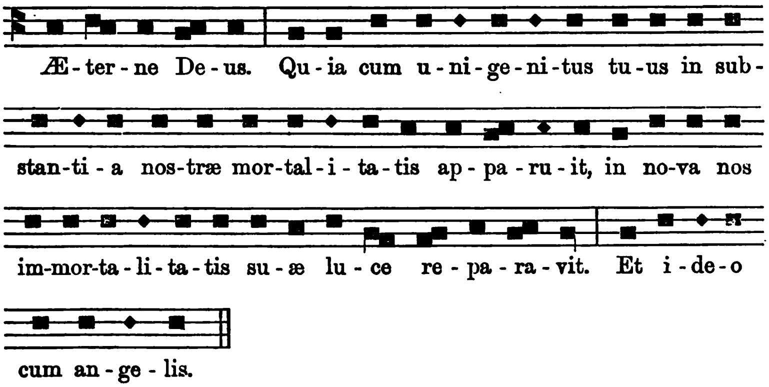
In prima Missa Natalis Domini, Infra actionem.

Communicantes et noctem sacratissimam celebrantes, qua beatæ Mariæ intemerata virginitas huic mundo edidit Salvatorem. Sed et memoriam venerantes, Imprimis ejusdem gloriosæ semper virginis Mariæ genetricis ejusdem Dei et Domini nostri Jesu Christi. Sed et beatorum, *et cetera.*

**In secunda et tertia Missa Natalis Domini, et quotidie per Octavas, etiam si canitur de Sancto sive de commemoratione, et in die Circumcisionis, Infra actionem.*

Communicantes et diem sacratissimum celebrantes, quo beatæ Mariæ intemerata virginitas huic mundo edidit Salvatorem. Sed et memoriam venerantes, Imprimis ejusdem gloriosæ semper virginis Mariæ genetricis ejusdem Dei et Domini nostri Jesu Christi: Sed et beatorum, *et cetera.*

Hæc Præfatio Quia cum unigenitus Filius tuus *dicetur in die Epiphaniæ, et singulis diebus per Octavas,* †*et* Communicantes *similiter, etiam si de Sanctis dicatur sive de commemorationibus.*† *Præfatio.*

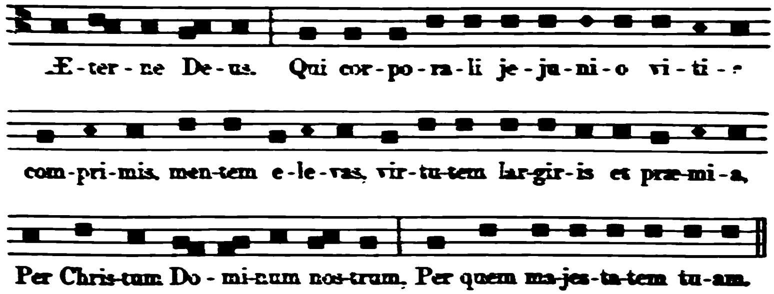
In die Epiphaniæ, et quotidie per Octavas, Infra actionem.

Communicantes et diem sacratissimum celebrantes, quo Unigenitus tuus in tua tecum gloria coæternus in veritate carnis nostræ visibiliter corporalis apparuit. Sed et memoriam venerantes, Imprimis gloriosæ semper virginis Mariæ genetricis ejusdem Dei et Domini nostri Jesu Christi. Sed et beatorum, *et cetera.*

Hæc Præfatio Qui corporali, *dicetur in Capite Jejunii, et ab hoc die usque ad Passionem* ‡*in singulis diebus Quadragesimæ, tam Dominicis quam aliis diebus Ferialibus, exceptis Missis quæ dicuntur de Festis Sanctorum.*‡
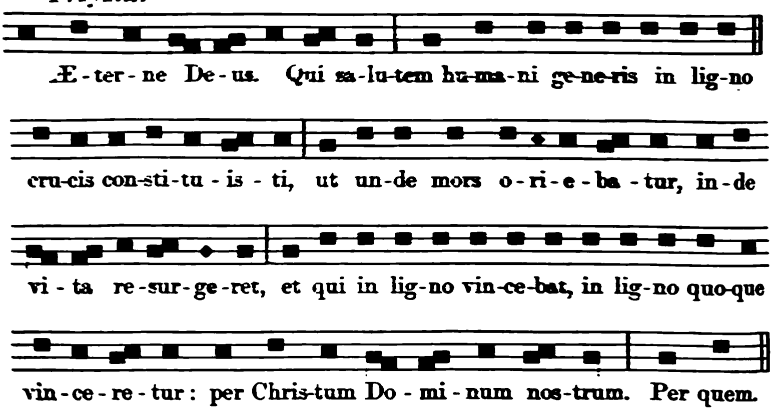
* MSS. B, C, and D.—*In secunda et tertia Missa Natalis Domini et quotidie per Octavas,* [*et in die Circumcisionis*—MS. D]. *Præfatio.*

† Om.—MSS. B and C. ‡ Om.—MS. B.

Hæc Præfatio Qui salutem *quotidie dicatur* [*a Dominica Passionis Domini quotidie usque ad Cœnam Domini*—MS. C]. **cum de Passione agitur** *et etiam die Cœnæ et in duobus Festis Sanctæ Crucis, et*† *in commemoratione sanctæ Crucis.*

Præfatio.

In die Cenæ, Præfatio.

Communicantes et diem sacratissimum celebrantes quo Dominus noster Jesus Christus pro nobis est traditus. Sed et memoriam venerantes, Imprimis gloriosæ semper virginis Mariæ genetricis ejusdem Dei et Domini nostri Jesu Christi.

Eodem die, Infra actionem.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus ob diem in qua Dominus noster Jesus Christus tradidit discipulis suis corporis et sanguinis sui mysteria celebranda, quæsumus, Domine, ut placatus.

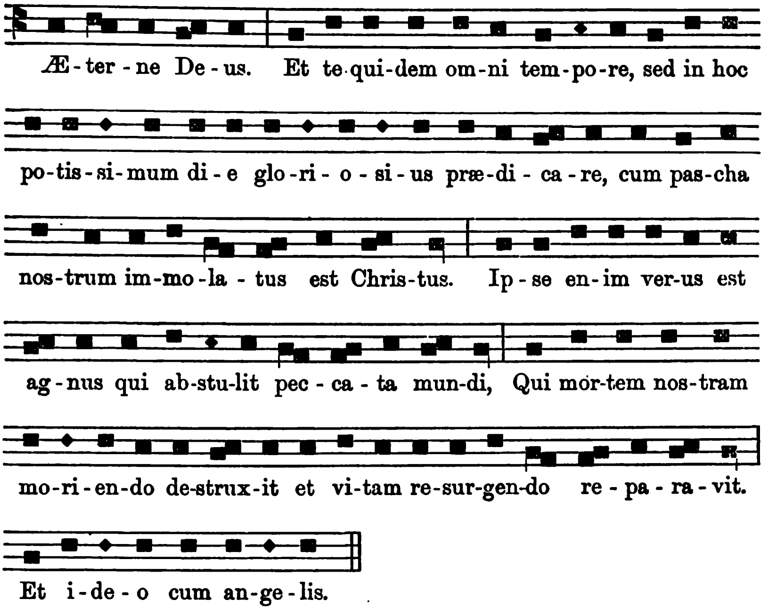
Item eodem die, Infra actionem.

Qui pridie quam pro nostra omniumque salute pateretur, hoc est hodie, accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, *et cetera.*

* Om.—MS. B. † MS. B—*et in Veneratione sanctæ Crucis Feria sexta.*

In Vigilia Paschæ, et in die Paschæ, et quotidie per Octavas, et in singulis diebus Dominicis usque ad Ascensionem Domini cum de Dominica cantatur. *†*Sed si dicatur de aliquo Sancto in Dominicis, tunc Præfatio communis dicatur.*† *Si cantetur de Dominica usque ad Ascensionem Domini, sic dicatur,* Et te quidem omni tempore, sed in hoc potissimum die gloriosius prædicare, *et cetera, quia non dicitur in Octavis Paschæ neque post, hæc dictio* die *in Præfatione, neque* Communicantes *sive* Hanc igitur : *sed in Vigilia Paschæ dicatur sic in Præfatione,* Et te quidem omni tempore, sed in hac potissimum nocte gloriosius prædicare.*

Præfatio.

In Vigilia Paschæ, Infra actionem.

Communicantes et noctem sacratissimum celebrantes Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi secundum carnem. Sed et memoriam venerantes imprimis gloriosæ semper virginis Mariæ genetricis ejusdem Dei et Domini nostri Jesu Christi. Sed et beatorum.

Eodem die, Infra actionem.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus pro his quoque quos regenerare dignatus es ex aqua et Spiritu Sancto, tribuens eis remissionem omnium peccatorum, quæsumus, Domine.

In die Paschæ et quotidie per Octavas, Infra actionem.

Communicantes et diem sacratissimum celebrantes Resurrectionis
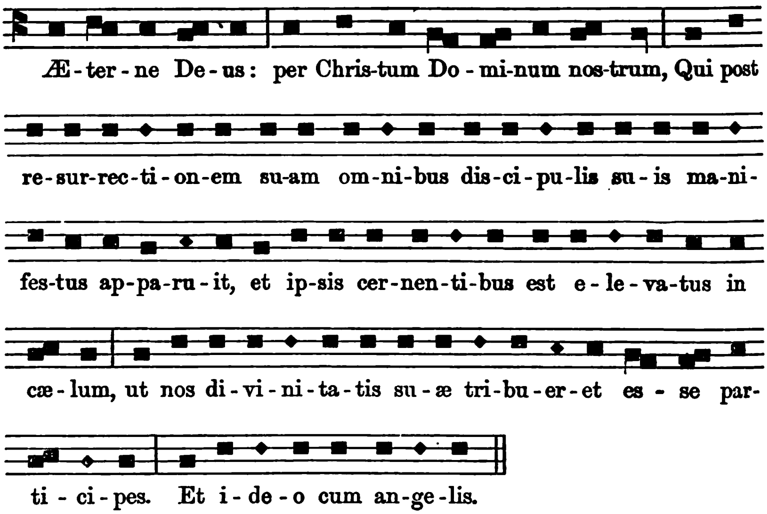
* Om.—MS. B. † Om.—MS. D

Domini nostri Jesu Christi secundum carnem. Sed et memoriam venerantes imprimis gloriosæ semper virginis Mariæ genitricis ejusdem Dei et Domini nostri Jesu Christi. Sed et beatorum.

Eodem die, Infra actionem.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, pro his quoque quos regenerare dignatus es ex aqua et Spiritu Sancto, tribuens eis remissionem omnium peccatorum, quæsumus, Domine.

Hæc Præfatio Qui post resurrectionem *dicitur in die Ascensionis et singulis diebus per Octavas *et* Communicantes *similiter, etiam si dicitur de Festis sive commemorationibus.**

Infra actionem.

Communicantes et diem sacratissimum celebrantes, quo Dominus noster Jesus Christus, unigenitus Filius tuus, unitam sibi fragilitatis nostræ substantiam, in gloriæ tuæ dexteram collocavit. Sed et memoriam venerantes, Imprimis gloriosæ semper virginis Mariæ genetricis ejusdem Dei et Domini nostri Jesu Christi. Sed et beatorum.

In Vigilia Pentecostes †non dicitur Præfatio, nisi communis: et in eadem Vigilia Pentecostes,† Infra actionem.

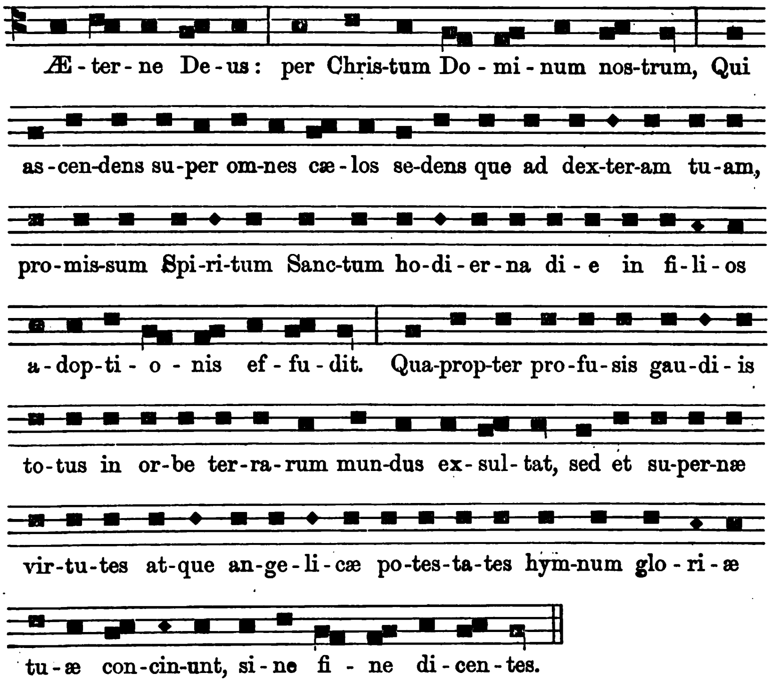
Communicantes et diem sacratissimum Pentecostes prævenientes, quo Spiritus Sanctus apostolis in igneis linguis apparuit. Sed et memoriam venerantes, *et cetera.*

* Om.—MSS. B and C. † Om.—MS. B.

Eodem die, Infrà actionem.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus pro his quoque, quos regenerare dignatus es ex aqua et Spiritu Sancto, tribuens eis remissionem omnium peccatorum, quæsumus, Domine, *et cetera.*

**Hæc Præfatio* Qui ascendens *dicatur in die sancto Pentecostes, et quotidie usque ad Festum Sanctæ Trinitatis cum* Communicantes, Hanc igitur, *etiamsi fiat de Festo alicujus Sancti sive de commemorationibus.*

Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus Sabaoth, *et cetera.*

In die Pentecostes et quotidie usque Festum Sanctæ Trinitatis, Infra actionem.

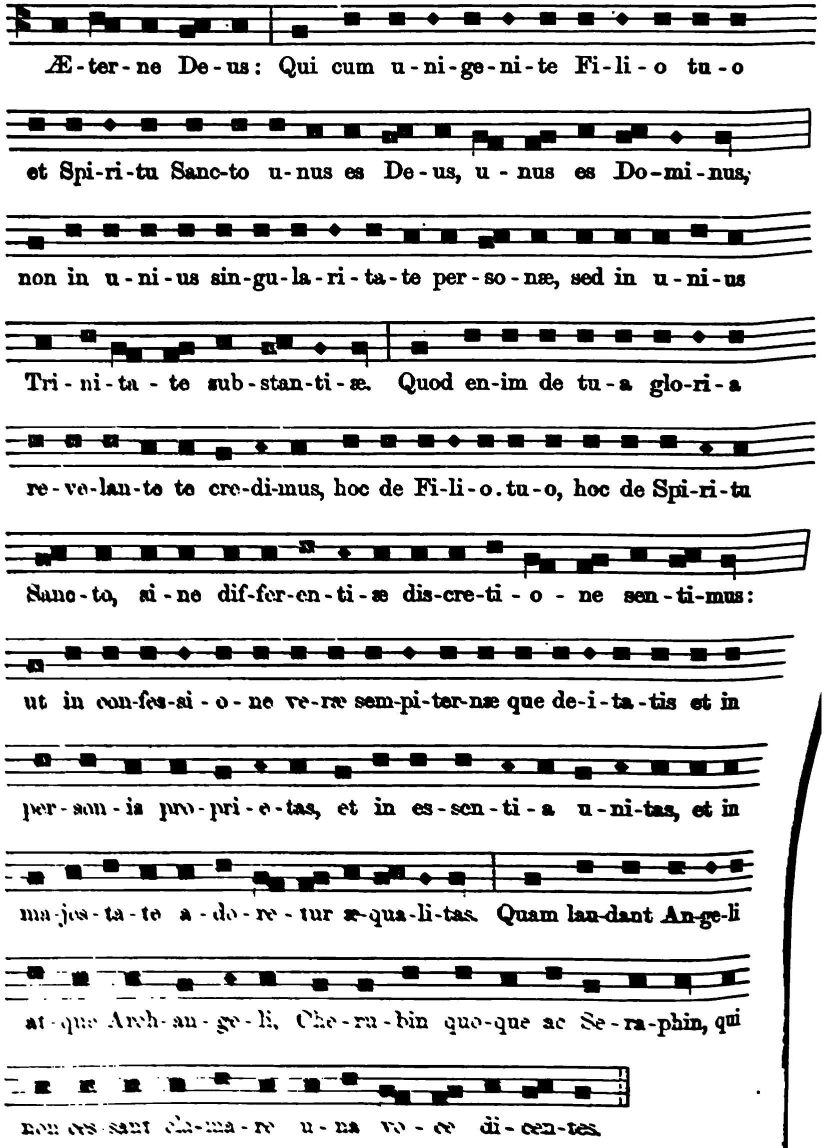
Communicantes et diem sacratissimum Pentecostes celebrantes, quo Spiritus Sanctus apostolis in igneis linguis apparuit. Sed et memoriam.

Eodem die, Infra actionem.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus pro his quoque, quos regenerare dignatus es ex aqua et Spiritu Sancto, tribuens eis remissionem omnium peccatorum, quæsumus, Domine.

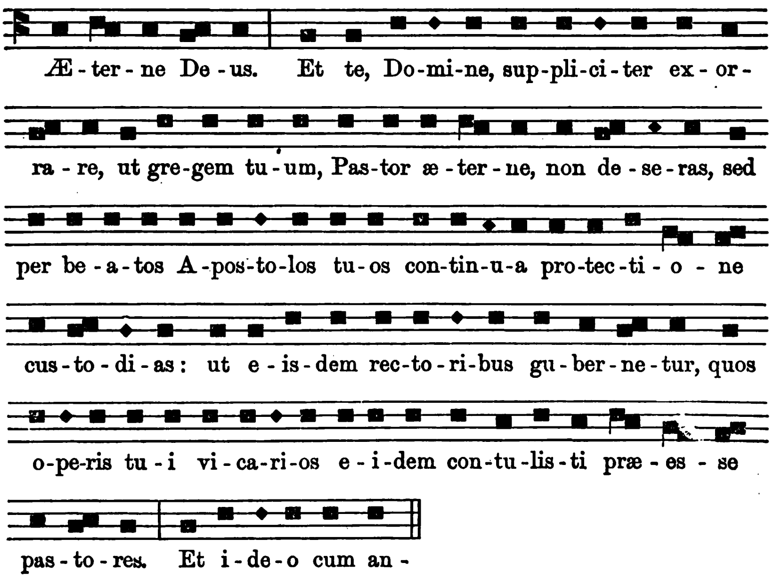
* MSS. B and C.—*In septem diebus Pentecostes, et in Commemoratione de Sancto Spiritu, dicitur hæc Præfatio.*

*In die Sanctæ Trinitatis et in omnibus Dominicis diebus ab eodem Festo usque ad Adventum Domini, quando de Dominica agitur; *et in commemorationibus Sanctæ Trinitatis, et in Missis sponsalibus, dicitur hæc Præfatio.**

*Edd. and MS F.—*In Festis omnium Apostolorum et Evangelistarum, et quandocunque celebratur Missa de Apostolis præterquam infra Octavas Natalis Domini, Epiphaniæ, Paschæ, Ascensionis, Pentecostes, et Corporis Christi, infra quas Octavas dicentur Præfatio,* Communicantes, *et* Hanc igitur *de eisdem Octavis, sive Missa celebrata fuerit de Sancto, sive de commemoratione, et præterquam in Missis pro Defunctis* Requiem æternam, *in quibus dicitur Præfatio communis; Præfatio.*

[MSS. D & G.—*In Festis omnium Apostolorum et Evangelistarum, excepto tantum Festo sancti Johannis Evangelistæ infra Octavas Natalis Domini.*]

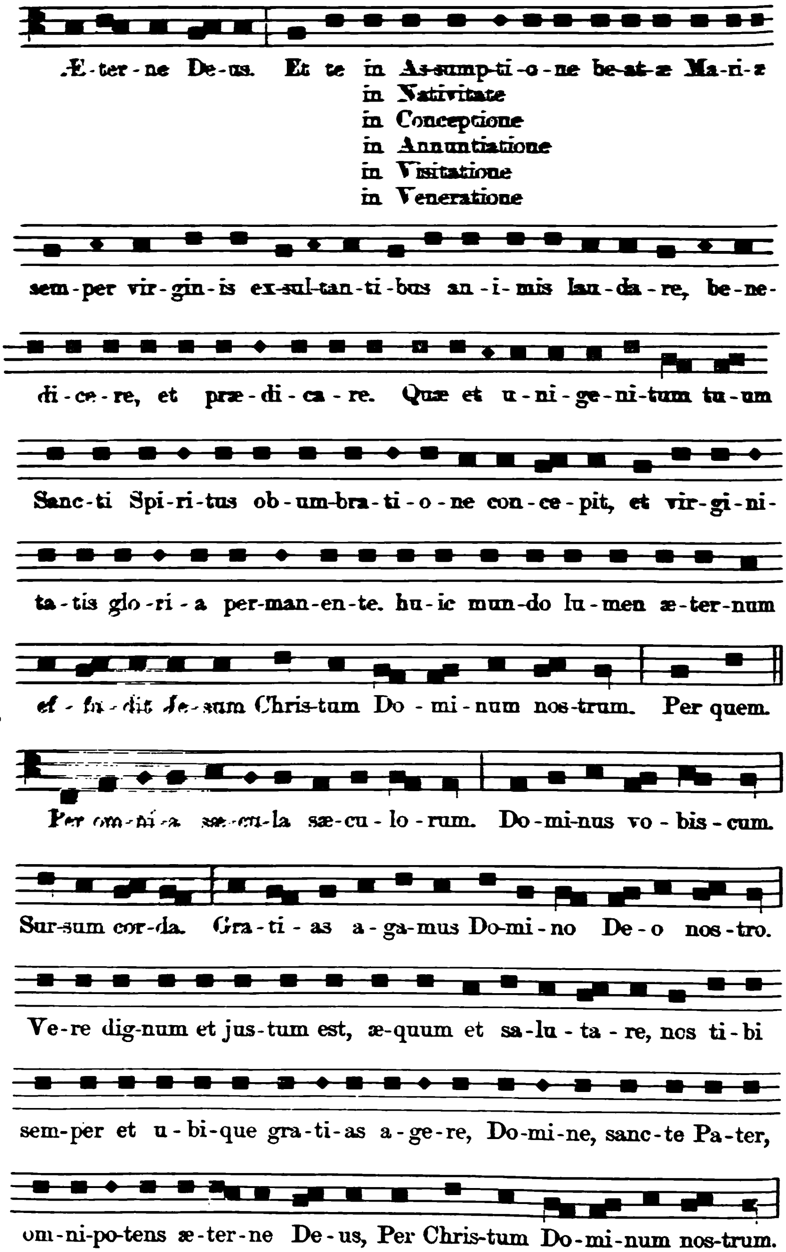

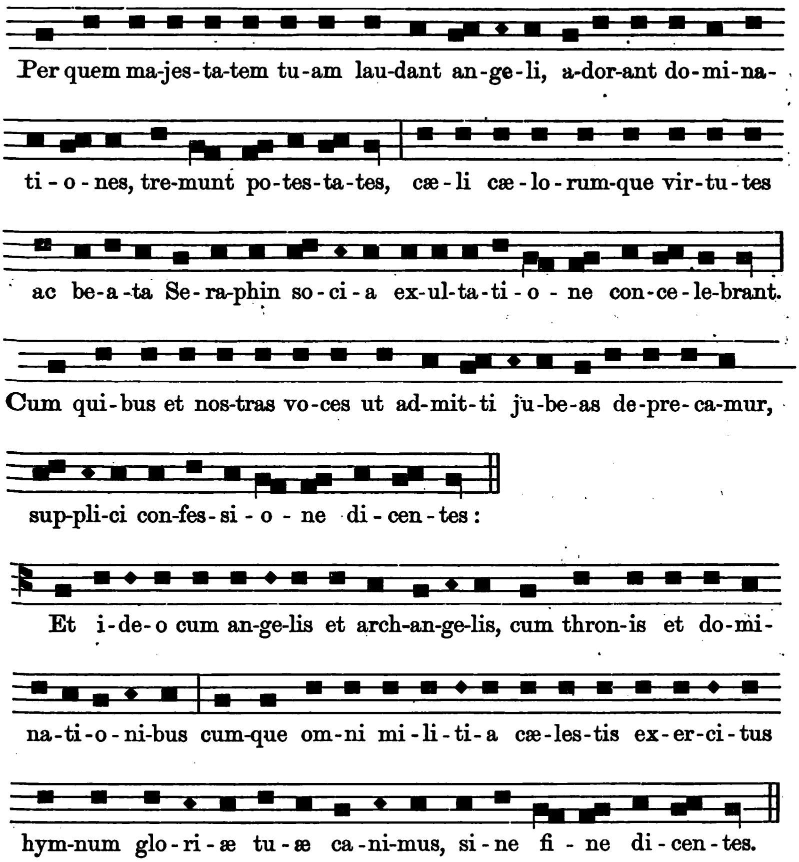
†*In omnibus Festis et commemorationibus beatæ Mariæ dicitur hæc Præfatio, nisi impediatur propter Octavas de Apostolis.*

* MS. B.—*De Apostolis Petro et Paulo et omnium Apostolorum et Evangelistarum Præfatio ista.* The rubric in MS. C has been omitted.

† MS. B.—*In omnibus Festis beatæ Mariæ et commemoratione ejusdem.*
MS. C.—*In Assumptione, in Nativitate, in Annuntiatione, in Sabbatis, in Veneratione beatæ Mariæ Virginis.*
MS. D.—*In omnibus Festis beatæ Mariæ Virginis præter Purificationem et Conceptionem ejus.*
MSS. E and G.—*In Festis Assumptionis, Nativitatis, Conceptionis, Annuntiationis* [*sanctæ Mariæ, et in Sabbatis*—MS. G], *si tunc dicitur de Festo vel commemoratione ejus, seu in quocunque die fit commemoratio ejusdem per totum annum.*
MS. F.—*In Omnibus Festis beatæ Mariæ et commemoratione ejusdem dicitur hæc Præfatio, nisi impediatur per Octavas de Apostolis ut prædicitur.*

Præfatio.

Æ-ter-ne De-us. Et te in As-sump-ti-o-ne be-at-æ Ma-ri-æ
in Nativitate
in Conceptione
in Annuntiatione
in Visitatione
in Veneratione
sem-per vir-gin-is ex-sul-tan-ti-bus an-i-mis lau-da-re, be-ne-
di-ce-re, et præ-di-ca-re. Quæ et u-ni-ge-ni-tum tu-um
Sanc-ti Spi-ri-tus ob-um-bra-ti-o-ne con-ce-pit, et vir-gi-ni-
ta-tis glo-ri-a per-man-en-te. hu-ic mun-do lu-men æ-ter-num
ef-fu-dit Je-sum Chris-tum Do-mi-num nos-trum. Per quem.
Per om-ni-a sæ-cu-la sæ-cu-lo-rum. Do-mi-nus vo-bis-cum.
Sur-sum cor-da. Gra-ti-as a-ga-mus Do-mi-no De-o nos-tro.
Ve-re dig-num et jus-tum est, æ-quum et sa-lu-ta-re, nos ti-bi
sem-per et u-bi-que gra-ti-as a-ge-re, Do-mi-ne, sanc-te Pa-ter,
om-ni-po-tens æ-ter-ne De-us, Per Chris-tum Do-mi-num nos-trum.

Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus Sabaoth; pleni sunt cæli et terra gloria tua: Hosanna in excelsis: Benedictus qui venit in nomine Domini; Hosanna in excelsis.

*In omnibus Festis beatæ Mariæ Virginis *ac etiam commemorationibus ejusdem* dicatur sic:* Benedictus Mariæ filius, qui venit in nomine Domini; Hosanna in excelsis.

[*Hic erigat parum per Sacerdos brachia sua, et jungat manus usque ad verbum* in nomine Domini; *tunc signet se in facie sua, et sic faciat in omnibus Missis per annum. Postea*† . . .—MS. D.]

* Om.—MS. D.

† A leaf is lost here, which appears to have contained some rubric of which this word *Postea* is the commencement, and the illumination at the "Te igitur."

MS. B omits the whole rubric, but there is a blank space left. MS. C has two folia deficient, from the middle of the Common Preface to "Nobis quoque peccatoribus," in the Canon. MS. E has not this rubric, or any whatever in the Canon.

Edd.	*MS. D.**
Junctis manibus Sacerdos inclinet se dicens:	* * * *

TE IGITUR, clementissime Pater, per Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, supplices rogamus ac petimus uti accepta habeas et benedicas

Erigens se Sacerdos osculetur Altare a dextris sacrificii, dicens:	*Hic faciat Sacerdos tres cruces super Calicem et panem, ita dicens:*

†hæc do✠na, hæc mu✠nera, hæc san✠cta sacrificia illibata,

Hic elevet manus, dicens:

Imprimis quæ tibi offerimus pro Ecclesia tua sancta Catholica, quam pacificare, custodire, adunare, et regere digneris toto orbe terrarum, una cum famulo tuo Papa nostro *N.* et Antistite nostro *N.*

id est pro archiepiscopo

et Rege nostro

N. *et dicant nominatim*

et omnibus orthodoxis atque catholicæ et apostolicæ fidei cultoribus.

Hic oret pro vivis.	*Hic oret cogitando pro vivis, dicens:*

Memento, Domine, famulorum famularumque tuarum *N.* [et *N.*—*MS. D.*] et omnium circumstantium‡ atque omnium fidelium Christianorum quorum tibi fides cognita est et nota devotio; pro quibus tibi offerimus vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis, pro se suisque omnibus, pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis et incolumitatis suæ, tibique reddunt vota sua æterno Deo vivo et vero.

Infra actionem.

Communicantes et memoriam venerantes, Inprimis gloriosæ semper virginis Mariæ,

Hic parum inclinatus dicat ad istam septem verba sequentia,

genetricis Dei et Domini nostri Jesu Christi, Sed et beatorum apostolorum ac martyrum tuorum, Petri, Pauli, Andreæ, Jacobi, Johannis, Thomæ, Jacobi, Philippi, Bartholomæi, Matthæi, Simonis et Thaddæi, Lini, Cleti, Clementis, Sixti, Cornelii, Cypriani, Laurentii, Chrysogoni,

* MS. A contains from "Te igitur" to "Hanc igitur oblationem," and from "Pater noster" to the end. It has no rubrics.

MS. C begins at the paragraph "Nobis quoque peccatoribus."

MS. F wants the whole Canon.

MSS. B, D, E, and G are perfect in the Canon. MSS. E and G have no rubrics.

† MS. A omits all Crosses throughout the Canon.

‡ circumstantium—Edd. and MSS. B and D; circumastantium—MSS. A. and G, and Breviary.

MS. B. | *MS. Breviary.**

Hic Sacerdos inclinans se ante Altare, dicat:

TE IGITUR, clementissime Pater, per Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, supplices rogamus ac petimus uti accepta habeas et benedicas

In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti

Hic erigat se et osculetur Altare faciendo signum super Calicem, | *Hic signet Sacerdos ter tam super Hostiam quam Calicem, dicendo:*

hæc do✠na, hæc mu✠nera, hæc san✠cta sacrificia illibata,

Imprimis quæ tibi offerimus pro Ecclesia tua sancta Catholica, quam pacificare, custodire, adunare, et regere digneris toto orbe terrarum, una cum famulo tuo Papa nostro *N.* et Antistite nostro *N.*

et Rege nostro *N.*

et omnibus orthodoxis atque catholicæ et apostolicæ fidei cultoribus.

Hic commemoratio vivorum: | *Pro vivis.*

Memento, Domine, famulorum famularumque tuarum *N.* et omnium circumstantium atque omnium fidelium Christianorum quorum tibi fides cognita est et nota devotio; pro quibus tibi offerimus vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis, pro se suisque omnibus, pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis et incolumitatis suæ, tibique reddunt vota sua æterno Deo [*Brev.*—Domino *for* Deo] vivo et vero.

Infra.

Communicantes et memoriam venerantes, Inprimis gloriosæ semper virginis Mariæ,

genetricis Dei et Domini nostri Jesu Christi, Sed et beatorum apostolorum ac martyrum tuorum, Petri, Pauli, Andreæ, Jacobi, Johannis, Thomæ, Jacobi, Philippi, Bartholomæi, Matthæi, Simonis et Thaddæi, Lini, Cleti, Clementis, Sixti, Cornelii, Cypriani, Laurentii, Chrysogoni,

* York Minster Library. Sæc. XIV. Press mark, xvi. o. 9.

EDD.	*MS. D.*

Johannis et Pauli, Cosmæ et Damiani,* et omnium Sanctorum tuorum, quorum meritis precibusque concedas, ut in omnibus protectionis tuæ muniamur auxilio. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Hic respiciat Hostiam cum veneratione, dicens:	*Hic respiciat Sacerdos Hostiam magna veneratione, dicens:*

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quæsumus, Domine, ut placatus accipias, diesque nostros in tua pace disponas, atque ab æterna damnatione nos eripi, et in electorum tuorum jubeas grege numerari. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Supra Calicem.	*Hic iterum respiciat Sacerdos Hostiam, dicens:*

Quam oblationem tu, Deus omnipotens, in omnibus, quæsumus,

bene✠dictam, ascri✠ptam, ra✠tam, rationabilem, acceptabilemque facere digneris, ut nobis

cor✠pus

et san✠guis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi.

Hic erigat Sacerdos manus et conjungat: postea tergat digitos, et elevet Hostiam, dicens:	*Hic erigat manus suas et conjungat, et postea tergat digitos suos consecratos super lintheamina Altaris et elevet Hostiam, dicens:*

Qui pridie quam pateretur, accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, et elevatis oculis in cælum

Hic elevet oculos suos,

ad te Deum patrem suum omnipotentem,

Hic inclinet se et elevet Hostiam paululum, dicens:

Tibi gratias agens,

bene✠dixit

ac fregit,

Hic tangat Hostiam sine aliquo signo fractionis, dicens:

deditque discipulis suis, dicens, Accipite et manducate ex hoc omnes. Hoc est enim corpus meum.

* MS. A adds "Necnon et illorum quorum hodie sollemnis in conspectu gloriæ tuæ celebratur triumphus"—a line has been drawn through it.

MS. B. *MS. Breviary.*

Johannis et Pauli, Cosmæ et Damiani, et omnium Sanctorum tuorum, quorum meritis precibusque concedas, ut in omnibus protectionis tuæ muniamur auxilio. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.*

Eugenius VII. instituit. Et cum dicat, parum tangat Calicem, dicens: *Item.*

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quæsumus, Domine, ut placatus accipias, diesque nostros in tua pace disponas, atque ab æterna damnatione nos eripi, et in electorum tuorum jubeas grege numerari. Per Christum Dominum nostrum. Amen.†

Quam oblationem tu, Deus omnipotens,‡ in omnibus, quæsumus,

Hic benedicetur ter tam super Hostiam quam super Calicem, dicendo:

bene✠dictam, ascri✠ptam, ra✠tam, rationabilem, acceptabilemque facere digneris, ut nobis

Hic separatim signetur super Hostiam, dicendo:

cor✠pus

Hic super Calicem,

et san✠guis fiat delectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi.

Alexander papa instituit. Inclinato capite super Lintheamina Hostiam accipiendo: *Hic sursum teneat Hostiam junctis manibus, dicendo:*

Qui pridie quam pateretur, accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, et elevatis oculis in cælum

Hic levet oculos, *Hic elevet oculos, dicens:*

ad te Deum patrem suum omnipotentem,

Hic inclinet, dicens:

Tibi gratias agens,

Hic signet Hostiam, dicens:

benedixit

Hic tangat Hostiam, dicens:

ac fregit,

Hic tangat Hostiam,

deditque discipulis suis, dicens, Accipite et manducate ex hoc omnes. Hoc est enim corpus meum.

* Breviary omits "Dominum nostrum. Amen."

† Breviary omits "Dominum nostrum. Amen"

‡ Breviary omits "omnipotens."

EDD.	*MS. D.*
Hic discooperiat Calicem et teneat inter manus suas, non disjungendo pollicem ab indice.	*Et debent ista verba proferri tam sub uno Spiritu quam sub una prolatione, nulla pausatione interposita. Post hæc verba inclinet se Sacerdos ad Hostiam et elevet eam supra frontem ut possit a populo videri: nec nimis diu teneat elevatum, nec aliquo modo Corpus Christi osculetur, nec aliqua parte sui Corpus Christi tangi debet nisi tantum digitis ad hoc specialiter consecratis. Deinde reverenter illud reponat ante Calicem in modum crucis per idem factæ, et tunc discooperiat Calicem et teneat inter manus suas, non disjungendo pollicem ab indice nisi dum faciat benedictionem, ita dicens:*

Simili modo posteaquam cenatum est, accipiens et hunc praeclarum calicem in sanctas ac venerabiles manus suas,

Hic inclinet se, dicens:	*Hic inclinet se, dicens:*

Item tibi gratias agens, bene✠dixit, deditque discipulis suis, dicens, Accipite et bibite ex eo omnes.

Hic est enim calix sanguinis mei novi et æterni testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum.

Hic elevet Calicem usque ad caput, dicens:	*Hic elevet Calicem usque ad pectus vel ultra caput, dicens:*

Hæc quotiescunque feceritis, in mei memoriam facietis.

Deponat Calicem.	*Hic reponat Calicem et fricet digitos ultra Calicem propter micas, et cooperiat, et elevet brachia in modum crucis junctis digitis usque ad hæc verba* de tuis donis et datis, *ita dicens:*

Unde et memores, Domine, nos tui servi* sed et plebs tua sancta ejusdem Christi Filii tui Domini Dei nostri tam beatæ passionis, necnon et ab inferis resurrectionis, sed et in cælos gloriosæ ascensionis, offerimus præclaræ majestati tuæ de tuis donis ac datis

Hic tres cruces faciat super Hostiam et Calicem, dicens:

hostiam pu✠ram, hostiam sanc✠tam, hostiam immacu✠latam,

Hic super Hostiam,

pa✠nem sanctum vitæ æternæ.

Hic super Calicem,

et cali✠cem salutis perpetuæ.

* servi tui—MS. D.

MS. B.

MS. Breviary.

Hic sursum levet Corpus ad visionem populi.
Hic discooperiat Calicem illum parum levans, dicens:

Simili modo posteaquam cenatum est, accipiens et hunc præclarum calicem in sanctas ac venerabiles manus suas,

Item tibi gratias agens, bene✠dixit, deditque [*Brev.*—dedit] discipulis suis, dicens, Accipite et bibite ex eo omnes.

Hic Calicem parum levet, dicens:

Hic est enim calix sanguinis mei novi et æterni testmenti, mysterium fidei,* qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum.

Hic superponit corporalia: (MS. B)

Iterum elevet Calicem in altum, dicens: (Breviary)

Hæc quotiescunque feceritis, in mei memoriam facietis.

Hic expandat brachia ad modum cruci(fixi). (MS. B)

Hic Sacerdos elevet brachia ad modum crucis. (Breviary)

Unde et memores, Domine, nos tui servi sed et plebs tua sancta ejusdem† Christi Filii tui Domini Dei† nostri tam beatæ passionis, necnon et ab inferis resurrectionis, sed et in cælos gloriosæ ascensionis, offerimus præclaræ majestati tuæ de tuis donis ac datis

Hic retrahat brachia et faciat signum crucis, (MS. B)

Hic tres primas cruces faciat super Corpus et Calicem, dicens: (Breviary)

‡ hostiam pu✠ram, hostiam san✠ctam, hostiam immacu✠latam,

Quartam super Corpus,

pa✠nem sanctum vitæ æternæ,

Quintam super Calicem, dicens:

et cali✠cem salutis perpetuæ.

* Space left of one line in MS. B.
† Breviary omits "ejusdem" and "Dei."
‡ MS. B omits these five Crosses. The Breviary omits the first three.

Edd.	*MS. D.*

Supra quæ propitio ac sereno vultu respicere digneris, et accepta habere sicut accepta habere dignatus es munera pueri tui justi Abel, et sacrificium patriarchæ nostri Abrahæ, et quod tibi obtulit summus sacerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium, immaculatam hostiam.

Hic Sacerdos corpore inclinato cancellatis manibus, dicat:	*Hic Sacerdos corpore inclinato cancellatis manibus, dicat:* Supplices te rogamus *usque ad* Ex hac altaris participatione, *et tunc erigat se Sacerdos deosculans Altare a dextris sacrificii et faciat signum crucis super Hostiam et in facie sua cum dicat* omni benedictione,

Supplices te rogamus, omnipotens Deus, jube hæc perferri per manus sancti angeli tui in sublime altare tuum, in conspectu divinæ majestatis tuæ, ut quotquot

Hic osculetur a dextris sacrificii.

ex hac Altaris participatione,

Osculetur Altare a dextris sacrificii.

sacrosanctum Filii tui

cor✠pus

et san✠guinem sumpserimus

Hic benedicat seipsum in facie sua, dicens:

omni bene✠dictione cælesti et gratia repleamur. Per eundem Jesum Christum Dominum nostrum. Amen.

Hic oret pro mortuis.	*Hic oret cogitando pro defunctis.*

Memento etiam, Domine, famulorum famularumque tuarum *N.* [et *N.—MS. D*] qui nos præcesserunt cum signo fidei, et dormiunt in somno pacis. Ipsis, Domine, et omnibus in Christo quiescentibus locum refrigerii, lucis, et pacis ut indulgeas deprecamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Hic percutiat pectus suum, dicens:	*Hic percutiat pectus semel, dicens:*

Nobis quoque peccatoribus famulis tuis, de multitudine miserationum

MS. B. *MS. C.* *MS. Breviary.*

Supra quæ propitio ac sereno vultu respicere digneris, et accepta habere sicut [*Brev.*—sicuti] accepta habere dignatus es munera pueri tui justi Abel, et sacrificium patriarchæ nostri Abrahæ, et quod tibi obtulit summus sacerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium, immaculatam hostiam.

Hic inclinet corpus et manus cancellatas ad modum crucis, dicat:

Supplices te rogamus, omnipotens Deus, jube hæc perferri [*Brev.*—præferri] per manus sancti angeli tui in sublime altare tuum, in conspectu divinæ majestatis tuæ, ut quotquot

ex hac Altaris participatione,

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti,

Hic erigat se et osculetur Altare, et dicat:

sacrosanctum *Filii tui*

Hic signet super Hostiam, dicens:

cor✠pus

Et super Calicem.

et san✠guinem sumpserimus

Hic signet seipsum, dicens:

omni bene✠dictione cælesti et gratia repleamur. †Per eundem Jesum Christum Dominum nostrum. Amen.†

Memoria pro defunctis.

Memento etiam, Domine, famulorum famularumque tuarum *N.* [et *N.*—*Brev.*] qui nos præcesserunt cum signo fidei, et dormiunt in somno pacis. Ipsis, Domine, et omnibus in Christo quiescentibus locum refrigerii, lucis, et pacis ut indulgeas deprecamur.‡ Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.§

Hic tundat pectus suum. *Hic Sacerdos percutiat pectus aliquantum altius, dicens:*

Nobis quoque peccatoribus famulis tuis, de multitudine miserationum

* Om.—Breviary.

† Breviary—Per eundem Christum. MS. G omits "Jesum." MS. B omits "Amen."

‡ Here commences MS. C.

§ Breviary omits "Dominum nostrum. Amen."

Edd. *MS. D.*

tuarum sperantibus, partem aliquam et societatem donare digneris, cum ...am tuis sanctis Apostolis et Martyribus, cum Johanne, Stephano, Matthia, Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnete, Cæcilia, Anastasia, et cum omnibus Sanctis tuis: intra quorum nos consortium non æstimator meriti, sed veniæ, quæsumus, largitor admitte. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Hic discooperiat Calicem, dicens:

Per quem hæc omnia, Domine, semper bona creas

Hic Sacerdos ter signet super Hostiam, dicens:

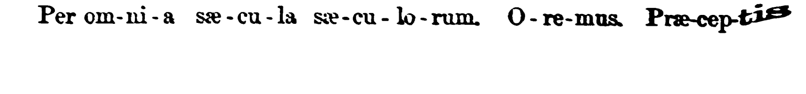
sancti✠ficas, vivi✠ficas, bene✠dicis, et præstas nobis.

Hic discooperiat Calicem et faciat signaculum crucis cum Hostia quinquies, primo ultra Calicem, secundo Calici æquale, tertio infra Calicem, quarto sicut primo, quinto ante Calicem.

Interim vero Diaconus a dextris assistat manibus prius lotis, eique in corporalibus sustinendis subministret, et in recessu de... osculans humerum ejus dextrum, Sacerdote sic dicente:

Per ip✠sum et cum ip✠so et in ip✠so est tibi Deo Patri omni✠potenti in unitate Spiritus ✠ Sancti omnis honor et gloria.

Hic reponat Hostiam super Corporale, et cooperiat Calicem Sacerdos, et teneat manus super Altare usque dicat:

MS. B. *MS. C.* *MS. Breviary.*

tuarum sperantibus, partem aliquam et societatem donare digneris, cum tuis sanctis Apostolis et Martyribus, cum Johanne, Stephano, Matthia, Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnete, Cæcilia, Anastasia, et cum omnibus Sanctis tuis: intra quorum nos consortium non æstimator meriti, sed veniæ, quæsumus, largitor admitte. Per Christum Dominum nostrum. Amen.*

[*Space left for rubric.*]

Hic signet Calicem manu.

Per quem hæc omnia, Domine, semper bona creas

Hic signet ter tam Hostiam quam Calicem, dicendo:

sancti✠ficas, vivi✠ficas, bene✠dicis, et præstas nobis.

Postea discooperiat Calicem et signet cum Hostia quinquies, primo ultra Calicem ex utraque parte, dicens:

Per ip✠sum et cum ip✠so et in ip✠so est tibi Deo Patri omni✠potenti in unitate Spiritus ✠ Sancti omnis honor et gloria.

Per ip✠sum

secundo Calici æquale, dicens:

et cum ip✠so

tertio infra Calicem, dicens:

et in ip✠so

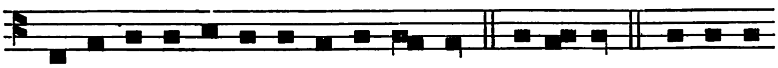
quarto ut primo, dicens:

est tibi Deo Pa✠tri omnipotenti in unitate

quinto ante Calicem, dicens:

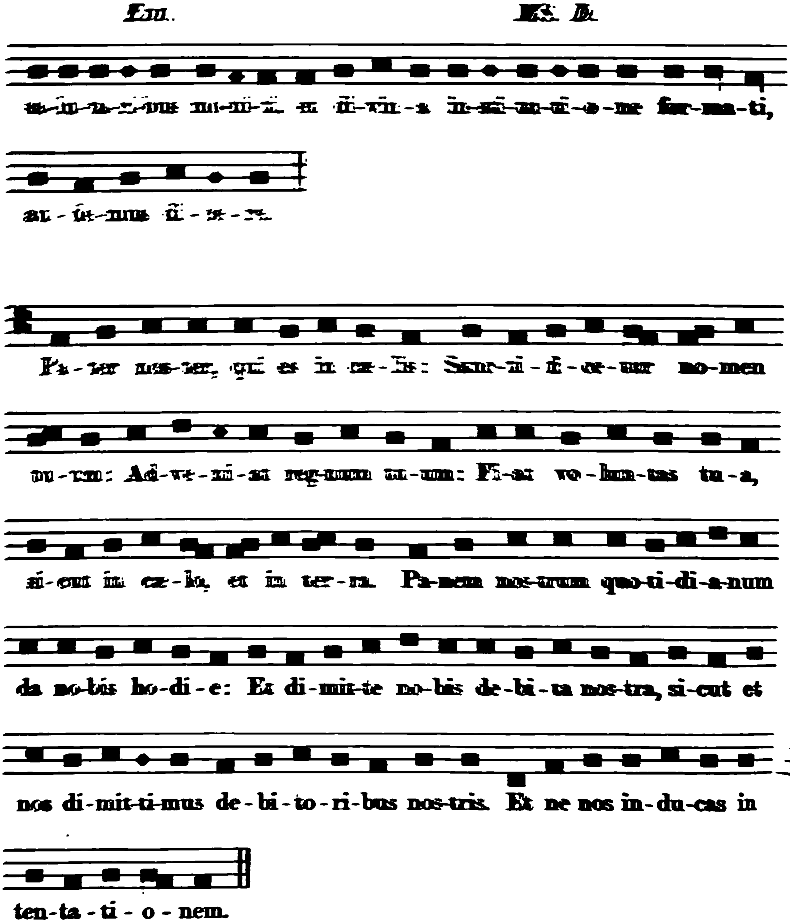
in unitate Spi✠ritus Sancti omnis honor et gloria.

Hic teneat manus super Altare usque Pater noster, *et dicat excelsa voce:*

Per om-ni-a sæ-cu-la sæ-cu-lo-rum. O-re-mus. Præ-cep-tis

* Breviary omits "Dominum nostrum. Amen."

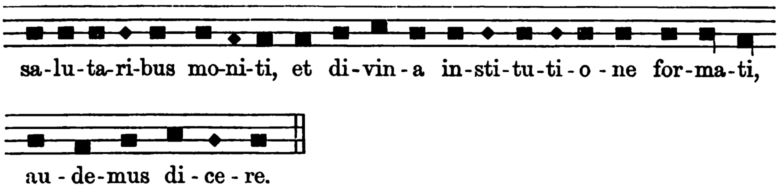
Hic Sacerdos tacita voce, dicat:

Amen.

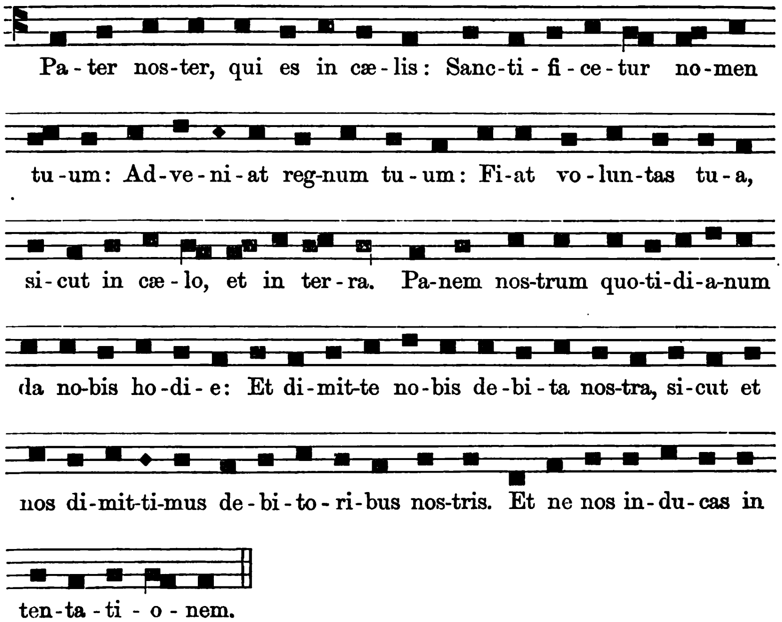
Hic accipiat Diaconus Patenam a manu Subdiaconi, vel in Festis Duplicibus ab Acolytho, et stet a dextris Sacerdotis, Patena discooperta, usque da propitius pacem *et post orationem Dominicam dictam sequatur.*

Libera nos, quaesumus, Domine, ab omnibus malis, praeteritis, praesentibus, et futuris; et intercedente pro nobis beata et gloriosa semper [*MSS. A, D, & G*—semperquē] virgine Dei genetrice Maria et beatis Apostolis tuis Petro et Paulo atque Andrea, cum omnibus Sanctis,

MS. B. *MS. C.* *MS. Breviary.*

Hic levet manus.

Amen.

Libera nos, quæsumus, Domine, ab omnibus malis, præteritis, præsentibus, et futuris; et intercedente pro nobis beata et gloriosa semper [*MS. C and Brev.*—semperque] virgine Dei genetrice Maria et beatis Apostolis tuis Petro et Paulo atque Andrea, cum omnibus Sanctis [tuis.—*Brev.*],

Edd. | **MS. D.**

Hic committat Diaconus Patenam Sacerdoti osculans manum ejus, et postea ponat ad sinistrum oculum, deinde ad dextrum. Postea faciat crucem cum Patena ultra caput, et tunc reponat eam in locum suum, dicens:

da propitius pacem in diebus nostris, ut, ope misericordiæ tuæ adjuti, et a peccato simus semper liberi, et ab omni perturbatione securi.

Hic discooperiat Calicem et sumat Corpus Christi cum inclinatione transponens in concavitatem Calicis retinendo inter pollices et indices, et frangat et tres partes, prima vero dum dicit:

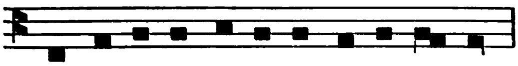
Per eundem Dominum nostrum

Jesum Christum Filium tuum.

Secunda.

Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus.*

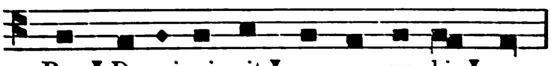
Hic teneat duas fracturas in sinistra manu, et tertiam fracturam in dextera manu summitate Calicis, dicens:

Per om-ni-a sæ-cu-la sæ-cu-lo-rum.

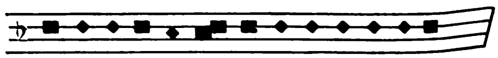
Edd.: *Hic faciat ter signum crucis, dicens:*

MS. D.: *Hic cum particula quam tenet in manu sua dextera faciat ter signum crucis super os Calicis, dicens:*

Pax ✠ Do-mi-ni sit ✠ sem-per vo-bis ✠ cum.

Si vero Episcopus celebrat, post Per omnia sæcula sæculorum, *Diaconus ad populum conversus baculum Episcopi in manu dextra tenens, curvatura baculi ad se conversa, dicat:*

Hu-mi-li-a-te vos ad be-ne-dic-ti-o-nem.

Chorus. Deo gratias. *Postea Episcopus, Eucharistia super Patenam reposita, super populum faciat benedictionem. Deinde con-*

* MS. A—Deus in unitate Spiritus Sancti.

MS. B.

Hic accipiet Patenam, et osculetur, atque signet eadem in facie et pectore et in capite . . usque ad pectus et ad dextram usque ad sinistram, dicendo :

MS. C.

Hic signet se cum Patena.

MS. Breviary.

Hic accipiat Patenam, et signet se cum ipsa, et osculetur eam, et supponat Corpori, dicens :

da propitius pacem in diebus nostris, ut, ope misericordiæ tuæ adjuti, et a peccato simus semper liberi, et ab omni perturbatione securi.

Et dicat :

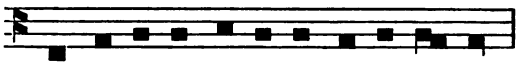
Hic frangat Corpus Domini in tres partes, dicens :

Per eundem Dominum nostrum

Et frangat Corpus in tres partes :

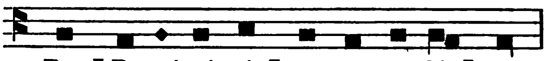
Jesum Christum Filium tuum.

Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus.

Per om-ni-a sæ-cu-la sæ-cu-lo-rum.

Amen.

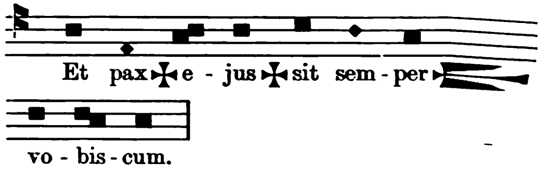
Pax ✠ Do-mi-ni sit ✠ sem-per vo-bis ✠ cum.

Et cum spiritu tuo.

* Om.—MS C.

Edd.	*MS. D.**

versus ad Altare cum particula quam ten-
in manu sua dextera faciat ter signum cr-
cis super os Calicis, dicens:

Chorus. Et cum spiritu tuo. *Ad* Agn-us Dei *dicendum accedat Diaconus ad Sac-er-dotem, scilicet a dextris ejus, et dicat pri-a-tim:*

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi:
miserere nobis.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi:
miserere nobis.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi:
dona nobis pacem.

†*In Missis pro defunctis, dicetur hoc modo,*
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi:
dona eis requiem.

Edd.	MS. D.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: dona eis requiem.	*tribus vicibus cum hac additione in fine* sem-piternam.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: dona eis requiem sempiternam.†	
Hic deponat tertiam partem Hostiæ in Sanguine, dicens:	*Hic crucem signando reponat dictam tertiam partem Hostiæ in Sanguine, sic dicendo:*

Hæc sacrosancta commixtio corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi, fiat nobis et omnibus sumentibus salus mentis et corporis, et ad vitam æternam capessendam præparatio salutaris. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat, In unitate Spiritus Sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

* S[illegible] at the end of the Canon, pp. 211, 212.   † Om.—MSS. A and G.

MS. B.	*MS. C.*	*MS. Breviary.*
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: miserere nobis. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: miserere nobis. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: dona nobis pacem.		Agnus, *et cetera.*
Dimittat tertiam partem in Sanguinem, et dicat:	*Hic imponatur tertia pars Hostiæ in Calicem.*	*Hic dimittat tertiam particulam Corporis in Sanguine, ita dicens:*

Hæc sacrosancta*commixtio corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi, fiat nobis [*Brev.*—mihi] et omnibus sumentibus salus mentis et corporis, et ad vitam æternam capessendam [*Brev.*—promerendam] præparatio salutaris.

Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.	Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Amen.	Per eundem Christum.

* ✠—MS. C on margin.

Edd.	*MS. D.*
Hic detur osculum pacis dicendo:	*Deinde osculetur corporalia in dextra parte, et postea tangat summitatem Calicis infra cum Hostia, et tunc deosculetur Calicem, et postea Diaconum, et dicat:*

*Habete vinculum pacis et caritatis, ut apti sitis sacrosanctis mysteriis Dei.

	Diaconus a dextris Sacerdotis pacem recipiat ab eo, et det primo Prælato si præsens fuerit, deinde aliis ministris ut supra notatur ante Præfationes. In Missis vero pro defunctis nulla pax detur, sed Sacerdos deosculetur corporalia in dextra parte et summitatem Calicis ut supra.
Hic inclinet se Sacerdos dicens orationes sequentes, antequam communicet, tenendo Hostiam duabus manibus:	*Post pacem datam dicat Sacerdos orationes sequentes privatim antequam se communicet, tenendo Hostiam duabus manibus, ita dicens:*
Oratio.	Oremus.

Domine, sancte Pater, omnipotens æterne Deus, da nobis hoc [sacrum—*MS. D*] corpus et sanguinem Filii tui Domini Dei† nostri Jesu Christi ita [digne—*MS. D*] sumere ut mereamur per hoc remissionem peccatorum nostrorum accipere et tuo Sancto Spiritu repleri; quia tu es Deus et præter te non est alius, nisi tu solus. Qui vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum.

*—MS. A. On the margin is added—"Pax Christi et totius ecclesiæ abundet cordibus vestris, et maneat."

†MSS. A. D. and G.

MS. B.

Det osculari Calicem et corporalia, et postea erectus det pacem ministro, dicens:

Habete vinculum pacis et caritatis, ut apti sitis sacrosanctis mysteriis Dei.

Oratio.

Domine, sancte Pater, omnipotens æterne Deus, da nobis hoc corpus et sanguinem Filii tui Domini Dei† nostri ‡Jesu Christi‡ ita sumere ut mereamur per hoc remissionem [omnium—*MS. B & Brev.*] peccatorum nostrorum [meorum—*Brev.*] accipere et tuo Sancto Spiritu repleri; quia tu es Deus et præter

MS. C.

Hic detur pax.

*Pax Deus (et) totius ecclesiæ abundet in cordibus vestris.

Oremus.

MS. Breviary.

Hæc oratio subscripta dicetur antequam detur pax.

Domine, sancte Pater, &c. (*ut infra*).

Hic tangat marginem Calicis Corpore Domini, dicens:

Pax Christi,

Postea deosculetur Sacerdos illam marginem, dicens:

et sanctæ ecclesiæ.

Postea vertat se ad ministrum, dicens:

Habete vinculum pacis et caritatis, ut apti sitis sacrosanctis mysteriis Dei.

Post datam pacem dicat Sacerdos orationes subscriptas ante perceptionem:

Deus Pater, fons et origo totius bonitatis, qui ductus misericordia unigenitum tuum pro nobis ad infima mundi descendere carnem sumere voluisti, quam ego indignus hic teneo in manibus, te adoro, te glorifico, te tota cordis intentione laudo et precor; ut nos famulos tuos non deseras, sed peccata nostra dimittas, quatenus tibi soli vivo ac vero Deo, puro corde et casto corpore servire valeamus. Per.

Domine Jesu Christi Fili Dei vivi qui ex voluntate Patris, cooperante Spiritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificasti, adoro et veneror hoc sacrosanctum corpus et hunc sanguinem tuum quod traditum est et qui effusus est pro

* Note added here on margin—"vacat."

† Om.—MS. C.

‡ Om.—MS. B.

Edd. *MS. D.*

Oremus. Perceptio corporis et sanguinis tui, Domine Jesu Christe, quam [ego—*MS. A*] indignus sumere præsumo, non mihi veniat [perveniat—*MS. A*] ad judicium nec ad condemnationem, sed pro tua pietate prosit mihi ad tutamentum animæ et corporis. Qui cum Deo Patre et Spiritu Sancto vivis et regnas Deus per omnia sæcula sæculorum.

Oremus. Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris, cooperante Spiritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificasti; libera me, [quæso—*MS. D*] per hoc sacrosanctum [*MSS. A, D, & G*—sacrum] corpus et [hunc sanctum—*MS. A*] sanguinem tuum ab omnibus iniquitatibus et universis malis meis; et fac me tuis [semper—*MS. D*] obedire præceptis [mandatis—*MS. G*], et a te nunquam in perpetuum separari permittas [salvator mundi—*MS. D*]. Qui cum Deo Patre et eodem Spiritu Sancto vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Hic sumat Corpus, cruce prius facta cum ipso Corpore ante, deinde ad Sanguinem, dicens:

Corpus Domini nostri Jesu Christi sit mihi remedium sempiternum in vitam æternam. Amen.

Hic sumat Corpus, cruce facta de ipso Corpore ante os recipientis, deinde sequatur.

MS. B. *MS. C.*

te non est alius, [cujus regnum et imperium gloriosum sine fine permaneat in sæcula sæculorum. Amen.—*Brev.*], nisi tu solus. Qui vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Oremus. Perceptio corporis et sanguinis tui, Domine Jesu Christe, quam ego indignus sumere presumo, non mihi veniat ad judicium nec ad condemnationem, sed pro tua pietate prosit mihi ad tutamentum animæ et corporis. Qui cum Deo Patre et Spiritu Sancto vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

MS. Breviary,

multis in remissionem peccatorum: deprecor clementiam tuam, misericors Domine, per horum virtutem fac me unum de his multis, et fac me hoc sentire per fidem et affectum, ut sentiam ea per salutis effectum; et absolve et libera servos tuos et ancillas tuas, me et omnes qui mihi confessi sunt peccata sua et pro quibus promisi vel obnoxius sum orare, vel qui se sperant vel petunt meis orationibus apud te adjuvari, ab omni peccato et pœna peccati, et fac ecclesiam tuam continua protectione et consolatione lætari. Qui cum Deo Patre et Spiritu Sancto vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum.

Domine Jesu Christi, Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris, cooperante Spiritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificasti; libera me, per hoc sacrum corpus et sanguinem tuum ab omnibus iniquitatibus et universis malis meis; et fac me tuis [semper—*MS. C*] obedire præceptis, et a te nunquam in perpetuum separari permittas. Qui cum Deo Patre et eodem Spiritu Sancto vivis et regnas Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Ad Corpus.

Ad perceptionem Corporis Christi.

Sacerdos dicat hoc ante perceptionem Corporis:

Ave in æternum, Sanctissima caro, mihi ante omnia et super omnia summa dulcedo.

Corpus Domini nostri Jesu Christi sit mihi remedium sempiternum [custodiat animam meam—*Brev.*] in vitam æternam. Amen.

Ad Sanguinem.

Item ad gustationem Calicis.

Sacerdos dicat hoc ante perceptionem Sanguinis, dicens:

Ave in æternum, cælestis potus, mihi ante omnia et super omnia summa dulcedo.

Edd. | *MS. D.*

Sanguis Domini nostri Jesu Christi conservet me in vitam æternam. Amen.

Corpus et sanguis Domini nostri Jesu Christi custodiat corpus meum et animam meam in vitam æternam. Amen.

Hic sumat Sanguinem. Quo sumpto eat Sacerdos ad dextrum cornu Altaris cum Calice inter manus, adhuc digitis junctis sicut prius; et accedat thurifer, et tradat Subdiacono fiolam cum vino ut ipse Calici infundat, et resincerat manus suas Sacerdos, ne reliquiæ aliæ Corporis et Sanguinis remaneant in digitis vel in Calice. Cum vero aliquis Sacerdos debet bis celebrare in uno die, tunc ad primam Missam non debet percipere ullam ablutionem, sed ponere in sacrario in vase mundo usque ad finem alterius Missæ, et tunc sumatur utraque ablutio, et post primam ablutionem sequatur Oratio hoc modo:

Post primam ablutionem dicetur hæc Oratio:

Quod ore sumpsimus, Domine, pura mente capiamus; et de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum in vitam æternam. Amen.

Sumat hic Calicem, et ponat super Patenam, et postea inclinando se dicat:

Hic lavet digitos suos in concavitate Calicis cum infusione vini a Subdiacono. Quo hausto sequatur Oratio:

*Hæc nos, Domine, communio purget a crimine, et cælestis remedii faciat esse consortes. Per [eundem—*MSS. D & G*] Christum.

Hic similiter infundat Subdiaconus vinum in Calicem; quo hausto eat Sacerdos in medium Altaris, et reponat Calicem super Patenam, et inclinet se, et dicat:

Gratias tibi ago, Domine, sancte Pater, omnipotens æterne Deus, qui me refecisti de sacratissimo corpore et sanguine Filii tui Domine nostri Jesu Christi, et precor ut hoc sacramentum salutis nostræ quod

* Om.—MS. A.

MS. B. *MS. C.* *MS. Breviary.*

is Domini nostri Jesu Christi conservet me [custodiat animam meam—*Brev.*] in vitam æternam. Amen.

us et Sanguinem.

Ante perceptionem Corporis et Sanguinis Domini dicatur hæc Oratio :

et sanguis Domini nostri Jesu Christi custodiant corpus meum et animam meam in vitam æternam. Amen.

Cum primo infunditur vinum in Calice post perceptionem, dicitur hæc Oratio :

ore sumpsimus, Domine, pura mente capiamus; et de munere . fiat nobis remedium sempiternum *in vitam æternam.* -*Brev.*]

Secundo post infusionem aquæ in Calicem dicat Sacerdos :

nos communio, Domine, purget a crimine, et cælestis remedii e consortes. †Per Christum Dominum nostrum. Amen.†

Tres sunt qui testimonium dant in cælo, Pater, Filius, et Spiritus Sanctus, et hi tres unum sunt.

Hic inclinat corpus in medio Altare, dicens in eundo ad lavacrum hanc orationem :

Gratias tibi ago, &c.

* Om.—Brev.

† Om.—Brev.

EDD. | *MS. D.*

sumpsi indignus peccator non veniat mihi ad judicium neque ad condemnationem pro meritis meis, sed ad perfectum corporis mei et animæ saluti in vitam æternam. Amen.

Et cum oratione eat Sacerdos ad dextrum cornu Altaris, ut ipse thurifer det Sacerdoti aquam in sacrario, ceroferario tenente pelves, et dum fiant, Diaconus replicet Corporalia, et postea ad dextrum cornu Altaris librum portet. Deinde accipiat Diaconus Calicem jacentem super Patenam, et si quid infusionis in ea remanserit ori Sacerdotis venientis a dextro cornu Altaris porrigat resumendum: et postea involvat Calicem in aquilonari parte Altaris, et superponat Corporalia et tradat Subdiacono vel Acolytho, ut supra notatur in rubrica ante Præfationem. Post perceptionem sacramenti et ablutionem manuum, vertat se Sacerdos ad dextrum cornu Altaris versus populum, et dicat Communionem et cetera.

Sacerdos hic inclinato corpore junctisque manibus, tacita voce in medio Altaris, dicat hanc Orationem:

Finita Missa, Sacerdos, corpore inclinato, junctis manibus, tacita voce coram medio Altaris, dicat hanc Orationem:

Placeat tibi, Sancta Trinitas, obsequium servitutis meæ, et præsta ut hoc sacrificium quod oculis tuæ majestatis indignus obtuli, tibi sit acceptabile, mihique et omnibus pro quibus illud obtuli, sit, te miserante, propitiabile [in vitam æternam.—*MS. D*]. Qui vivis et regnas Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Deinde Sacerdos cum ministris suis revertat post Missam in vestibulum eodem ordine quo in introitu Missæ accessit, et dicat in eundo Evangelium: In principio erat verbum: *et postea Orationem.*

Protector in te sperantium Deus, sine quo nihil est validum, nihil sanctum, multiplica super nos misericordiam tuam, ut, te rectore, te duce, sic transeamus per bona temporalia ut non omittamus æterna. Per.

Orationes post Missam communes.

Deinde dicat Psalmos sequentes cum Antiphona.

MS. B. | *MS. C.* | *MS. Breviary.*

Post Missam inclinet se. (MS. C.)

Post expletionem Missæ Sacerdos, inclinato corpore, junctis manibus, ante Altare dicat hanc orationem: (MS. Breviary)

Placeat tibi, Sancta Trinitas, obsequium servitutis meæ, et præsta ut hoc sacrificium quod oculis tuæ majestatis indignus obtuli, tibi sit acceptabile, mihique et omnibus pro quibus illud obtuli, sit, te miserante, propitiabile.

Qui vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum.

Qui cum Patri et Spiritu Sancto vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Post Missam Sacerdos cum suis clericis. (MS. C.)

MSS. and Edd.

Antiphona. Trium puerorum cantemus hymnum, quem cantabant in camino ignis benedicentes Dominum.

Ps. Benedicite, sacerdotes.

Ps. Laudate Dominum in sanctis ejus.

Ps. Nunc dimittis.

[*Cum* Gloria Patri *et* Sicut erat. *Et sequitur Antiphona:* Trium puerorum.—MS. D.]

Kyrie eleyson. Christe eleyson. Kyrie eleyson.
Pater noster. Et ne nos. Sed libera.
Confiteantur tibi, Domine, [omnia—MSS. A & D] opera tua:
Et sancti tui benedicent tibi.
Exultabunt sancti in gloria:
Lætabuntur in cubilibus suis.
Exultent justi in conspectu Dei:
Et delectentur in lætitia.
Non nobis, Domine, non nobis:
Sed nomini tuo da gloriam.
Sacerdotes tui induantur justitiam:
Et sancti tui exultent.
Non intres in judicium cum servo tuo, Domine:
Quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.
Domine Deus virtutum, converte nos:
Et ostende faciem tuam, et salvi erimus.
Domine exaudi.
Et clamor.
Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Deus qui tribus pueris mitigasti flammas ignium, concede propitius ut per interventum beatæ Mariæ semper virginis et omnium sanctorum tuorum et merita eorum, nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum. Per Dominum.*

Edd.—*In omnibus Feriis et in omnibus Festis trium Lectionum a festo Sanctæ Trinitatis usque ad Vigiliam Nativitatis Domini, et ab Octavis Epiphaniæ usque ad Cenam Domini, ac etiam tempore Paschali exceptis Octavis præcipuis, post* Pater noster *dicantur Psalmi sequentes.*

[MS. D.—*Notandum vero quod per totum annum in ferialibus diebus fiet prostratio statim post* Sanctus, *tempore Paschali et ubi celebrantur Ordines exceptis, prout in Ordinali continetur: et post* Pater noster *a Sacerdote celebrante dictum sequatur Psalmus.*]

Psalmus.

Deus venerunt gentes, *et cetera, ut in Psalterio, cum singulis versibus.*
Gloria Patri. Sicut erat in principio.
Kyrie eleyson. Christe eleyson. Kyrie eleyson.
Pater noster. Et ne nos. Sed libera.
Exsurgat Deus, et dissipentur inimici ejus.
Et fugiant.

* All the MSS., except D, end the Canon at this prayer. MS. C adds the intonations for "Ite, missa est," &c., as pp. 209-211.

Salvum fac populum tuum, Domine:
Et benedic hæreditati tuæ.
Oremus pro afflictis et captivis:
Mitte eis, Domine, auxilium de sancto.
Esto nobis, Domine, turris fortitudinis:
Fiat pax in virtute tua.
Domine, Deus virtutum, converte nos.
Domine, exaudi orationem meam.
Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.
Oremus.

Oratio.

Deus, qui admirabili providentia cuncta disponis, te suppliciter exoramus, ut terram quam Unigenitus Filius tuus Dominus noster proprio sanguine consecravit, de manibus inimicorum crucis Christi eripiens, restituas cultui Christiano, vota fidelium ad ejus liberationem instantium misericorditer dirigendo in viam salutis æternæ. Per eundem.

Edd.—*Quando vero alia Missa ferialiter celebratur eodem die infra ecclesiam sive extra Ecclesiam preces dicuntur in alia Missa hoc modo.*

[MS. D.—*Aliæ preces quando alia Missa ferialis celebratur eodem die infra Ecclesiam sive in capellis vel in Missis processionalibus, alternatim dicendæ hoc modo.*]

Psalmus.

Ad Dominum, cum tribularer.
Gloria Patri. Sicut erat.

Psalmus. Levavi oculos. Gloria Patri. Sicut erat.

Kyrie eleyson. Christe eleyson. Kyrie eleyson.
Pater noster. Et ne nos.
Exsurgat Deus, et dissipentur inimici ejus.
Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.
Esto nobis, Domine, turris fortitudinis.
A facie inimici.
[Domine salvum fac regem.
Salvum fac populum tuum, Domine.—MS. D.]
Domine, exaudi orationem meam.
Et clamor meus ad te veniat.
Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.
Oremus.

Oratio.

Ecclesiam tuam, Domine, miseratio continuata mundet et muniat, et quia sine te non potest salva consistere, tuo semper munere gubernetur.

Alia Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, mæstorum consolatio, laborantium fortitudo, perveniant ad te preces de quacunque tribulatione clamantium, ut omnes sibi in necessitatibus suis misericordiam tuam gaudeant affuisse. Per Christum.

**Aliæ preces alternatim dicendæ cum Versibus.*

Psalmus.

Lætatus sum in his.

* MS. D omits these *Preces*, and the four following prayers.

Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio.
Kyrie eleyson. Christe eleyson. Kyrie eleyson.
Pater noster. Et ne nos inducas in tentationem.
Sacerdotes tui induantur justitiam.
Domine, salvum fac regem.
Salvum fac populum tuum, Domine, et benedic hæreditati tuæ.
Fiat pax in virtute tua.
Et abundantia in turribus tuis.
Domine exaudi orationem meam.
Et clamor meus ad te veniat.
Dominus vobiscum.
Oremus.

Oratio.

Ecclesiæ tuæ, Domine, preces placatus admitte, ut destructis adversitatibus et erroribus universis, secura tibi serviat libertate.

Alia Oratio.

Hostium nostrorum, quæsumus, Domine, elide superbiam, eorumque contumeliam dexteræ tuæ virtute prosterne. Per Christum Dominum nostrum.

Oratio ad Patrem.
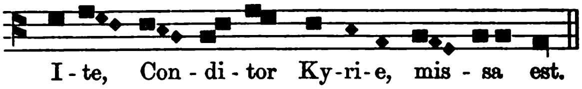
Gratias tibi ago, Domine, sancte Pater, omnipotens æterne Deus, qui me miserum peccatorem et indignum famulum tuum nullis meis meritis sed sola dignatione misericordiæ tuæ satiare dignatus es corpore et sanguine Domini nostri Jesu Christi: te deprecor, ut hæc communio salutaris non sit mihi reatus ad pœnam, sed intercessio salutaris ad veniam: sit mihi vitiorum meorum evacuatio: concupiscentiæ, libidinis exterminatio: caritatis, humilitatis, patientiæ, et totius sanctitatis augmentatio: contra insidias inimicorum meorum visibilium et invisibilium firma defensio; meorum motuum tam carnalium quam spiritualium perfecta quietatio; in Te uno Domino meo firma adhesio, atque finis mei felix consummatio. Et precor te, ut ad illud convivium cœlestis gloriæ me miserum et indignum peccatorem perducere digneris, ubi tu, Christe, es lux vera, satietas plena, jocunditas perfecta, consummata felicitas, et sanctis tuis gaudium sempiternum. Qui cum Patre et Spiritu Sancto vivis et regnas Deus.

Oratio dicenda post celebrationem Missæ.

Gratias ago tibi, dulcissime Domine Jesu Christe, lux vera, salus credentium, solatium tristium, spesque cunctorum, gaudium angelorum, quod me miserum et magnum peccatorem famulum tuum hodie sacratissimo corpore et sanguine tuo pascere dignatus es. Ideo et ego miserrimus et innumerabilibus criminibus infectus, lacrymosis precibus imploro benignissimam misericordiam tuam et summam clementiam, ut hæc dulcissima refectio, summa et incomprehensibilis communio, non sit mihi judicium animæ meæ: sed prosit mihi in remedium ad evacuandas omnes insidias et nequitias diabolicæ fraudis, ita ut nulla ejus dominetur iniquitas in corde, corpore, anima et sensibus meis: sed tua clementia me perducat ad superna convivia angelorum, ubi tu es vera beatitudo, clara lux, sempiterna lætitia. Amen.

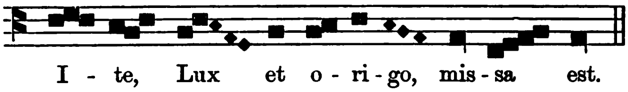
*In majoribus Festis duplicibus.**

MSS. C & D.

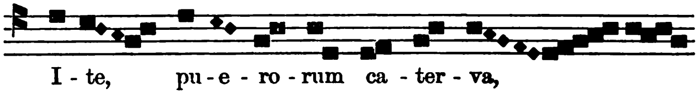
In Festo S. Stephani, et in Feria secunda in Septimana Paschæ, et in Feria tertia in Septimana Pentecostes, et in Festis novem Lectionum.
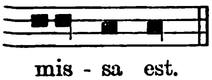
MSS. C & D.

In Festo SS. Innocentium, et in Festo S. Michaelis, et in prima Missa Natalis Domini.

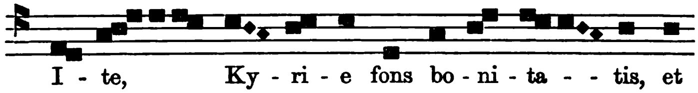
MSS. C & D.

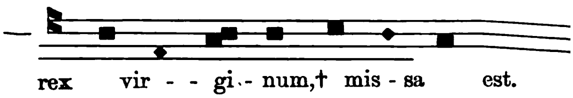

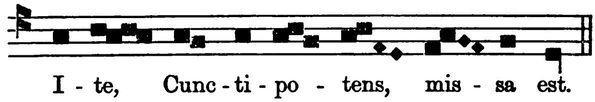
In Festo Epiphaniæ, et die Pentecostes, et Festo Corporis Christi, et in Festo Annuntiationis beatæ Mariæ.

MSS. C & D.
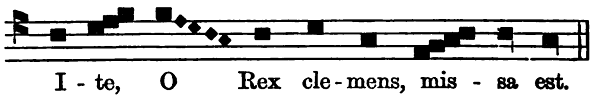

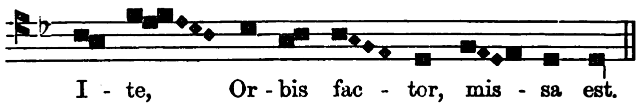
MS. D.

MS. D.

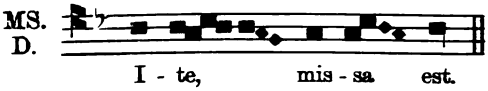
MS. D.

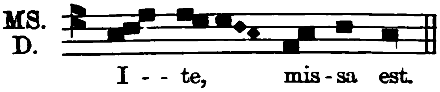
* These chants are from MSS. C and D only.

† The words "et rex virginum" are in D only. Nearly all the notes are in C also.

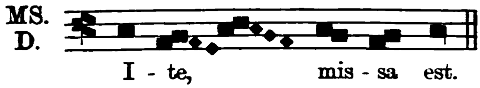
In commemoratione beatæ Mariæ.

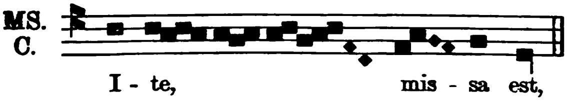
Item in commemoratione beatæ Maria.

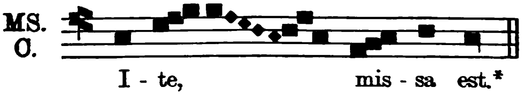
In aliis commemorationibus.

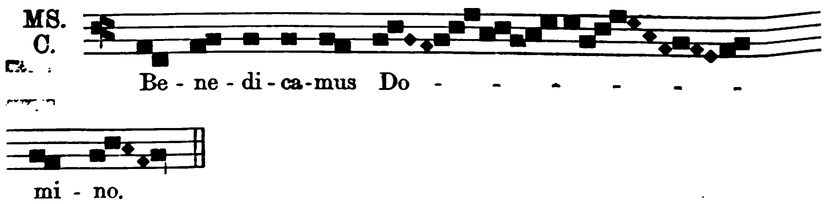
In Dominicis infra Octavas Assumptionis et Natalis beatæ Mariæ, e in Vigilia Paschæ et Pentecostes, et in Festo sancti Michaelis.
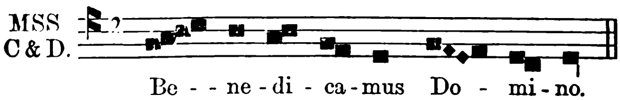

In diebus Dominicis.

In commemoratione beatæ Mariæ

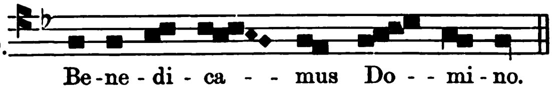
In omnibus Festis novem Lectionum et in commemorationibus beatæ Mariæ per totum annum, in Adventu Domini, et a Septuagesima usque ad Cœnam Domini, et in Festo SS. Innocentium cum extra Dominicam evenerit, et in Vigilia Nativitatis Domini cum in Dominica evenerit, finiatur Missa hoc modo.

* This chant is nearly the same as that of the "Ite, O Rex clemens" from D. *See preceding page.*

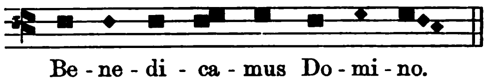
In omnibus Festis duplicibus per Adventum et a Septuagesima usque ad Cenam Domini, finiatur Missa hoc modo.

MSS. C* & D.

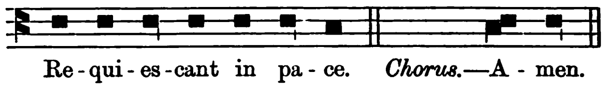
In omnibus Festis trium Lectionum sine regimine chori, et in Feriis et Quattuor Temporibus, et Vigiliis extra Dominicam contingentibus per totum Adventum Domini, et a Septuagesima usque ad Cenam Domini, finiatur Missa hoc modo.

MS. D.

In omnibus Missis pro defunctis finiatur Missa hoc modo.

MS. D.

* Fragmentary in C.

[*Note to p.* 196.]

Two leaves are here inserted after the "Agnus" in MS. D, in apparently the same hand as the rest of the MS., giving the termination to the Service from the Sarum use:—

Hæc sacrosancta ✠ commixtio corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi, fiat nobis et omnibus sumentibus salus mentis et corporis, et ad vitam æternam promerendam et capessendam præparatio salutaris. Per eundem Christum Dominum nostrum.

Domine, sancte Pater, omnipotens æterne Deus, da nobis hoc mihi sacrosanctum corpus et sanguinem Filii tui Domini Dei nostri Jesu Christi ita digne sumere, ut merear per hoc remissionem omnium peccatorum meorum accipere et tuo Sancto Spiritu repleri et tuam pacem habere; quia tu es Deus solus et præter te non est alius, cujus regnum et imperium gloriosum sine fine permanet in sæcula sæculorum. Amen.

Deus Pater fons et origo totius bonitatis, qui ductus misericordia Unigenitum tuum pro nobis ad infima mundi descendere et carnem sumere voluisti, quam ego indignus hic in manibus meis teneo, te adoro, te glorifico, te tota mentis ac cordis intentione laudo, et precor ut nos famulos tuos non deseras, sed peccata nostra dimittas, quatenus tibi soli vivo ac vero Deo puro corde ac casto corpore servire valeamus. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris, cooperante Spiritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificasti; libera me, per (hoc) sacrosanctum corpus et hunc sanguinem tuum ab omnibus iniquitatibus meis et ab universis malis; et fac me tuis semper obedire præceptis, et a te nunquam in perpetuum separari permittas, salvator mundi, Qui cum Deo Patre et eodem Spiritu Sancto vivis et regnas Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Corporis et sanguinis tui, Domine Jesu Christe, sacramentum, quod licet indignus accipio, non sit mihi judicio et condemnationi; sed tua prosit pietate corporis mei et animæ saluti. Amen.

Ave in æternum, sanctissima caro Christi, mihi ante omnia et super omnia summa dulcedo. Corpus Domini nostri Jesu Christi sit mihi peccatori via et vita, In nomine Patris et Fili et Spiritus Sancti. Amen.

Ave in æternum, cælestis potus, mihi ante omnia et super omnia summa dulcedo. Corpus et sanguis Domini nostri Jesu Christi prosint mihi peccatori ad remedium sempiternum in vitam æternam, In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen.

Gratias tibi ago, Domine, sancte Pater, &c., *ut supra.*

Quod ore sumpsimus, &c., *ut supra.*

Hæc nos communio Domine, &c., *ut supra.*

Adoremus crucis signaculum, per quod salutis sumpsimus sacramentum.
Placeat tibi, Sancta Trinitas, &c., *ut supra.*
Benedicite Sacerdotes.
Laudate Dominum in sanctis ejus.
Nunc dimittis servum tuum.
Ant. Trium puerorum, &c., *ut supra.*
Kyrie eleyson. Christe eleyson. Kyrie eleyson.
Pater noster. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera.
Benedicamus Patrem et Filium cum sancto Spiritu.
Laudemus et superexaltemus eum in sæcula.
Benedictus es, Domine, in firmamento cæli:
Et laudabilis et gloriosus in sæcula.
Benedicat et custodiat nos Trinitas Sancta: Amen.
Non intres in judicium cum servo tuo, Domine,
Quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.
Domine Deus virtutem, converte nos;
Et ostende faciem tuam et salvi erimus.
Domine, exaudi orationem meam.
Et clamor meus ad te veniat.
Dominus vobiscum.
Et cum spiritu tuo.
Oremus.

Deus, qui tribus pueris mitigasti flammas ignium, concede propitius; ut nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum.

Ure igne Sancti Spiritus renes nostros et cor nostrum, Domine; ut tibi casto corpore serviamus et mundo corde placeamus.

Actiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præveni et adjuvando prosequere; ut cuncta nostra operatio et a te semper incipiat, et per te cœpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

In Festo Sanctæ Trinitatis.

Officium.

Benedicta sit Sancta Trinitas atque indivisa Unitas: confitebimur ei: quia fecit nobiscum misericordiam suam.

Psalmus.

Benedicamus Patrem et Filium: cum Sancto Spiritu.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, qui dedisti nobis famulis tuis in confessione veræ fidei æternæ Trinitatis gloriam agnoscere: et in potentia majestatis adorare Unitatem; quæsumus, ut ejusdem fidei firmitate ab omnibus semper muniamur adversis. In qua vivis et regnas.

Lectio libri Apocalypsis beati Johannis Apostoli (iv. 1-10*).*

In diebus illis, Vidi ostium apertum in cælo, et vox prima quam audivi, tanquam tubæ loquentis mecum, dicens *usque ad* procidebant viginti quattuor seniores ante sedentem in throno, et adorabant viventem in sæcula sæculorum.

Gradale.

Benedictus es, Domine, qui intueris abyssos, et sedes super Cherubin.

V. Benedicite Deum cæli: quia fecit nobiscum misericordiam suam.

Alleluya. *V.* Benedictus es, Domine Deus Patrum nostrorum: et laudabilis in sæcula.

Sequentia.

Benedicta sit beata Trinitas, Deitas æterna pariter, co-æqualis gloria:
Deus Genitor, Natus genitus, cum sacro Pneumate permanens super omne quod exstat:
Quibus est una semper voluntas, et a se discrepans haud unquam triplicata persona.
Nam constat Deitas una, non in tres Deos divisa, quod fides fatetur a Christo orthodoxe edita.
Hæc namque pellit delicta, patriam cedit serenam, qua dulcem jubilant agmina symphoniam cælica:
Altithroni vestigia imitantur stolis candidata,
Operiunturque binas quas captant post sæcli discrimina.
Et nos, quos illustrat gratia Dei supera, demus nostra debita;
Quatinus caterva cælica nobis maneat post funera socia,
Ultimaque post acta discrimina petimus alta perfrui mox palatia,
Quo perspicua flagrat lux accensa constanti flamma, quo* Deus est, visio nostra et salus æterna:
Angelorum quæ illustrat fortiter pectora,
Ut in Christo solo sua defigant lumina.
Hæc namque est sitis illa flagrans qua tunc sitient animæ sanctorum vel corpora,
Cum fuerint data perpetua eis pro bonis a judice præmia.

Secundum Johannem (iii. 1-15*).*

In illo tempore, Erat homo ex Pharisæis, Nicodemus nomine *usque ad* ut omnis qui credit in ipsum non pereat, sed habeat vitam æternam.

Credo.

* Sic MSS. and Ed. 1—*al* quæ.

Offertorium.

Benedictus sit Deus Pater, Unigenitusque* Dei Filius, Sanctus quoque Spiritus, quia fecit nobiscum misericordiam suam.

Secreta.

Sanctifica, quæsumus, Deus noster, Trinitas sancta, per tui sancti nominis invocationem et per Unigeniti tui virtutem, hujus oblationis hostiam: et co-operante Spiritu Sancto, per eam nosmetipsos tibi perfice munus æternum. Qui in Trinitate perfecta vivis et regnas.

Præfatio.

Qui cum Unigenito.

Communio.

Benedicimus Deum cæli: et coram omnibus viventibus confitebimur ei: quia fecit nobiscum misericordiam suam.

Postcommunio.

Proficiat nobis ad salutem corporis et animæ, Domine Deus, hujus sacramenti susceptio, et sempiternæ sanctæ Trinitatis ejusdemque individuæ Unitatis confessio. In qua vivis et regnas.

In Festo Corporis Christi.

Officium.

Cibavit eos ex adipe frumenti, alleluya: et de petra melle saturavit eos, alleluya, alleluya, alleluya.

Psalmus.

Exsultate Deo adjutori nostro: jubilate Deo Jacob.

Oratio.

Deus, qui nobis sub sacramento mirabili passionis tuæ memoriam reliquisti; tribue, quæsumus, ita nos corporis et sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis et regnas.

Ad Corinthios (1 xi. 23-29).

Fratres: Ego enim accepi a Domino quod et tradidi vobis *usque ad* Qui enim manducat et bibit indigne, judicium sibi manducat et bibit: non dijudicans corpus Domini.

Gradale.

Oculi omnium in te sperant, Domine: et tu das illis escam in tempore opportuno.

V. Aperis tu manum tuam: et imples omne animal benedictione.

Alleluya. *V.* Caro mea vere est cibus: et sanguis meus vere est potus: qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem, in me manet, et ego in eo.

Hodie dicatur ista Sequentia; ceteris vero diebus infra Octavas dicatur per tres dies particulariter divisa; videlicet primo die infra Octavas Lauda Sion; *secundo die* Quod in cena; *tertio die* Sumunt boni; *et sic aliis diebus infra Octavas, quando de Octavis fit servitium.*

Lauda Sion Salvatorem,
Lauda ducem et pastorem
In hymnis et canticis;

* Ed. 1 and 3—unicusque.

Quantum potes tantum gaude,
Quia major omni laude,
Nec laudare sufficis.
Laudis thema specialis,
Panis vivus et vitalis
Hodie proponitur;
Quem in sacræ mensa cenæ
Turbæ fratrum duodenæ
Datum non ambigitur.
Sit laus plena, sit sonora,
Sit jocunda, sit decora
Mentis jubilatio;
Dies enim sollemnis agitur,
In qua mensæ prima recolitur
Hujus institutio.
In hac mensa novi regis
Novum Pascha novæ legis
Pascha vetus terminat.
Vetustatem novitas,
Umbram fugat veritas,
Noctem lux illuminat.

Secundo die.

Quod in cena Christus gessit,
Faciendum hoc expressit
In sui memoriam.
Docti sacris institutis,
Panem, vinum, in salutis
Consecramus hostiam.
Dogma datur Christianis,
Quod in carnem transit panis,
Et vinum in sanguinem.
Quod non capis, quod non vides,
Animosa firmat fides,
Præter rerum ordinem.
Sub diversis speciebus,
Signis tantum et non rebus,
Latent res eximiæ:
Caro cibus, sanguis potus;
Manet tamen Christus totus
Sub utraque specie.
A sumente non concisus,*
Non confractus, non divisus,
Integer accipitur.
Sumit unus, sumunt mille;
Quantum isti tantum ille,
Nec sumptus consumitur.

* Sic MSS. Edd.—conscissus.

Tertio die.

Sumunt boni, sumunt mali,
Sorte tamen inæquali
Vitæ vel interitus.
Mors est malis, vita bonis;
Vide paris sumptionis
Quam sit dispar exitus.
Fracto demum sacramento,
Ne vacilles, sed memento
Tantum esse sub fragmento
Quantum toto tegitur.
Nulla rei fit scissura;
Signi tantum fit fractura,
Qua nec status, nec statura
Signati minuitur.
Ecce panis angelorum,
Factus cibus viatorum,
Vere panis filiorum,
Non mittendus canibus.
In figuris præsignatur,
Cum Isaac immolatur,
Agnus Paschæ deputatur,
Datur manna patribus.
Bone pastor, panis vere,
Jesu, nostri miserere:
Tu nos pasce, nos tuere,
Tu nos bona fac videre
In terra viventium.
Tu, qui cuncta scis et vales,
Qui nos pascis hic mortales,
Tu nos ibi commensales,
Cohæredes et sodales
Fac sanctorum civium.

Secundum Johannem (vi. 56–59).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulus suis et turbis Judæorum: Caro mea vere est cibus *usque ad* Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.

Offertorium.

Sacerdotes incensum Domino, et panes offerunt Deo: et ideo sancti erunt Domino suo, et non polluent nomen sanctum ejus, alleluya.

Secreta.

Ecclesiæ tuæ, quæsumus, Domine, unitatis et pacis propitius dona concede, quæ sub oblatis muneribus mystice designantur. Per Dominum.

Præfatio.

Quia per Incarnati *quotidie infra Octavas dicatur, sicut in Nativitate Domini, et Missis Sanctorum quorumcunque, et commemorationibus.*

Communio.

Quotiescunque manducabitis panem hunc et calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis donec veniat: itaque quicunque manducaverit

panem et biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis et sanguinis Domini, alleluya.

Postcommunio.

Fac nos, quæsumus, Domine, divinitatis tuæ sempiterna fruitione repleri, quam pretiosi corporis et sanguinis tui temporalis perceptio præfigurat. Qui vivis et regnas.

**Quotidie infra Octavas dicatur eadem Missa, sicut in die, nisi Festum IX. lectionum intercurrat; sed Sequentia dividetur, ut supra dictum est: et sine* Credo.

†Dominica Prima post Octavas Pentecostes.

Officium.

Domine, in tua misericordia speravi: exsultavit cor meum in salutari tuo: cantabo Domino, qui bona tribuit mihi.

Psalmus.

Usquequo, Domine, oblivisceris me in finem: usquequo avertis faciem tuam a me?

Oratio.

Deus in te sperantium fortitudo, adesto propitius invocationibus nostris; et quia sine te nihil potest mortalis infirmitas, præsta auxilium gratiæ tuæ, ut in exsequendis mandatis tuis, et voluntate tibi et actione placeamus. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

*Lectio Epistolæ beati Johannis Apostoli (*1 *iv.* 8-21*).*

Carissimi: Deus caritas est *usque ad* ut qui diligit Deum, diligat et fratrem suum.

Gradale.

Ego dixi, Domine, miserere mei: sana animam meam quia peccavi tibi.

℣. Beatus qui intelligit super egenum et pauperem: in die mala liberabit eum Dominus.

Alleluya. ℣. Verba mea auribus percipe, Domine: intellige clamorem meum.

‡*Istæ Sequentiæ dicantur alternatim ad Missam, omnibus Dominicis dominicaliter dictis ab Octavis Corporis Christi usque ad Adventum Domini, præterquam in Dominica quando legitur Evangelium de Publicano et Phariseo, videlicet* Dixit Jesus ad quosdam, *ubi dicetur Sequentia* Stans a longe, *ut patet inferius.*

Sequentia.

Voce jubilantes magna
Regi summo devote per sæcula,
Personemus maxima laudum vota.
Cælum, sidera, luna, sol, et omnia ætherea,
Tellus, aer, mare, ignis, fontesque et flumina,
Omnis creatura concelebrare non desinat
Laude continua cuncta creantis magnalia;

* Om. rubric.—MSS. D, F, and G.

† So MSS. and Edd., except MSS. A and E which have "Dominica Prima post Festum Trinitatis."

‡ *Dominicis diebus per æstatem usque ad Adventum Domini dicantur istæ Sequentiæ.*—MS. D.

Majestas cujus est unica decenter in Patris gloria;
Quam laudant superna jugiter agmina voce dulcisona;
Cui proclamant Sanctus, Sanctus, Sanctus Deus, Hosanna:
Quem decet omnis laus, honor, virtus, salus, et gloria.
Aurem tuam nobis inclina,
Supplicibus veniam dona,
Ut te collaudemus in sæcula.

Item de Trinitate. Sequentia.

Trinitatem simplicem,
Trinum Deum, non triplicem,
Simplex colat ecclesia.
Trinitatis in creatis
Interlucent rebus vestigia.
Mens in Deum consurgat sobria.
Genitoris et Geniti
Spiritusque Paracliti gratia
Nobis sacra revelet mysteria.
Tres personæ sunt, et plura
Quæ personas distinguunt vocabula.
Tres idem sunt in natura quod una;
Nec tribus minor singula.
Trium posse, scire, velle, paria:
In personis tribus est distantia:
Sit par reverentia tribus et uni gloria.

Item de Trinitate pro Dominicis. Sequentia.

Quicunque vult salvus esse, ipsum fidem neces[sarium]
est servare Catholicam.
Hæc est fides, quæ servatur
Et per vocem prædicatur
Cunctis apostolicam.
Unus est in Trinitate,
Trinus est in Unitate,
Deus creans omnia.
In personis trinus Deus,
Erubescat hinc Judæus,
Unus in essentia.

Est sine principio
Pater in essentia;
Verbum de principio,
Par Patri potentia;
Utriusque Spiritus
Est convenientia.

Pater est ingenitus,
De se Verbum generans;
Filiusque genitus,
Patri non degenerans;
Spiritus nongenitus,*
Ab utroque radians.

* Sic MSS Edd.—ingenitus.

Nulla multiplicitas
  In Divinitate;
  Personarum paritas
  Est in Trinitate;
  Indivisa Trinitas
  Est in Unitate.

Patri natus similis
  Patris est imago.
  Sed non rei facilis
  Hujus est indago;
  Sit in fide stabilis
  Humana propago.

ı alia pro Dominicis. Sequentia..

Adoremus Unitatem
  Et in ea Trinitatem
  Pari reverentia.
Tres personas profitentes
  Personali differentes
  A se differentia.
Hæc dicuntur relative,
  Cum sint unum substantive,
  Non tria principia.
Sive dicas tres vel tria,
  Simplex tamen est usia,
  Non triplex essentia.
Patri proles est æqualis,
  Nec hoc tollit personalis
  Amborum distinctio.
Patri compar Filioque
  Spiritalis ab utroque
  Procedit connexio.
Digne loqui de personis
  Non humanæ rationis
  Valet imperfectio.
Spes exsurgat, fides crescat,
  Ut sic nobis elucescat
  Vera* lucis visio.
In spe mentes erigamus,
  Et in vera maneamus
  Fidei concordia.
Sit laus omnis Unitati,
  Sitque summæ Trinitati
  Co-æterna gloria. Amen.

m alia pro Dominicis. Sequentia.

Profitentes Unitatem
  Veneremur Trinitatem
  Pari reverentia.

* Sic MSS. Edd.—veræ.

Tres personas asserentes
  Personali differentes
  A se differentia.
Simplex esse; simplex posse;
  Simplex velle; simplex nosse;
  Cuncta sunt simplicia.
Non unius, vel duarum,
  Sive trium personarum
  Minor efficacia.
Pater, Proles, Sacrum Flamen,
  Deus unus, sed hi tamen
  Habent quædam propria.
Una virtus, unum numen,
  Unus splendor, unum lumen,
  Hæc* una quod alia.
Non humana ratione
  Capi possunt hæ personæ,
  Nec harum discretio.
Non hic ordo temporalis,
  Non hic situs, aut localis
  Rerum circumscriptio.
Nil in Deo præter Deum;
  Nulla causa præter eum
  Qui creat causalia.
Effectiva vel formalis
  Causa Deus et finalis,
  Sed nunquam materia.
Qui sic credit, ne festinet,
  Et a via non declinet
  Insolenter regia.
Servet fidem, formet mores,
  Nec attendat ad errores,
  Quos damnat ecclesia.
Nos in fide gloriemur,
  Nos in una modulemur
  Fidei concordia.
Trinæ sit laus Unitati,
  Sit et simplex Trinitati
  Co-æterna gloria. Amen.

Secundum Lucam (xvi. 19-31).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis parabolam hanc; Homo quidam erat dives *usque ad* Si Moysen et prophetas non audiunt, neque si quis ex mortuis resurrexerit, credent.

Offertorium.

Intende voci orationis meæ: rex meus et Deus meus, quoniam ad te orabo, Domine.

Secreta.

Hostias nostras tibi, Domine, dicatas placatus assume, et ad perpetuum nobis tribue pervenire subsidium. Per Dominum nostrum.

* MS. C—hoc.

Communio.

Narrabo omnia mirabilia tua : lætabor et exsultabo in te, psallam omini tuo, altissime.

Postcommunio.

Sanctis, Domine, repleti muneribus, præsta, quæsumus, ut et alutaria dona capiamus, et a tua nunquam laude cessemus. Per ominum nostrum Jesum.

FERIA QUARTA.

Lectio Epistolæ beati Pauli: Ad Colossenses (iii. 5-11*).*

Fratres : Mortificate membra vestra, quæ sunt super terram *usque ad* a omnibus Christus, Qui est benedictus in sæcula sæculorum. Amen.

Secundum Matthæum (v. 17-19*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis : Nolite putare quia veni olvere legem *usque ad* Qui autem fecerit et docuerit, hic magnus ocabitur in regno cælorum.

FERIA SEXTA.

Ad Hebræos (xii. 11-14*).*

Fratres : Omnis disciplina in præsenti *usque ad* nemo videbit Dominum.

Secundum Lucam (xvii. 1-10*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis : Impossibile est ut non eniant scandala *usque ad* quod debuimus facere, fecimus.

DOMINICA SECUNDA POST OCTAVAS PENTECOSTES.

Officium.

Factus est Dominus protector meus, et eduxit me in latitudine : alvum me fecit, quoniam voluit me.

Psalmus.

Diligam te, Domine, fortitudo mea : Dominus firmamentum meum et efugium meum et liberator meus.

Oratio.

Sancti nominis tui, Domine, timorem pariter et amorem fac nos abere perpetuum ; quia nunquam tua gubernatione destituis, quos in oliditate tuæ dilectionis instituis. Per Dominum nostrum Jesum hristum.

*Lectio Epistolæ beati Johannis Apostoli (*1 *iii.* 13-18*).*

Carissimi : Nolite mirari si odit vos mundus *usque ad* Filioli mei, non iligamus verbo neque lingua, sed opere et veritate.

Gradale.

Ad Dominum cum tribularer clamavi : et exaudivit me.

. Domine, libera animam meam a labiis iniquis : et a lingua dolosa.

Alleluya. *V.* Deus judex justus, fortis et patiens : numquid irascitur per singulos dies ?

Evangelium : Secundum Lucam (xiv. 16-24*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis parabolam hanc ; Homo uidam fecit cenam magnam *usque ad* quod nemo virorum illorum qui ocati sunt, gustabit cenam meam.

Offertorium.

Factus est Dominus firmamentum meum et refugium meum, et liberator meus: sperabo in eum.

Secreta.

Oblatio nos, Domine, tuo nomini dicanda purificet, et de die in diem ad cælestis vitæ transferat actionem. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Communio.

Cantabo Domino qui bona tribuit mihi: et psallam nomini Domini altissimi.

Postcommunio.

Sumptis muneribus, Domine, quæsumus, ut cum frequentatione mysterii crescat nostræ salutis effectus. Per.

Feria Quarta.

Ad Corinthios (1 xv. 12-23).

Fratres: Si autem Christus prædicatur, quia resurrexit a mortuis *usque ad* unusquisque autem in suo ordine, Per Jesum Christum Dominum nostrum.

Secundum Lucam (xx. 27-40).

In illo tempore, Accesserunt ad Jesum quidam Sadducæi, qui negabant esse resurrectionem *usque ad* non audebant quicquam interrogare.

Feria Sexta.

Lectio libri Apocalypsis beati Johannis Apostoli (xviii).

In diebus illis, Vidi angelum descendentem de cælo, et clamavit, dicens: Cecidit, cecidit Babylon, magna illa civitas; et facta est habitatio dæmoniorum, et custodia omnis spiritus immundi, et custodia omnis volucris immundæ: quia de ira fornicationis ejus biberunt omnes gentes, et reges terræ cum illa fornicati sunt: et mercatores terræ de virtute deliciarum ejus divites facti sunt. Et audivi aliam vocem de cælo, dicentem: Exite de illo populus meus, et ne participes sitis delictorum ejus, et de plagis ejus ne accipiatis; quoniam pervenerunt peccata ejus usque ad cælum, et recordatus est Deus iniquitatum ejus. Et sustulit unus angelus fortis lapidem quasi molarem magnum, et misit in mare, dicens: Hoc impetu mittetur Babylon, magna illa civitas; et ultra jam non invenietur. Et vox citharœdorum et musicorum et tibia canentium non audietur in ea amplius, et omnis artifex omnisque ars non invenietur in ea amplius. Et vox molæ non audietur in ea amplius; et lux lucernæ non lucebit ibi amplius. Et vox sponsi, et sponsæ non audietur adhuc in te: quia mercatores tui erant principes terræ: quia in beneficiis tuis erraverunt omnes gentes. Et in ea sanguis prophetarum et sanctorum inventus est, et omnium qui interfecti sunt in terra.

Secundum Lucam (xii. 11-21).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Cum autem inducent vos in synagogas *usque ad* Sic est qui sibi thesaurizat, et non est in Deo dives.

Dominica Tertia post Octavas Pentecostes.

Officium.

Respice in me et miserere mei, Domine, quoniam unicus et pauper sum ego, vide humilitatem meam et laborem meum, et dimitte omnia peccata mea, Deus meus.

Psalmus.

Ad te, Domine, levavi animam meam: Deus meus, in te confido, non erubescam.

Oratio.

Deprecationem nostram, quæsumus, Domine, benignus exaudi: et quibus supplicandi præstas affectum, tribue defensionis auxilium. Per Dominum.

Lectio Epistolæ beati Petri Apostoli (1 v. 6-11).

Carissimi: Humiliamini sub potenti manu Dei *usque ad* Ipsi gloria et imperium in sæcula sæculorum. Amen.

Gradale.

Jacta cogitatum tuum in Domine; et ipse te enutriet.

℣. Dum clamarem ad Dominum exaudivit vocem meam: ab his qui appropinquant mihi.

Alleluya. ℣. Domine Deus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra.

Secundum Lucam (xv. 1-10).

In illo tempore, Erant appropinquantes ad Jesum publicani et peccatores *usque ad* gaudium erit coram angelis Dei super uno peccatore pænitentiam agente.

Offertorium.

Sperent in te omnes qui noverunt nomen tuum, Domine: quoniam non derelinquis quærentes te: psallite Domino qui habitat in Sion: quoniam non est oblitus orationem pauperis.

Secreta.

Munera tibi, Domine, oblata sanctifica, ut tui nobis Unigeniti corpus et sanguis fiant. Per eundem.

Communio.

Ego clamavi quoniam exaudisti me, Deus: inclina aurem tuam et exaudi verba mea.

Postcommunio.

Hæc nos communio, Domine, purget a crimine, et cælestis remedii faciat esse consortes. Per Dominum.

Feria Quarta.

Ad Colossenses (iii. 17-24).

Fratres: Omne quodcunque facitis in verbo aut in opere *usque ad* a Domino accipietis redemptionem hæreditatis, Per Jesum Christum Dominum nostrum.

Secundum Matthæum (v. 25-30).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Esto consentiens *usque ad* quam totum corpus tuum eat in gehennam.

Feria Sexta.

Lectio beati Johannis Apostoli (1 iii. 1-3*).*

Carissimi: Videte quantam caritatem dedit nobis *usque ad* sanctificat se, sicut et ille sanctus est.

Secundum Marcum (xi. 15-23*).*

In illo tempore, Cum introisset Jesus Hierosolymam in templum *usque ad* quodcunque dixerit fiet ei.

Dominica Quarta post Octavas Pentecostes.

Officium.

Dominus illuminatio mea: et salus mea, quem timebo? Dominus defensor vitæ meæ, a quo trepidabo? qui tribulant me inimici mei: infirmati sunt et ceciderunt.

Psalmus.

Si consistant adversum me castra: non timebit cor meum.

Oratio.

Protector in te sperantium Deus, sine quo nihil est validum, nihil sanctum: multiplica super nos misericordiam tuam: ut te rectore, te duce, sic transeamus per bona temporalia, ut non amittamus æterna. Per.

Ad Romanos (viii. 18-23*).*

Fratres: Existimo enim quod non sunt condignæ passiones *usque ad* expectantes redemptionem corporis nostri, In Christo Jesu Domino nostro.

Gradale.

Propitius esto, Domino, peccatis nostris: nequando dicant gentes, ubi est Deus eorum.

V. Adjuva nos, Deus salutaris noster: et propter honorem nominis tui, Domine, libera nos.

Alleluya. *V.* Diligam te, Domine, virtus mea: Dominus firmamentum meum, et refugium meum.

Secundum Lucam (vi. 36-42*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Estote misericordes *usque ad* et educas festucam de oculo fratris tui.

Offertorium.

Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte: nequando dicat inimicus meus, prævalui adversus eum.

Secreta.

Respice, Domine, munera supplicantis Ecclesiæ; et saluti credentium perpetua sanctificatione sumenda concede. Per Dominum.

Communio.

Dominus firmamentum meum, et refugium meum, et liberator meus: Deus meus, adjutor meus.

Postcommunio.

Sancta tua nos, Domine, sumpta vivificent; et misericordiæ sempiternæ præparent expiatos. Per Dominum.

Feria Quarta.

Lectio Epistolæ beati Petri Apostoli (iv. 12-19*).*

Carissimi: Nolite peregrinari in fervore *usque ad* fideli creatori commendabit animam suam in benefactis.

Secundum Lucam (xiii. 31-35*).*

In illo tempore, Accesserunt quidam Pharisæorum ad Jesum dicentes illi: Exi hinc, quia Herodes *usque ad* Benedictus qui venit in nomine Domini.

Feria Sexta.

*Lectio Epistolæ beati Johannis Apostoli (*1 *iii.* 21-24*).*

Carissimi: Si cor vestrum non reprehenderit *usque ad* in illo manet, et ipse in eo.

Secundum Marcum (x. 1-9*).*

In illo tempore, Exsurgens Jesus venit in fines Judææ, ultra Jordanem *usque ad* Quod Deus conjunxit, homo non separet.

Dominica Quinta post Octavas Pentecostes.

Officium.

Exaudi, Domine, vocem meam qua clamavi ad te: adjutor meus esto, ne derelinquas me neque despicias me, Deus salutaris meus.

Psalmus.

Dominus illuminatio mea, et salus mea: quem timebo?

Oratio.

Da nobis, quæsumus, Domine, ut et mundi cursus pacifice nobis tuo ordine dirigatur, et Ecclesia tua tranquilla devotione lætetur. Per Dominum nostrum.

*Lectio Epistolæ beati Petri Apostoli (*1 *iii.* 8-15*).*

Carissimi: Omnes unanimes in oratione estote *usque ad* Dominum autem Christum sanctificate in cordibus vestris.

Gradale.

Protector noster aspice, Deus: et respice super servos tuos.

V. Domine Deus virtutum: exaudi preces servorum tuorum.

Alleluya. *V.* Domine, in virtute tua lætabitur rex: et super salutare tuum exultabit vehementer.

Evangelium: Secundum Lucam (v. 1-11*).*

In illo tempore, Cum turbæ irruerent ad Jesum, ut audirent verbum Dei, et ipse stabat secus stagnum Genesareth *usque ad* Et subductis ad terram navibus, relictis omnibus, secuti sunt eum.

Offertorium.

Benedicam Dominum qui mihi tribuit intellectum: providebam Deum in conspectu meo semper: quoniam a dextris est mihi, ne commovear.

Secreta.

Oblatis, quæsumus, Domine, placare muneribus: et ad te nostras rebelles compelle propitius voluntates. Per Dominum.

Communio.

Unam petii a Domino, hanc requiram: ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ.

Postcommunio.

Mysteria nos, Domine, sancta purificent et suo munere tueantur. Per Dominum.

FERIA QUARTA.

Lectio libri Apocalypsis beati Johannis Apostoli (x. 8—xi. 4).

In diebus illis, Audivi vocem de cælo iterum loquentem *usque ad* et duo candelabra, in conspectu Domini terræ stantes.

Secundum Marcum (vii. 24-30).

In illo tempore, Surgens Jesus abiit in fines Tyri et Sidonis *usque ad* supra lectum, et dæmonium exiisse.

FERIA SEXTA.

Ad Thessalonicenses (iv. 9-12).

Fratres: De caritate fraternitatis *usque ad* et nullius aliquid desideretis.

Secundum Lucam (xii. 54—xiii. 5).

In illo tempore, Dicebat Jesus turbis Judæorum: Cum videritis nubem orientem *usque ad* similiter peribitis.

DOMINICA SEXTA POST OCTAVAS PENTECOSTES.

Officium.

Dominus fortitudo plebis suæ et protector salutarium Christi sui est salvum fac populum tuum, Domine: et benedic hæreditati tuæ: et rege eos, et extolle illos usque in sæculum.

Psalmus.

Ad te, Domine, clamabo, Deus meus, ne sileas a me: nequando taceas a me, et assimilabor descendentibus in lacum.

Oratio.

Deus, qui diligentibus te bona invisibilia præparasti, infunde cordibus nostris tui amoris affectum: ut te in omnibus et super omnia diligentes, promissiones tuas, quæ omne desiderium superant, consequamur. Per Dominum.

Ad Romanos (vi. 3-11).

Fratres: Quicumque baptizati sumus in Christo Jesu *usque ad* viventes autem Deo, in Christo Jesu Domino nostro.

Gradale.

Convertere, Domine, aliquantulum: et deprecare super servos tuos. *V.* Domine, refugium factus es nobis: a generatione et progenie.

Alleluya. *V.* In te Domine speravi, non confundar in æternum: in justitia tua libera me et eripe me. Inclina ad me aurem tuam, accelera ut eripias me.

Secundum Matthæum (v. 20-24).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Amen dico vobis, quia nisi abundaverit justitia *usque ad* et tunc veniens offeres munus tuum.

Offertorium.

Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea: inclina aurem tuam, et exaudi verba mea, mirifica misericordias tuas, qui salvos facis sperantes in te, Domine.

Secreta.

Propitiare, Domine, supplicationibus nostris, et has oblationes amulorum famularumque tuarum benignus assume; ut quod singuli btulerunt ad honorem nominis tui, cunctis proficiat ad salutem. Per Dominum.

Communio.

Circuibo, et immolabo in tabernaculum ejus hostiam jubilationis: antabo, et psalmum dicam Domino.

Postcommunio.

Quos cælesti, Domine, dono satiasti, præsta, quæsumus, ut a nostris nundemur occultis, et ab hostium liberemur insidiis. Per Dominum.

Feria Quarta.

Ad Hebræos (xii. 28—xiii. 8).

Fratres: Habemus gratiam per quem serviamus, placentes Deo *usque ad* heri et hodie, ipse et in sæcula.

Secundum Marcum (x. 17-21).

In illo tempore, Cum egressus esset Jesus in via, procurrens *usque ad* et veni, sequere me.

Feria Sexta.

Ad Romanos (vi. 12-14).

Fratres: Non regnet peccatum *usque ad* non enim estis sub lege, ed sub gratia.

Secundum Marcum (v. 1-20).

In illo tempore, Venit Jesus in regionem Gerasenorum *usque ad* et mnes mirabantur.

Dominica Septima post Octavas Pentecostes.

Officium.

Omnes gentes, plaudite manibus: jubilate Deo in voce exsultationis.

Psalmus.

Subjecit populos nobis: et gentes sub pedibus nostris.

Oratio.

Deus virtutum, cujus est totum quod est optimum: insere pectoribus ostris amorem tui nominis; et præsta in nobis religionis augmentum, t quæ sunt bona nutrias, ac pietatis studio, quæ sunt nutrita, custodias. 'er Dominum nostrum.

Ad Romanos (vi. 19-23).

Fratres: Humanum dico, propter infirmitatem carnis vestræ *usque ad* Gratia autem Dei, vita æterna in Christo Jesu Domino nostro.

Gradale.

Beata gens cujus est Dominus Deus eorum, populus quem elegit ominus in hæreditatem sibi.

℣. Verbo Domini cæli firmati sunt, et Spiritu oris ejus omnis virtus orum.

Alleluya. *V.* Omnes gentes plaudite manibus; jubilate Deo in oce exsultationis.

Secundum Marcum (viii. 1-9).

In illo tempore, Cum turba multa esset cum Jesu, nec haberent quod manducarent *usque ad* quasi quatuor millia: et dimisit eos.

Offertorium.

Sicut in holocaustum arietum et taurorum, et sicut in millibus agnorum pinguium: sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie, ut placeat tibi, quia non est confusio confidentibus in te, Domine.

Secreta.

Propitiare, Domine, supplicationibus nostris, et has oblationes populi tui benignus assume, et ut nullius sit irritum votum, et nullius vacua postulatio, præsta ut quod fideliter petimus, efficaciter consequamur. Per Dominum.

Communio.

Inclina aurem tuam: accelera, ut eruas nos.

Postcommunio.

Repleti, Domine, muneribus tuis, tribue, quæsumus, ut eorum et mundemur effectu, et muniamur auxilio. Per.

Feria Quarta.

Ad Romanos (viii. 1-7).

Fratres: Nunc nihil damnationis *usque ad* vita et pax, In Christo Jesu Domino nostro.

Secundum Matthæum (xvi. 1-12).

In illo tempore, Accesserunt ad Jesum Pharisæi et Sadducæi temptantes eum, et rogaverunt eum, ut signum de cælo *usque ad* sed doctrina Pharisæorum et Sadducæorum.

Feria Sexta.

Ad Romanos (viii. 7-11).

Fratres: Sapientia carnis inimica est Deo *usque ad* inhabitantem Spiritum ejus in nobis.

Secundum Matthæum (xii. 1-7).

In illo tempore, Abiit Jesus Sabbato per sata *usque ad* nunquam condemnassetis innocentes.

Dominica Octava post Octavas Pentecostes.

Officium.

Suscepimus Deus, misericordiam tuam in medio templi tui: secundum nomen tuum, Deus, ita et laus tua in fines terræ, justitia plena est dextera tua.

Psalmus.

Magnus Dominus, et laudabilis nimis: in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus.

Oratio.

Deus, cujus providentia in sui dispositione non fallitur, te supplices exoramus, ut noxia cuncta submoveas et omnia nobis profutura concedas. Per Dominum nostrum.

Ad Romanos (viii. 12-17*).*

Fratres : Debitores sumus non carni, ut secundum carnem vivamus *usque ad* heredes quidem Dei, coheredes autem Christi.

Gradale.

Esto mihi in Deum protectorem : et in domum refugii, ut salvum me facias.

V. Deus, in te speravi, Domine : non confundar in æternum.

Alleluya. *V.* Magnus Dominus, et laudabilis valde : in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus.

Secundum Matthæum (vii. 15-21*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis ; Attendite a falsis prophetis *usque ad* sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in cælis est, ipse intrabit in regnum cælorum.

Offertorium.

Populum humilem salvum facies, Domine : et oculos superborum humiliabis, quoniam quis Deus præter te, Domine ?

Secreta.

Deus, qui legalium differentiam hostiarum unius sacrificii perfectione sanxisti ; accipe sacrificium a devotis tibi famulis, et pari benedictione sicut munera Abel sanctifica ; ut quod singuli obtulerunt ad majestatis tuæ honorem, cunctis proficiat ad salutem. Per.

Communio.

Gustate, et videte quoniam suavis est Dominus : beatus vir, qui sperat in eo.

Postcommunio.

Tua nos, Domine, medicinalis operatio, et a nostris perversitatibus clementer expediat, et ad ea quæ recta sunt perducat. Per.

Feria Quarta.

Ad Romanos (v. 8-11*).*

Fratres : Quoniam cum adhuc peccatores essemus *usque ad* sed et gloriamur in Deo, Per Jesum Christum Dominum nostrum.

Secundum Marcum (ix. 37-47*).*

In illo tempore, Dixerunt discipuli [Johannis*] ad Jesum : Magister, vidimus quendam in nomine tuo *usque ad* et ignis non extinguitur.

Feria Sexta.

*Ad Corinthios (*1 *i.* 26-31*).*

Fratres : Videte vocationem vestram *usque ad* Qui gloriatur in Domino glorietur.

Secundum Matthæum (xxiii. 13-23*).*

In illo tempore, Dixit Jesus turbis Judæorum et principibus sacerdotum ; Væ nobis *usque ad* Hæc oportuit facere, et illa non omittere.

Dominica Nona post Octavas Pentecostes.

Officium.

Ecce Deus adjuvat me, et Dominus susceptor est animæ meæ,

* Sic Edd. and MSS.

averte mala inimicis meis: et in veritate tua disperde illos, protector meus, Domine.

Psalmus.

Deus, in nomine tuo salvum me fac: et in virtute tua judica me.

Oratio.

Largire nobis, quæsumus, Domine, semper spiritum cogitandi quæ recta sunt propitius et agendi; ut qui sine te esse non possumus, secundum te vivere valeamus. Per.

Ad Corinthios (1 x. 6-13).

Fratres: Non simus concupiscentes malorum *usque ad* sed faciet cum tentatione etiam proventum, ut possitis sustinere.

Gradale.

Domine Dominus noster: quam admirabile est nomen tuum in universa terra.

℣. Quoniam elevata est magnificentia tua super cælos.

Alleluya. ℣. Eripe me de inimicis meis, Deus meus, et ab insurgentibus in me libera me.

Secundum Lucam (xvi. 1-9).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis parabolam hanc; Homo quidam erat dives, qui habebat villicum *usque ad* ut, cum defeceritis, recipiant vos in æterna tabernacula.

Offertorium.

Justitiæ Domini rectæ lætificantes corda: et dulciora super mel et favum, nam et servus tuus custodiet ea.

Secreta.

Suscipe munera, quæsumus, Domine, quæ tibi de tua largitate deferimus; ut hæc sacrosancta mysteria, gratiæ tuæ operante virtute, et præsentis vitæ nos conversatione sanctificent, et ad gaudia sempiterna perducant. Per.

Communio.

Primum quærite regnum Dei: et omnia adjicientur vobis, dicit Dominus.

Postcommunio.

Sit nobis, Domine, reparatio mentis et corporis cæleste mysterium ut cujus exsequimur actionem, sentiamus effectum. Per Dominum.

Feria Quarta.

Ad Romanos (vi. 16-18).

Fratres: Nescitis, quoniam cui exhibetis vos servos *usque ad* servi facti estis justitiæ, in Christo Jesu Domino nostro.

Secundum Lucam (xvi. 10-18).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Qui fidelis est in minimo *usque ad* quia quod hominibus altum est, abominatio est ante Deum.

Feria Sexta.

Ad Corinthios (1 i. 17-25).

Fratres: Non misit me Jesus baptizare *usque ad* Et quod infirmum Dei, fortius est hominibus.

Secundum Lucam (xi. 37-46*).*

In illo tempore, Rogabat Jesum quidam Pharisæus, ut pranderet *usque ad* non tangitis sarcinas. •

Dominica Decima post Octavas Pentecostes.

Officium.

Dum clamarem ad Dominum, exaudivit vocem meam ab his qui appropinquant mihi : et humiliavit eos qui est ante sæcula et manet in æternum : jacta cogitatum tuum in Domino, et ipse te enutriet.

Psalmus.

Exaudi, Deus, orationem meam : et ne despexeris deprecationem meam, intende mihi et exaudi me.

Oratio.

Pateant aures misericordiæ tuæ, Domine, precibus supplicantium : et ut petentibus desiderata concedas, fac eos quæ tibi placita sunt postulare. Per Dominum.

*Ad Corinthios (*1 *xii.* 2-11*).*

Fratres : Scitis, quoniam, cum gentes essetis *usque ad* Hæc autem omnia operatur unus atque idem Spiritus, dividens singulis prout vult.

Gradale.

Custodi me, Domine, ut pupillam oculi : sub umbra alarum tuarum protege me.

V. De vultu tuo judicium meum prodeat : oculi tui videant æquitates.

Alleluya. *V.* Te decet hymnus, Deus, in Sion : et tibi reddetur votum in Hierusalem.

Secundum Lucam (xix. 41-47*).*

In illo tempore, Cum appropinquasset Jesus Hierusalem, videns civitatem flevit super illam *usque ad* speluncam latronum. Et erat docens quotidie in templo.

Offertorium.

Ad te, Domine, levavi animam meam: Deus meus, in te confido, non erubescam, neque irrideant me inimici mei, etenim universi qui te exspectant, non confundentur.

Secreta.

Concede nobis hæc, quæsumus, Domine, digne frequentare mysteria ; quia quoties hujus hostiæ commemoratio celebratur, opus nostræ redemptionis exercetur. Per Dominum.

Communio.

Acceptabis sacrificium justitiæ, oblationes, et holocausta : super altare tuum Domine.

Postcommunio.

Tui nobis, Domine, hæc communio sacramenti, et purificationem tribuat et conferat unitatem. Per Dominum.

Feria Quarta.

*Ad Corinthios (*1 *xv.* 39-46*).*

Fratres : Non omnis caro eadem caro *usque ad* deinde quod spiritale.

Secundum Lucam (xxi. 20-26).

In illo tempore, Respondens Jesus dixit discipulis suis: Cum videritis circumdari ab exercitu Hierusalem *usque ad* quæ supervenient universo orbi.

FERIA SEXTA.

Ad Romanos (viii. 24-27).

Fratres: Spe salvi *usque ad* quia secundum Deum postulat pro sanctis.

Secundum Lucam (xxi. 34-38).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Attendite vobis, ne forte graventur *usque ad* manicabat ad eum in templo audire eum.

DOMINICA UNDECIMA POST OCTAVAS PENTECOSTES.

Officium.

Deus in loco sancto suo, Deus qui inhabitare facit unanimes in domo: ipse dabit virtutem et fortitudinem plebi suæ.

Psalmus.

Exsurgat Deus, et dissipentur inimici ejus: et fugiant qui oderunt eum a facie ejus.

Oratio.

Deus, qui omnipotentiam tuam parcendo maxime et miserando manifestas: multiplica super nos gratiam tuam, ut ad tua promissa currentes, cælestium bonorum facias esse consortes. Per Dominum.

Ad Corinthios (1 xv. 1-10).

Fratres: Notum vobis facio evangelium quod prædicavi vobis *usque ad* Gratia autem Dei sum id quod sum, et gratia ejus in me vacua non fuit.

Gradale.

In Deo speravit cor meum, et adjutus sum, et refloruit caro mea: et ex voluntate mea confitebor illi.

V. Ad te, Domine, clamabo: Deus meus, ne sileas, ne discedas a me.

Alleluya. *V.* Attendite, populus meus in legem meam.

Sequentia.

Stans a longe qui plurima perpetrarat facinora,
Atque sua revolvens secum crimina,
Nolebat alta contemplari cæli sidera.
Sed pectus tundens hæc promebat ore lacrimans:
Deus, propitius esto mihi peccatori,
Et mea omnia dele pius facinora.
Hac voce divinam promeruit clementiam;
Necnon et justificatus venit in domum suam:
Cujus nos grata sequentes exempla dicamus Deo:
Deus, benigne nostri miserere laxans debita mitis, et nos justifica.

Secundum Lucam (xviii. 9-14).

In illo tempore, Dixit Jesus ad quosdam, qui in se confidebant tanquam justi *usque ad* quia omnis qui se exaltat, humiliabitur: et qui se humiliat, exaltabitur.

Offertorium.

Exaltabo te, Domine, quoniam suscepisti me: nec delectasti inimicos meos super me; Domine, clamavi ad te, et sanasti me.

Secreta.

Tibi, Domine, sacrificia dicata reddantur; quæ sic ad honorem nominis tui deferenda tribuisti, ut eadem remedia fieri nostra præstares. Per Dominum.

Communio.

Honora Dominum de tua substantia et de primitiis frugum tuarum, ut impleantur horrea tua saturitate: et vino torcularia redundabunt.

Postcommunio.

Quæsumus, Domine Deus noster, ut quos divinis reparare non desinis sacramentis, tuis non destituas benignus auxiliis. Per Dominum.

FERIA QUARTA.

Lectio Epistolæ beati Jacobi Apostoli (iv. 7-12*).*

Carissimi: Subditi estote Deo *usque ad* qui potest salvare et perdere.

Secundum Lucam (xviii. 1-8*).*

In illo tempore, Dicebat Jesus discipulis suis parabolam hanc, quoniam oportet semper orare *usque ad* quia cito faciet vindictam illorum.

FERIA SEXTA.

*Ad Corinthios (*1 *vi.* 15-20*).*

Fratres: Nescitis, quoniam corpora vestra membra sunt Christi *usque ad* in corpore vestro.

Secundum Lucam (xii. 48-53*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Omni, cui multum datum est *usque ad* nurus in socrum suam.

DOMINICA DUODECIMA POST OCTAVAS PENTECOSTES.

Officium.

Deus, in adjutorium meum intende: Domine, ad adjuvandum me festina: confundantur et revereantur inimici mei, qui quærunt animam meam.

Psalmus.

Avertantur retrorsum, et erubescant: qui volunt mihi mala.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, qui abundantia pietatis tuæ et merita supplicum excedis et vota; effunde super nos misericordiam tuam, ut dimittas quæ conscientia metuit, et adjicias quod oratio non præsumit. Per Dominum.

*Ad Corinthios (*2 *iii.* 4-9*).*

Fratres: Fiduciam talem habemus per Christum ad Deum *usque ad* multo magis abundat ministerium justitiæ in gloria.

Gradale.

Benedicam Dominum in omni tempore: semper laus ejus in ore meo.

℣. In Domino laudabitur anima mea: audiant mansueti, et lætentur.

Alleluya. *V.* Exsultate Deo adjutorio nostro; jubilate Deo Jacob: sumite psalmum jocundum cum cithara.

Secundum Marcum (vii. 31-37*).*

In illo tempore, Exiens Jesus de finibus Tyri, venit per Sidonem ad mare Galilææ *usque ad* Bene omnia fecit: et surdos fecit audire, et mutos loqui.

Offertorium.

Precatus est Moyses in conspectu Domini Dei sui, et dixit: precatus est Moyses in conspectu Domini Dei sui, et dixit: Quare, Domine, irasceris in populo tuo: parce iræ animi tui: memento Abraham, Isaac, et Jacob: quibus jurasti dare terram fluentem lac et mel: et placatus factus est Dominus de malignitate, quam dixit facere populo suo.

Secreta.

Respice, quæsumus, Domine, nostram propitius servitutem: ut quod offerimus sit tibi munus acceptum, sitque nostræ fragilitati subsidium. Per.

Communio.

De fructu operum tuorum, Domine, satiabitur terra: ut educas panem de terra, et vinum lætificet cor hominis; ut exhilaret faciem in oleo, et panis cor hominis confirmet.

Postcommunio.

Sentiamus, Domine, quæsumus, tui perceptione sacramenti subsidium mentis et corporis; ut in utroque salvati, cælestis remedii plenitudine gloriemur. Per.

Feria Quarta.

*Ad Corinthios (*2 *iv.* 5-10*).*

Fratres: Non prædicamus nosmet ipsos *usque ad* in corporibus nostris manifestetur.

Secundum Matthæum (ix. 27-35*).*

In illo tempore, Transeunte Jesu, secuti sunt eum duo cæci *usque ad* et omnem infirmitatem.

Feria Sexta.

*Ad Corinthios (*2 *iv.* 11-18*).*

Fratres: Semper nos qui vivimus in mortem tradimur *usque ad* quæ autem non videntur, æterna sunt.

Secundum Matthæum (xi. 20-24*).*

In illo tempore, Cæpit Jesus exprobrare civitatibus *usque ad* remissius erit in die judicii, quam tibi.

Dominica Decima tertia post Octavas Pentecostes.

Officium.

Respice, Domine, in testamentum tuum: et animas pauperum tuorum ne derelinquas in finem: exsurge, Domine, et judica causam tuam: et ne obliviscaris voces quærentium te.

Psalmus.

Ut quid, Deus, repulisti in finem: iratus est furor tuus super oves pascuæ tuæ?

Oratio.

Omnipotens et misericors Deus, de cujus munere venit, ut tibi a fidelibus tuis digne et laudabiliter serviatur: tribue nobis, quæsumus, ut ad promissiones tuas sine offensione curramus. Per Dominum nostrum.

Ad Galatas (iii. 16-22*).*

Fratres: Abrahæ dictæ sunt promissiones et semini ejus *usque ad* Sed conclusit scriptura omnia sub peccato, ut promissio ex fide Jesu Christi daretur credentibus.

Gradale.

Respice, Domine, in testamentum tuum: et animas pauperum tuorum ne obliviscaris in finem.

V. Exsurge, Domine, et judica causam tuam: memor esto opprobrii servorum tuorum.

Alleluya. V. Domine Deus salutis meæ, in die clamavi et nocte coram te.

Secundum Lucam (x. 23-37*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Beati oculi, qui vident *usque ad* Et ait illi Jesus: Vade, et tu fac similiter.

Offertorium.

In te speravi, Domine: dixi, tu es Deus meus, in manibus tuis tempora mea.

Secreta.

Hostias, quæsumus, Domine, propitius intende, quas sacris altaribus exhibemus; ut nobis indulgentiam largiendo, tuo nomini dent honorem. Per.

Communio.

Panem de cælo dedisti nobis, Domine: habentem omne delectamentum et omnem saporem suavitatis.

Postcommunio.

Vivificet nos, quæsumus, Domine, hujus participatio sancta mysterii: et pariter nobis expiationem tribuat et munimen. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Feria Quarta.

*Ad Corinthios (*2 *v.* 1-11*).*

Fratres: Scimus, quoniam, si terrestris domus *usque ad* manifestos nos esse, per Jesum Christum Dominum nostrum.

Secundum Matthæum (xii. 14-21*).*

In illo tempore, Abeuntes Pharisæi concilium faciebant *usque ad* et in nomine ejus gentes sperabunt.

Feria Sexta.

Ad Romanos (vii. 14-25*).*

Fratres: Scimus, quoniam lex spiritualis est *usque ad* Gratia Dei, per Jesum Christum Dominum nostrum.

Secundum Lucam (xiii. 22-30*).*

In illo tempore, Ibat Jesus per civitates et castella *usque ad* et sunt primi, qui erant novissimi.

Dominica Decima quarta post Octavas Pentecostes.

Officium.

Protector noster, aspice, Deus, et respice in faciem Christi tui: quia melior est dies una in atriis tuis super millia.

Psalmus.

Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum: concupiscit et deficit anima mea in atria Domini.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, da nobis fidei, spei, et caritatis augmentum: et ut mereamur assequi quod promittis, fac nos amare quod præcipis. Per Dominum.

Ad Galatas (v. 16-24*).*

Fratres: Spiritu ambulate, et desideria carnis non perficietis *usque ad* carnem suam crucifixerunt cum vitiis et concupiscentiis.

Gradale.

Bonum est confiteri Domino: et psallere nomini tuo, altissime.

V. Ad annuntiandum mane misericordiam tuam: et veritatem tuam per noctem.

Alleluya. *V.* Domine, refugium factus es nobis: a generatione et progenie.

Evangelium: Secundum Lucam (xvii. 11-19*).*

In illo tempore, Cum iret Jesus in Hierusalem, transibat per mediam Samariam et Galilæam *usque ad* nisi hic alienigena. Et ait illi: Surge, et vade: quia fides tua te salvum fecit.

Offertorium.

Immittit angelus Domini in circuitu timentium eum, et eripiet eos: gustate et videte, quoniam suavis est Dominus.

Secreta.

Propitiare, Domine, populo tuo, propitiare muneribus; ut hac oblatione placatus, et indulgentiam nobis tribuas, et postulata concedas. Per Dominum.

Communio.

Panis quem ego dedero: caro mea est pro sæculi vita.

Postcommunio.

Sumptis, Domine, cælestibus sacramentis, ad redemptionis æternæ, quæsumus, proficiamus augmentum. Per Dominum.

Feria Quarta.

*Ad Corinthios (*2 *vi.* 14—*vii.* 1*).*

Fratres: Nolite jugum ducere cum infidelibus sed cum fidelibus *usque ad* perficientes sanctificationem in timore Dei.

Secundum Marcum (i. 40-45*).*

In illo tempore, Venit ad Jesum leprosus deprecans eum *usque ad* et veniebant ad eum undique.

Feria Sexta.

*Ad Corinthios (*1 *vi.* 9-14*).*

Fratres: An nescitis, quia iniqui *usque ad* et nos suscitabit per virtutem suam.

Secundum Lucam (viii. 1-3).

In illo tempore, Iter faciebat Jesus per civitates *usque ad* quæ ministrabant ei de facultatibus suis.

Dominica Decima quinta post Octavas Pentecostes.

Officium.

Inclina, Domine, aurem tuam, et exaudi me: salvum fac servum tuum, Deus meus, sperantem in te: miserere mihi, Domine, quoniam ad te clamavi tota die.

Psalmus.

Lætifica, animam servi tui: quoniam ad te, Domine, animam meam levavi.

Oratio.

Custodi, Domine, quæsumus, Ecclesiam tuam propitiatione perpetua: et quia sine te labitur humana mortalitas, tuis semper auxiliis, et abstrahatur a noxiis, et ad salutaria dirigatur. Per Dominum.

Ad Galatas (v. 25—vi. 10).

Fratres: Si spiritu vivimus, spiritu et ambulemus *usque ad* operemur bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei.

Gradale.

Bonum est confidere in Domino: quam confidere in homine.

℣. Bonum est sperare in Domino: quam sperare in principibus.

Alleluya. ℣. Venite, exultemus Domino: jubilemus Deo salutari nostro.

Secundum Matthæum (vi. 24-33).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis; Nemo potest duobus dominis servire *usque ad* et hæc omnia adjicientur vobis.

Offertorium.

Exspectans exspectavi Dominum, et respexit me: et exaudivit deprecationem meam, et immisit in os meum canticum novum, hymnum Deo nostro.

Secreta.

Concede nobis, quæsumus, Domine, ut hæc hostia salutaris, et nostrorum fiat purgatio peccatorum, et tuæ propitiatio majestatis. Per Dominum.

Communio.

Qui manducat carnem meam, et bibit sanguinem meum: in me manet, et ego in eo, dicit Dominus.

Postcommunio.

Purificent semper et muniant tua sacramenta nos Deus, et ad perpetuæ ducant salvationis effectum. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Feria Quarta Quattuor temporum mensis Septembris.

Officium.

Exsultate Deo adjutori nostro: jubilate Deo Jacob, sumite psalmum jocundum cum cithara: canite initium mensis tuba, quia præceptum in Israel est: et judicium Deo Jacob

Psalmus.

Ego enim sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Ægypti: dilata os tuum, et implebo illud.

Oratio sine Dominus vobiscum, *sed cum* Oremus.

Oratio.

Misericordiæ tuæ remediis, quæsumus, Domine, fragilitas nostra subsistat: ut quæ sua conditione atteritur, tua clementia reparetur. Per Dominum.

Lectio Amos Prophetæ (ix. 13-15).

Hæc dicit Dominus: Ecce dies veniunt, et comprehendet arator *usque ad* et non evellam eos ultra de terra sua, quam dedi eis, dicit Dominus omnipotens.

Graduale.

Domine refugium factus es nobis: a generatione et progenie.

℣. Priusquam montes fierent, aut formaretur terra et orbis: a sæculo et in sæculum, Tu es Deus.

℣. Accedite ad eum, et illuminamini: et facies vestræ non confundentur.

Graduale post Versum non repetatur.

Dominus vobiscum.

Oratio.

Præsta, quæsumus, Domine, familiæ tuæ supplicanti, ut dum a cibis corporalibus se abstinet, a vitiis mente jejunet. Per.

Lectio Esdræ Prophetæ (Nehemiæ, 2 viii. 1-10).

In diebus illis, Congregatus est omnis populus quasi vir unus *usque ad* gaudium etenim Domini est fortitudo vestra.

Graduale.

Quis sicut Dominus Deus noster: qui in altis habitat, et humilia respicit in cælo et in terra.

℣. Suscitans a terra inopem: et de stercore erigens pauperem.

Graduale post Versum repetatur.

Sequentia sancti Evangelii secundum Marcum (ix. 16-28).

In illo tempore, Respondens unus de turba, dixit ad Jesum: Magister, attuli filium meum *usque ad* Hoc genus in nullo potest exire, nisi in oratione et jejunio.

Offertorium.

Meditabor in mandatis tuis, quæ dilexi valde: et levabo manus meas ad mandata tua, quæ dilexi.

Secreta.

Hæc hostia, Domine, quæsumus, emundet nostra delicta, et sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Communio.

Comedite pinguia, et bibite mulsum: et mittite partes eis, qui non præparaverunt sibi: sanctus enim dies Domini est, nolite contristari: gaudium etenim Domini est fortitudo vestra.

Postcommunio.

Sumentes, Domine, dona cœlestia, suppliciter deprecamur, ut quæ sedula servitute donante te gerimus, dignis sensibus tuo munere capiamus. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Feria Sexta Quattuor temporum.

Officium.

Lætetur cor quærentium Dominum: quærite Dominum, et confirmamini; quærite faciem ejus semper.

Psalmus.

Confitemini Domino, et invocate nomen ejus: annuntiate inter gentes opera ejus.

Oratio.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut observationes sacras annua devotione recolentes, et corpore tibi placeamus et mente. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Lectio Osee Prophetæ (xiv. 2-10).

Hæc dicit Dominus; Convertere, Israel, ad Dominum Deum tuum *usque ad* quia rectæ viæ Domini, et justi ambulabunt in eis.

Gradale.

Convertere, Domine, aliquantulum: et deprecare super servos tuos.

V. Domine, refugium factus es nobis: a generatione et progenie.

Secundum Lucam (vii. 36-50).

In illo tempore, Rogabat Jesum quidam Pharisæus ut manducaret cum illo *usque ad* Dixit autem ad mulierem; Fides tua te salvum fecit: vade in pace.

Offertorium.

Benedic, anima mea, Domino: et noli oblivisci omnes retributiones ejus: et renovabitur sicut aquilæ juventus tua.

Secreta.

Accepta sint tibi, Domine, quæsumus, nostri dona jejunii, quæ et expiando nos tua gratia dignos efficiant, et ad sempiterna promissa perducant. Per Dominum.

Communio.

Aufer a me opprobrium et contemptum: quia mandata tua exquisivi, Domine: nam et testimonia tua meditatio mea est.

Postcommunio.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut de perceptis muneribus gratias exhibentes, beneficia potiora sumamus. Per Dominum.

Sabbato Quattuor Temporum.

Officium.

Venite adoremus Deum, et procidamus ante Dominum: ploremus ante eum qui fecit nos: quia ipse est Dominus Deus noster.

Psalmus.

Venite, exsultemus Domino: jubilemus Deo salutari nostro.

Omnes Orationes sequentes dicendæ sunt sine Dominus vobiscum, *excepta Oratione* Deus qui tribus pueris, *præmisso tantum* Oremus.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, qui per continentiam salutarem et corporibus mederis et mentibus; majestatem tuam suppliciter exoramus, ut pia jejunantium deprecatione placatus, et præsentia nobis subsidia præbeas et futura. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Lectio libri Levitici (xxiii. 26-32).

In diebus illis, Locutus est Dominus ad Moysen, dicens; Decimo die mensis hujus septimi *usque ad* usque ad vesperum celebrabitis sabbata vestra, dicit Dominus omnipotens.

Gradale.

Propitius esto, Domine, peccatis nostris: nequando dicant gentes, Ubi est Deus eorum?

V. Adjuva nos, Deus salutaris noster: et propter honorem nominis tui, Domine, libera nos.

Nullum Gradale repetatur post Versum.

Oratio.

Da nobis, quæsumus, omnipotens Deus, ut jejunando tua gratia satiemur, et abstinendo cunctis efficiamur hostibus fortiores. Per Dominum nostrum.

Lectio libri Levitici (xxiii. 39-43).

In diebus illis, Locutus est Dominus ad Moysen, dicens; Quintodecimo die mensis septimi *usque ad* ut discant posteri vestri quod in tabernaculis habitare fecerim filios Israel, cum educerem eos de terra Ægypti. Ego Dominus Deus vester.

Gradale.

Protector noster, aspice, Deus: et respice super servos tuos.

V. Domine Deus virtutum: exaudi preces servorum tuorum.

Oratio.

Tuere, quæsumus, Domine, familiam tuam, ut salutis æternæ remedia, quæ te aspirante requirimus, te largiente consequamur. Per Dominum nostrum.

Lectio Michææ Prophetæ (vii. 14, 16, 18-20).

Domine Deus noster, pasce populum tuum in virga tua *usque ad* quæ jurasti patribus nostris a diebus antiquis, Domine Deus noster.

Gradale.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, Domine.

V. Elevatio manuum mearum: sacrificium vespertinum.

Oratio.

Præsta, quæsumus, Domine, sic nos ab epulis abstinere carnalibus, ut a vitiis quoque irruentibus pariter jejunemus. Per Dominum nostrum.

Lectio Zachariæ Propheta (viii. 14-20).

In diebus illis, Factum est verbum Domini ad me, dicens: Hæc dicit Dominus Deus exercituum: Sicut cogitavi, ut affligerem vos *usque ad* et jejunium decimi, erit domui Judæ in gaudium et lætitiam, et in sollemnitates præclaras: veritatem tantum et pacem diligite, ait Dominus exercituum.

Gradale.

Ad Dominum, cum tribularer, clamavi: et exaudivit me.

V. Domine, libera animam meam: a labiis iniquis et a lingua dolosa.

Oratio.

Ut nos, Domine, tribuis sollenne tibi deferre jejunium, sic nobis, quæsumus, indulgentiæ præsta subsidium. Per Dominum.

Lectio quinta Angelus Domini *et cetera ut in Vigilia Sanctæ Trinitatis.*

Tractus.

℣. Omnipotentem semper adorant,
Et benedicunt omne per ævum.
Chorus—Omnipotentem.

℣. Astra polorum, cuncta chorique
Solque sororque, lumina cæli.
Omnipotentem.

℣. Sic quoque lymphæ quæque supernæ,
Ros pluviæque, spiritus omnis.
Et benedicunt.

℣. Ignis et æstus, cauma geluque,
Frigus et ardor, atque pruina.
Omnipotentem.

℣. Nix, glaciesque, noxque diesque,
Lux tenebræque, fulgura, nubes.
Et benedicunt.

℣. Arida, montes, germina, colles,
Flumina, fontes, pontus et undæ.
Omnipotentem.

℣. Omnia viva, quæ vehit æpuor,
Quæ vehit æther terraque nutrit.
Et benedicunt.

℣. Cuncta hominum gens, Israel ipse,
Christicolæque servuli quique.
Omnipotentem.

℣. Sancti humilesque corde benigno,
Tresque pusilli exsuperantes.
Et benedicunt.

℣. Rite camini ignei flammas
Jussa tyranni temnere prompti.
Omnipotentem.

℣. Sit Genitori laus Genitoque:
Lausque beato Flamini Sancto.
Et benedicunt.
Omnipotentem.

Nunc dicitur Dominus vobiscum.

Oratio.

Deus, qui tribus pueris mitigasti flammas ignium, concede, propitius, ut nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum. Per Dominum nostrum.

Ad Hebræos (ix. 2-12).

Fratres: Tabernaculum factum est primum, in quo erant candelabra *usque ad* sed per proprium sanguinem, introivit semel in sancta, æterna redemptione inventa.

Tractus.

Laudate Dominum, omnes gentes: et collaudate eum omnes populi.

℣. Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus: et veritas Domini manet in æternum.

Secundum Lucam (xiii. 6-17).

In illo tempore, Dicebat Jesus turbis similitudinem hanc; Arborem fici habebat quidam *usque ad* et omnis populus gaudebat in universis, quæ gloriose fiebant ab eo.

Offertorium.

Domine Deus salutis meæ: in die clamavi et nocte coram te: intret oratio mea in conspectu tuo, Domine.

Secreta.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut oculis tuæ majestatis munus oblatum et gratiam nobis devotionis obtineat, et effectum beatæ perennitatis acquirat. Per Dominum.

Communio.

Mense septimo festa celebrabitis, cum in tabernaculis habitare fecerim filios Israel: cum educerem eos de terra Ægypti. Ego Dominus Deus vester.

Postcommunio.

Perficiant in nobis, Domine, quæsumus, tua sacramenta quod continent; ut quæ nunc specie gerimus, rerum veritate capiamus. Per Dominum.

DOMINICA DECIMA SEXTA POST OCTAVAS PENTECOSTES.

Officium.

Miserere mihi, Domine, quoniam ad te clamavi tota die: quia tu, Domine, suavis ac mitis es: et copiosus in misericordia omnibus invocantibus te.

Psalmus.

Inclina, Domine, aurem tuam et exaudi me: quoniam inops et pauper sum ego.

Oratio.

Ecclesiam tuam, Domine, miseratio continuata mundet ac muniat, et quia sine te non potest salva consistere, tuo semper munere gubernetur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum.

Ad Ephesios (iii. 13-21).

Fratres: Obsecro vos, ne deficiatis in tribulationibus meis pro vobis *usque ad* secundum virtutem quæ operatur in nobis, ipsi gloria in Ecclesia, et in Christo Jesu in omnes generationes sæculi sæculorum. Amen.

Gradale.

Timebunt gentes nomen tuum, Domine: et omnes reges terræ gloriam tuam.

℣. Quoniam ædificavit Dominus Sion: et videbitur in majestate sua.

Alleluya. ℣. Domine, exaudi orationem meam: et clamor meus ad te veniat.

Sequentia sancti Evangelii. Secundum Lucam (vii. 11-16).

In illo tempore, Ibat Jesus in civitatem quæ vocatur Naim *usque ad* et quia Deus visitavit plebem suam.

Offertorium.

Domine, in auxilium meum respice: confundantur et revereantur qui quærunt animam meam, ut auferant eam.

Secreta.

Tua nos, Domine, sacramenta custodiant; et contra diabolicos tueantur semper incursus. Per Dominum.

Communio.

Domine, memorabor justitiæ tuæ solius: Deus, docuisti me a juventute mea: et usque in senectam et senium, Deus, ne derelinquas me.

Postcommunio.

Mentes nostras et corpora possideat, quæsumus, Domine, doni cælestis operatio, ut non noster sensus in nobis, sed jugiter ejus præveniat effectus. Per Dominum nostrum Jesum.

Feria Quarta.

Ad Colossenses (i. 12-18*).*

Fratres: Gratias agimus Deo *usque ad* ut sit in omnibus ipse principatum tenens, Jesus Christus Dominus noster.

Secundum Matthæum (v. 33-42*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Audistis quia dictum est antiquis: Non perjurabis *usque ad* et volenti mutuari a te non avertaris.

Feria Sexta.

Ad Timotheum (1 *vi.* 7-16).

Carissime: Nihil intulimus *usque ad* cui honor et imperium in sempiternum. Amen.

Secundum Lucam (xx. 1-8*).*

In illo tempore, Factum est in una dierum, docente Jesu populum in templo *usque ad* neque ego dico vobis, in qua potestate hæc facio.

Dominica Decima septima post Octavas Pentecostes.

Officium.

Justus es, Domine, et rectum judicium tuum: fac cum servo tuo secundum misericordiam tuam.

Psalmus.

Beati immaculati in via: qui ambulant in lege Domini.

Oratio.

Tua nos, Domine, quæsumus, gratia et præveniat et sequatur, ac bonis operibus jugiter præstet esse intentos. Per Dominum.

Ad Ephesios (iv. 1-6*).*

Fratres: Obsecro vos ego vinctus in Domino *usque ad* qui super omnes et per omnia et in omnibus vobis, Qui est benedictus in sæcula sæculorum. Amen.

Gradale.

Unam petii a Domino; hanc requiram: ut inhabitem in domo Domini.
V. Ut videam voluntatem Domini: et protegar a templo sancto ejus.

Alleluya. *V.* Confitemini Domino, et invocate nomen ejus: annuntiate inter gentes opera ejus.

Secundum Lucam (xiv. 1-11).

In illo tempore: Cum intraret Jesus in domum cujusdam principis Pharisaeorum sabbato manducare panem *usque ad* quia omnis qui se exaltat, humiliabitur: et qui se humiliat, exaltabitur.

Offertorium.

Oravi Deum meum ego Daniel, dicens: Exaudi, Domine, preces servi tui: illumina faciem tuam super sanctuarium tuum: et propitius intende populum istum super quem invocatum est nomen tuum, Deus.

Secreta.

Munda nos, Domine, sacrificii praesentis effectu: et perfice miseratus in nobis, ut ejus mereamur esse participes. Per Dominum.

Communio.

Vovete et reddite Domino Deo vestro, omnes qui in circuitu ejus affertis munera: terribili et ei qui aufert spiritum principum: terribili apud omnes reges terrae.

Postcommunio.

[illegible] Domine, quaesumus, mentes nostras benignus, et renova [illegible] sacramentis: ut consequenter [illegible] pariter et futurum [illegible]. Per.

[illegible]

Gradale.

Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi: in domum Domini ibimus. *V.* Fiat pax in virtute tua: et abundantia in turribus tuis.

Alleluya. *V.* Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum: cantabo et psallam tibi in gloria mea.

Secundum Matthæum (xxii. 35-46*).*

In illo tempore, Accesserunt ad Jesum Pharisæi; et interrogavit eum unus ex eis, legis doctor, tentans eum; Magister, quod est mandatum magnum in lege? *usque ad* neque ausus fuit quisquam ex illa die eum amplius interrogare.

Offertorium.

Sanctificavit Moyses altare Domino, offerens super illud holocausta: et immolans victimas fecit sacrificium vespertinum in odorem suavitatis Domino Deo in conspectu filiorum Israel.

Secreta.

Majestatem tuam, Domine, suppliciter deprecamur; ut hæc sancta quæ gerimus, et a præteritis nos delictis exuant et futuris. Per Dominum.

Communio.

Tollite hostias, et introite in atria ejus: adorate Dominum in aula sancta ejus.

Postcommunio.

Sanctificationibus tuis, quæsumus, omnipotens Deus, et vitia nostra curentur, et remedia nobis æterna proveniant. Per.

Feria Quarta.

Ad Ephesios (i. 16-21*).*

Fratres: Non cesso gratias agens *usque ad* in hoc sæclo, sed etiam in futuro.

Secundum Matthæum (xiii. 24-30*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Simile est regnum cælorum homini qui seminavit *usque ad* in horreum meum.

Feria Sexta.

*Ad Corinthios (*1 *iv.* 20—*v.* 5*).*

Fratres: Non in sermone est regnum Dei *usque ad* in die Domini nostri Jesu Christi.

Secundum Matthæum (xiii. 31-35*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Simile est regnum cælorum grano sinapis *usque ad* eructabo abscondita a constitutione mundi.

Dominica Decima nona.

Officium.

Salus populi ego sum, dicit Dominus: de quacunque tribulatione clamaverint ad me, exaudiam eos: et ero illorum Dominus in perpetuum.

Psalmus.

Attendite, popule meus, legem meam: inclinate aurem vestram in verba oris mei.

Oratio.

Dirigat corda nostra, quæsumus, Domine, tuæ miserationis operatio; quia tibi sine te placere non possumus. Per Dominum.

Ad Ephesios (iv. 23-28).

Fratres: Renovamini spiritu mentis vestræ *usque ad* ut habeat unde tribuat necessitatem patienti.

Gradale.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, Domine.
V. Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Alleluya. *V.* Qui timent Dominum sperent in eum: adjutor et protector eorum est.

Secundum Matthæum (ix. 1-8).

In illo tempore, Ascendens Jesus in naviculam transfretavit *usque ad* et glorificaverunt Deum, qui dedit potestatem talem hominibus.

Offertorium.

Si ambulavero in medio tribulationis, vivificabis me, Domine: et super iram inimicorum meorum extendes manum tuam, et salvum me fecit dextera tua.

Secreta.

Deus, qui nos per hujus sacrificii veneranda commercia unius summæque Divinitatis participes efficis; præsta, quæsumus, ut sicut tuam cognovimus veritatem, sic eam dignis mentibus et moribus assequamur. Per.

Communio.

Tu mandasti mandata tua custodiri nimis: utinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas.

Postcommunio.

Gratias tibi referimus, Domine, sacro munere vegetati, tuam misericordiam deprecantes: ut dignos nos ejus participatione perficias. Per Dominum.

Feria Quarta.

Ad Thessalonicenses (2 ii. 14—iii. 7).

Fratres: State, et tenete traditiones quas didicistis *usque ad* dirigat corda et corpora vestra in caritate Dei et patientia Christi.

Secundum Matthæum (xiii. 36-43).

In illo tempore, Accesserunt ad Jesum discipuli ejus, dicentes: Edissere nobis parabolam tritici et zizaniorum agri *usque ad* Tunc justi fulgebunt sicut sol in regno Patris eorum. Qui habet aures audiendi, audiat.

Feria Sexta.

Ad Romanos (xiii. 1-4).

Fratres: Omnis anima potestatibus sublimioribus *usque ad* vindex in iram ei, qui male agit.

Secundum Marcum (xiii. 14-23).

In illo tempore, Interrogatus Jesus a discipulis suis de consummatione sæculi dixit eis: Cum videritis *usque ad* prædixi vobis omnia.

Dominica Vicesima post Octavas Pentecostes.

Officium.

Omnia quæ fecisti nobis, Domine, in vero judicio fecisti: quia peccavimus tibi, et mandatis tuis non obedivimus: sed da gloriam nomini tuo, et fac nobiscum secundum multitudinem misericordiæ tuæ.

Psalmus.

Magnus Dominus et laudabilis nimis: in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus.

Oratio.

Omnipotens et misericors Deus, universa nobis adversantia propitiatus exclude; ut mente et corpore pariter expediti, quæ tua sunt liberis mentibus exsequamur. Per.

Ad Ephesios (v. 15-21*).*

Fratres: Videte, quomodo caute ambuletis *usque ad* subjecti invicem in timore Christi.

Gradale.

Oculi omnium in te sperant, Domine: et tu das illis escam in tempore opportuno.

V. Aperis tu manum tuam: et imples omne animal benedictione.

Alleluya. *V.* Laudate Dominum, omnes gentes: et collaudate eum, omnes populi.

Secundum Matthæum (xxii. 1-14*).*

In illo tempore, Loquebatur Jesus cum discipulis suis in parabolis, dicens; Simile factum est regnum cælorum homini regi, qui fecit nuptias filio suo *usque ad* Multi enim sunt vocati, pauci vero electi.

Offertorium.

Super flumina Babylonis, illic sedimus et flevimus: dum recordaremur tui, Sion.

Secreta.

Hæc munera, quæsumus, Domine, quæ oculis tuæ majestatis offerimus, salutaria esse nobis concede. Per.

Communio.

Memento verbi tui servo tuo, Domine, in quo mihi spem dedisti: hæc me consolata est in humilitate mea.

Postcommnnio.

Tua nos, Domine, medicinalis operatio, et a nostris perversitatibus clementer expediat, et tuis faciat semper inhærere mandatis. Per.

Feria Quarta.

*Ad Thessalonicenses (*2 *iii.* 6-13*).*

Fratres: Denuntiamus vobis in nomine *usque ad* nolite deficere benefacientes, In Christo Jesu Domino nostro.

Secundum Lucam (xiv. 12-15*).*

In illo tempore, Dicebat Jesus cuidam principi Pharisæorum: Cum facis prandium *usque ad* panem in regno Dei.

Feria Sexta.

Ad Timotheum (1 vi. 17-19).

Carissime: Præcipe divitibus *usque ad* ut apprehendant veram vitam.

Secundum Lucam (vi. 22-35).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Beati eritis, cum vos oderint homines *usque ad* et erit merces vestra multa in cælis.

Dominica Vicesima prima post Octavas Pentecostes.

Officium.

In voluntate tua, Domine, universa sunt posita; et non est qui possit resistere voluntati tuæ: tu enim fecisti omnia, cælum et terram, et universa quæ cæli ambitu continentur: Dominus universorum tu es.

Psalmus.

Beati immaculati in via: qui ambulant in lege Domini.

Oratio.

Largire, quæsumus, Domine, fidelibus tuis indulgentiam placatus et pacem; ut pariter ab omnibus imminentibus mundentur offensis et secura tibi mente deserviant. Per.

Ad Ephesios (vi. 10-17).

Fratres: Confortamini in Domino et in potentia virtutis ejus *usque ad* et gladium Spiritus, quod est verbum Dei.

Gradale.

Domine, refugium factus es nobis: a generatione et progenie.

℣. Priusquam montes fierent, aut formaretur terra et orbis: a sæculo et in sæculum tu es Deus.

Alleluya. ℣. Dextera Domini fecit virtutem: dextera Domini exaltavit me.

Secundum Johannem (iv. 46-53).

In illo tempore, Erat quidam regulus, cujus filius infirmabatur Capharnaum *usque ad* Et credidit ipse, et domus ejus tota.

Offertorium.

Vir erat in terra nomine Job, simplex et rectus ac timens Deum: quem Satan petiit, ut tentaret: et data est potestas a Domino in facultate et in carne ejus: perdiditque omnem substantiam ipsius et filios, carnem quoque ejus gravi ulcere vulneravit.

Secreta.

Cælestem nobis præbeant hæc mysteria, quæsumus, Domine, medicinam; et vitia nostri corporis expurgent. Per Dominum.

Communio.

In salutari tuo anima mea: et in verbum tuum speravi: quando facies de persequentibus me judicium? iniqui persecuti sunt me: adjuva me, Domine Deus meus.

Postcommunio.

Ut sacris, Domine, reddamur digni muneribus, fac nos, quæsumus, tuis semper obedire mandatis. Per Dominum.

FERIA QUARTA.

Ad Timotheum (1 *i.* 5-12).

Carissime: Finis autem præcepti *usque ad* me confortavit in Christo Jesu Domino nostro.

Secundum Lucam (vi. 6-11*).*

In illo tempore, Factum est ut intraret Jesus in synagogam *usque ad* quidnam facerent de Jesu.

FERIA SEXTA.

Ad Timotheum (1 *ii.* 7-15).

Carissime: Veritatem dico *usque ad* et sanctificatione cum sobrietate.

Secundum Matthæum (viii. 14-17*).*

In illo tempore, Cum venisset Jesus in domum Simonis Petri *usque ad* ægrotationes portavit.

DOMINICA VICESIMA SECUNDA POST OCTAVAS PENTECOSTES.

Officium.

Si iniquitates observaveris, Domine; Domine, quis sustinebit? quia apud te propitiatio est, Deus Israel.

Psalmus.

De profundis clamavi ad te, Domine: Domine, exaudi vocem meam.

Oratio.

Familiam tuam, quæsumus, Domine, continua pietate custodi; ut a cunctis adversitatibus te protegente sit libera, et in bonis actibus tuo nomini sit devota. Per Dominum.

Ad Philippenses (i. 6-11*).*

Fratres: Confidimus in Domino Jesu, quia qui cœpit in vobis opus bonum *usque ad* fructu justitiæ per Jesum Christum, in gloriam et laudem Dei.

Gradale.

Ecce quam bonum et quam jocundum: habitare fratres in unum.

℣. Sicut unguentum in capite: quod descendit in barbam, barbam Aaron.

℣. Mandavit Dominus benedictionem: et vitam usque in sæculum.

Alleluya. ℣. De profundis clamavi ad te, Domine: Domine, exaudi vocem meam.

Alleluya. ℣. Lauda, anima mea, Dominum. Laudabo Dominum in vita mea: psallam Deo meo, quamdiu ero.

Alleluya. ℣. Qui sanat contritos corde: et alligat contritiones eorum.

Secundum Matthæum (xviii. 23-35*).*

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis parabolam hanc; Simile est regnum cælorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis *usque ad* si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris.

Offertorium.

Recordare quod steterim in conspectu tuo, ut loquerer pro eis bonum, et averterem indignationem tuam ab eis.

Secreta.

Suscipe, Domine, propitius hostias, quibus et te placari voluisti, et nobis salutem potenti pietate restitui. Per Dominum.

Communio.

Dico vobis, gaudium est angelis Dei super uno peccatore pœnitentiam agente.

Postcommunio.

Immortalitatis alimoniam consecuti, quæsumus, Domine, ut quod ore percepimus, mente sectemur. Per Dominum.

Feria Quarta.

Ad Timotheum (I ii. 1-7).

Carissime: Obsecro primo omnium fieri obsecrationes *usque ad* doctor gentium in fide et veritate.

Secundum Marcum (xi. 23-26).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Amen dico vobis, quia quicunque dixerit huic monti *usque ad* dimittet vobis peccata vestra.

Feria Sexta.

Ad Timotheum (I iv. 9—v. 4).

Carissime: Fidelis sermo et omni acceptione dignus *usque ad* Hoc enim acceptum est coram Deo.

Secundum Marcum (iv. 24-29).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Videte, quid audiatis *usque ad* quoniam adest tempus messis.

Dominica Vicesima tertia post Octavas Pentecostes.

Officium. Si iniquitates.

Oratio.

Deus, refugium nostrum et virtus, adesto piis Ecclesiæ tuæ precibus, auctor ipse pietatis: et præsta ut quod fideliter petimus, efficaciter consequamur. Per Dominum.

Ad Philippenses (iii. 17—iv. 3).

Fratres: Imitatores mei estote *usque ad* quorum nomina sunt in libro vitæ.

Gradale.

Ecce quam bonum.

℣. Mandavit Dominus.

Alleluya. ℣. Lauda anima.

Secundum Mattheum (xxii. 15-21).

In illo tempore, Abeuntes Pharisæi consilium inierunt, ut caperent Jesum in sermone *usque ad* Reddite ergo quæ sunt Cæsaris, Cæsari: et quæ sunt Dei, Deo.

Offertorium.

Recordare mei, Domine, omnipotentatui dominans: da sermonem rectum et benesonantem in os meum: ut placeant verba mea in conspectu

principis. Everte cor ejus in odium repugnantium nobis, et in eos qui consentiunt eis: nos autem libera in manu tua, Deus noster, in æternum.

Secreta.

Da, quæsumus, misericors Deus, ut hæc salutaris oblatio, et a propriis nos reatibus indesinenter expediat, et ab omnibus tueatur adversis. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Communio. Dico vobis.

Postcommunio.

Sumpsimus, Domine, sacri dona mysterii humiliter deprecantes; ut quæ in tui commemoratione nos facere præcepisti, in nostræ proficiant infirmitatis auxilium. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Feria Quarta.

Ad Timotheum (2 *i.* 8-12.)

Carissime: Noli erubescere testimonium *usque ad* servare in illum diem.

Secundum Matthæum (xvii. 23-27*).*

In illo tempore, Cum venisset Jesus et discipuli ejus Capharnaum *usque ad* da eis pro me et te.

Feria Sexta.

Ad Titum (i. 15—*ii.* 10*).*

Carissime: Omnia munda mundis *usque ad* ornent in omnibus.

Secundum Marcum (vii. 1-8*).*

In illo tempore, Convenerunt ad Jesum Pharisæi *usque ad* tenentes traditionem hominum.

Dominica Vicesima quarta post Octavas Pentecostes.

Officium. Si iniquitates.

Oratio.

Absolve, quæsumus, Domine, tuorum delicta populorum; ut a peccatorum nostrorum nexibus quæ pro nostra fragilitate contraximus, tua benignitate liberemur. Per Dominum.

Ad Colossenses (i. 9-11*).*

Fratres: Non cessamus pro vobis orantes *usque ad* in omni patientia et longanimitate cum gaudio. In Christo Jesu Domino nostro.

Gradale.

Ecce quam bonum.

V. Sicut unguentum.

Alleluya. *V.* Qui sanat.

Secundum Matthæum (ix. 18-26*).*

In illo tempore, Loquente Jesu ad turbas, ecce, princeps unus accessit *usque ad* et exiit fama hæc in universam terram illam.

Offertorium. Recordare, quod steterim.

Secreta.

Pro nostræ servitutis augmento sacrificium tibi, Domine, laudis offerimus, præsta, quæsumus, ut quod immeritis contulisti, propitius exsequaris. Per.

Communio. Dico vobis.

Postcommunio.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut quos divina tribuis participatione gaudere, humanis non sinas subjacere periculis. Per Dominum nostrum.

FERIA QUARTA.

Ad Romanos (xi. 25-36).

Fratres: Nolo vos ignorare mysterium hoc *usque ad* Ipsi sit honor et gloria in sæcula sæculorum. Amen.

Secundum Marcum (*xii.* 28-34).

In illo tempore, Interrogavit Jesum unus de scribis quid esset primum omnium mandatum *usque ad* Non es longe a regno Dei.

FERIA SEXTA.

Ad Hebræos (*x.* 19-27).

Fratres: Habentes fiduciam in introitu sanctorum *usque ad* quæ consumptura est adversarios.

Secundum Matthæum (*xxi.* 28-32).

In illo tempore, Dixit Jesus turbis Judæorum, Homo quidam habuit duos filios *usque ad* nec pœnitentiam habuistis postea, ut crederetis ei. Qui habet aures audiendi, audiat.

DOMINICA VICESIMA QUINTA POST OCTAVAS PENTECOSTES.

Officium.

Dicit Dominus, ego cogito cogitationes pacis et non afflictionis: invocabitis me: et ego exaudiam vos: et reducam captivitatem vestram de cunctis locis.

Psalmus.

Benedixisti, Domine, terram tuam: avertisti captivitatem Jacob.

Oratio.

Excita, Domine, quæsumus, tuorum fidelium voluntates; ut divini operis fructum propensius exsequentes, pietatis tuæ remedia majora percipiant. Per Dominum.

Lectio Hieremiæ Prophetæ (*xxiii.* 5-8).

Ecce dies veniunt, dicit Dominus, et suscitabo David germen justum *usque ad* et habitabunt in terra sua, dicit Dominus omnipotens.

Gradale.

Liberasti nos, Domine, ex affligentibus nos: et eos qui nos oderunt confudisti.

℣. In Deo laudabimur tota die: et nomini tuo confitebimur in sæcula.

Alleluya. ℣. Qui posuit fines tuos pacem: et adipe frumenti satiat te.

Secundum Johannem (*vi.* 5-14).

In illo tempore, Cum sublevasset oculos Jesus, et vidisset quia multitudo maxima venit ad eum, dicit ad Philippum *usque ad* Quia hic est vere propheta, qui venturus est in mundum.

Offertorium.

De profundis clamavi ad te, Domine: Domine, exaudi orationem meam.

Secreta.

Propitius esto, Domine, supplicationibus nostris, et populi tui oblationibus precibusque susceptis, omnium nostrum ad te corda converte, ut a terrenis cupiditatibus liberi ad cælestia desideria transeamus. Per.

Communio.

Amen dico vobis: quicquid orantes petitis, credite quia accipietis, et fiet vobis.

Postcommunio.

Concede nobis, Domine, quæsumus, ut per hoc sacramentum quod sumpsimus, quicquid in nostra mente vitiosum est, ipsius medicaminis dono curetur. Per Dominum.

Feria Quarta.

Ad Thessalonicenses (2 *i.* 3-10).

Fratres: Gratias agere debemus Deo *usque ad* admirabilis fieri in omnibus qui credunt in Jesum Christum Dominum nostrum.

Secundum Lucam (*x.* 3-9).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Ite; ecce, ego mitto vos *usque ad* quia appropinquabit in vos regnum Dei.

Feria Sexta.

Lecto Zachariæ Prophetæ (*ii.* 10-13).

Hæc dicit Dominus Deus: Gaude et lætare, filia Sion *usque ad* de habitaculo suo Dominus Deus noster.

Secundum Marcum (*xiii.* 33-37).

In illo tempore, Dixit Jesus discipulis suis: Vigilate *usque ad* vobis omnibus dico: Vigilate.

Incipit Officium Missæ de quinque Vulneribus Domini nostri Jesu Christi.*

Officium.

Humiliavit semet ipsum Dominus noster Jesus Christus usque ad mortem, mortem autem crucis: propter quod et Deus exaltavit illum, et donavit illi nomen quod est super omnem nomen.

Ps. Misericordias Domini in æternum cantabo.

V. Gloria Patri. Humiliavit, *et cetera.*

Kyrie, Omnipotens Pater ingenite, nobis miseris eleyson, *et cetera.* Gloria in excelsis Deo *semper dicitur extra Adventum et Septuagesimam.*

Oratio.

Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui de cælo ad terram de sinu Patris descendisti, et in ligno crucis quinque plagas sustinuisti; et

* This Missa is not in any MS. Missal. It is commenced and left unfinished on the outside folio of G.

sanguinem tuum pretiosum in remissionem peccatorum nostrorum effudisti; te humiliter deprecamur, ut in die judicii ad dexteram tuam statuti, a te audire mereamur, Venite, benedicti Patris mei. Qui cum eodem Patre et Spiritu sancto vivis et regnas Deus. Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Lectio Zachariæ Prophetæ (*xii.* 10, 11; *xiii.* 6, 7).

Hæc dicit Dominus Deus; Effundam de Spiritu meo super domum David et super habitatores Hierusalem, Spiritum gratiæ et miserationis; et aspicient in eum quem confixerunt, et plangent eum quasi unigenitum; et dolebunt super eum, ut doleri solet in morte primogeniti. In die illa erit planctus magnus in Hierusalem. Et dicetur ei; Quæ sunt istæ plagæ in medio manuum tuarum? Et dixit eis; His plagis plagatus sum in domo eorum qui me diligebant. Framea suscitare super pastorem meum, et super virum cohærentem mihi, dicit Dominus exercituum. Percutiam pastorem, et dispergentur oves gregis, dicit Dominus omnipotens.

Gradale.

Improperium exspectavit cor meum et miseriam, et sustinui qui simul contristaretur et non fuit; consolantem me quæsivi, et non inveni.
V. Et dederunt in escam meam fel: et in siti mea potaverunt me aceto.

Alleluya. *V.* Ave, rex noster, Jesu Christe: Tu nostros solus errores et reatus miseratus pertulisti, Patri obediens: ductus es ad crucem, ut agnus mansuetus ad occisionem: Tibi gloria, Hosanna Tibi, summæ laudis et honestatis chorea.

Infra Septuagesimam dicatur iste Tractus.

Judica me, Deus, et discerne causam meam de gente non sancta: ab homine iniquo et doloso eripe me; quia Tu es Deus fortitudo mea.
V. Testes, Domine, iniqui insurrexerunt in me: traditus sum, et mentita est iniquitas sibi.
V. Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores, prolongaverunt iniquitatem suam.
V. Ipsi vero consideraverunt et inspexerunt me: diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem.
V. Foderunt manus meas et pedes meos: et dinumeraverunt omnia ossa mea, et dolorem vulnerum meorum addiderunt.

Sequentia.

Cenam cum discipulis, Jesu celebrasti,
Et mortem apostolis palam nuntiasti,
Et auctorem sceleris Judam demonstrasti,
Et egressus protinus hortulum intrasti.

Tunc procedens Dominus humi se prostravit,
Et transferri calicem a se postulavit,
Sed Patris arbitrio illud commendavit,
Et mox ecce sanguinis sudor emanavit.

Judas post hæc osculum Christo dedit tristi:
Ad quid, inquit Dominus, amice, venisti?
Numquid tradis osculo, quem jam vendidisti?
Assistentes protinus irruerunt ministri.

Nox insomnis itaque tota ducebatur;
  Nulla prorsus requies Jesu præstabatur;
  Magistrorum impia plebs injuriatur,
  Alapis et colaphis innocens mactatur.
Dum Jesum eripere Pilatus conatur,
  Judæorum furia magis inflammatur,
  Et tumultus populi ingens excitatur,
  Et plebis vox intonat ut crucifigatur.
Traditur militibus, vinculis arctatur,
  Undique verberibus corpus cruentatur,
  Caput regis gloriæ spinis coronatur,
  Postque flexis genibus quisquis irritatur.
Ecce caro tenera nostri Salvatoris,
  Ad columnam nequiter coarctatur loris,
  Sic flagellis cæditur impii tortoris,
  Quod emanant rivuli rubei cruoris.
Post per urbis medium Jesus procedebat,
  Et crucis patibulum humeris ferebat,
  Ad fores, ad ostia populus fluebat,
  Ejusque confusio omnibus patebat.
Ad pudoris cumulum, Jesu, denudaris,
  Et vento ac frigori nudus spoliaris,
  Innocens cum impiis in cruce damnaris,
  Et quasi dux sceleris medio locaris.
Tensis ligno brachiis, manus conclavantur:
  Corpus, membra singula, pedes perforantur.
  Nervi, venæ, simili modo pœnis tractabantur,
  Pedes, plantæ Domini ferro concavantur.*
Fundunt rivos sanguinis membra Salvatoris,
  Properet huc anima tristis peccatoris.
  Ut hauriat quippiam sacrati liquoris,
  Quo frequenter liniat vulnera doloris.
Loquens Jesus postea, Sitio, dicebat:
  Et acetum protinus felleque miscebat;
  Ac infusum spongia ori porrigebat,
  Quod degustans paululum, sumere nolebat.
Mi Jesu mirifice, quid est quod agebas?
  Tu de siti conquerens, de cruce silebas:
  Numquid hanc doloribus magis sentiebas;
  Sed salutem potius nostram sitiebas?
Vocem promens ultimam, Patrem invocasti,
  Spiritum in manibus ejus commendasti:
  Cum clamore valido tandem exspirasti,
  Et salutem omnium ita consummasti.
Nunc ego superbio, tu humiliaris;
  Ego culpas perpetro, tu pœnis gravaris:
  Ego pomum mordeo, tu felle potaris;
  Ego peto mollia, tu dire cruciaris.

* So. Ed. 1. The later Edd. have "conclavantur.'

Cujus demum valeat mens vel lingua fari,
Quantum Virgo creditur intus cruciari;
Dum cernit jam mortuum latus vulnerari,
Atque Nati viscera lancea rimari?
Corpus quidem mortuum jam nil sentiebat,
Sed militis lancea pectus aperiebat:
Quam fixam in latere Filii videbat,
Unde aqua sanguine mixta effluebat.
Ad hunc ergo propera fontem Salvatoris,
Ut fluentis* quippiam haurias dulcoris;
Atque vitæ lavacrum pretium cruoris,
Hinc tui curatio profluat languoris.
Redemptor fidelium, Tu qui sic obisti,
Per cruorem vulnerum de Te quem fudisti,
Ne relinquas orphanos quos sic redemisti;
Mitte nobis Spiritum tuis quem dedisti.
Sumus quidem miseri rei peccatores,
Et multorum criminum magni debitores;
Sed sint tua vulnera tuique livores
Pro nobis et hostia ac intercessores.
Rex æterne a gehennæ salva supplicio,
Quos peccato solvis dato tuæ mortis pretio.
Jesu bone, sic dispone horam nostri transitus,
Ut ad chorum Angelorum noster pergat spiritus. Amen.

Secundum Johannem (*xix.* 28-35).

In illo tempore, Sciens Jesus quia jam omnia consummata erant de ipso *usque ad* et verum est testimonium ejus.

Credo.

Offertorium.

Insurrexerunt in me viri iniqui: et absque misericordia quæsierunt me interficere: et non pepercerunt in faciem meam spuere, et lanceis suis vulneraverunt me, et concussa sunt omnia ossa mea.

Secreta.

Domine Jesu Christe, qui pro mundi redemptione crucis lignum ascendisti, ut universus mundus, qui in tenebris erat, illuminaretur; illam, quæsumus, lucem in animas nostras et corpora nostra semper infunde, per quam ad æternam lucem pervenire mereamur. Per Dominum. Qui vivis et regnas cum Deo.

Præfatio. Qui salutem.

Communio.

Foderunt manus meas et pedes meos: et dinumeraverunt omnia ossa mea.

Postcommunio.

Domine Jesu Christe, qui hora diei sexta pro redemptione mundi crucis patibulum ascendisti, et sanguinem tuum pretiosum in remissionem peccatorum nostrorum fudisti; te humiliter deprecamur, ut per tuæ passionis et vulnerum tuorum merita, post obitum nostrum paradisi januam gaudenter introire mereamur. Qui vivis et regnas cum Deo. In unitate.

* Edd. - fluente.

In Dedicatione Ecclesiæ.

Officium.

Terribilis est locus iste: hic domus Dei est et porta cæli: et vocabitur aula Dei.

Psalmus.

Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum: concupiscit et deficit anima mea in atria Domini.

Oratio.

Deus, qui nobis per singulos annos hujus sancti templi tui consecrationis reparas diem, et sacris semper mysteriis repræsentas incolumes; exaudi preces populi tui, et præsta, ut quisquis hoc templum beneficia petiturus ingreditur, cuncta se impetrasse lætetur. Per Dominum.

Lectio libri Apocalypseos beati Johannis Apostoli (xxi. 2-5).

In diebus illis, Ego Johannes vidi civitatem sanctam Hierusalem novam *usque ad* Et dixit qui sedebat in throno: Ecce, nova facio omnia.

Gradale.

Locus iste a Deo factus est inæstimabile sacramentum: irreprehensibilis est.

V. Deus, cui adstat angelorum chorus: exaudi preces servorum tuorum.

Alleluya. *V.* Adorabo ad templum sanctum tuum: et confitebor nomini tuo.

Si hoc Festum in Septuagesima evenerit, dicatur Tractus.

Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum: concupiscit et deficit anima mea in atria tua.

V. Cor meum et caro mea: exsultaverunt in Deum vivum.

V. Etenim passer invenit sibi domum: et turtur nidum, ubi reponat pullos suos.

V. Altaria tua, Domine virtutum: rex meus et Deus meus.

V. Beati qui habitant in domo tua, Domine: in sæcula sæculorum laudabunt te.

Si vero in tempore Paschali contigerit secundum Alleluya *erit de Resurrectione, vel de Ascensione, vel de Pentecoste.*

Sequentia.

Rex Salomon fecit templum,
Cujus* instar et exemplum
  Christus et ecclesia.
Hujus hic est imperator,
Fundamentum, et fundator
  Mediante gratia.
Quadri templi fundamenta
Marmorea sunt instrumenta
  Parietum paria.
Candens flos est castitatis,
Lapis quadrus in prælatis,
  Virtus et constantia.
Longitudo, latitudo,
  Templique sublimitas,
Intellecta fide recta,
  Sunt fides, spes, et caritas;

* Quorum—MS. C.

[illegible] in templo
[illegible].
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] multis.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].
[illegible]
[illegible]
[illegible] Sancti Spiritus.
[illegible] Salomonis.
[illegible] David praeparavit.
[illegible]
[illegible] insignis
[illegible] ejus vim
[illegible] artificis.
[illegible] Trinitas [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] unis.
[illegible] communis
[illegible] laus et gloria.

[illegible] 1-10).

[illegible] Jesus perambulabat Jericho *usque ad* [illegible] salvum facere, quod perierat.

[illegible]

[illegible] mei laetus obtuli universa: et [illegible] cum ingenti gaudio; Deus Israel, [illegible]

[illegible] nostris; ut quicunque intra [illegible] dedicationis diem celebramus, ambitum

[illegible] MSS. C and F.

continemur, plena tibi atque perfecta corporis et animæ devotione placeamus; ut dum hæc præsentia vota reddimus, ad æterna præmia, te adjuvante, pervenire mereamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Communio.

Domus mea domus orationis vocabitur, dicit Dominus: in ea omnis qui petit accipit, et qui quærit invenit, et pulsanti aperietur.

Postcommunio.

Deus, qui Ecclesiam tuam sponsam vocare dignatus es, ut quæ habebat gratiam per fidei devotionem, haberet etiam ex nomine pietatem; da ut omnis hæc plebs tuo nomini deserviens, hujus vocabuli consortio digna esse mereatur, ut in hoc templo cujus anniversarius dedicationis dies celebratur, tibi collecta te timeat, te diligat, te sequatur, ut dum jugiter per vestigia tua graditur, ad cælestia promissa, te ducente, pervenire mereatur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui tecum vivit et regnat, In unitate Spiritus Sancti Deus, Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

[INFRA OCTAVAS DEDICATIONIS.

Ad Missam. Officium. Terribilis est locus, *et cetera.*

Kyrie eleyson. Gloria in excelsis. Sanctus *et* Agnus, *ut infra Octavas præcipuas, si tempus permiserit.*

Gradale post Versum non repetatur, nisi intra Septuagesimam evenerit. Sequentia particulariter dicitur: primo die, Rex Salomon; *secundo die,* Templi cultus (*et sic alternatim ceteris diebus.*—MS. C.), *et cetera, sicut in die, sed sine* Credo.

In octava die omnia sicut in die etiam cum Credo.—MS. D.]

McCorquodale & Co., Printers, Bank Street, Leeds.